

การอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์ของภาควิชานาฏศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE CONSERVATION AND DEVELOPMENT IN DANCE AND DRAMA
OF DANCE DEPARTMENT, FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS,
CHULALONGKORN UNIVERSITY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Thai Dance
Department of Dance
FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS
Chulalongkorn University
Academic Year 2021
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โดย	น.ส.ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง
สาขาวิชา	นาฏศิลป์ไทย
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

	..... คณะบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ (ศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บิณฑสันต์)
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	..... ประธานกรรมการ (ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ศักดิ์ดา ปั่นแห่งเพ็ชร)
	..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ)
	..... กรรมการ (ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์)
	..... กรรมการ (รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์)
	..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย (รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวณิต วิงวอน)

ปภาวรินทร์ ฌ พัทลุง : การอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์ของภาควิชานาฏศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

(THE CONSERVATION AND DEVELOPMENT IN DANCE AND DRAMA
OF DANCE DEPARTMENT, FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS,

CHULALONGKORN UNIVERSITY) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ผศ. ดร.มาลินี อาชายุทธการ

วิทยานิพนธ์เรื่อง การอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรม
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิเคราะห์การแสดงที่อนุรักษ์และพัฒนาของ
ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิจัยดำเนินการค้นคว้า
เอกสาร สัมภาษณ์ และสังเกตการณ์

ผลวิจัยพบว่า ภาควิชานาฏศิลป์มีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษามีทั้งกระบวนการอนุรักษ์และ
กระบวนการพัฒนาควบคู่กันไป ไม่ได้มุ่งเน้นไปทางใดทางหนึ่ง เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ให้นัก
ได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพทั้งจากการศึกษาและการแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ฝึกการดำเนินงาน
ร่วมกันเป็นหมู่คณะ ส่งผลให้นักเกิดสำนึกที่ดีต่อการพัฒนางานทางด้านนาฏศิลป์ก่อให้เกิดความ
ภาคภูมิใจต่อทั้งตัวนิสิตและภาควิชานาฏศิลป์ มีการผลิตศิลปินบัณฑิตที่มีความสามารถในการแสดงที่
หลากหลายและเป็นนักวิชาการทางด้านนาฏศิลป์สู่สังคมนาฏศิลป์ไทยอย่างสม่ำเสมอ การอนุรักษ์
ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของภาควิชานาฏศิลป์จึงถือเป็นการพัฒนาความสามารถของนักศึกษา
ทางด้านนาฏศิลป์ โดยวิเคราะห์จากกรณีศึกษาละครภาควิชานาฏศิลป์เฉพาะนาฏศิลป์ไทยทั้งหมด
8 เรื่อง ได้ข้อสรุปว่าตลอดระยะเวลา 31 ปี ภาควิชานาฏศิลป์ เกิดกระบวนการสร้างงานนาฏศิลป์ใน
รูปแบบต่าง ๆ ที่สนองต่อนโยบายของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาและ
ประเทศชาติ ในการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของการแสดงที่ยังคงไว้ซึ่งโครงสร้างของละครต้นแบบ
ปรับเปลี่ยนรูปแบบของการแสดงไปตามตัวแปรต่าง ๆ โดยไม่ขัดต่อจารีต เพื่อให้การแสดง
มีความเหมาะสมกับเหตุการณ์หรือสถานนั้น ถือเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับงานทางด้านนาฏกรรม
ที่มีมาแต่เดิมให้สอดคล้องกับความต้องการของยุคสมัยและคงอยู่สืบไป

สาขาวิชา นาฏศิลป์ไทย

ลายมือชื่อนิสิต .....

ปีการศึกษา 2564

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

6280019235 : MAJOR THAI DANCE

KEYWORD: Conservation and Development in Dance, Dance, Chulalongkorn University

Paphawarin Na Pattalung : THE CONSERVATION AND DEVELOPMENT
IN DANCE AND DRAMA OF DANCE DEPARTMENT, FACULTY OF FINE AND APPLIED
ARTS, CHULALONGKORN UNIVERSITY . Advisor: Asst. Prof. Malinee Achayutthakan, Ph.D.

This thesis is titled The Conservation and Development in Dance and Drama of Dance Dramatic, Faculty of Fine and Applied Art, Chulalongkorn University, which has the purpose of analyzing conservative performances and development of Dramatic Arts, Faculty of Fine and Applied Art, Chulalongkorn University. The method of conducting the research is by reviewing the document, conducting interviews, and observing.

The research concluded that the Department of Dramatic Arts aims for students to study both the preservation and development processes, which does not lean toward either. The department is a source of learning that allows students to gain experience from both education and educational achievement. The learning process allows for cooperation which creates a good conscience for both the student and the department, which results in talented graduates that can perform various performances as well as being scholars in the dramatic arts field in Thai society. The preservation of dramatic art, therefore, is regarded as a development for people who study dramatic arts. The analysis is conducted from 8 dramas from the department of dramatic arts, specifically Thai dramatic art, which concluded in all the 31 years of the department, the drama produce in many shapes and forms that respond to the policy of Chulalongkorn University, Board of Higher education and the nation which modify the component and the format of the display according to the variable but still kept the original structure of the drama, to create a performance that qualifies for specific events or venue, which considered adding value to the dramatic work that has existed from the beginning to meet the needs of the era and the continuation of dramatic arts.

Field of Study: Thai Dance

Student's Signature .....

Academic Year: 2021

Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องการอนุรักษ์และพัฒนานาฏยศิลป์ของภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณ คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ คณาจารย์ทุกท่าน รวมไปถึงเจ้าหน้าที่และบุคลากรทุกฝ่ายที่ให้การสนับสนุนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนแล้วเสร็จโดยสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธ์การ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้การสนับสนุน ให้การชี้แนะแนวทางในการเขียนงานวิจัยและให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ได้ ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์ อาจารย์ผู้ให้ความรู้ทางวิชาการและความรู้เกี่ยวกับการแสดงของภาควิชานาฏยศิลป์ ตลอดจนให้ความคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยตลอดการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ อีกทั้งขอขอบพระคุณคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้คำแนะนำ ส่งผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ได้แก่ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ศักดิ์ ปั่นแห่งเพ็ชร์ และรองศาสตราจารย์ ดร.เสาวณิต วิงวอน

ขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ที่กรุณาให้การสัมภาษณ์และแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปใช้ในการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

ขอขอบคุณบุคลากรทุกฝ่าย จากคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาเอื้อเพื่อความสะดวกในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมไปถึงขอขอบคุณเพื่อนร่วมหลักสูตรรุ่นพี่ รุ่นน้องที่กำลังศึกษาและสำเร็จการศึกษาจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ทุกท่านที่คอยให้การช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กันเสมอมา จนงานวิจัยฉบับนี้แล้วเสร็จไปได้ด้วยดี

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และผู้มีอุปการคุณทุกท่าน ที่ให้คำปรึกษา คอยมอบกำลังใจ มอบความหวังและเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยสามารถจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้จนแล้วเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสามารถดำรงประโยชน์ให้แก่บุคคลทุกท่านที่มีความสนใจจะศึกษาได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้และขออุทิศคุณประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้แก่ผู้มีอุปการคุณทุกท่านดังที่กล่าวข้างต้นและที่มีอาจกล่าวทั้งหมดได้ ผู้วิจัยซาบซึ้งในพระคุณของท่านอย่างที่สุด จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	7
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	7
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 หลักสูตรภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	14
2.2 ละคร (ประจำปี) ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	27
2.3 ผลงานการแสดงที่ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีส่วนร่วม.....	39
2.4 แนวคิดการอนุรักษ์และพัฒนา.....	140
2.5 วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง.....	143
2.6 สรุป.....	144
บทที่ 3 วิธีการดำเนินวิจัย.....	150

3.1 ระยะเวลาดำเนินการวิจัย.....	151
3.2 การรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง	153
3.3 การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์.....	155
3.4 การรวบรวมข้อมูลจากสังเกต	161
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	162
3.6 สรุป	165
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	166
4.1 ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับบทบาทการอนุรักษ์ และพัฒนา.....	166
4.2 ผลงานของภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	174
4.3 การวิเคราะห์ละคร (ประจำปี) ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	175
4.4 สรุป	229
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	235
ข้อเสนอแนะ	241
บรรณานุกรม.....	242
ภาคผนวก.....	247
ภาคผนวก ก รูปภาพและรายการการแสดงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง.....	248
ภาคผนวก ข สื่อบัตรและหนังสือที่เกี่ยวข้อง	303
ภาคผนวก ค บทละครที่เกี่ยวข้อง	317
ภาคผนวก ง หลักสูตรศิลปศาสตร์บัณฑิต	364
ประวัติผู้เขียน.....	372

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ตารางโปรแกรมการศึกษา.....	17
ตารางที่ 2.2 ตารางโปรแกรมการศึกษา (2).....	18
ตารางที่ 2.3 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต	19
ตารางที่ 2.4 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต (2).....	20
ตารางที่ 2.5 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต (3).....	21
ตารางที่ 2.6 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต (4).....	22
ตารางที่ 2.7 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต (5).....	23
ตารางที่ 2.8 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต (6).....	24
ตารางที่ 2.9 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต (7).....	25
ตารางที่ 2.10 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต (8)	26
ตารางที่ 2.11 ตารางจำแนกละคร (ประจำปี) ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย).....	27
ตารางที่ 2.12 ตารางจำแนกละคร (ประจำปี) ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สาขาวิชานาฏศิลป์ตะวันตก).....	28
ตารางที่ 2.13 ตารางงานแสดงภายในมหาวิทยาลัย	132
ตารางที่ 2.14 ตารางงานแสดงภายในมหาวิทยาลัย (2).....	133
ตารางที่ 2.15 ตารางงานแสดงภายในมหาวิทยาลัย (3).....	134
ตารางที่ 2.16 ตารางงานแสดงภายนอกมหาวิทยาลัย.....	135
ตารางที่ 2.17 ตารางงานแสดงภายนอกมหาวิทยาลัย (2).....	136
ตารางที่ 2.18 ตารางงานแสดงภายนอกมหาวิทยาลัย (3).....	137
ตารางที่ 2.19 ตารางงานแสดงภายนอกมหาวิทยาลัย (4).....	138
ตารางที่ 2.20 ตารางงานแสดงที่ภาควิชานาฏศิลป์อำนวยการสร้าง	139

ตารางที่ 3.1 ตารางระยะเวลาการดำเนินการวิจัย..... 152

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1	แผนผังหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต ภาควิชานาฏยศิลป์คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	16
ภาพที่ 2.2	ภาพการแสดง ระบำนางก้อย ในละครรำ เรื่องเงาะป่า ประจำปีการศึกษา 2532.....	29
ภาพที่ 2.3	ภาพการแสดง มโนห์ราบุชายัญ ประจำปีการศึกษา 2534.....	30
ภาพที่ 2.4	ภาพการแสดงระบำจักรวาลวิชัย (ระบำเบิกโรงการแสดงละครพันทางเรื่องพระลอ) พ.ศ. 2534.....	30
ภาพที่ 2.5	ภาพการแสดงละครนอก เรื่องไกรทอง.....	31
ภาพที่ 2.6	ภาพการแสดงละครเรื่อง La Sylphide พ.ศ. 2536.....	32
ภาพที่ 2.7	ภาพผู้แสดงบทนางเมขลา (การแสดงเบิกโรง).....	34
ภาพที่ 2.8	ภาพการแสดงละครใน เรื่องอิเหนา ตอนชมศาล.....	36
ภาพที่ 2.9	ภาพการแสดงละครตีก๋อคำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนตัดดอกไม้ถวายกริช.....	38
ภาพที่ 2.10	ภาพลักษณะฉากละครทดลอง เรื่องตรอยกำสรวล.....	39
ภาพที่ 2.11	ภาพการแสดงละครภาพนิ่ง เรื่องนางซิน ในงานปีพาทย์ตีก๋อคำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2539.....	41
ภาพที่ 2.12	ภาพการแสดงละครภาพนิ่ง เรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามหนี ในงานปี พาทย์ตีก๋อคำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2541.....	41
ภาพที่ 2.13	ภาพการแสดงละครภาพนิ่ง เรื่องพระลอ ตอนตามไก่ ในงานปีพาทย์ตีก๋อคำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2546.....	42
ภาพที่ 2.14	ภาพการแสดง ระบำดาวดึงส์ (ครั้งที่ 1 พ.ศ.2532) ในงานปีพาทย์ตีก๋อคำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2532.....	42
ภาพที่ 2.15	ภาพการแสดง ระบำเทพบุตร นางฟ้า ในเรื่องกรุงพณชมทวีป ในงานปีพาทย์ตีก๋อคำ บรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2533.....	43

ภาพที่ 2.16 ภาพการแสดง ระบายพรมศาสตร์ ในงานปีพาทย์ตีกดำบรรพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2537	43
ภาพที่ 2.17 ภาพการแสดง ระบายดาวดั่งส์ ในงานปีพาทย์ตีกดำบรรพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2539.....	44
ภาพที่ 2.18 ภาพการแสดงภาพนึ่งละครตีกดำบรรพ์ เรื่องควี ตอนเผาพระขรรค์ ในงานปีพาทย์ตีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2533	45
ภาพที่ 2.19 ภาพการแสดงละครตีกดำบรรพ์เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ ในงานปีพาทย์ตีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2546	45
ภาพที่ 2.20 ภาพการแสดงละครตีกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนบวงสรวง ในงานปีพาทย์ตีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2547	46
ภาพที่ 2.21 ภาพการแสดงละครตีกดำบรรพ์ เรื่องควี ตอนเผาพระขรรค์ในงานปีพาทย์ตีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2549	47
ภาพที่ 2.22 ภาพการแสดงละครตีกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ ในงานปีพาทย์ตีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2559	48
ภาพที่ 2.23 ภาพการแสดง ระบายกินรากินรี จากเรื่องจันทกินรี ในงานปีพาทย์ตีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2534	48
ภาพที่ 2.24 ภาพการแสดง ไร่รวกกับทานตะวันผู้ยโส ในงานปีพาทย์ตีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2557	49
ภาพที่ 2.25 ภาพการแสดงพระราชทาน เรื่องนเรนทรทิตย: วีรกษัตริย์ผู้ทรงธรรม ในงานปีพาทย์ตีกดำบรรพ์ พ.ศ. 2559.....	49
ภาพที่ 2.26 ภาพผู้แสดงการแสดงพระราชทาน ชุดภาษาพาสนุก เพลงมอญ ในงานปีพาทย์ตีกดำบรรพ์ พ.ศ. 2561	50
ภาพที่ 2.27 ภาพการแสดงพระราชทาน เพลงรูปสลักวีรบุรุษโบราณ ในงานปีพาทย์ตีกดำบรรพ์ พ.ศ. 2562.....	50
ภาพที่ 2.28 ภาพการแสดง ระบายยูราภิรมย์ในงานปีพาทย์ตีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2548	51

ภาพที่ 2.29 ภาพการแสดง ฟ้อนม่านมงคล ครั้งที่ 1 ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2550.....	51
ภาพที่ 2.30 ภาพการแสดง ญวนรำกระถาง ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2555	52
ภาพที่ 2.31 ภาพการแสดง ระบำเทพบันเทิง ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2557	52
ภาพที่ 2.32 ภาพการแสดง ระบำถวายชัยแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี....	53
ภาพที่ 2.33 ภาพการแสดง ระบำเฉลิมฉลองในวาระครบ 80 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2540.....	53
ภาพที่ 2.34 ภาพการแสดง ระบำเฉลิมพระเกียรติเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2542	54
ภาพที่ 2.35 ภาพการแสดง ระบำมหาราชาอาศิรวาท ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2543.....	54
ภาพที่ 2.36 ภาพการแสดง ระบำชุดเฉลิมฉลอง 84 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2544	55
ภาพที่ 2.37 ภาพการแสดง ระบำเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2545	55
ภาพที่ 2.38 ภาพการแสดง ระบำเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2548	56
ภาพที่ 2.39 ภาพการแสดง ระบำเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในวโรกาสทรงครองราชย์ครบ 60 ปี ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2549	56
ภาพที่ 2.40 ภาพการแสดงระบำ ชุด “เทิดพระเกียรติน้อมเกล้าฯ เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบ 96 ปี”	57
ภาพที่ 2.41 ภาพการแสดง รำถวายชัยมงคล “ทกลีปพรชาราชสุดาภิวันท์” ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2558.....	57

ภาพที่ 2.42 ภาพพระบำเหน็จฉลองเนื่องในวาระสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบ 99 ปี ชุดจุฬาฯ อาศิรวาท ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2559.....	58
ภาพที่ 2.43 ภาพการแสดงรำถวายพระพร ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2562.....	58
ภาพที่ 2.44 ภาพการแสดงงานจุฬาวาติตครั้งที่ 64 ละครนอก เรื่องสุวรรณหงส์ ตอนกุมภณท์ถวาย ม้า พ.ศ. 2539.....	60
ภาพที่ 2.45 ภาพงานจุฬาวาติตครั้งที่ 159 ตำนานพื้นเมืองเรื่องสงกรานต์ ตอนปริศนากบิลพรหม พ.ศ. 2553	61
ภาพที่ 2.46 ภาพงานจุฬาวาติตครั้งที่ 168 คณะศิษย์ครุฑมูล ละครตึกดำบรรพ์ เรื่องจันทกนิรี พ.ศ. 2555.....	62
ภาพที่ 2.47 ภาพงานจุฬาวาติตครั้งที่ 179 การแสดงนาฏศิลป์ พระคณศรวิเสैया พ.ศ. 2556....	63
ภาพที่ 2.48 ภาพการแสดง รำเบิกโรง งานจุฬาวาติตครั้งที่ 191 ละครนอก เรื่องสุวรรณหงส์ ตอนกุม ภณท์ถวายม้า พ.ศ. 2559.....	64
ภาพที่ 2.49 ภาพการแสดง ระเบ้าเงือก งานจุฬาวาติตครั้งที่ 191 ละครนอก เรื่องสุวรรณหงส์ ตอนกุม ภณท์ถวายม้า พ.ศ. 2559.....	64
ภาพที่ 2.50 ภาพการแสดง ชุดเพื่อนนาฏยสักการ จุฬาฯ 100 ปี รายการจุฬาวาติต ครั้งที่ 197 รายการพิพิธศนา 100 ปีจุฬาฯ พระราชชายาเจ้าดารารัศมีกับงานนาฏศิลป์ไทย	65
ภาพที่ 2.51 ภาพการแสดงละครนอก เรื่องไกรทอง ตอนพ้อบน งานจุฬาวาติตครั้งที่ 204 ละครนอก เรื่องไกรทอง ตอนพ้อบน พ.ศ. 2561.....	66
ภาพที่ 2.52 ภาพงานจุฬาวาติตครั้งที่ 209 คณะศิษย์ครุฑมูล ร่วมกับภาควิชานาฏศิลป์ คณะ ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2561	67
ภาพที่ 2.53 ภาพการแสดง ชุดอุยฉายกิ่งไม้เงินทอง พ.ศ. 2551.....	69
ภาพที่ 2.54 ภาพการแสดง ชุดระบำรัตนปิยะชาติ พ.ศ. 2552.....	69
ภาพที่ 2.55 การแสดงชุด ระเบ้านางก้อย ปีพ.ศ. 2553.....	70
ภาพที่ 2.56 ภาพการแสดง ระเบ้ากรับ พ.ศ. 2556.....	71
ภาพที่ 2.57 ภาพการแสดง ชุดเพื่อนม่านมงคล พ.ศ. 2557.....	71

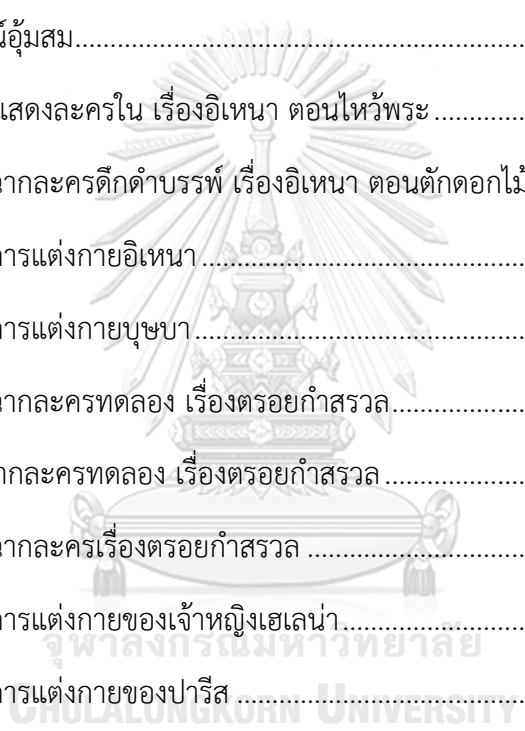
ภาพที่ 2.58 ภาพการแสดง ฟ้อนไหว้สาदारารักรมย์ พ.ศ. 2559	72
ภาพที่ 2.59 ภาพการแสดง ชุดฟ้อนนบสั๊กกาदारารักรมย์, ฟ้อนเจ้าสวณสบาย ทำนองลาวสมเด็จ พ.ศ. 2560.....	73
ภาพที่ 2.60 ภาพการแสดง ฉุยฉายกิ่งไม้เงินทอง พ.ศ. 2561	73
ภาพที่ 2.61 ภาพการแสดง ชุดรำदारารักรมย์ พ.ศ. 2562.....	74
ภาพที่ 2.62 ภาพการแสดงผลงานสร้างสรรค์ ภายในงานไหว้ครู ประจำปีการศึกษา 2562.....	76
ภาพที่ 2.63 ภาพผู้แสดงท้าวอภิพรหม ในการแสดงตำนานนางสงกรานต์ การแสดงเนื่องในวันวิสาขบูชา เดือนมิถุนายน ณ พิพิธภัณฑ์พระตำหนักจุฑาธุชราชฐาน เกาะสีซัง พ.ศ. 2553.....	78
ภาพที่ 2.64 ภาพการแสดงละคร เรื่องมโนห์รา เนื่องในวันวิสาขบูชา ณ พระตำหนักจุฑาธุช เกาะสีซัง พ.ศ. 2557 (ไม่ทราบวันที่)	79
ภาพที่ 2.65 ภาพละครนอก เรื่องไกรทอง ตอนฟ้อน พ.ศ. 2539	82
ภาพที่ 2.66 ภาพการแสดงละครนอก เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน ละเลงขนมเบื้อง พ.ศ. 2545.....	83
ภาพที่ 2.67 ภาพการแสดง Hi-Light ชุด “นาฏยลีลา” พ.ศ. 2555.....	84
ภาพที่ 2.68 ภาพการแสดง เรื่องเงาะป่า ในงานจุฬาริชาการ พ.ศ. 2560.....	85
ภาพที่ 2.69 ภาพการแสดงละครชาตรี เรื่องมโนห์รา ในงานจุฬาริชาการ (Cu Expo) พ.ศ. 2560... 85	
ภาพที่ 2.70 ภาพการแสดง ชุดนำสังคมไทยสู่ดลยภาพและความกลมกลืน พ.ศ. 2554.....	86
ภาพที่ 2.71 ภาพการแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ชุดร้อยดวงใจ แสดงโดยนิสิตระดับปริญญาบัณฑิตและระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชานาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2563.....	88
ภาพที่ 2.72 ภาพการแสดงชุด Thai Folk Contemporary Dance ชุดตัวตน แสดงโดยนิสิตระดับปริญญาบัณฑิตและระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชานาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2563.....	89
ภาพที่ 2.73 ภาพการแสดง ชุด Tari Kebyar Duduk นาฏศิลป์อินโดนีเซีย แสดงโดยระเด่น โอ๊กี ปีมา อาฟรีดา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชานาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2563.....	90

ภาพที่ 2.74 ภาพการแสดง ชุดรำกัณรีอำลาอาลัยอาจารย์ผู้เกษียณอายุราชการ อาจารย์และบุคลากร พ.ศ. 2556	91
ภาพที่ 2.75 ภาพการแสดง ชุดฟ้อนที่ ณ โรงแรมตะวันนา กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2561	91
ภาพที่ 2.76 ภาพการแสดง รำอวยพรผู้เกษียณอายุ พ.ศ. 2562	92
ภาพที่ 2.77 ภาพการแสดง รำโขน ณ ศาลาพระเกียรติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2559	93
ภาพที่ 2.78 ภาพการแสดง ชุดนางนอน ปีการศึกษา 2561	94
ภาพที่ 2.79 ภาพการแสดง ชุดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2562	94
ภาพที่ 2.80 ภาพการแสดงในงาน จามจุรีศรีสภา พ.ศ. 2563	95
ภาพที่ 2.81 ภาพการแสดง ชุดนางนอน พ.ศ. 2561	95
ภาพที่ 2.82 ภาพผู้แสดง ชุดระบำดอกบัว ปีพ.ศ. 2561	96
ภาพที่ 2.83 ภาพผู้แสดงการแสดง ชุดพมานิมิต พ.ศ. 2562	97
ภาพที่ 2.84 ภาพผู้แสดงการแสดง ชุดนางนอน พ.ศ. 2562	97
ภาพที่ 2.85 ภาพการแสดงของกลุ่มภาคกลาง (มหาวิทยาลัยของรัฐ) ไม่ทราบชื่อชุดการแสดง พ.ศ. 2555	99
ภาพที่ 2.86 ภาพการแสดง ชุดพรหมจารีฉวีศรีน่าน พ.ศ. 2557	99
ภาพที่ 2.87 ภาพผู้แสดงการแสดง ชุดไผ่รวกกับทานตะวันผู้โส พ.ศ. 2558	100
ภาพที่ 2.88 ภาพการแสดงในพิธีส่งมอบการเป็นเจ้าภาพให้กับมหาวิทยาลัยพิบูลสงคราม	101
ภาพที่ 2.89 ภาพการแสดง ชุดเทวสถาปัตยกรรม พ.ศ. 2560	101
ภาพที่ 2.90 ภาพการแสดง ระบำกรับ พ.ศ. 2562	102
ภาพที่ 2.91 ภาพการแสดง ชุดระบำฉิ่ง พ.ศ. 2556	103
ภาพที่ 2.92 ภาพการแสดง ชุดฟ้อนภูไท พ.ศ. 2557	103
ภาพที่ 2.93 ภาพการแสดง ชุดสี่ภาครวมใจไทยภาคดี พ.ศ. 2556	104
ภาพที่ 2.94 ภาพการแสดง ชุดวิจิตรวชิราภรณ์ พ.ศ. 2562	105
ภาพที่ 2.95 ภาพการแสดง ชุดสุกฤษณาน่าน พ.ศ. 2557	106

ภาพที่ 2.96 ภาพการแสดง รำฉุยฉายศูรปขนชา พ.ศ. 2557	107
ภาพที่ 2.97 ภาพการแสดงลีลาศประกอบเพลง วอลซ์นาวี พ.ศ. 2559	108
ภาพที่ 2.98 ภาพการแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ชุดระบำดอกบัว พ.ศ. 2560.....	109
ภาพที่ 2.99 ภาพการแสดง รำถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2562....	110
ภาพที่ 2.100 ภาพการแสดง ชุดระบำเชียงใหม่ พ.ศ. 2562.....	111
ภาพที่ 2.101 ภาพการแสดง จีนรำพัด ณ The Sukosol Bangkok พ.ศ. 2562	112
ภาพที่ 2.102 ภาพการแสดงในงานวไลยราตรี “ภาพขบวนสมัยสุขุทัย” จากบทความนาฏศิลป์ร่วมสมัยในการแสดงงานวไลยราตรี พ.ศ. 2532 วารสารศิลปกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปีที่ 3 ประจำปี 2559	114
ภาพที่ 2.103 ภาพผู้การแสดง ชุดแผ่นดินของเรา พ.ศ. 2562.....	116
ภาพที่ 2.104 ภาพการแสดง ระบำพรหมจารีนิศรีนครน่าน พ.ศ. 2559.....	117
ภาพที่ 2.105 ภาพการแสดง ระบำสุกษาน่าน พ.ศ. 2559	118
ภาพที่ 2.106 ภาพการแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์อินเดีย	118
ภาพที่ 2.107 ภาพการแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ พ.ศ. 2561.....	119
ภาพที่ 2.108 ภาพการแสดง ระบำเทพบันเทิง พ.ศ. 2537.....	120
ภาพที่ 2.109 ภาพงานเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย พ.ศ. 2562	121
ภาพที่ 2.110 ภาพการแสดง ชุดโนรากระบี่ตีฟ้า พ.ศ. 2562.....	121
ภาพที่ 2.111 ภาพการแสดง ชุดนางนอน พ.ศ. 2562	122
ภาพที่ 2.112 ภาพการแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ไทย.....	122
ภาพที่ 2.113 ภาพการแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ไทย จากจุฬาฯ การแสดงโนรา ชุดพรานบุญจับนางมโนห์รา.....	123
ภาพที่ 2.114 ภาพการแสดงในงาน 14 th ASEAN and 4 th ASEAN+3 Youth Cultural Forum (ไม่ทราบชื่อชุดการแสดง) พ.ศ. 2559.....	125
ภาพที่ 2.115 ภาพการแสดง ในงาน 12 th ASEAN and 2 nd ASEAN+3 Youth Cultural Forum (ไม่ทราบชื่อชุดการแสดง) พ.ศ. 2557.....	127

ภาพที่ 2.116 ภาพการแสดงในงาน 15 th ASEAN and 5 th ASEAN+3 Youth Cultural Forum (ไม่ ทราบชื่อชุดการแสดง) พ.ศ. 2560.....	127
ภาพที่ 2.117 ภาพการแสดง ชุดฟ้อนแพน ในงานมหกรรมดนตรี (ไม่ปรากฏปีที่แสดง).....	128
ภาพที่ 2.118 ภาพการแสดง กิณรีร้อน ออกบูชายัญ พ.ศ. 2560.....	129
ภาพที่ 2.119 ภาพการแสดง ชุดระบำซัดชาติรี พ.ศ. 2561	129
ภาพที่ 2.120 ภาพการแสดง รำเถิดเทิง พ.ศ. 2562	130
ภาพที่ 2.121 ตัวอย่างการสอบรำเดี่ยวมาตรฐานทางด้านนาฏศิลป์ ในรายวิชาทักษะทางด้าน นาฏศิลป์ไทย ประจำปีการศึกษา 2560 ชุดวิยะดาทรงเครื่อง โดยนางสาวณฐา บริทพันธ์.....	131
ภาพที่ 3.1 แผนผังกระบวนการวิจัย.....	164
ภาพที่ 4.1 แผนผังกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	167
ภาพที่ 4.2 แผนผังกระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาางานนาฏศิลป์ ของนิสิตภาควิชานาฏศิลป์ คณะ ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	171
ภาพที่ 4.3 แผนผังปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดการศึกษาของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรม ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	173
ภาพที่ 4.4 การแสดงละครรำ เรื่องเงาะป่า.....	176
ภาพที่ 4.5 เบื้องหลังการทำฉาก.....	178
ภาพที่ 4.6 ลักษณะการแต่งกายของชมพลา.....	179
ภาพที่ 4.7 ลักษณะการแต่งกายของฮเนา.....	180
ภาพที่ 4.8 ลักษณะการแต่งกายของ ลำหับ ตอนเก็บดอกไม้	181
ภาพที่ 4.9 ลักษณะการแต่งกายของ ลำหับ ตอนแต่งงาน	182
ภาพที่ 4.10 ลักษณะฉาก ป่าหิมพานต์.....	186
ภาพที่ 4.11 ลักษณะฉากท้องพระโรง.....	187
ภาพที่ 4.12 ภาพผู้แสดงบทพระสุนฉาก เดินป่า.....	188

ภาพที่ 4.13 ลักษณะฉาก และเครื่องแต่งกายตัวละครผู้หญิง ในละครพันทาง เรื่องพระลอ ปีพ.ศ. 2534.....	192
ภาพที่ 4.14 ลักษณะการแต่งกายแบบบ่งบอกเชื้อชาติ ของนางรีน-นางโรย และนายแก้ว-นายขวัญ	193
ภาพที่ 4.15ภาพลักษณะการแต่งกายแบบบ่งบอกเชื้อชาติของผู้แสดงบทพระลอ และผู้แสดงบทนายแก้ว-นายขวัญ ปีพ.ศ. 2534	194
ภาพที่ 4.16 ภาพผู้แสดงละครพันทางเรื่องพระลอ ปีพ.ศ. 2534	195
ภาพที่ 4.17 สัญลักษณ์อุ้มสม.....	200
ภาพที่ 4.18 ภาพการแสดงละครใน เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ	203
ภาพที่ 4.19 ลักษณะฉากละครตีกดาบรพรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนตัดดอกไม้ถวายกริช.....	207
ภาพที่ 4.20 ลักษณะการแต่งกายอิเหนา.....	208
ภาพที่ 4.21 ลักษณะการแต่งกายบุษบา.....	209
ภาพที่ 4.22 ลักษณะฉากละครทดลอง เรื่องตรอยกำสรวล.....	213
ภาพที่ 4.23ลักษณะฉากละครทดลอง เรื่องตรอยกำสรวล	214
ภาพที่ 4.24 ลักษณะฉากละครเรื่องตรอยกำสรวล	215
ภาพที่ 4.25 ลักษณะการแต่งกายของเจ้าหญิงเฮเลน่า.....	216
ภาพที่ 4.26 ลักษณะการแต่งกายของปารีส	217

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

ละคร (ประจำปี) นาฏยศิลป์ ภาควิชานาฏยศิลป์ เป็นผลงานการแสดงที่ควบคุมโดยภาควิชา นาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงโดยนิสิต และบุคลากรภายใน ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการจัดแสดงละครเรื่องต่าง ๆ ตามโอกาส ได้แก่ ละครในสาขานาฏยศิลป์ไทย 1) ละครรำ เรื่องเงาะป่า 2) ละครชาตรี เรื่องมโนห์รา 3) ละครพันทาง เรื่องพระลอ 4) ละครนอก เรื่องไกรทอง 5) ละครใน เรื่องอุณรุท 6) ละครใน เรื่องอิเหนา 7) ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา 8) ละครทดลอง เรื่องตรอยกำสรวล ละครในสาขานาฏยศิลป์ตะวันตก ได้แก่ 1) La Sylphide 2) La Bayadere เป็นต้น มีวัตถุประสงค์ในการจัดการแสดงแตกต่างกันไป ละครที่ถูกจัดขึ้นภายใต้การควบคุมของภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจไม่ปรากฏเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในวงกรมนาฏยศิลป์ไทยในปัจจุบัน แต่เนื่องจากภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดให้การศึกษาแก่นิสิตมาเป็นเวลา 31 ปี จึงก่อให้เกิดการแสดงต่าง ๆ อีกมากมาย นอกเหนือจากการจัดการแสดงละครภายใต้ความควบคุมของภาควิชานาฏยศิลป์ มีการจัดการแสดงในงานต่าง ๆ ตามโอกาส ทั้งภายนอก และภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เช่น งานปีพาทย์ ดึกดำบรรพ์ งานจุฬาวาทิต งานวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี งานเบ็ดเตล็ดภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอื่น ๆ เช่น งานพิธีเปิดกีฬามหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย งานพิธีมอบเข็มพระเกียรติทองคำ และงานมุทิตาจิต ผู้เกษียณอายุการทำงาน ฯลฯ งานนาฏศิลป์รู้จักกันน้ำ A Rainbow of Dance งานอีเวนต์ต่าง ๆ และงานแสดง ณ ต่างประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น ประเทศฟินแลนด์ ประเทศนอร์เวย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น จึงเห็นได้ว่า ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีบทบาทสำคัญต่อการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอันเป็นรากฐานของชาติ เป็นต้น

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เริ่มก่อตั้งครั้งแรกตั้งเมื่อปีการศึกษา 2526 เป็นคณะที่ 15 แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีเพียง 2 ภาควิชาได้แก่ ภาควิชาทัศนศิลป์ และภาควิชาดุริยางค์ศิลป์ ต่อมาในปีการศึกษา 2528 ได้มีการเปิดการศึกษาภาควิชาดนตรีและ

ในปีการศึกษา 2531 จึงได้มีการเปิดการศึกษาภาควิชานาฏศิลป์ตามลำดับ “มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ขึ้นในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2527 คณะศิลปกรรมศาสตร์ จึงถือเอาวันที่ 2 มีนาคม ของทุก ๆ ปี เป็นวันคล้ายวันสถาปนาของคณะ”¹ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิตในสายวิชาศิลปกรรม เพื่อสนองความต้องการด้านทรัพยากรบุคคลตามแนวพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ศิลปินบัณฑิตที่ผลิตจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ สามารถประกอบอาชีพอิสระหรือทำงานในองค์กรเอกชน รัฐวิสาหกิจ หรือราชการได้ ภารกิจสำคัญของคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากจะผลิตบัณฑิตแล้ว ยังต้องทำการอนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเพื่อสังคมไทยอีกด้วย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลิตศิลปินบัณฑิตออกมาใช้สังคมมาแล้วเป็นเวลา 37 ปี โดยมีคณบดีของคณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงคุณ อรรถากร (คณบดีผู้ก่อตั้ง) ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ อาจารย์จรรยา นงแสง วิเชียร รองศาสตราจารย์ศิกเดช กันตามระ ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภกรณ์ ดิษฐพันธ์ และศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บินทสันต์ (คณบดีคนปัจจุบัน) ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีนโยบายผลิตศิลปินบัณฑิตที่มีความรู้ความชำนาญด้านทักษะ และความคิดสร้างสรรค์ ในการเป็นศิลปินที่สามารถอนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเพื่อสังคมไทย เริ่มก่อตั้งหลักสูตรเมื่อปีการศึกษา 2531 ในหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงคุณ อรรถากร ดำรงตำแหน่งเป็นคณบดี เริ่มก่อตั้งหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย เมื่อปีการศึกษา 2535 โดยมีศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ดำรงตำแหน่งเป็นคณบดี และดำรงตำแหน่งประธานหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิตระหว่างปีการศึกษา 2535-2542 ในปีการศึกษา 2542 ภาควิชานาฏศิลป์ ได้ก่อตั้งหลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย โดยมีศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ เป็นประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

---

¹ ฝ่ายบริหาร คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, “ชื่อหน่วยงาน ที่ตั้ง และประวัติความเป็นมาโดยย่อ”, รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2562, 2562, หน้า 2-3.

ภาควิชานาฏศิลป์ (Department of Dance) เปิดให้มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิชาชีพ เฉพาะทางด้านการแสดง เพื่อสนองนโยบายของคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม แบ่งการเรียนออกเป็น 2 สาขาวิชาคือ สาขานาฏศิลป์ไทย (Thai Classical Dance) และสาขานาฏศิลป์ตะวันตก (Western Dance) มีการเรียนการสอนในรายวิชา ที่แตกต่างกันเฉพาะสาขาและในวิชาที่ต้องเรียนร่วมกัน นอกจากนี้ยังมี การวิจัยนาฏศิลป์, การฝึก ประสบการณ์วิชาชีพนาฏศิลป์ และงานโครงการปริญญาโทผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ เพื่อเป็นผลงานในการสำเร็จการศึกษา ภาควิชานาฏศิลป์ จึงมีบทบาทสำคัญในการผลิตบัณฑิตจาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้มีคุณภาพ และมีความสามารถที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้รับต่อไปสู่ บุคคลอื่นได้

นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2526-ปัจจุบัน ได้แก่ นโยบายของ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ กล่าวถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมเป็นข้อที่ 6 ดังนี้ 1) จะรักษาและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมของชาติไทยให้มีเอกลักษณ์สูงเด่น และจะป้องกันมิให้ ศิลปวัฒนธรรมของชาติอื่นที่เผยแพร่เข้ามาในประเทศ ทำลายศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์อันดี งามของชาติ รวมทั้งการปราบปรามกิจกรรมอันทำลาย และขัดต่อศีลธรรมจรรยา และชื่อเสียง เกียรติภูมิของคนไทยด้วย 2) จะอนุรักษ์ศิลปกรรมโบราณสถาน และปูชนียสถาน เป็นที่สักการะยึด เหนี่ยวทางใจของประชาชน นโยบายรัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ กล่าวถึงการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม ภายใต้หัวข้อการพัฒนาทางการศึกษา นโยบายรัฐบาล นายอานันท์ ปันยารชุนได้มีการ ยึดถือตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามเดิมของรัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นโยบายรัฐบาล พลเอกสุจินดา คราประยูร กล่าวถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมภายใต้หัวข้อที่ 8 นโยบายด้านการพัฒนาสังคมว่า จะให้ความสำคัญในการอนุรักษ์ ทำนุบำรุงมรดกทางศิลปวัฒนธรรม ของชาติ ควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ นโยบายรัฐบาล นายชวน หลีกภัย กล่าวถึงการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม ภายใต้หัวข้อการพัฒนาทางการศึกษาว่า จัดให้มีกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนปรับปรุงการจัดการศึกษาทุกระดับ สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะวิทยาการ เร่งรัด พัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม และภายใต้หัวข้อ นโยบายการพัฒนาทางด้านศาสนา และศิลปวัฒนธรรมว่า ให้ประชาชน องค์กร สถาบัน และชุมชน เข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมให้กว้างขึ้น นโยบายรัฐบาล นายบรรหาร ศิลปะอาชา กล่าวถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ภายใต้หัวข้อที่ 5 นโยบายการพัฒนา

สังคม (ในหัวข้อนโยบายด้านอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และทำนุบำรุงศาสนา) กล่าวว่า ต้องอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ทำนุบำรุง ส่งเสริม และฟื้นฟูศาสนา ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะท้องถิ่น และอนุรักษ์โบราณสถานของชาติ นโยบายรัฐบาล พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ กล่าวถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมภายใต้หัวข้อที่ 6 นโยบายด้านสังคม (ในหัวข้อนโยบายด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและการทำนุบำรุงศาสนา) กล่าวว่า สืบทอดเอกลักษณ์ความเป็นไทย และสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมรวมทั้งแลกเปลี่ยน และรับวัฒนธรรมต่างชาติอย่างเหมาะสม ตลอดจนมีศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ นโยบายรัฐบาล พันโททักษิณ ชินวัตร กล่าวถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมภายใต้หัวข้อที่ 11 นโยบายด้านวัฒนธรรม ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาได้ศึกษามรดกศิลปวัฒนธรรมไทยเพื่อการอนุรักษ์ เผยแพร่ และสืบสานวัฒนธรรม นโยบายรัฐบาล พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ และนโยบายรัฐบาล นายสมัคร สุนทรเวช กล่าวถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมเป็นภาพรวมในแผนพัฒนาเศรษฐกิจนโยบายรัฐบาล นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ กล่าวถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมภายใต้หัวข้อ นโยบายศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมว่า ฟื้นฟู และสืบสานคุณค่าความหลากหลายของศิลปะ และวัฒนธรรมไทยทั้งที่เป็นวิถีชีวิต ประเพณี ค่านิยมที่ดีงาม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการดูแลรักษาแหล่งอุทยานประวัติศาสตร์ โบราณสถาน พิพิธภัณฑสถานต่าง ๆ เพื่อการศึกษาเรียนรู้ และใช้ประโยชน์ในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตบนพื้นฐานความรู้ และความเป็นไทย รวมทั้งส่งเสริม และพัฒนาแหล่งประวัติศาสตร์ และภายใต้หัวข้อนโยบายศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ดังนี้ เร่งดำเนินการให้ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมมีบทบาทนำในการร่วมเทิดทูนสถาบันหลัก ชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ และร่วมสร้างประเทศไทยให้เป็นประเทศที่อยู่สบาย โดยน้อมนำพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานให้แก่รัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน ด้วยการทำงานตั้งใจให้ประเทศเป็นที่อยู่ที่สบายในโลกที่มีความวุ่นวาย และน้อมนำพระราชดำรัสในพิธีเปิดพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครศรีอยุธยา “การรักษาวัฒนธรรม คือการรักษาชาติ” มาหล่อหลอมและยึดเหนี่ยวจิตใจเป็นหนึ่งเดียวเพื่อเสริมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ให้กับคนในชาติ นโยบายปัจจุบันคือนโยบายรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มีทั้งสิ้น 11 ด้าน ประกอบไปด้วย 1) การปกป้องเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ 2) การรักษาความมั่นคงของรัฐ และการต่างประเทศของประเทศ 3) การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ 4) การศึกษา และเรียนรู้การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม 5) การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชน 6) การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ 7) การส่งเสริมบทบาท และใช้

โอกาสในประชาคมอาเซียน 8) การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การวิจัย และพัฒนา และนวัตกรรม 9) การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุล ระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน 10) การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มี ธรรมาภิบาล และป้องกันปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในภาครัฐ 11) ปรับปรุงกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม² จากนโยบายข้างต้นของนโยบายปัจจุบันที่สืบเนื่องมาจากนโยบายจากปี พ.ศ. 2526 มีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ นโยบายข้อที่ 4) การศึกษาและเรียนรู้ การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และวัฒนธรรม เนื่องจากศาสนาและศิลปวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ เป็นรากฐานความมั่นคง และความภาคภูมิใจของชาติ จะเห็นได้ว่า รัฐบาลให้ความสำคัญต่อการ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไม่น้อยไปกว่าด้านอื่น เป็นเหตุให้สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา มีพันธกิจ หลักสำคัญที่ใช้เป็นตัวขับเคลื่อนงานอุดมศึกษา 4 พันธกิจ ประกอบด้วยการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย³ เห็นได้ว่าการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย ปรากฏเป็น 1 ใน 4 ข้อของพันธกิจหลักในสถาบันอุดมศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงมีนโยบาย ผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติตรงตามแผนอุดมศึกษา โดยในการขับเคลื่อนขององค์กรจะต้องประกอบไป ด้วยพันธกิจ และวิสัยทัศน์ พันธกิจ (Mission) คือภารกิจหรือความประสงค์ขององค์กร คือสิ่งที่ องค์กรพึงกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ควรเป็นสิ่งที่ชี้แนะ และขยายเป้าหมายขององค์กร ทำให้ จุดประสงค์ขององค์กรมีความชัดเจน อาจแบ่งได้หลายข้อตามนโยบายจากองค์กรนั้น วิสัยทัศน์ (Vission) คือการกำหนดจุดหมาย การคาดการณ์ภาพในอนาคตขององค์กร โดยอาจคาดการณ์ ล่วงหน้าได้ 5-10 ปี ภาควิชานาฏศิลป์ เป็นภาควิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อดำเนินภารกิจ ของจุฬาลงกรณ์ในด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ดำเนินการสอนให้เป็นไปตาม วิสัยทัศน์ และ พันธกิจของคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยคณะศิลปกรรมศาสตร์ได้ระบุ

² สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม, นโยบายและยุทธศาสตร์ส่งเสริมวัฒนธรรมร่วม สมัย (พ.ศ. 2560-2564) [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://ocac.go.th/wp-content/uploads/2019/06/แผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาหน่วยงาน.pdf>, หน้า 13.

³ สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>, หน้า 1.

วิสัยทัศน์ในฉบับปีการศึกษา 2561-2564 ว่า “แหล่งสร้างสรรค์งานศิลปกรรม ผู้นำวัฒนธรรมไทย เชี่ยวชาญงานวิจัย นวัตกรรมล้ำสมัย ก้าวไกลสู่นานาชาติ”⁴ และระบุพันธกิจไว้ว่า 1) สร้างศิลปบัณฑิตที่มีความสามารถด้านวิชาการ มีจิตสาธารณะและมีความเป็นผู้นำ 2) เป็นแหล่งการสร้างนวัตกรรมด้านศิลปกรรม และการวิจัยเพื่อปรับใช้สังคมได้ 3) สร้างผลงานวิชาการจากงานนวัตกรรม และผลงานศิลปกรรมในระดับนานาชาติ 4) เป็นแหล่งความรู้ทางด้านศิลปกรรมเพื่อนำไปพัฒนาสังคมไทย และสังคมโลกอย่างยั่งยืนสัมฤทธิ์ผลภายในเวลา 4 ปี⁵ จึงกล่าวได้ว่า ภาควิชานาฏยศิลป์ มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศทางด้านศิลปกรรม และวิชาการ เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจงานอุดมศึกษา ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา รวมไปถึงนโยบายของรัฐบาลในแผนพัฒนาเศรษฐกิจอีกด้วย

ทั้งนี้ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปรียบเสมือนชุมชนหนึ่งที่ประกอบไปด้วยทรัพยากรต่าง ๆ เช่น คณาจารย์ นิสิต แผนการศึกษา เป็นต้น โดยมีการบริหารจัดการหลักสูตร ดำเนินงานสำหรับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนานิสิต เพื่อให้สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ ที่ได้มีกำหนดไว้ตามหลักสูตรการสอน โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนใช้หลักสูตร การกำกับติดตาม และการประเมินการใช้หลักสูตร ภาควิชานาฏยศิลป์ ต้องดำเนินงานสนองนโยบาย พันธกิจ วิสัยทัศน์ จากต้นสังกัด (คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) เพื่อให้ ได้รับการยอมรับให้เป็นสถาบันการศึกษาสาขาศิลปกรรมศาสตร์ชั้นนำในภูมิภาคเอเชีย ในขณะเดียวกัน ภาควิชานาฏยศิลป์ก็เปรียบเสมือนแหล่งรวมศิลปะการแสดง หลากหลายรูปแบบ โดยมีมนุษย์เป็นสื่อกลางในการสร้างสรรค์งานทางด้านนาฏยศิลป์ รวมไปถึงเผยแพร่ สืบทอด และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมให้คงอยู่ เนื่องจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมรวมถึงมีการสร้างสรรค์

⁴ ฝ่ายบริหาร คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, “ชื่อหน่วยงาน ที่ตั้ง และประวัติความเป็นมาโดยย่อ”, รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2562, 2562, หน้า 3.

⁵ ฝ่ายบริหาร คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, “ชื่อหน่วยงาน ที่ตั้ง และประวัติความเป็นมาโดยย่อ”, รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2562, 2562, หน้า 3.

ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์อีกมากมาย ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการจัดการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ และมีปณิธานที่จะรวบรวมข้อมูลการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์จากอดีตสู่ปัจจุบันเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลสำคัญ เพื่อสามารถเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่มีความสนใจสืบไป

1.2 วัตถุประสงค์

วิเคราะห์การแสดงที่อนุรักษ์และพัฒนา ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

รวบรวมข้อมูลการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์เฉพาะนาฏศิลป์ไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531-2562 และวิเคราะห์การแสดงโดยยกตัวอย่างกรณีศึกษาจากละคร (ประจำปี) ภาควิชานาฏศิลป์เฉพาะนาฏศิลป์ไทยเพื่อวิเคราะห์การอนุรักษ์และพัฒนา

1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.4.1 ศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องจากภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมไปถึงศึกษาข้อมูลจากสูจิบัตรงานแสดง วิทยุทัศน์และสื่อต่าง ๆ วิทยานิพนธ์เรื่อง “นาฏยประดิษฐ์ในงานโครงการนาฏศิลป์ ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปี พ.ศ. 2534-2541” โดย นายธรรมรัตน์ โถวสกุล (2543) “การแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” โดยนายวุฒิชัย เรืองศักดิ์ (2560) และสัมภาษณ์ผู้มีองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ราชบัณฑิต ประธานสำนักศิลปกรรม สัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบของงานเบื้องหลังการแสดงภาควิชานาฏศิลป์ รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรจนสุขสมบูรณ์ หัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ สัมภาษณ์เกี่ยวกับการแสดงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในภาควิชานาฏศิลป์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ อาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์ สัมภาษณ์เกี่ยวกับการแสดงและองค์ประกอบของการแสดงที่เกิดขึ้นภายในภาควิชานาฏศิลป์ เป็นต้น

1.4.2 สรุปรูข้อมูลพื้นฐานของการแสดงและองค์ประกอบต่าง ๆ

1.4.3 วิเคราะห์ข้อมูล

1.4.4 วิเคราะห์การแสดงผลละครของภาควิชานาฏศิลป์ที่อนุรักษ์ และพัฒนา ของภาควิชา
นาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.4.5 สรุปผลการศึกษา และการนำเสนอผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3 ขอบเขตของการดำเนินการวิจัย

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักสูตรภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 ละคร (ประจำปี) ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 ผลงานการแสดงที่ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย มีส่วนร่วม

2.3.1 งานแสดงภายในประเทศ

2.3.2 งานแสดง ณ ต่างประเทศ

2.3.3 การแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทย

2.4 แนวคิดการอนุรักษ์และพัฒนา

2.4.1 ความหมายและแนวคิดของการอนุรักษ์

2.4.2 ความหมายและแนวคิดของการพัฒนา

2.5 วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

2.6 สรุป

บทที่ 3 วิธีการดำเนินวิจัย

3.1 ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

3.2 การรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.2.1 แหล่งที่มาของเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.2.2 กระบวนการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.2.3 การรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.2.4 การรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3 การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

3.4 การรวบรวมข้อมูลจากสังเกต

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6 สรุป

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ภาควิชาานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับบทบาทการอนุรักษ์และพัฒนา

4.2 ผลงานของภาควิชาานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.3 การวิเคราะห์ละคร (ประจำปี) ภาควิชาานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.4 สรุป

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการแสดงและละคร (ประจำปี) ภาควิชาานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531-2562

2. ได้ประมวลพัฒนาการของภาควิชาานาฏศิลป์ในรูปแบบละคร (ประจำปี) ภาควิชาานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในอดีตถึงปัจจุบัน ด้านการอนุรักษ์ และพัฒนาของภาควิชาานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์ของภาควิชา นาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลชั้นปฐมภูมิ และทุติยภูมิจากสูจิบัตร งานวิจัย และหนังสือที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้มีส่วนสำคัญ ในการจัดสร้างละคร (ประจำปี) ภาควิชา นาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อให้ได้แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ มีข้อมูลดังนี้

2.1 หลักสูตรภาควิชา นาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต ภาควิชา นาฏศิลป์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 ละคร (ประจำปี) ภาควิชา นาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2.1 ละครรำ เรื่องเงาะป่า (พ.ศ. 2532)

2.2.2 ละครชาตรี เรื่องมโนห์รา (พ.ศ. 2534)

2.2.3 ละครพันทาง เรื่องพระลอ (พ.ศ. 2534)

2.2.4 ละครนอก เรื่องไกรทอง (พ.ศ. 2535)

2.2.5 ละครเรื่อง La Sylphide (สาขานาฏศิลป์ตะวันตก) (พ.ศ. 2536)

2.2.6 ละครใน เรื่องอุณรุท (พ.ศ. 2537)

2.2.7 ละครเรื่อง La Bayadere (สาขานาฏศิลป์ตะวันตก) (พ.ศ. 2538)

2.2.8 ละครใน เรื่องอิเหนา (พ.ศ. 2539)

2.2.9 ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา (พ.ศ. 2542)

2.2.10 ละครทดลอง เรื่องตรอยกำสรวล (พ.ศ. 2562)

2.3 ผลงานการแสดงที่ภาควิชา นาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีส่วนร่วม

2.3.1 งานแสดงภายในประเทศ

1) งานที่เข้าร่วมเป็นประจำ

- งานปี่พาทย์ตีกลองบรรพ์
- งานจุฬาวาทิต
- งานวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี
- งานพิธีไหว้ครู ครอบครูนาฏยศิลป์ไทย
- งานสมโภชกฐินพระราชทาน
- งานวันวิสาขบูชา
- งานวันมูลนิธิสิรินธร
- งานจุฬาวិชาการ

2) งานเบ็ดเตล็ด

- งานพิธีเปิดกีฬามหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- งานกาชาด
- งานพิธีมอบเข็มพระเกี้ยวทองคำ และงานมุทิตาจิต ผู้เกษียณอายุการทำงาน

ฯลฯ

- งานคิดถึงครูประสิทธิ์ ถาวร ศิลปินแห่งชาติ
- งาน 100 ปีถนนพระรามที่สี่ สานพลังความร่วมมือ
- งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา
- งานนาฏศิลป์รุ่งกีนน้ำ A Rainbow of Dance
- งานแสดงดนตรีและนาฏศิลป์แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย-เกาหลี

Korea International Music & Dance

- งานสยามมานูสสติ
- งานพิธีเปิดโครงการป้ารักขนาน
- พิธีส่งมอบธงการเป็นเจ้าภาพการประชุมวิชาการ และนิทรรศการ จากยอด

เขาถึงใต้ทะเล ทรัพยากรไทยศักยภาพมากล้นมีให้เห็น

- โครงการจากใจถึงใจ จุฬาฯ-สระบุรี
- การแสดงดนตรี ชุดดวงแก้วแห่งพระมงกุฎเกล้า ตอนรอยพระจรียา
- งานการประชุมนานาชาติเวทีอภิบาลอินเทอร์เน็ต

ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก 2560

- งานการประชุมสัมมนา The 4th Engagement Thailand Annual Conference

- โครงการบ่มเพาะยุวศิลปินนาฏศิลป์-ดนตรีไทยเมืองน่านปีที่ 7

- งานประชุมวิชาการ สภาดนตรีโลก ครั้งที่ 45

3) งานภายนอกจุฬาฯ

- งานแสง สี เสียง ชุดคนดีศรีอยุธยา

- งานแสง สี เสียง ชุดแผ่นดินแผ่นดินนี้มีความหลัง

- งานแสง สี เสียง สื่อผสม “เล่าขานตำนานบ้านโป่ง เชื่อมโยงสามวัฒนธรรม สองฝั่งลำแม่กลอง” ในงาน 111 ปีเมืองบ้านโป่ง

- งานวลัยราตรี

- งานประชุมระดับโลก โรตารี

- ละครอิงประวัติศาสตร์ เรื่องนางเสือง

- ละครอิงประวัติศาสตร์ เรื่องตำนานสมเด็จพระนเรศวร

- การแสดงชุดแผ่นดินของเรา งานมหรสปสมโภชเนื่องในโอกาสมหามงคล พระราชพิธีบรมราชาภิเษก ณ ท้องสนามหลวง

- งานอีเวนต์ต่าง ๆ

2.3.2 งานแสดง ณ ต่างประเทศ

1) ประเทศญี่ปุ่น

- งานแสดงเทศกาล ร่วมกับโรงเรียนสอนนาฏศิลป์ไทย Akimoto

ณ กรุงโตเกียว

- งานนาฏศิลป์รุ่งกินน้ำ A Rainbow of Dance

- งานเผยแพร่นาฏศิลป์ไทย โอซากา

- งานเผยแพร่นาฏศิลป์ไทย อาวาจิ

- งานแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย ณ มหาวิทยาลัยโอซากาซึตี้

- งานแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย ณ หอแสดงศิลปวัฒนธรรม ของ เมืองอิวามิซาวา ฮอกไกโด

2) แคนาดา

- งานเทศกาลอาหารไทย แวนคูเวอร์ แอนดีโตรอนโต้

3) ฟินแลนด์

- งาน Kuhmo Chamber Music Festival

4) นอร์เวย์

- งานเทศกาล (ไม่ทราบชื่องาน)

5) สหรัฐอเมริกา

- งานเทศกาลวัฒนธรรมไทยในสหรัฐอเมริกา

6) มาเลเซีย

- งาน Tari-International Dance Festival ณ กัวลาลัมเปอร์
- งาน The 4th ASEAN Youth Cultural Forum
- งาน 11th ASEAN and 1st ASEAN+3 Youth Cultural Forum
- งาน 14th ASEAN and 4th ASEAN+3 Youth Cultural Forum

7) สิงคโปร์

- งาน ASEN DANCE FESTIVAL
- งาน The 8th ASEAN Youth Cultural Forum

8) ฟิลิปปินส์

- งาน The 1st ASEAN Youth Cultural Forum
- งาน 13th ASEAN and 3rd ASEAN+3 Youth Cultural Forum
- งาน 16th ASEAN and 6th ASEAN+3 Youth Cultural Forum

9) อินโดนีเซีย

- งาน The 3rd ASEAN Youth Cultural Forum
- งาน The 9th ASEAN Youth Cultural Forum
- งาน 12th ASEAN and 2nd ASEAN+3 Youth Cultural Forum
- งาน 15th ASEAN and 5th ASEAN+3 Youth Cultural Forum

10) กัมพูชา

- งาน The 5th ASEAN Youth Cultural Forum

11) เวียดนาม

- งาน The 6th ASEAN Youth Cultural Forum

12) ลาว

- งาน The ASEAN Way

13) ศรีลังกา

- งานมหกรรมดนตรี ณ ประเทศศรีลังกา

14) สาธารณรัฐประชาชนจีน

- งาน China Yuncheng the 2nd Guan Gong International Festival 2017 ณ เมืองยุนเฉิง
- งานสัมมนาเผยแพร่งานวิจัยระดับคุณานาชาติ และเผยแพร่แลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม ณ นครคุนหมิง มณฑลยูนนาน

15) อียิปต์

- งาน Cultural Friendship from the land of smile ณ กรุงไคโร

2.3.3 การแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทย

2.4 แนวคิดการอนุรักษ์และพัฒนา

2.4.1 ความหมายและแนวคิดของการอนุรักษ์

2.4.2 ความหมายและแนวคิดของการพัฒนา

2.5 วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

2.6 สรุป

2.1 หลักสูตรภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

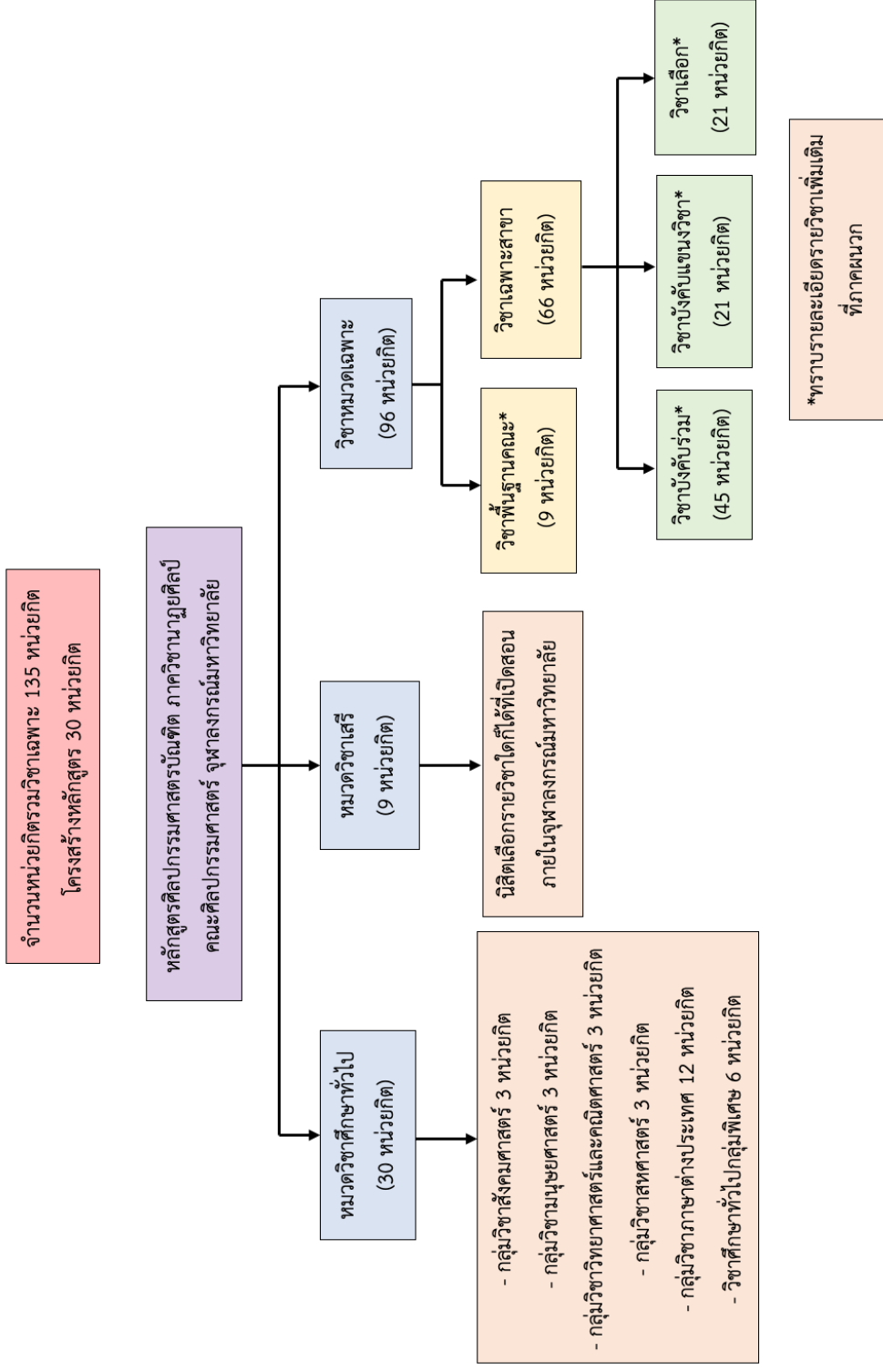
ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีจุดมุ่งหมายในการผลิตศิลปินบัณฑิตนาฏศิลป์ สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยตัวพระหรือตัวนาง หรือศิลปินบัณฑิตสาขาวิชานาฏศิลป์ตะวันตก ให้มีความชำนาญด้านทักษะการรำ และการเต้นในระดับสูง โดยให้มี

ความสามารถในการวิจัย รวมทั้งสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ในระดับท้องถิ่นภูมิภาค และระดับชาติได้อย่างมีคุณภาพ⁶ จึงสร้างหลักสูตรที่ใช้สำหรับจัดการศึกษาให้แก่บัณฑิตดังนี้

---

⁶ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, “ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร”, หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561), 2561, หน้า 12.

ภาพที่ 2.1 แผนผังหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต ภาควิชาศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการศึกษา

โปรแกรมปกติ

ตารางที่ 2.1 ตารางโปรแกรมการศึกษา⁷

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาต้น			ปีที่ 1 ภาคการศึกษาปลาย		
รหัส	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต	รหัส	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
5500111	ภาษาอังกฤษเพื่อการ เรียนรู้ในชีวิตจริง 1	3	5500112	ภาษาอังกฤษเพื่อการ เรียนรู้ในชีวิตจริง 2	3
3500111	ศิลปกรรมปริทัศน์	3	xxxxxxx	วิชาศึกษาทั่วไป	3
xxxxxxx	วิชาศึกษาทั่วไป	3	xxxxxxx	วิชาเฉพาะสาขา	15
xxxxxxx	วิชาเฉพาะสาขา	9			
	รวม	18		รวม	21
ปีที่ 2 ภาคการศึกษาต้น			ปีที่ 2 ภาคการศึกษาปลาย		
รหัส	รายวิชา	หน่วยกิต	รหัส	รายวิชา	หน่วยกิต
5500291	การพูดสื่อสาร ภาษาอังกฤษทาง วิชาชีพด้านศิลปกรรม ศาสตร์	3	5500292	การเขียนสื่อสาร ภาษาอังกฤษทาง วิชาชีพด้าน ศิลปกรรมศาสตร์	3
2201181	ภาษาไทย 1	9	xxxxxxx	วิชาศึกษาทั่วไป	3
3500203	ศิลปะและเทคโนโลยี	3	xxxxxxx	วิชาเฉพาะสาขา	12
xxxxxxx	วิชาเฉพาะสาขา	3	xxxxxxx	วิชาเสรี	3
	รวม	18		รวม	18

⁷ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, “ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร”, หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561), 2561, หน้า 389.

ตารางที่ 2.2 ตารางโปรแกรมการศึกษา (2)⁸

ปีที่ 3 ภาคการศึกษาต้น			ปีที่ 3 ภาคการศึกษาปลาย		
รหัส	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต	รหัส	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
xxxxxxx	วิชาศึกษาทั่วไป	3	3500300	วิธีวิจัยและการเขียน รายงาน	3
xxxxxxx	วิชาเฉพาะสาขา	9	xxxxxxx	วิชาเฉพาะสาขา	12
xxxxxxx	วิชาเสรี	3	xxxxxxx	วิชาเสรี	3
	รวม	15		รวม	18
ปีที่ 4 ภาคการศึกษาต้น			ปีที่ 4 ภาคการศึกษาปลาย		
รหัส	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต	รหัส	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
3500430	สุนทรียศาสตร์ทาง ศิลปกรรม	3	3504490	งานโครงการเฉพาะ สาขา	
3504417	การฝึกวิชาชีพเฉพาะ สาขา	3			
3504418	การวิจัยเฉพาะสาขา	3			
xxxxxxx	วิชาเฉพาะสาขา	9			
	รวม	18		รวม	6

⁸ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, “ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร”, หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561), 2561, หน้า 389.

การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

ตารางที่ 2.3 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต⁹

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
ทักษะด้านภาษาอังกฤษ	- สนับสนุนให้นิสิตเข้าเรียน/ อบรมเพิ่มพูนทักษะทางภาษาอังกฤษในรายวิชา/ โครงการที่มหาวิทยาลัยหรือคณะจัด รวมทั้งกระตุ้นและติดตามผลการสอบภาษาอังกฤษของนิสิตทุกภาคการศึกษา
ทักษะด้าน IT	- กำหนดให้มีการนำเสนอความคืบหน้าของรายงานงานวิจัย และผลงานการแสดงผลโดยใช้โปรแกรมนำเสนอผ่านทางเทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ต
ทักษะด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง	- การจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้นิสิตค้นคว้าและพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ แห่งวิชาชีพนาฏศิลป์	- จัดพิธีไหว้ครู ครอบครุทางด้านนาฏศิลป์ไทยเป็นประจำทุกปี และเปิดโอกาสให้นิสิตและศิษย์เก่ามีส่วนร่วมในพิธีเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี การเคารพ ครูบาอาจารย์ และเป็นงานพบปะสังสรรค์ระหว่างศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันให้มีความสนิทสนมกลมเกลียวกันในหมู่คณะ - ยกย่องเชิดชูบุคคลทางด้านนาฏศิลป์ที่เป็นแบบอย่างอันดีของการดำรงตนในวิชาชีพนาฏศิลป์ในรูปแบบของการสนับสนุนให้นิสิตได้มีโอกาสพบปะ สัมภาษณ์ หรือจัดงานมุทิตาให้แก่บุคคลเหล่านั้น เพื่อให้นิสิตตระหนักและนำไปเป็นแบบอย่างในการดำรงตนให้อยู่ในจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

⁹ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, “ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร”, หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561), 2561, หน้า 390.

การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

ตารางที่ 2.4 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต (2)¹⁰

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้
<p>1. มีความรู้</p> <p>- 1.1 รู้รอบ</p> <p>- มีความรู้ในหลายสาขาวิชา และสามารถประยุกต์ใช้ในวิชาชีพทางศิลปกรรม</p> <p>- 1.2 รู้ลึก</p> <p>- มีความรู้ ความเข้าใจและเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่ศึกษาทั้งหลักการทฤษฎี ทักษะและการประยุกต์ใช้ในสาขาศิลปกรรม อันได้แก่ นฤมิตศิลป์ นาฏยศิลป์และดุริยางคศิลป์ ทัศนศิลป์</p>	<p>1) มุ่งเน้นการเรียนการสอนเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีทางนาฏยศิลป์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในหลายบริบท และสามารถนำมาปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับอาชีพของตน</p> <p>2) ส่งเสริมให้นิสิตมีความรู้ในการปฏิบัติทางวิชาชีพอย่างมีมาตรฐาน</p>	<p>ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการปฏิบัติงานของนิสิตในด้านต่างๆ ได้แก่</p> <p>1) การทดสอบย่อย</p> <p>2) การสอบกลางภาคเรียน และปลายภาคเรียน</p> <p>3) ประเมินจากรายงานที่นิสิตจัดทำ</p> <p>4) ประเมินโครงการที่นิสิตนำเสนอ</p> <p>5) ประเมินจากการนำเสนอ งานในชั้นเรียน</p>

¹⁰ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, “ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร”, หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561), 2561, หน้า 390.

ตารางที่ 2.5 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต (3)¹¹

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้
<p>2.มีคุณธรรม</p> <p>2.1 มีคุณธรรมและจริยธรรม</p> <p>- มีความรับผิดชอบ มีศีลธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติ</p> <p>- มีความประพฤติที่เหมาะสมตามสาขาวิชาชีพ ซื่อสัตย์ เคารพสิทธิในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีจรรยาบรรณของนักวิชาการและนักวิจัย</p>	<p>หลักสูตรกำหนดให้มีวัฒนธรรมองค์กรเพื่อเป็นการปลูกฝังให้นิสิตมีระเบียบวินัยโดยชั้นเรียนการทำงานที่ได้รับมอบหมายและการเน้นการเข้าชั้นเรียนให้ตรงเวลา และปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัย มีความรับผิดชอบ มีศีลธรรมนอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนทุกคนต้องสอดแทรกเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมการเรียนการสอนมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซื่อสัตย์สุจริตต่อการเรียน ค้นคว้าข้อมูลและมีจรรยาบรรณอันดีงามต่อวิชาชีพ เป็นต้น รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมตามโอกาสอันสมควร อาทิ การจัดพิธีไหว้ครู - ครอบครูทางด้านนาฏยศิลป์ เป็นต้น</p> <p>รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย</p>	<p>(1) ประเมินจากการตรงเวลาของนิสิตในการเข้าชั้นเรียน การส่งงานที่ได้รับมอบหมายและการร่วมกิจกรรม</p> <p>(2) ประเมินจากการมีวินัยและความพร้อมเพรียงของนิสิตในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร</p> <p>(3) ประเมินจากการทำทุจริตหรือลักลอบผลงาน</p> <p>(4) ประเมินจาก ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย</p>

¹¹ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, “ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร”, หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561), 2561, หน้า 391.

ตารางที่ 2.6 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต (4)¹²

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้
<p>3. คิดเป็น</p> <p>3.1 สามารถคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ</p> <p>- มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ อย่างมีเหตุผล สามารถจำแนก แยกแยะ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ความหลากหลายของ ศิลปวัฒนธรรม</p> <p>3.2 สามารถคิดริเริ่มสร้างสรรค์</p> <p>- สามารถคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผลงานทางศิลปกรรมจาก พื้นฐานความรู้ที่ศึกษา และ สามารถบูรณาการองค์ความรู้ อย่างมีวิสัยทัศน์</p> <p>3.3 มีทักษะในการคิดแก้ปัญหา</p> <p>- สามารถแก้ปัญหาอย่างเป็น ระบบและประยุกต์ใช้ความรู้ ในศาสตร์ที่ศึกษา</p> <p>- สามารถประมวลความคิด และแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า</p>	<p>(1) ฝึกกระบวนการคิด การเรียน และการทำงานของนิสิตอย่างเป็น ขั้นตอนและเป็นระบบ</p> <p>(2) ในการเรียนการสอนต้องฝึก กระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษา โดยเริ่มต้นจากปัญหาที่ง่าย และ เพิ่มระดับความยากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้ต้องจัดให้เหมาะสมและ สอดคล้องกับรายวิชา ระดับความยากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้ ต้องจัดให้ศิลปวัฒนธรรม เหมาะสมและสอดคล้องกับ รายวิชา</p> <p>(3) จัดการสอนแบบยึดผู้เรียน เป็นสำคัญด้วยการแก้ปัญหาจาก สถานการณ์จำลอง</p>	<p>(1) การประเมินจากรายงาน ที่นิสิตจัดทำ</p> <p>(2) ประเมินโครงการที่นิสิต นำเสนอ</p> <p>(3) ประเมินจากการนำเสนอ งานในชั้นเรียน</p> <p>(4) การอภิปรายในชั้นเรียน</p>

¹² คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, “ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร”, หลักสูตรศิลปกรรม
ศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561), 2561, หน้า 395.

ตารางที่ 2.7 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต (5)¹³

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้
<p>- มีบุคลิกภาพและกิริยาทางที่เหมาะสมในการนำเสนอผลงาน</p> <p>4.3 มีทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>- มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประโยชน์ในการศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้</p> <p>4.4 มีทักษะทางคณิตศาสตร์</p> <p>- มีความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์เพื่อใช้ในกระบวนการศึกษา</p> <p>- มีความรู้พื้นฐานทางสถิติเพื่อใช้ในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์</p> <p>4.5 มีทักษะการบริหารจัดการ</p> <p>- สามารถวางแผนจัดการการทำงานอย่างเป็นระบบ มีวินัยมีความรับผิดชอบในการทำงาน</p>	<p>ตลอดจนมีการสอดแทรกเรื่องความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม การมีมนุษยสัมพันธ์ การเข้าใจในการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบต่อ พฤติกรรมและการแสดงออกในการนำเสนอรายงานกลุ่มหน้าชั้นเรียน</p> <p>(6) ให้มีการปฏิบัติจริงในสถานประกอบการเพื่อเป็นการเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง</p>	

¹³ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, “ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร”, หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561), 2561, หน้า 392-393.

ตารางที่ 2.8 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต (6)¹⁴

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้
<p>5. รู้และรู้จักวิธีการเรียนรู้</p> <p>5.1 ใฝ่รู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างนั้น ๆ นอกจากนี้ มีการจัดการเรียนรู้จากต่อเนื่อง - รู้จักวิธีการและกระบวนการวิทยากรพิเศษเฉพาะเรื่อง รวมทั้งการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เรียนรู้อย่างเป็นระบบ สามารถนำไปพัฒนาและสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปกรรมได้อย่างเหมาะสม 	<p>ใช้การสอนในหลากหลายรูปแบบ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เป็นไปตามลักษณะของรายวิชา ตลอดจนเนื้อหาสาระของวิชานั้น ๆ นอกจากนี้ มีการจัดการเรียนรู้ต่อเนื่องจากสถานที่จริง โดยการศึกษาดูงาน หรือเชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ตรงมาเป็นวิทยากรพิเศษเฉพาะเรื่อง รวมทั้งการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ</p>	<p>ประเมินจากพัฒนาการการ แสดงออกทางความคิด และ รายงาน / โครงการ / วิทยานิพนธ์ของนิสิต</p>
<p>6. มีภาวะผู้นำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีบุคลิกภาพที่ดี มีวิจาร์ณญาณในการตัดสินใจ มีไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า 	<p>มุ่งเน้นให้นิสิตกล้าคิด กล้าแสดงออกทางความคิดเห็นอย่างเป็นเหตุเป็นผล มีระเบียบวิจาร์ณญาณในการตัดสินใจ มีวินัย และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ผ่านการไหวพริบในการแก้ปัญหา สนับสนุนให้นิสิตค้นคว้าและนำเสนองานเป็นรายบุคคลและกลุ่ม</p>	<p>(1) ประเมินจากกระบวนการทำงานของนิสิต</p> <p>(2) ประเมินจากรายงาน/โครงการที่นิสิตนำเสนอ</p> <p>(3) ประเมินจากพฤติกรรม การแสดงออก</p>

¹⁴ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, “ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร”, หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561), 2561, หน้า 393.

ตารางที่ 2.9 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต (7)¹⁵

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้
7. มีสุขภาวะ	<p>1. สุขภาวะทางกาย ส่งเสริมให้นิสิตฝึกทำงานได้ ปฏิบัติทางการแสดงอย่างถูกวิธี และฝึกฝนนอกห้องเรียนด้วยตนเอง จนมีร่างกายและสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง และสามารถแสดงออกผ่านทางพลังในการแสดงนาฏศิลป์ได้ดี</p> <p>2. สุขภาวะทางจิต ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ฝึกฝนสมาธิ ฝึกให้นิสิตคิดและปฏิบัติอย่างมีสติ และมีความอดทน อดกลั้น</p> <p>3. สุขภาวะทางสังคม ส่งเสริมให้นิสิตเรียน และทำงานเป็นหมู่คณะ รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และรู้จักควบคุมอารมณ์ แม้ในสถานการณ์เฉพาะหน้า</p> <p>4. สุขภาวะทางสติปัญญา ส่งเสริมให้นิสิตศึกษาเล่าเรียน โดยรู้จักพิจารณาดำเนินการ และแก้ไขสิ่งต่าง ๆ อย่างสมเหตุสมผล</p>	<p>(1) ประเมินจากพฤติกรรมการแสดงออก</p> <p>(2) ประเมินจากการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน</p>
8. มีจิตอาสาและสำนึก - มีจิตสำนึกห่วงใย ใส่ใจผู้อื่น หน่วยงานอื่นและมีจิตอาสาทำประโยชน์ให้กับสังคมส่วนรวม	- กำหนดให้นิสิตร่วมกิจกรรมจิตอาสาที่จัดโดยภาควิชา คณะมหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานอื่น	(1) ประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต

¹⁵ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, “ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร”, หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561), 2561, หน้า 393-394.

ตารางที่ 2.10 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต (8)¹⁶

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้
<p>9. ดำรงความเป็นไทยในกระแสโลกาภิวัตน์</p> <p>- มีจิตสำนึก ตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าในการสืบสาน ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมไทย</p> <p>- มีความรู้ ยอมรับและเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรม รู้เท่าทัน การพัฒนาการเปลี่ยนแปลงของ ศิลปวัฒนธรรม เพื่อดำรงความเป็นไทยในกระแสโลกาภิวัตน์</p> <p>- สามารถคัดสรร ผสมผสาน ความเป็นไทยกับวัฒนธรรมที่แตกต่างได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>การเรียนรู้ด้วยตนเองการนำเสนอ ผลงาน กิจกรรม ด้าน ศิลปวัฒนธรรมไทยที่จัดโดย ภาควิชา คณะ มหาวิทยาลัย หรือ หน่วยงานอื่น</p>	<p>(1) การประเมินการเข้าร่วม กิจกรรม</p> <p>(2) การประเมินรายงานผลการดำเนินงาน</p> <p>(3) การรายงานประเมินตนเอง</p>

จากตารางข้างต้น พบว่าภาควิชา นาฏศิลป์ ได้มีการแบ่งหลักสูตรเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนของการฝึกปฏิบัติทักษะทางด้านนาฏศิลป์และส่วนของวิชาการตลอดหลักสูตรการศึกษา (ปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-4) เพื่อให้ นิสิตสามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถรอบด้าน นิสิตจะต้องฝึกพัฒนาน้อยอย่างสม่ำเสมอ โดยวัดได้จากการสอบประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ นิสิตมีคุณภาพ

¹⁶ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, “ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร”, หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561), 2561, หน้า 394.

เป็นไปตามมาตรฐานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นำไปสู่การเป็นศิลปินบัณฑิตที่สามารถเผยแพร่องค์ความรู้ในเชิงวิชาการได้

2.2 ละคร (ประจำปี) ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ละคร (ประจำปี) ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผลงานการแสดงที่ถูกจัดขึ้นภายใต้วัตถุประสงค์ต่าง ๆ ตามโอกาสที่จัดแสดง อาทิ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ เพื่อเผยแพร่นาฏยศิลป์ไทย เพื่อเทิดพระเกียรติสถาบันพระมหากษัตริย์ แสดงถึงความกตัญญูต่อสถาบันชาติ และเป็นการส่งเสริมประสบการณ์ของนิสิตภาควิชานาฏยศิลป์อีกด้วย การแสดงละคร (ประจำปี) ภาควิชานาฏยศิลป์ มีการจัดการแสดงครั้งแรกในปี พ.ศ.2532 เริ่มตั้งแต่ ละครรำ เรื่องเงาะป่า (พ.ศ.2532) ละครชาตรี เรื่องมโนห์รา (พ.ศ.2534) ละครพันทาง เรื่องพระลอ (พ.ศ.2534) ละครนอก เรื่องไกรทอง (พ.ศ.2535) ละครเรื่อง La Sylphide (สาขาวิชา นาฏยศิลป์ตะวันตก) (พ.ศ.2536) ละครใน เรื่องอุณรุท (พ.ศ.2537) ละครเรื่อง La Bayadere (สาขาวิชา นาฏยศิลป์ตะวันตก) (พ.ศ.2538) ละครใน เรื่องอิเหนา (พ.ศ.2539) ละครตีกตำบรพพ์ เรื่องอิเหนา (พ.ศ.2542) และละครทดลอง เรื่องตรอยกำสรวล (พ.ศ.2562) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.11 ตารางจำแนกละคร (ประจำปี) ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สาขาวิชา นาฏยศิลป์ไทย)

ปี	เรื่อง
2532	ละครรำเรื่องเงาะป่า
2534	ละครชาตรีเรื่องมโนห์รา, ละครพันทางเรื่องพระลอ
2535	ละครนอกเรื่องไกรทอง
2537	ละครในเรื่องอุณรุท
2539	ละครในเรื่องอิเหนา
2542	ละครตีกตำบรพพ์เรื่องอิเหนา
2562	ละครทดลองเรื่องตรอยกำสรวล

ตารางที่ 2.12 ตารางจำแนกละคร (ประจำปี) ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรม
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สาขาวิชานาฏศิลป์ตะวันตก)

ปี	เรื่อง
2536	La Sylphide
2538	La Bayadere

2.2.1 ละครรำ เรื่องเงาะป่า (พ.ศ. 2532)

การแสดงละครรำ เรื่องเงาะป่า จัดแสดงเมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2532 และวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2532 ระยะเวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที บทละครที่ใช้คือพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 5 จัดแสดงขึ้นเพื่อแสดงผลการเรียนของนิสิตภาควิชานาฏศิลป์ ภาควิชาดุริยางคศิลป์ และภาควิชาดนตรีศิลป์ ด้านการออกแบบฉาก การออกแบบเครื่องแต่งกาย และการออกแบบสิ่งพิมพ์ ประกอบการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดแสดง ณ หอประชุม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กำกับการแสดง อาจารย์มุสตี ศรีสำราญ (หลิมสกุล)

ฝึกซ้อมการแสดง อาจารย์ไพฑูรย์ เข้มแข็ง

ที่ปรึกษาฝ่ายการแสดง อาจารย์เฉลย สุขะวณิช, อาจารย์นพรัตน์ หวังในธรรม, อาจารย์อุดม อังศุธร, อาจารย์บัญชา สุวรรณานนท์

ที่ปรึกษาฝ่ายดนตรี อาจารย์ท้วม ประสิทธิ์กุล, อาจารย์มนตรี ตราโมท, อาจารย์เจริญใจ สุนทรวาทีน, อาจารย์ประสิทธิ์ ถาวร

ฝ่ายแสงและฉาก อาจารย์ทวีรักษ์ เจริญสุข, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูโรमान เวศยาภรณ์

ฝ่ายเครื่องแต่งกาย อาจารย์พัชชา เสนาณรงค์¹⁷

¹⁷ นิสิตภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2532, “รายงานเรื่องเงาะป่า”, รายงานปริญาบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2534, 2533 หน้า 77.

ภาพที่ 2.2 ภาพการแสดง ระบำนางก้อย ในละครรำ เรื่องเงาะป่า ประจำปีการศึกษา 2532

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

2.2.2 ละครชาตรี เรื่องมโนห์รา (พ.ศ. 2534)

การแสดงละครชาตรี เรื่องมโนห์รา จัดแสดงเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 และวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 เวลา 14.00 น. จัดแสดง ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อำนวยการแสดง รศ.ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

รองผู้อำนวยการแสดง ผศ.คึกเดช กันตามระ

ผู้สร้างฉาก รศ.ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

กำกับการแสดง อาจารย์มุสตี หลิมสกุล

ฝึกซ้อมการแสดง อาจารย์ไพฑูรย์ เข้มแข็ง, อาจารย์นิวัฒน์ สุขประเสริฐ, อาจารย์มุสตี หลิมสกุล, อาจารย์นพรัตน์ หวังในธรรม, อาจารย์สุวรรณี ชลานุเคราะห์, อาจารย์สถาพร สันทอง

ดนตรี วงปุยเมฆ

ควบคุมแสงเสียง ผศ.คึกเดช กันตามระ

บท ศ.มนตรี ตราโมท หลวงรณสีธิพิชัย¹⁸

¹⁸ นิสิตภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2532, “รายงานเรื่องมโนห์รา”, รายงานปริญญาบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2534, 2533 หน้า 44..

ภาพที่ 2.3 ภาพการแสดง มโนห์ราบุชายัญญ์ ประจำปีการศึกษา 2534
ที่มา : ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2.3 ละครพันทาง เรื่องพระลอ (พ.ศ. 2534)

การแสดงละครพันทาง เรื่องพระลอ จัดแสดงขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2534 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย¹⁹

ภาพที่ 2.4 ภาพการแสดงระบำจักรวาลวิชัย
(ระบำเบิกโรงการแสดงละครพันทางเรื่องพระลอ) พ.ศ. 2534

¹⁹ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

ภาพการแสดงระบำเบิกโรง ระบำจักรวาลวิชัย เป็นการแสดงเบิกโรง ละครพันทาง เรื่องพระลอ ได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์มาจากพระตำหนัก เป็นการแสดงที่มุ่งเน้นถึงความ เป็นสิริมงคล การแสดงกล่าวถึงเทพประจำจักรวาล เช่น พระอาทิตย์ พระจันทร์ พระอังคาร พระพุธ พระพฤหัสบดี พระศุกร์ พระเสาร์ รวมทั้งหมด 7 องค์ การแต่งกายตามสีมงคลสวัสดิรักษา ลักษณะ การแสดงจะเป็นการรำที่ละองค์ มีเทวดา นางฟ้าประกอบสองข้าง เทวดาถือฉัตรเวียนเป็นจักรวาล จบลงที่พระอาทิตย์ ประพันธ์บทโดยศาสตราจารย์กิตติคุณดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์²⁰ และเคยถูกนำไป แสดงในงานประชุม World bank²¹

2.2.4 ละครนอก เรื่องไกรทอง (พ.ศ. 2535)

การแสดงละครนอก เรื่องไกรทอง แสดงเมื่อปี พ.ศ. 2535 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย²² อำนวยการแสดงโดย รศ.ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ กำกับการแสดงโดย อ.สุวรรณณี ชลานุเคราะห์²³

ภาพที่ 2.5 ภาพการแสดงละครนอก เรื่องไกรทอง

ที่มา : ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²⁰ สัมภาษณ์, สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 4 พฤษภาคม 2565.

²¹ สัมภาษณ์, เสาวรส ธนิกกุล, 25 พฤศจิกายน 2563.

²² สัมภาษณ์, มალიณี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

²³ สัมภาษณ์, พีรพงศ์ เสนไสย, 5 พฤษภาคม 2565.

ภาพข้างต้นคือภาพผู้แสดงประกอบการแสดงละครนอก เรื่องไกรทอง แต่งกายตามท้องเรื่อง ตามฐานะของตัวละคร ในตอนพ้อบน ฉากตะเภาแก้ว ตะเภาทองไปตามไกรทองจนมีปากเสียงกับนาง วิมาลา²⁴

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ กรุณาให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการสร้างฉากประกอบการแสดงละครนอกเรื่องไกรทองในครั้งนั้นว่า “ไกรทอง คือที่สุด ตอนนั้นทำสะพาน มีคลอง ให้ชาวบ้านเล่นกันสนุกสนาน แล้วจะเข้ไล่มาคาบคน”

2.2.5 ละครเรื่อง La Sylphide (สาขานาฏศิลป์ตะวันตก) (พ.ศ. 2536)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.6 ภาพการแสดงละครเรื่อง La Sylphide พ.ศ. 2536

ที่มา : ชนิตา พันธุ์สาร, 2564

ภาพข้างต้นคือภาพบรรยากาศการแสดงละครเรื่อง La Sylphide ผู้แสดงเป็นนิสิตสาขานาฏศิลป์ตะวันตกและสาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่งกายแบบชาวตะวันตก ตัวละครผู้ชายสวมกระโปรงลายสก๊อต ควบคุมการแสดงโดยศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

²⁴ สัมภาษณ์, มลีนี อาชายุทธการ, 19 พฤษภาคม 2565.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริธร ศรีชลาคม รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับละครเรื่อง La Sylphide (ลาซิลฟิด) ว่า “ครูอยู่ปี 1 สมัยนั้นครูตั้มอยากทำเป็นละครประจำปี ใช้เวลาฝึกซ้อมทั้งภาคการศึกษา แสดงที่ลานคณะ 2 รอบ หอประชุมจุฬา 3 รอบ ผู้แสดงมี 16 คนเท่านั้น La Sylphide เป็นเรื่องที่ตัวละครน้อยแต่ยากมาก มีระบำพื้นบ้าน เด็กรำไทยก็มาช่วยแสดง La Sylphide คือเป็นบัลเลต์โรแมนติกเรื่องแรก นางเอกเป็นวิญญูณแมลง และพระเอกไปหลงชอบ ซึ่งพระเอกฝันถึงก่อนวันแต่งงาน เป็นเรื่องเดียวที่ผู้ชายใส่ กระโปรงสักก้อตแต้น ตอนจบพระเอกและนางเอกหนีไปด้วยกัน”

2.2.6 ละครใน เรื่องอุณรุท (พ.ศ. 2537)

การแสดงละครใน เรื่องอุณรุท แสดงเมื่อวันที่ 9-11 ธันวาคม พ.ศ. 2537 ณ หอประชุม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อำนวยการสร้าง รศ.ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

อำนวยการแสดง อาจารย์จรรยา นงแสงวิเชียร

อำนวยการฝึกซ้อม อาจารย์เฉลย สุขะวณิช

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝึกซ้อม อาจารย์นพรัตน์ หวังในธรรม

ที่ปรึกษาการแสดง อาจารย์สุวรรณี ชลานุเคราะห์, อาจารย์ธงชัย โพธิ์อารมณ

กำกับการแสดงและฝึกซ้อม อาจารย์ผุสดี หลิมสกุล

ผู้ช่วยฝึกซ้อมการแสดง อาจารย์ไชยยศ คุ้มมณี, อาจารย์ไพฑูรย์ เข้มแข็ง, อาจารย์สวภา

เวชสุรศักดิ์, อาจารย์พัชรา บัวทอง, อาจารย์มาลินี งามวงศ์วาน

กำกับเวที รศ.ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

ผู้ช่วยผู้กำกับเวที นิสิตชั้นปีที่ 4

ออกแบบฉากและแสงสี รศ.ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

เครื่องแต่งกาย นายไพโรจน์ ทองคำสุก

เรียบเรียงบทละคร พลตรีอร่าม อยู่สุข

บรรจุเพลง อาจารย์สมชาย ทัพบร

บรรเลงดนตรี วงดนตรีปี่มฆ²⁵

ภาพที่ 2.7 ภาพผู้แสดงบทนางเมขลา (การแสดงเบิกโรง)

ที่มา : ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพข้างต้นคือภาพผู้แสดงบทนางเมขลา (รับบทโดยอาจารย์คาโยะโกะ อากิโมโตะ)²⁶
แต่งกายขึ้นเครื่องนาง สวมเสื้อแขนยาวด้านในผ้าหม่นนาง

2.2.7 ละครเรื่อง La Bayadere (สาขานาฏศิลป์ตะวันตก) (พ.ศ. 2538)

ควบคุมการแสดงโดย ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริธร ศรีชลาคม รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับละครเรื่อง La Bayadere (ลาบายาแด) ว่า

²⁵ รัชดาพร สุคโต, “การแสดงละครใน เรื่องอุณรุท”, รายงานปริญาบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทย
ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2537, หน้า 26-27.

²⁶ รัชดาพร สุคโต, “การแสดงละครใน เรื่องอุณรุท”, รายงานปริญาบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทย
ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2537, หน้า 24.

“เรื่อง *La Bayadere* แสดงสมัยที่ครูเรียนอยู่ประมาณปี 3 ตัวละครเริ่มเยอะ เป็นเรื่องทางสันสกฤต ซ้อมนานมาก ผู้แสดง 1 คนจึงต้องรับหลายบท เพราะคนน้อย แสดงที่หน้าคณะ สมัยนั้นครูต้ม ควบคุมเองหมดเลย”

2.2.8 ละครใน เรื่องอิเหนา (ลานางจินตหรา, ชมศาล, ตัดดอกไม้ฉายกริช, ไหว้พระ)
(พ.ศ. 2539)

การแสดงละครใน เรื่องอิเหนา แสดงเมื่อวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2539 และวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2539 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้อำนวยการสร้าง รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

ผู้อำนวยการแสดง อาจารย์เฉลย ศุขะวณิช

ผู้ช่วยผู้อำนวยการแสดง อาจารย์นพรัตน์ หวังในธรรม

ที่ปรึกษาการแสดง อาจารย์สุวรรณี ชลานุเคราะห์

กำกับการแสดง อาจารย์มุสตี หลิมสกุล

กำกับเวที อาจารย์สวภา เวชสุรักษ์

ผู้ช่วยผู้กำกับเวที นายอนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, นางสาวเรวดี คงสุวรรณ,

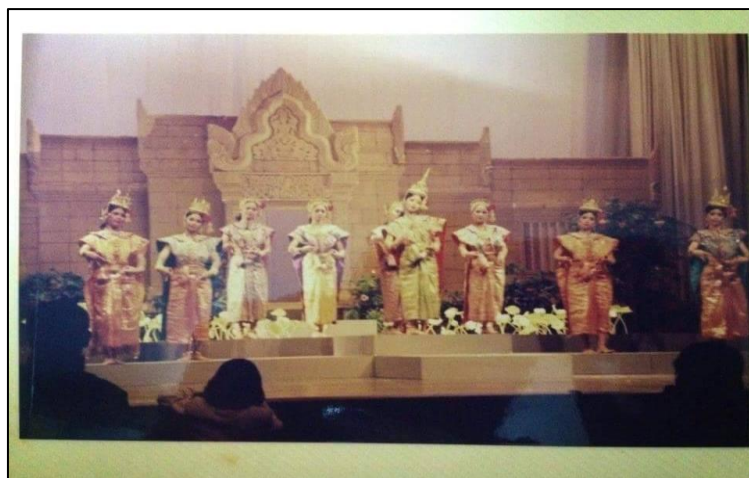
นางสาวรุ่งนภา ฉิมพุด

ฝึกซ้อม อาจารย์มาลินี งามวงศ์วาน, อาจารย์มุสตี หลิมสกุล, อาจารย์สวภา

เวชสุรักษ์, อาจารย์สมพิศ สุขวิวัฒน์, อาจารย์พัชรา บัวทอง²⁷

---

²⁷ ภาควิชานาฏยศิลป์, “อิเหนา ลานาง ตัดดอกไม้ ไหว้พระ”, สื่อบัณฑิตการแสดงละครในเรื่องอิเหนา, 2539.

ภาพที่ 2.8 ภาพการแสดงละครในเรื่องอิเหนา ตอนชมศาล

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพข้างต้นคือภาพบรรยากาศการแสดงละครในเรื่องอิเหนา ตอนชมศาล ผู้แสดงบทนางบุษบา (รับบทโดยอาจารย์มาลินี งามวงศ์วาน) กำลังแสดงฉากชมศาล กับเหล่าพระพี่เลี้ยงและนางกำนัล ศาลที่ใช้ประกอบการแสดงมีการใช้ศิลปะในลักษณะผสมผสานสมัยลพบุรี ศาสตราจารย์ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ กรุณาให้สัมภาษณ์ว่าถึงการสร้างฉากในครั้งนี้ว่า “การสร้างฉากลักษณะนี้ดูสวยงามแต่มีความแข็ง จึงมีการสร้างฉากสระโบกขรณีให้ใหญ่ มีดอกบัวประกอบอยู่ในการแสดง ทำให้เวทีไม่ดูโล่งและทำให้เกิดความสมจริงมากขึ้น” วิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.2.9 ละครตีกด้าบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนตัดดอกไม้ฉายกรีซ (พ.ศ.2542)

การแสดงละครตีกด้าบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนตัดดอกไม้ฉายกรีซ แสดงเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2542 และวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2542 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้อำนวยการสร้าง ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อำนวยการแสดง อาจารย์จรรยา นงแสงวิเชียร

อำนวยการฝึกซ้อม อาจารย์สุวรรณี ชลานุเคราะห์

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝึกซ้อม อาจารย์นพรัตน์ หวังในธรรม

ที่ปรึกษาการแสดง อาจารย์สถาพร สันทอง, อาจารย์ธงไชย โภชยารมย์, อาจารย์จาตุรงค์ มนตรีศาสตร์, อาจารย์ไพฑูรย์ เข้มแข็ง, ผู้ช่วยศาสตราจารย์อมรา กล้าเจริญ

ที่ปรึกษาฝ่ายนิทรรศการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารยะ ศรีกัลป์ยามบุตร

กำกับการแสดง อาจารย์สวภา เวชสุรักษ์

ผู้ช่วยกำกับการแสดงและฝึกซ้อม อาจารย์พัชรา บัวทอง

ฝึกซ้อมการแสดง อาจารย์ดวงฤดี ภาพรพาสี, อาจารย์สมพิศ สุขวิวัฒน์, อาจารย์สุภาวดี โภธิเวชกุล, นางสาวพนิดา บุญทองขาว

ฝึกซ้อมร้องเพลงไทยเดิม อาจารย์อุษา แสงไฟโรจน์

กำกับเวที อาจารย์วิชุดา วุธาติตย์

ผู้ช่วยกำกับเวที อาจารย์มาลินี อาชายุทธการ, อาจารย์อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์ และ
นิสิตภาควิชานาฏศิลป์ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3

ออกแบบฉาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

กำกับแสง อาจารย์สิริธร ศรีชลาคม และนิสิตชั้นปีที่ 2

กำกับเครื่องแต่งกาย อาจารย์สุรัตน์ จงดา

ผู้ช่วยแต่งกายผู้แสดง นิสิตปริญญาโทและปริญญาตรีภาควิชานาฏศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย²⁸

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

---

²⁸ ภาควิชานาฏศิลป์, “ละครตีกด้าบรรพ์เรื่องอิเหนา ตอนตัดดอกไม้ถวายกริช”, สูจิบัตรการแสดงละคร
ตีกด้าบรรพ์เรื่องอิเหนา, 2542.

ภาพที่ 2.9 ภาพการแสดงละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนตัดดอกไม้ฉายกรีซ
ที่มา : ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพข้างต้นคือภาพผู้แสดงขณะทำการแสดง ผู้แสดงแต่งกายยืนเครื่องนาง ผู้แสดงหลักที่รับบทนางบุษบา สวมรัดเกล้ายอด ผู้แสดงบทพี่เลี้ยงได้แก่นางบาหยัน ซ่าเห็งด ประเสหรัน และประลาหงัน สวมรัดเกล้าเปลว ผู้แสดงบทบาทนางกำนัล สวมกระบังหน้า แสดงโดยนิสิตสาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2.10 ละครทดลอง เรื่องตรอยกำสรวล (พ.ศ. 2562)

การแสดงละครทดลอง เรื่องตรอยกำสรวล บทประพันธ์ของ สมภพ จันทระประภา นำมาดัดแปลงเพื่อการแสดงโดย ประดิษฐ์ ประสาททอง มีการดัดทอนบท ลดความซับซ้อนแต่ยังคงเนื้อหาให้ครบถ้วนเข้าใจ จัดแสดงเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2562 รอบแรกเวลา 13.30 น. รอบสองเวลา 18.00 น. ณ หอแสดงดนตรี อาคารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กำกับการแสดง ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

ที่ปรึกษาการแสดง รองศาสตราจารย์ ดร.สวภา เวชสุรักษ์

จัดแสดงโดยภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับ
กองทุนสมภพ จันทระประภา

ภาพที่ 2.10 ภาพลักษณะฉากละครทดลอง เรื่องตรอยกำสรวล

ที่มา : ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง, 2563

ภาพข้างต้นคือภาพการแสดงละครทดลอง เรื่องตรอยกำสรวล ผู้แสดงบทบาทเจ้าชายปารีส (รับบทโดยนายจรรพงค์ จันทริย์) ผู้แสดงบทบาทเจ้าหญิงเฮเลน่า (รับบทโดยนางสาวปภาวรินทร์ ณ พัทลุง) ขณะทำการแสดงฉากพลอดรัก เนื่องจากไม่มีฉากประกอบหลังเวที การยกแท่นสูงจากพื้น 2 ระดับ จึงทำให้สามารถมองเห็นการแสดงได้ชัดเจน

2.3 ผลงานการแสดงที่ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีส่วนร่วม

การแสดงที่เกิดขึ้นภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกเหนือจากละคร (ประจำปี) ภาควิชา นาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ก็ยังมีการแสดงอีกหลายประเภท ภาควิชา นาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตระหนักต่อความสำคัญของ ศิลปวัฒนธรรม จึงนำการแสดงนาฏศิลป์มาจัดแสดงร่วมกับการจัดกิจกรรมกรรมต่าง ๆ ภายใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เช่น การแสดงนาฏศิลป์ประกอบการบรรเลงและขับร้อง เนื่องในงาน ปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ และงานจุฬาวาทิต เป็นต้น โดยมีรายละเอียดของการแสดงดังต่อไปนี้

2.3.1 งานแสดงภายในประเทศ

1) งานที่เข้าร่วมเป็นประจำ

- งานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ อันเป็นศาสตร์ในการบรรเลงชิ้นสูงของสาขาวิชาดุริยางค์ไทย จึงได้มีการจัดตั้งโครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ขึ้นในปี พ.ศ. 2530 เนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเจริญพระชนมพรรษา 5 รอบ และวาระครบรอบ 70 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของมหาวิทยาลัยในด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงอนุมัติให้ดำเนินโครงการดังกล่าวขึ้น ดำเนินภารกิจจัดทำโครงการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528-2529 และฝึกซ้อมนิสิตในการบรรเลงและขับร้อง สำหรับการจัดแสดงในช่วงปลายปี พ.ศ. 2529 เพื่อจัดแสดงเป็นครั้งแรกในวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2530 โดยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จมาร่วมทรงระนาดเอกในวงศิลปินผู้ทรงคุณวุฒิในการนี้ ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำหรับการแสดงประกอบการบรรเลงและขับร้องปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ครั้งแรกจะเป็นการบรรเลงประกอบการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เป็นส่วนใหญ่²⁹ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ภาควิชานาฏศิลป์จึงได้รับโอกาสให้มีส่วนร่วมต่อการจัดการแสดงในการบรรเลงและขับร้องเนื่องในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ สามารถแบ่งการแสดงได้ ดังนี้

²⁹ สัมภาษณ์, กรรชิต จิตรระทาน, 23 กรกฎาคม 2563.

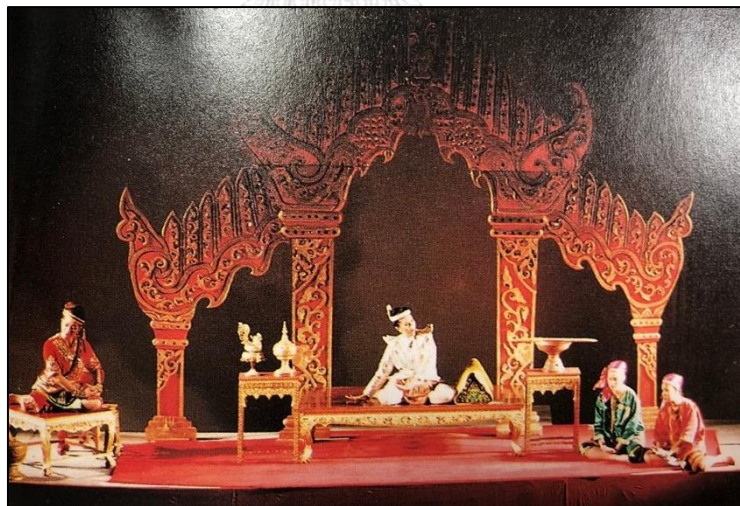

- การแสดงละครภาพนิ่ง
- การแสดงละครภาพนิ่ง เรื่องนางซิน

ภาพที่ 2.11 ภาพการแสดงการแสดงผลละครภาพนิ่ง
เรื่องนางซิน ในงานปีพาทย์ตีกดาบรพร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2539
ที่มา : สุนิบัติรงานปีพาทย์ตีกดาบรพร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2540

- การแสดงละครภาพนิ่ง เรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามหนี

ภาพที่ 2.12 ภาพการแสดงการแสดงผลละครภาพนิ่ง เรื่องราชาธิราช
ตอนสมิงพระรามหนี ในงานปีพาทย์ตีกดาบรพร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2541
ที่มา : สุนิบัติรงานปีพาทย์ตีกดาบรพร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2542

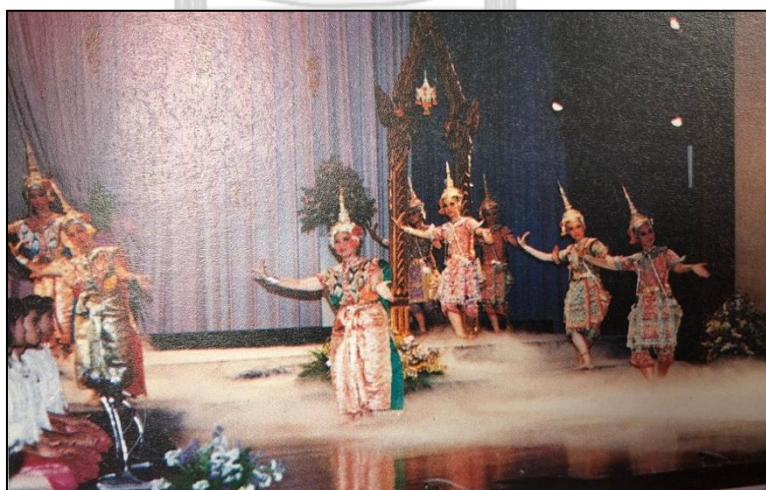
- การแสดงละครภาพนิ่ง เรื่องพระลอ ตอน ตามไม้ไผ่

ภาพที่ 2.13 ภาพการแสดงละครภาพนิ่ง เรื่องพระลอ ตอนตามไม้ไผ่
ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2546
ที่มา : สุนิบัติรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2547

- การแสดงละครภาพนิ่ง เรื่องรามเกียรติ์ ตอนอินทรชิตแผลงศรนาคบาท
(ไม่ปรากฏข้อมูล)

- ระบุว่าในละครตึกดำบรรพ์ เช่น
- ระบุว่าดาวดึงส์ (ครั้งที่ 1 พ.ศ.2532)

ภาพที่ 2.14 ภาพการแสดง ระบุว่าดาวดึงส์ (ครั้งที่ 1 พ.ศ.2532)
ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2532
ที่มา : สุนิบัติรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2533

- ระบำเทพบุตร นางฟ้า ในเรื่องกรุงพาดมทวีป

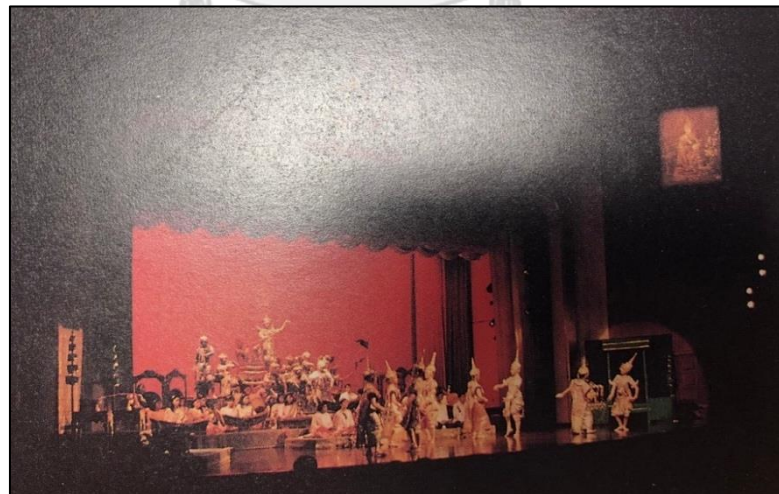

ภาพที่ 2.15 ภาพการแสดง ระบำเทพบุตร นางฟ้า ในเรื่องกรุงพาดมทวีป

ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2533

ที่มา : สุนิบัติรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2534

- ระบำพรหมาสตรี

ภาพที่ 2.16 ภาพการแสดง ระบำพรหมาสตรี

ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2537

ที่มา : สุนิบัติรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2538

- ระบำดาวดึงส์ (ครั้งที่ 2 พ.ศ.2539)

ภาพที่ 2.17 ภาพการแสดง ระบำดาวดึงส์

ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2539

ที่มา : สูจิบัตรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2540

- ระบำท่ายเรื่องสังข์ทอง (ไม่ปรากฏข้อมูล)
- ระบำท่ายเรื่องสังข์ศิลป์ชัย (ไม่ปรากฏข้อมูล)

- ละครตึกดำบรรพ์

- การแสดงภาพนิ่งละครตึกดำบรรพ์ เรื่องคาวี ตอนเผาพระขรรค์ วันที่ 26 มีนาคม

พ.ศ. 2533 จัดแสดงเพื่อเฉลิมฉลองในโอกาสครบรอบการสถาปนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.18 ภาพการแสดงภาพนิ่งละครดึกดำบรรพ์ เรื่องควี ตอนเฝ้าพระชรรค์
ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2533

ที่มา : สูจิบัตรงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2534

- การแสดงละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ

วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2546 จัดแสดงเพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบ 86 ปี
แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.19 ภาพการแสดงละครดึกดำบรรพ์เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ

ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2546

ที่มา : สูจิบัตรงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2547

- การแสดงละครตีกดาบรพรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนบวงสรวง

วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2547 จัดแสดงเพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบ 87 ปี
แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.20 ภาพการแสดงละครตีกดาบรพรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนบวงสรวง

ในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2547

ที่มา : สูจิบัตรงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2548

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- การแสดงละครตีกดาบรพรพ์ เรื่องคาวี ตอนเผาพระขรรค์

วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2549 จัดแสดงเพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบ 89 ปี
แห่งการสถาปนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.21 ภาพการแสดงละครตีกดาบรพร เรื่องคาวี
 ตอนเผาพระขรรค์ในงานปีพาทย์ตีกดาบรพร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2549
 ที่มา : สูจิบัตรงานปีพาทย์ตีกดาบรพร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2550

- การแสดงละครตีกดาบรพร เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ
 วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2559 จัดแสดงเพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบ 99 ปี
 แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

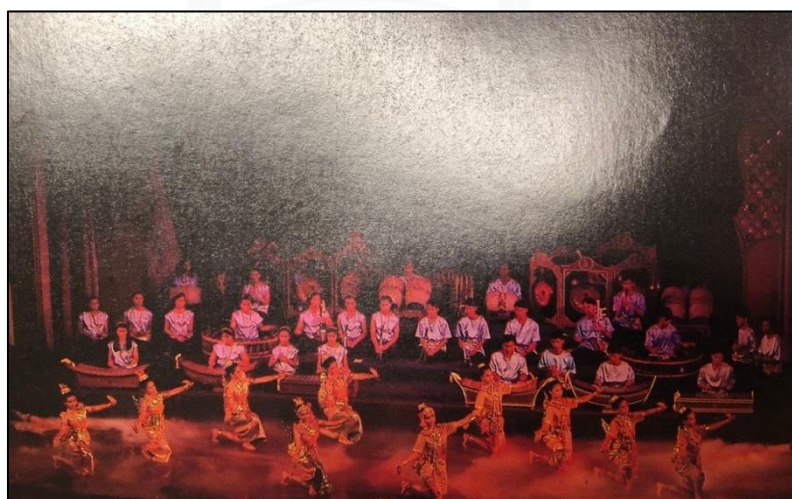

ภาพที่ 2.22 ภาพการแสดงละครตีกต๋ำบรรพ์ เรื่องอิเหนา
ตอนไหว้พระ ในงานปีพาทย์ตีกต๋ำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2559
ที่มา : กรรชิต จิตรระทาน, 2563

- การแสดงนาฏยศิลป์จากบทพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้า
จุฑาราชูชาตติลก กรมขุนไพฑูริย์บุรณ

- การแสดงละครภาพนิ่งเรื่องพระยศเกตุ (พ.ศ.2534)

- ระบำกีนรากินรี จาก เรื่องจันทกีนรี (ครั้งที่ 1 พ.ศ.2534)

ภาพที่ 2.23 ภาพการแสดง ระบำกีนรากินรี
จากเรื่องจันทกีนรี ในงานปีพาทย์ตีกต๋ำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2534
ที่มา : สุนิบัติรงานปีพาทย์ตีกต๋ำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2535

- การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ-
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

- ใฝ่รอกกับทานตะวันผู้ยโส (ปี พ.ศ. 2557)

ภาพที่ 2.24 ภาพการแสดง ใฝ่รอกกับทานตะวันผู้ยโส

ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2557

ที่มา : สุนิบัติรงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2558

- นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงธรรม (ปี พ.ศ. 2559)

ภาพที่ 2.25 ภาพการแสดงพระราชทาน เรื่องนเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงธรรม

ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ พ.ศ. 2559

ที่มา : อนุกุล โจรนสุขสมบุญ, 2564

- ภาษาพาสนุก (ปี พ.ศ. 2561)

ภาพที่ 2.26 ภาพผู้แสดงการแสดงพระราชทาน ชุดภาษาพาสนุก เพลงมอญ

ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ พ.ศ. 2561

ที่มา : สุนิบัตรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2562

- เพลงรูปสลักหินวิรุบุษโโบราณ (ปี พ.ศ. 2562)

ภาพที่ 2.27 ภาพการแสดงพระราชทาน เพลงรูปสลักหินวิรุบุษโโบราณ

ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ พ.ศ. 2562

ที่มา : สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2563

- การแสดงระบำทั่วไป
- ระบำยุราภิรมย์ (ปี พ.ศ. 2548)

ภาพที่ 2.28 ภาพการแสดง ระบำยุราภิรมย์ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2548

ที่มา : สูจิบัตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2549

- ฟ้อนม่านมงคล ครั้งที่ 1 (ปี พ.ศ. 2550)

ภาพที่ 2.29 ภาพการแสดง ฟ้อนม่านมงคล ครั้งที่ 1

ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2550

ที่มา : สูจิบัตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2551

- ฟ้อนม่านมงคล ครั้งที่ 2 (ปี พ.ศ. 2554)

- ญวนรำกระถาง (ปี พ.ศ. 2555)

ภาพที่ 2.30 ภาพการแสดง ญวนรำกระถาง

ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2555

ที่มา : สุนิบัติรงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2556

- ระบำเทพบันเทิง (ปี พ.ศ. 2557)

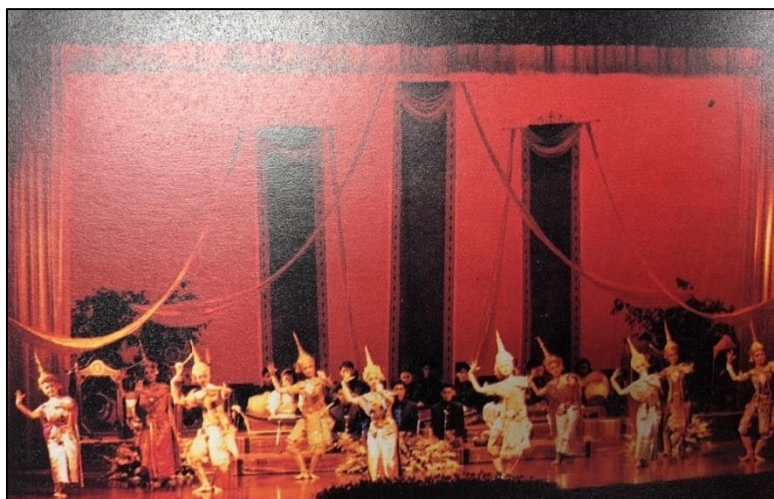
ภาพที่ 2.31 ภาพการแสดง ระบำเทพบันเทิง ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2557

ที่มา : สุนิบัติรงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2558

- การแสดงระบำในโอกาสสำคัญ และเทิดพระเกียรติ
- ระบำถวายชัยแต่สมเด็จพระเพริัฒนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี

ภาพที่ 2.32 ภาพการแสดง ระบำถวายชัยแต่สมเด็จพระเพริัฒนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2536

ที่มา : สูจิบัตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2537

- ระบำเฉลิมฉลองในวาระครบ 80 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

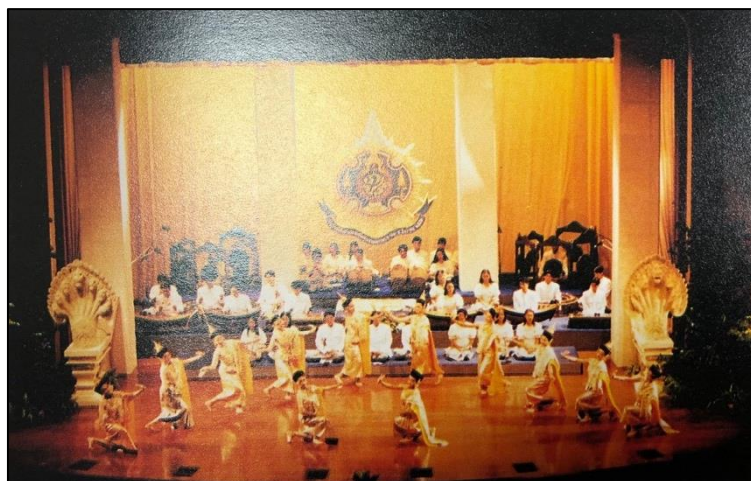

ภาพที่ 2.33 ภาพการแสดง ระบำเฉลิมฉลองในวาระครบ 80 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2540

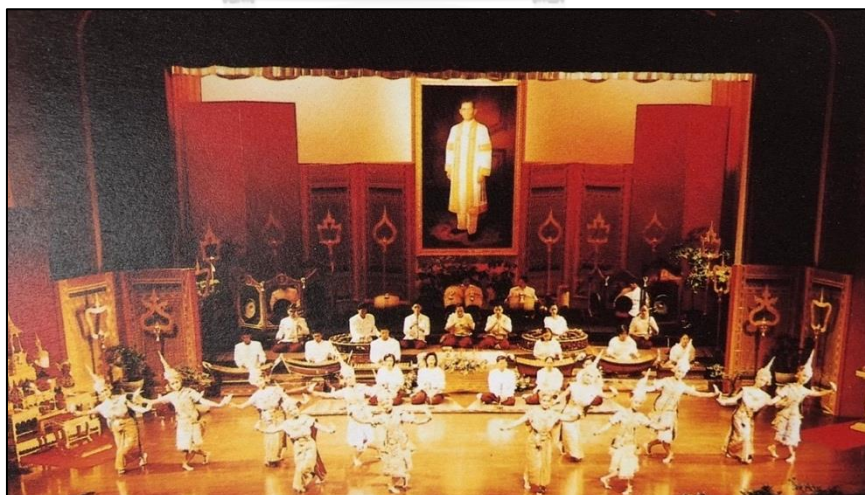
ที่มา : สูจิบัตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2541

- ระเบ้าเฉลิมพระเกียรติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ

ภาพที่ 2.34 ภาพการแสดง ระเบ้าเฉลิมพระเกียรติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ ในงานปีพาศย์ตีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2542
ที่มา : สูจิบัตรงานปีพาศย์ตีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2543

- ระเบ้ามหาราชอาศิรวาท

ภาพที่ 2.35 ภาพการแสดง ระเบ้ามหาราชอาศิรวาท ในงานปีพาศย์ตีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2543
ที่มา : สูจิบัตรงานปีพาศย์ตีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2544

- ระบายชุดเฉลิมฉลอง 84 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.36 ภาพการแสดง ระบายชุดเฉลิมฉลอง 84 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2544

ที่มา : สุนิบัตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2545

- ระบายเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

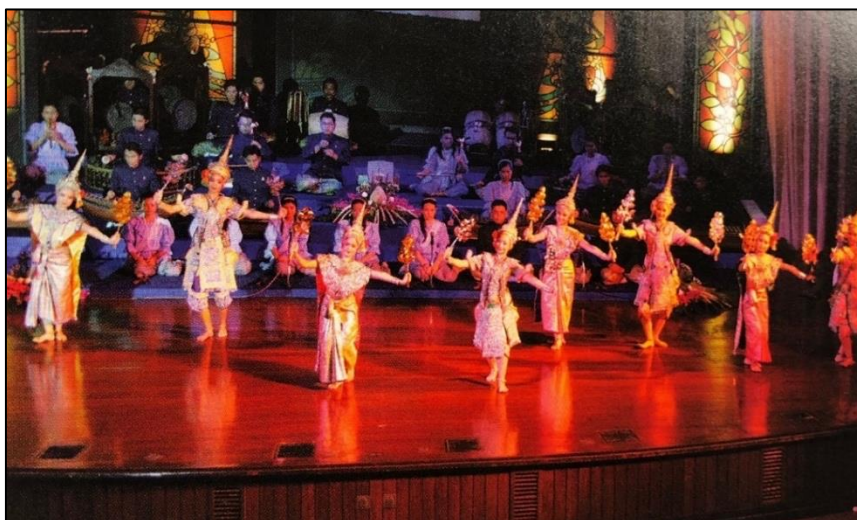

ภาพที่ 2.37 ภาพการแสดง ระบายเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2545

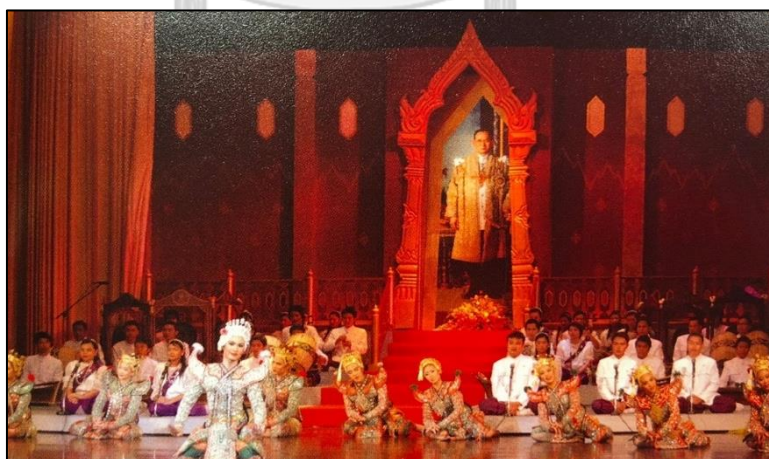
ที่มา : สุนิบัตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2546

- ระบายเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ภาพที่ 2.38 ภาพการแสดง ระบายเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2548
ที่มา : สุนิบัติรงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2549

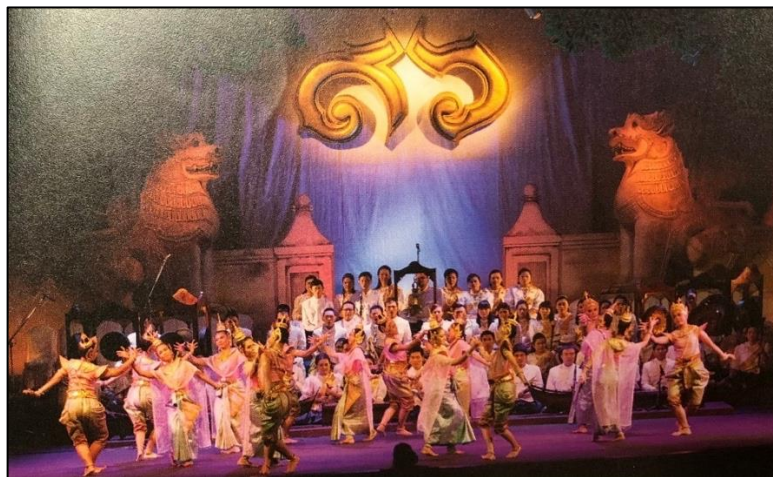
- ระบายเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในวโรกาสทรงครองราชย์ครบ 60 ปี

ภาพที่ 2.39 ภาพการแสดง ระบายเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในวโรกาสทรงครองราชย์ครบ 60 ปี ในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2549
ที่มา : สุนิบัติรงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2550

- ระบายชุด “เทิดพระเกียรติน้อมเกล้าฯ เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองคล้ายวันสถาปนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบ 96 ปี”

ภาพที่ 2.40 ภาพการแสดงระบาย ชุด “เทิดพระเกียรติน้อมเกล้าฯ
เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบ 96 ปี”

ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2556

ที่มา : สุนิบัติรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2557

- รำถวายชัยมงคล “ทกลีปพรชาราชสุดาภิวันท์”

ภาพที่ 2.41 ภาพการแสดง รำถวายชัยมงคล “ทกลีปพรชาราชสุดาภิวันท์”

ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2558

ที่มา : สุนิบัติรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2559

- ระเบียบเฉลิมฉลองเนื่องในวาระการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบ 99 ปี

ภาพที่ 2.42 ภาพระเบียบเฉลิมฉลองเนื่องในวาระการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบ 99 ปี
ชุดจูปาฮาอาศิรวาท ในงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2559
ที่มา: กรรชิต จิตรระทาน, 2563

- รำถวายพระพร

ภาพที่ 2.43 ภาพการแสดงรำถวายพระพร ในงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2562
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

- งานจุฬาวาทิต

จุฬาวาทิต เดิมเป็นชื่อวงดนตรีไทยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้รับพระราชทานโดยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงได้มีการจัดแสดงเป็นรายการจุฬาวาทิต ณ เรือนไทยแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 จัดบรรเลงดนตรีไทยทุกวันศุกร์แรกของเดือนจนถึงปัจจุบันนับได้ 200 กว่าครั้ง ต่อมาเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2557 คณะผู้บริหารจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่กำลังทำงานศิลปวัฒนธรรมในยุคนั้น มีความเห็นให้เกิดกิจกรรมทางดนตรีที่เหมาะสมกับยุคสมัย ฟังง่ายและไพเราะ มีการประยุกต์ผสมผสานดนตรีไทยและเพลงคลาสสิกทางตะวันตก เพื่อให้สามารถเข้าถึงผู้ฟังกลุ่มอื่น นอกจากผู้ฟังกลุ่มที่ชื่นชอบดนตรีไทย จึงเกิดรายการที่ชื่อว่า รายการฟังดนตรีที่จุฬา จัดบรรเลงทุกวันศุกร์ที่ 2 ของเดือนเพิ่มเติมขึ้น มีกิจกรรมดนตรีวันศุกร์แรก ณ เรือนไทยแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันศุกร์ที่ 2 แสดง ณ หอแสดงดนตรี อาคารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในโอกาสต่อมาก็ได้มีการย้ายการบรรเลงรายการจุฬาวาทิตจากเรือนไทยแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปจัดบรรเลง ณ หอแสดงดนตรี อาคารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องจากเป็นสถานที่ที่มีความเอื้ออำนวยต่อการบรรเลงและขับร้อง ในเวลาต่อมาคณะผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมถึง 2 สัปดาห์นั้นก่อให้เกิดให้กิจกรรมเพิ่มเติม จึงได้มีการรวมกันโดยใช้ชื่อว่ารายการฟังดนตรีที่จุฬา และบรรเลงสลับสัปดาห์กัน เช่น เดือนมกราคม เป็นการบรรเลงดนตรีร่วมสมัย เดือนกุมภาพันธ์ เป็นการบรรเลงรายการจุฬาวาทิต (ซึ่งจะเล่นเฉพาะดนตรีไทยเท่านั้น) เป็นต้น³⁰

ภาควิชานาฏศิลป์ มีส่วนร่วมแสดงในรายการจุฬาวาทิต ช่วงปี พ.ศ. 2532-2562 ที่มีบันทึกไว้ได้แก่

³⁰ สัมภาษณ์, กรรชิต จิตรระทาน , 26 กรกฎาคม 2563.

- รายการจุฬาวาทิตครั้งที่ 64 ละครนอก เรื่องสุวรรณหงส์

การแสดงในรายงานจุฬาวาทิตครั้งที่ 64 เป็นการแสดงจากภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ละครที่ปรากฏในครั้งนี่คือละครนอก เรื่องสุวรรณหงส์ ตอนกุมภภณฑ์ถวายม้า จัดแสดงเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2539 ณ เรือนไทยแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย³¹

ภาพที่ 2.44 ภาพการแสดงงานจุฬาวาทิตครั้งที่ 64 ละครนอก เรื่องสุวรรณหงส์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตอนกุมภภณฑ์ถวายม้า พ.ศ. 2539

ที่มา : สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³¹ สัมภาษณ์, อนุกุล โรจนสุขสมบุรณ์, 28 เมษายน 2565.

- รายการจุฬาวาทิตครั้งที่ 136 ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การแสดงในรายงานจุฬาวาทิตครั้งที่ 136 เป็นการแสดงจากภาควิชานาฏศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกอบไปด้วยการแสดง รำประเลง, สีดา
ทรงเครื่อง, รำพลายบัวเกี่ยวนางตานี, ระบำจันทกนิรี และละครพันทาง เรื่องราชาธิราช ตอนสมิง
พระรามอาสา จัดแสดงเมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2550 เวลา 17.30 น. ณ เรือนไทยแห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

- รายการจุฬาวาทิตครั้งที่ 159 ตำนานพื้นเมืองเรื่องสงกรานต์ ตอนปริศนา
กบิลพรหม

การแสดงในรายงานจุฬาวาทิตครั้งที่ 159 เป็นการแสดงจากกลุ่มนาฏศิลป์ ลิน-ปะ-
กำ ละครที่ปรากฏในครั้งก็คือ ละครตำนานพื้นเมืองเรื่องสงกรานต์ ตอนปริศนากบิลพรหม จัดแสดง
เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 เวลา 17.30 น. ณ เรือนไทยแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.45 ภาพงานจุฬาวาทิตครั้งที่ 159 ตำนานพื้นเมืองเรื่องสงกรานต์

ตอนปริศนากบิลพรหม พ.ศ. 2553

ที่มา : ห้องสมุดดนตรีไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- รายการจุฬาวาทิตครั้งที่ 168 คณะศิษย์ครูลมุล

การแสดงในรายงานจุฬาวาทิตครั้งที่ 168 เป็นการแสดงจากคณะศิษย์ครูลมุล ประกอบไปด้วยการแสดง รำอวยพรปีใหม่, รำฝรั่งคู่ (พระอรชุน-นางมณีเมขลา), ฉุยฉายนาฏราช, ละครตีกตาบรรพ์ เรื่องจันทกนิรี และละครนอก เรื่องสังข์ทอง ตอนนางมณฑาทาลงกระท่อม จัดแสดง เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2555 เวลา 17.30 น. ณ เรือนไทยแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.46 ภาพงานจุฬาวาทิตครั้งที่ 168 คณะศิษย์ครูลมุล
ละครตีกตาบรรพ์ เรื่องจันทกนิรี พ.ศ. 2555
ที่มา : ศุภวิน วัชรมูล, 2563

- รายการจุฬาวาทิตครั้งที่ 179 การแสดงนาฏศิลป์ พระคเณศวร์เสैया
 การแสดงในรายงานจุฬาวาทิตครั้งที่ 179 เป็นการแสดงจากกลุ่มคณะละครศิษย์
 ครูลมุล ยมะคุปต์ ละครที่ปรากฏในครั้งนี่คือการแสดงนาฏศิลป์ ชุดพระคเณศวร์เสैया จัดแสดงเมื่อ
 วันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2556 เวลา 17.30 น. ณ หอแสดงดนตรี อาคารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.47 ภาพงานจุฬาวาทิตครั้งที่ 179 การแสดงนาฏศิลป์
 พระคเณศวร์เสैया พ.ศ. 2556
 ที่มา : ศุภวิน วัชรมูล, 2563

- รายการจุฬาวาทิตครั้งที่ 191 ละครนอก เรื่องสุวรรณหงส์ ตอนกุมภภณฑ์ถวายน้า
 การแสดงในรายงานจุฬาวาทิตครั้งที่ 191 เป็นการแสดงจากกลุ่มคณะศิษย์ครูลมุล ยมะคุปต์ และนิสิต
 ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกอบไปด้วยการแสดง ระบาย
 เบิกโรง และละครที่ปรากฏในครั้งนี่คือละครนอกเรื่องสุวรรณหงส์ ตอนกุมภภณฑ์ถวายน้า จัดแสดงเมื่อ
 วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2559 ณ หอแสดงดนตรี อาคารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.48 ภาพการแสดง รำเบิกโรง งานจุฬาวาทิตครั้งที่ 191 ละครนอก
เรื่องสุวรรณหงส์ ตอนกุมภภณฑ์ถวายม้า พ.ศ. 2559
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

ภาพที่ 2.49 ภาพการแสดง ระบำเงือก งานจุฬาวาทิตครั้งที่ 191 ละครนอก
เรื่องสุวรรณหงส์ ตอนกุมภภณฑ์ถวายม้า พ.ศ. 2559
ที่มา : ห้องสมุดดนตรีไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- รายการจุฬาวาทิต ครั้งที่ 197 รายการพิพิธศนา 100 ปีจุฬาฯ พระราชชายา
เจ้าดารารัศมีกับงานนาฏศิลป์ไทย

การแสดงในรายการจุฬาวาทิต รายการพิพิธศนา 100 ปีจุฬาฯ พระราชชายาเจ้า
ดารารัศมีกับงานนาฏศิลป์ไทย ชุดฟ้อนนาฏยสังการ จุฬาฯ 100 ปี จัดแสดงเมื่อวันที่ 7 เมษายน
พ.ศ. 2560 ณ อาคารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.50 ภาพการแสดง ชุดฟ้อนนาฏยสังการ จุฬาฯ 100 ปี
รายการจุฬาวาทิต ครั้งที่ 197 รายการพิพิธศนา 100 ปีจุฬาฯ
พระราชชายาเจ้าดารารัศมีกับงานนาฏศิลป์ไทย

ที่มา : กรรชิต จิตรระทาน, 2565

- รายการจุฬาวาติครั้งที่ 204 ละครนอก เรื่องไกรทอง ตอนพ้อบน

การแสดงในรายงานจุฬาวาติครั้งที่ 204 เป็นการแสดงจากจากคณะศิษย์ครูลมูล ยมะคุปต์ และนิสิตภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกอบไปด้วย การแสดง รำเทิดพระเกียรติคุณครูลมูล ยมะคุปต์, รำอุยฉายนางวิพาร์ และการแสดง ละครนอก เรื่องไกรทอง ตอนพ้อบน จัดแสดงเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2561 ณ หอแสดงดนตรี อาคารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.51 ภาพการแสดงละครนอก เรื่องไกรทอง ตอนพ้อบน งานจุฬาวาติครั้งที่ 204
ละครนอก เรื่องไกรทอง ตอนพ้อบน พ.ศ. 2561

ที่มา : ห้องสมุดดนตรีไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- รายการจุฬาวาทิตครั้งที่ 209 คณะศิษย์ครูลมุล ร่วมกับภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การแสดงในรายงานจุฬาวาทิตครั้งที่ 204 เป็นการแสดงจากจากคณะศิษย์ครูลมุล ยมะคุปต์ และนิสิตภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกอบไปด้วยการแสดง ระบุว่าเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี “เทพรัตนราชสุตาอาศิรวาท” และการแสดงละครเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนวันทองห้ามทัพ (ระบำนางไม้, ฉุยฉายวันทอง, พระไวยเกี่ยวนางวันทอง) ละครที่ปรากฏในครั้งนี่คือละครนอก เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนวันทองห้ามทัพ จัดแสดงเมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2562 ณ หอแสดงดนตรี อาคารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.52 ภาพงานจุฬาวาทิตครั้งที่ 209 คณะศิษย์ครูลมุล ร่วมกับภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2561
ที่มา : ห้องสมุดดนตรีไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- งานวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี

งานวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี จัดขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เริ่มต้นการจัดกิจกรรมในพิธีเปิด นิทรรศการในอาคารรัศมีทัศน์ ช่วงพิธีเปิดจะมีการแสดงนาฏศิลป์และดนตรี ผู้ใหญ่จึงตกลงให้นิสิตภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดแสดงการแสดงทั้งที่เป็นลักษณะนาฏศิลป์ล้านนา และนาฏศิลป์ภาคกลาง ในวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2547 งานวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี เป็นกิจกรรมประจำของพิพิธภัณฑ์พระตำหนักดาราภิรมย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งจะจัดเป็นประจำทุกปีในวันที่ 8 ธันวาคม ในงานจะมีพิธีเปิดนิทรรศการ และงานเลี้ยงกาดมั่วกาดเมือง ในวันที่ 8 จะมีพิธีบวงสรวง และวางพวงมาลา ในวันที่ 8 ช่วงเช้าหลังจากนั้นจะเป็นงานสืบสานศิลปวัฒนธรรมล้านนาต่อเนื่องกันทั้งวัน เพื่อรำลึกถึงพระกรุณาและคุณูปการของพระองค์ท่านที่มีต่อชาวเชียงใหม่และประเทศไทย³²

การแสดงที่ภาควิชานาฏศิลป์มีส่วนร่วม

- การแสดงงานวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี พ.ศ. 2550 การแสดง ชุดระบำขวัญข้าว-รำแม่โพสพ แสดงเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ณ พิพิธภัณฑ์พระตำหนักดาราภิรมย์ ควบคุมการแสดงโดย รองศาสตราจารย์ ดร. อนุกุล โจรนสุขสมบุรณ์³³

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

³² สัมภาษณ์, กรรชิต จิตรระทาน, 26 กรกฎาคม 2563.

³³ สัมภาษณ์, อนุกุล โจรนสุขสมบุรณ์, 7 ตุลาคม 2563.

- การแสดงงานวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี พ.ศ. 2551 การแสดง ชุดฉายฉายกิ่งไม้เงินทอง แสดงเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ณ พิพิธภัณฑสถานพระตำหนักดารารัศมี ควบคุมการแสดง โดย รองศาสตราจารย์ ดร. อนุกุล โจรจนสุขสมบูรณ์³⁴

ภาพที่ 2.53 ภาพการแสดง ชุดฉายฉายกิ่งไม้เงินทอง พ.ศ. 2551
ที่มา : สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- การแสดงงานวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี พ.ศ. 2552 การแสดง ชุดระบำรัตนปิยะชาติ แสดงเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2552 ณ พิพิธภัณฑสถานพระตำหนักดารารัศมี ควบคุมการแสดงโดย รองศาสตราจารย์ ดร. อนุกุล โจรจนสุขสมบูรณ์³⁵

ภาพที่ 2.54 ภาพการแสดง ชุดระบำรัตนปิยะชาติ พ.ศ. 2552
ที่มา : สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³⁴ สัมภาษณ์, อนุกุล โจรจนสุขสมบูรณ์, 7 ตุลาคม 2563.

³⁵ สัมภาษณ์, อนุกุล โจรจนสุขสมบูรณ์, 7 ตุลาคม 2563.

- การแสดงงานวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี พ.ศ. 2553 การแสดง ชุดระบำนาง
ก้อย แสดงเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2553 ณ พิพิธภัณฑ์พระตำหนักดาราภิรมย์ ควบคุมการแสดง
โดย รองศาสตราจารย์ ดร. อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์

ภาพที่ 2.55 การแสดงชุด ระบำนางก้อย ปีพ.ศ. 2553
ที่มา : สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- การแสดงงานวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี พ.ศ. 2554 การแสดง ชุดระบำเก็บ
ใบชา แสดงเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2554 ณ พิพิธภัณฑ์พระตำหนักดาราภิรมย์ ควบคุมการแสดง
โดย รองศาสตราจารย์ ดร. อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์³⁶

- การแสดงงานวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี พ.ศ. 2555 การแสดง ชุดฟ้อน
สวนเจ้าสหาย ทำนองลาวสมเด็จ แสดงเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2555 ณ พิพิธภัณฑ์พระตำหนัก
ดาราภิรมย์ ควบคุมการแสดงโดย รองศาสตราจารย์ ดร. อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์³⁷

³⁶ สัมภาษณ์, อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์, 7 ตุลาคม 2563.

³⁷ สัมภาษณ์, อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์, 7 ตุลาคม 2563.

- การแสดงงานวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี พ.ศ. 2556 การแสดง ชุดระบำกรับ
แสดงเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2556 ณ พิพิธภัณฑสถานพระตำหนักดารารัศมี ควบคุมการแสดงโดย
รองศาสตราจารย์ ดร. อนุกุล โจนสุขสมบูรณ์³⁸

ภาพที่ 2.56 ภาพการแสดง ระบำกรับ พ.ศ. 2556

ที่มา : สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- การแสดงงานวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี พ.ศ. 2557 การแสดง ชุดฟ้อนม่าน
มงคล, พระลอ, ฟ้อนขันดอก แสดงเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2557 ณ พิพิธภัณฑสถานพระตำหนัก
ดารารัศมี ควบคุมการแสดงโดย รองศาสตราจารย์ ดร. อนุกุล โจนสุขสมบูรณ์³⁹

ภาพที่ 2.57 ภาพการแสดง ชุดฟ้อนม่านมงคล พ.ศ. 2557

ที่มา : สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³⁸ สัมภาษณ์, อนุกุล โจนสุขสมบูรณ์, 7 ตุลาคม 2563.

³⁹ สัมภาษณ์, อนุกุล โจนสุขสมบูรณ์, 7 ตุลาคม 2563.

- การแสดงงานวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี พ.ศ. 2558 การแสดง ชุด ฟ็อนพระราชชายาดารารัศมี แสดงเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2558 ณ พิพิธภัณฑ์พระตำหนักดารารัศมี ควบคุมการแสดงโดย รองศาสตราจารย์ ดร. อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์⁴⁰

- การแสดงงานวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี พ.ศ. 2559 การแสดง ชุดฟ็อนไหว้ สาดารารัศมี แสดงเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ณ พิพิธภัณฑ์พระตำหนักดารารัศมี ควบคุมการแสดงโดย รองศาสตราจารย์ ดร. อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์

ภาพที่ 2.58 ภาพการแสดง ฟ็อนไหว้สาดารารัศมี พ.ศ. 2559

ที่มา : ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง, 2563

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

- การแสดงงานวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี พ.ศ. 2560 การแสดง ชุด ฟ็อนนบสักกาดารารัศมี, ฟ็อนเจ้าสวนสบาย ทำนองลาวสมเด็จ แสดงเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2560 ณ พิพิธภัณฑ์พระตำหนักดารารัศมี ควบคุมการแสดงโดย รองศาสตราจารย์ ดร. อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์⁴¹

⁴⁰ สัมภาษณ์, จุฬาวัดน์ โอบอ้อม, 5 พฤษภาคม 2564.

⁴¹ สัมภาษณ์, จุฬาวัดน์ โอบอ้อม, 5 พฤษภาคม 2564.

ภาพที่ 2.59 ภาพการแสดง ชุดฟ้อนนบสั๊กกาดารารัศมี, ฟ้อนเจ้าสวนสบาย

ทำนองลาวสมเด็จ พ.ศ. 2560

ที่มา : สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- การแสดงงานวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี พ.ศ. 2561 การแสดง ชุดอุยฉายกิ่งไม้เงินทอง แสดงเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2561 ณ พิพิธภัณฑสถานพระตำหนักดาราภิรมย์ ควบคุมการแสดงโดย รองศาสตราจารย์ ดร. อนุกุล โจรจนสุขสมบูรณ์⁴²

ภาพที่ 2.60 ภาพการแสดง ชุดอุยฉายกิ่งไม้เงินทอง พ.ศ. 2561

ที่มา : บัณฑิตยาศาสนาฯ ยอดเจริญ, 2563

⁴² สัมภาษณ์, จุฬาวัดน์ โอบบ้ออม, 5 พฤษภาคม 2564.

- การแสดงงานวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี พ.ศ. 2562 การแสดง ชูตราดารารามิรมย์ แสดงเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2562 ณ พิพิธภัณฑ์พระตำหนักดารารามิรมย์ ควบคุมการแสดงโดย รองศาสตราจารย์ ดร. อนุกุล โจรจนสุขสมบูรณ์⁴³

ภาพที่ 2.61 ภาพการแสดง ชูตราดารารามิรมย์ พ.ศ. 2562

ที่มา : กรรชิต จิตรระทาน, 2564

- งานพิธีไหว้ครู ครอบครุนาฏศิลป์ไทย

งานพิธีไหว้ครู ครอบครุนาฏศิลป์ไทย เป็นพิธีที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี งานไหว้ครู เป็นงานที่จัดขึ้นเพื่อแสดงความกตัญญูทเวทิตา ต่อบรมครูทางด้านนาฏศิลป์ไทย โดยมีอาจารย์ไพฑูรย์ เข้มแข็ง เป็นผู้ประกอบพิธี จัดโดยคณาจารย์และนิสิตทุกระดับชั้นปีของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การแสดงที่แสดงนั้นจะถูกจัดขึ้นภายในวันเตรียมงาน 1 วันก่อนงานพิธี⁴⁴ ตามคติประเพณีของสังคมไทย มีการปลุกฝังเรื่องความกตัญญู การตอบแทนพระคุณ ดังนั้น เมื่อถึงวาระหนึ่ง จึงต้องแสดงความขอบคุณ ซึ่งจะเชื่อมโยงคติ ความเชื่อ ความศรัทธา และพิธีกรรม เข้ากันด้วย จนเป็นระเบียบวิธีปฏิบัติเรียกว่า “พิธีไหว้ครู” ซึ่งเป็นพิธีที่ศิษย์ จัดขึ้นเพื่อแสดงความเคารพ กตัญญู ตอบแทนพระคุณครูอาจารย์ จนถือเป็นประเพณี ที่ยึดถือปฏิบัติสืบต่อกัน

⁴³ สัมภาษณ์, จุฑาวัดน์ โอบอ้อม, 5 พฤษภาคม 2564.

⁴⁴ สัมภาษณ์, อนุกุล โจรจนสุขสมบูรณ์, 28 เมษายน 2565.

มานาน ครุในที่นี้จึงมีความหมายถึง ผู้ที่ให้ความรู้ ผู้ที่สั่งสอน เป็นผู้มีพระคุณ เปรียบดังบิดา มารดา⁴⁵

พิธีไหว้ครู แผงไว้ด้วยเรื่องของความศักดิ์สิทธิ์ของเทพเจ้า ซึ่งเป็นวัฒนธรรมความ เชื่อผสมผสานกับพิธีกรรม เพื่อให้เกิดความศรัทธา การสร้างความเชื่อมั่นในประเพณีและพิธีกรรมนี้ และยึดถือปฏิบัติกันมาช้านาน มีทั้งความเชื่อเรื่องวิญญาณ เทพเจ้า มีการบูชาโดยถวายเครื่องเซ่นไหว้ เพื่อเป็นการตอบแทน มีการนำคติความเชื่อเรื่องการนับถือผี วิญญาณ คติความเชื่อเรื่องเทพเจ้าใน ศาสนาฮินดู และพิธีกรรมในพระพุทธศาสนา มาผสมผสานกันอย่างลงตัว กลายเป็นพิธีกรรมไหว้ครูที่ ปฏิบัติกันสืบมา⁴⁶

ตัวอย่างการแสดงภายในงานไหว้ครู

- การแสดงภายในงานไหว้ครู ประจำปีการศึกษา 2555 การแสดง ระบายัตนมาลี วันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2555 ณ ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- การแสดงภายในงานไหว้ครู ประจำปีการศึกษา 2560 (ไม่ทราบชุดการแสดง) วันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2560 ณ ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย⁴⁷

- การแสดงภายในงานไหว้ครู ประจำปีการศึกษา 2560 (ไม่ทราบชุดการแสดง) วันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2560 ณ ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย⁴⁸

- การแสดงภายในงานไหว้ครู ประจำปีการศึกษา 2561 เป็นการแสดงที่สร้างสรรค์ และแสดงโดยนิสิตภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ไม่ทราบชุด

⁴⁵ อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, “ความหมาย และความสำคัญของพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์”, ไหว้ครูนาฏศิลป์ ไทย: ความหมาย พิธีการ การจัดการ, 2552, หน้า 4.

⁴⁶ “เรื่องเดียวกัน”

⁴⁷ สัมภาษณ์, บัณฑิตยมาศ ยอดเจริญ, 25 พฤศจิกายน 2563.

⁴⁸ สัมภาษณ์, ปณณทัต ลำเพ็ญ, 10 มีนาคม 2563.

การแสดง) วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ณ ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย⁴⁹

- การแสดงภายในงานไหว้ครู ประจำปีการศึกษา 2562 ไม่ทราบชุดการแสดง วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2562 ณ ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย⁵⁰

ภาพที่ 2.62 ภาพการแสดงผลงานสร้างสรรค์ ภายในงานไหว้ครู ประจำปีการศึกษา 2562

ที่มา : บัณฑิตยา มาศ ยอดเจริญ, 2563

- งานสมโภชกฐินพระราชทาน

งานสมโภชกฐินพระราชทานหรืองานกฐินพระราชทาน เป็นงานฉลององค์กฐินที่ได้รับพระราชทานจากพระมหากษัตริย์ จัดขึ้นในช่วงหลังปี พ.ศ. 2530 จัดงานสลับสถานที่ไปในแต่ละปี ส่วนมากจะจัดที่วัดปทุมวนาราม กรุงเทพมหานคร การแสดงจะถูกจัดก่อนวันงานพิธีตามความเหมาะสมในแต่ละปี (ไม่ได้จัดแสดงทุกปี) สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรมจึงได้ขอความร่วมมือจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ จัดกิจกรรมการแสดงทางดนตรีและนาฏศิลป์ที่เป็นสิริมงคลไปร่วมฉลององค์กฐิน⁵¹

⁴⁹ สัมภาษณ์, ปณิทัต ลำเพ็ญ, 10 มีนาคม 2563.

⁵⁰ สัมภาษณ์, บัณฑิตยา มาศ ยอดเจริญ, 25 พฤศจิกายน 2563.

⁵¹ สัมภาษณ์, กรรชิต จิตรระทาน, 26 กรกฎาคม 2563.

ตัวอย่างงานสมโภชกฐินพระราชทาน

- การแสดงระบำไกรลาสสำเร็จ งานพิธีสมโภชกฐินพระราชทาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เดือนตุลาคม พ.ศ. 2552 ควบคุมการแสดงโดย รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจนสุขสมบูรณ์⁵²

- การแสดงระบำรัตนมาลี งานพิธีสมโภชกฐินพระราชทาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2555 ควบคุมการแสดงโดย รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจนสุขสมบูรณ์⁵³

- งานวันวิสาขบูชา

งานวันวิสาขบูชา หรือ งานวันวิสาขบูชาจัดขึ้น ณ เกาะสีชัง เป็นงานที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมประจำปีของพิพิธภัณฑ์พระตำหนักจุฬาราชูราชฐาน คืองานวันวิสาขบูชา ซึ่งจัดขึ้นโดยดำเนินรอยตามพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่เคยจัดขึ้น ณ เกาะ สีชัง หลังจากการเวียนเทียนรอบพระอุโบสถแล้วจัดให้มีมหกรรมสมโภชงาน สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรมจึงได้ขอความร่วมมือจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ จัดกิจกรรมการแสดงทางดนตรี และนาฏศิลป์ไปร่วมสมโภช ซึ่งมีทั้งละคร ลิเก รวมทั้งยังมีกิจกรรมจากชมรมล้าน ชมรมอีสาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สลับกันไปแสดงในแต่ละปี ปัจจุบันเนื่องจากเป็นช่วงที่ไม่สะดวกในการไปร่วมกิจกรรมของนิสิต จึงงดกิจกรรมดังกล่าวไปเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2560⁵⁴

ตัวอย่างงานวันวิสาขบูชา

- การแสดงตำนานนางสงกรานต์ การแสดงเนื่องในวันวิสาขบูชา เดือนมิถุนายน ณ เกาะสีชัง พ.ศ. 2553 ควบคุมการแสดงโดย รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจนสุขสมบูรณ์ (ไม่ทราบวันที่)⁵⁵

⁵² สัมภาษณ์, อนุกุล โจนสุขสมบูรณ์, 28 เมษายน 2565.

⁵³ สัมภาษณ์, ธิตามาศ ผลไม้, 29 เมษายน 2565.

⁵⁴ สัมภาษณ์, กรรชิต จิตรระทาน, 26 กรกฎาคม 2563.

⁵⁵ สัมภาษณ์, อนุกุล โจนสุขสมบูรณ์, 28 เมษายน 2565.

ภาพที่ 2.63 ภาพผู้แสดงท้าวทนต์พรหม ในการแสดงตำนานนางสงกรานต์
 การแสดงเนื่องในวันวิสาขบูชา เดือนมิถุนายน
 ณ พิพิธภัณฑ์พระตำหนักจุฬาราชูราชฐาน เกาสีซัง พ.ศ. 2553
 ที่มา : อนุกุล โจนสุขสมบูรณ์, 2565

- การแสดงละคร เรื่องมโนห์รา การแสดงเนื่องในวันวิสาขบูชา พ.ศ. 2557
 ณ พิพิธภัณฑ์พระตำหนักจุฬาราชูราชฐาน ควบคุมการแสดงโดย รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจนสุข
 สมบูรณ์ (ไม่ทราบวันที่)⁵⁶

⁵⁶ สัมภาษณ์, จุฬาวัดน์ โอบอ้อม, 5 พฤษภาคม 2564.

ภาพที่ 2.64 ภาพการแสดงละคร เรื่องมโนห์รา เนื่องในวันวิสาขบูชา
ณ พระตำหนักจุฬารัฐ เกาะสีซัง พ.ศ. 2557 (ไม่ทราบวันที่)
ที่มา : กรรชิต จิตรระทาน, 2565

- งานวันมูลนิธิสิรินธร

มูลนิธิสิรินธรร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดงานวันมูลนิธิสิรินธรขึ้น เพื่อหารายได้โดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนสถานพยาบาลมูลนิธิสิรินธร มูลนิธิสิรินธรจัดตั้งขึ้นในเดือนมิถุนายน ปี พ.ศ. 2522 เพื่อการรักษาพยาบาล การศึกษาอบรมวิชาพยาบาล การส่งเสริมพระพุทธศาสนา การก่อสร้าง และบูรณะโรงพยาบาล รวมทั้งให้ความร่วมมือกับองค์กรกุศลอื่น ๆ เพื่อสาธารณประโยชน์ โอกาสนี้สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงดนตรีไทยร่วมกับวงสายโยจามจู้รี และวงดนตรีอื่น เช่น วงดนตรีสากลสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วงดนตรีพื้นเมืองเหนือ วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ เป็นต้น ทั้งนี้การแสดงประกอบการทรงดนตรีจัดโดยคณาจารย์ และนิสิตจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การแสดงจากภาควิชานาฏศิลป์มักจะเป็นการแสดงที่ถูกจัดแสดงประกอบการบรรเลงจากวงดนตรีสายโยจามจู้รี ภายในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเริ่มแสดงครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2559⁵⁷

⁵⁷ สัมภาษณ์, กรรชิต จิตรระทาน, 26 กรกฎาคม 2563.

- การแสดงงานวันมุลนิธิสิรินธร ประจำปี พ.ศ. 2559 การแสดงพระราชทาน ชุดนเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 บทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จัดแสดง ณ ตำนกกล้วยเนิน คลองเตย

- การแสดงงานวันมุลนิธิสิรินธร ประจำปี พ.ศ. 2561 การแสดงพระราชทานเพลงภาษาพาสูก วันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2561 บทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จัดแสดง ณ ตำนกหอ ว่างสระปทุม

- การแสดงงานวันมุลนิธิสิรินธร ประจำปี พ.ศ. 2562 การแสดงพระราชทานเพลงรูปสลักหินวิบุรุษโอบราณ วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 บทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นคำร้องเพลงสำเนียงจีน เนื้อหาจากวรรณกรรมยาวขนของเน่เชิงเถา แต่งขึ้นในปี พ.ศ. 2474 ร่วมกับวงสายใยจามจุรี วงดนตรีสากล สโมสร สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ ตำนกหอ ว่างสระปทุม

- การแสดงงานวันมุลนิธิสิรินธร ประจำปี พ.ศ. 2563 การแสดงพระราชทานเรื่องสมเด็จพระย่าเต็จฯ พิชิตยอดดอยอินทนนท์ วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 บทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อเฉลิมพระเกียรติในโอกาสครบ 120 ปี แห่งวันพระราชสมภพของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จัดแสดง ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- งานจุฬาวិชาการ

งานจุฬาวิชาการ (Cu Academic Expo) คืองานนิทรรศการที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดขึ้นเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ของคณะต่าง ๆ ภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้แก่ผู้สนใจ โดยงานจุฬาวิชาการมีกำหนดให้จัดขึ้นเป็นประจำทุก ๆ 3 ปี⁵⁸ เดิมเป็นการนำเสนอผลงานวิชาการของคณาจารย์ และนิสิตแบบเปิดให้เข้าชมแต่ละคณะ (Cu Open House) ทำให้ภาพรวมของงานไม่ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน องค์การบริหารสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงมีมติให้

---

⁵⁸ จุฬาวิชาการ, จุฬาวิชาการ จาก สารานุกรมเสรี [ออนไลน์], <https://th.wikipedia.org/wiki/จุฬาวิชาการ>.

จัดงานจุฬาวิชาการขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2515 ต่อมาในปี พ.ศ. 2530 คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยจึงมีมติให้กิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งมีแนวคิดแตกต่างกันไปในแต่ละครั้งที่จัดงาน

- ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2530 “วิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต”
- ครั้งที่ 7 พ.ศ. 2533 “วิทยาการรุดหน้า เพื่อพัฒนาสังคม”
- ครั้งที่ 8 พ.ศ. 2536 “สิทธิมนุษยชน”
- ครั้งที่ 9 พ.ศ. 2539 “ทบทวนเพื่อสร้างสรรค์”
- ครั้งที่ 10 พ.ศ. 2542 ปี 2000 “มองผ่านกาลเวลาสู่ศตวรรษหน้า พัฒนาสังคมไทย”
- ครั้งที่ 11 พ.ศ. 2545 “กฎวิฤต ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ”
- ครั้งที่ 12 พ.ศ. 2548 “สานความรู้ สู่แผ่นดิน”
- ครั้งที่ 13 พ.ศ. 2551 “พลังแห่งปัญญา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”
- พ.ศ. 2554 (ยกเลิก เพราะเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่) “เสาหลักแห่งปัญญา สืบราชมรรคาพัฒนาแผ่นดิน”
- ครั้งที่ 14 พ.ศ. 2555 “พลังแห่งปัญญา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”
- ครั้งที่ 15 พ.ศ. 2560 “จุฬาฯ 100 ปี นวัตกรรม คิดทำเพื่อสังคม”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งานจุฬาวิชาการ จัดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่อีกครั้งในปี พ.ศ. 2560 ภายใต้ชื่องาน จุฬาฯ Expo 2017 เพื่อเฉลิมฉลองในวาระ 100 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย⁵⁹

⁵⁹ “เรื่องเดียวกัน”

ตัวอย่างการแสดงภายในงานจุฬาริชาการ

- การแสดงละครนอก เรื่องไกรทอง ตอน พ้อบน พ.ศ. 2539

ภาพที่ 2.65 ภาพละครนอก เรื่องไกรทอง ตอนพ้อบน พ.ศ. 2539

ที่มา : วิจัยเรื่องวิเคราะห์ละครนอกเรื่อง “ไกรทอง” ตอน “พ้อบน” ในงานจุฬาริชาการปี พ.ศ. 2539 วิจัยปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2542

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

- การแสดงละครนอก เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละเลงขนมเบื้อง พ.ศ. 2545

ภาพที่ 2.66 ภาพการแสดงละครนอก เรื่องขุนช้างขุนแผน
ตอน ละเลงขนมเบื้อง พ.ศ. 2545

ที่มา : วิจัยเรื่องการแสดงละครนอกเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละเลงขนมเบื้อง
ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานจุฬาวិชาการ พ.ศ. 2545
วิจัยปริญญาบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2545

CHULALONGKORN UNIVERSITY

- การแสดงละครนอก เรื่องพระอภัยนุราช ตอนบุษมาลีขึ้นหึง ในงานจุฬาวิชาการ
เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2551 จัดแสดงบริเวณหน้าคณะศิลปกรรมศาสตร์ ควบคุมโดยผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ⁶⁰

- การแสดงละครพันทาง เรื่องพญาผานอง ตอนคำปิ่นขอฝน ในงานจุฬาวิชาการ
เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2551 จัดแสดงบริเวณหน้าคณะศิลปกรรมศาสตร์ ควบคุมโดย ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ ฝึกซ้อมโดย รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์⁶¹

⁶⁰ สัมภาษณ์, จุฬาวัดน์ โอบอ้อม, 5 พฤษภาคม 2564.

⁶¹ สัมภาษณ์, จุฬาวัดน์ โอบอ้อม, 5 พฤษภาคม 2564.

- การแสดง Hi-Light ชุด “นาฏยลีลา” ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานจุฬาวិชาการ พ.ศ. 2555 (ไม่ทราบสถานที่จัดแสดง) ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สันตอิศวรณ⁶²

ภาพที่ 2.67 ภาพการแสดง Hi-Light ชุด “นาฏยลีลา” พ.ศ. 2555
ที่มา : กนกวรรณพร ผดุงชาติ, 2564

- การแสดงเรื่องเงาะป่า แสดงโดยนิสิตสาขานาฏศิลป์ตะวันตก และสาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานจุฬาวិชาการ (Cu Expo) พ.ศ. 2560 เป็นการแสดงนาฏศิลป์สร้างสรรค์ แสดงร่วมกันระหว่างนิสิตสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย และสาขานาฏศิลป์ตะวันตก สร้างสรรค์ชุดการแสดงโดยนิสิตระดับปริญญาโท จัดแสดงบริเวณลานหน้าคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁶² สัมภาษณ์, กนกวรรณพร ผดุงชาติ, 20 พฤศจิกายน 2563.

ภาพที่ 2.68 ภาพการแสดง เรื่องเงาะป่า ในงานจุฬาริชาการ พ.ศ. 2560
 ที่มา : สุริมาศ ทฤทัยบริรักษ์, 2564

- การแสดงละครชาตรี เรื่องมโนห์รา ในงานจุฬาริชาการ (Cu Expo) พ.ศ. 2560
 แสดงโดยนิสิตสาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.69 ภาพการแสดงละครชาตรี เรื่องมโนห์รา
 ในงานจุฬาริชาการ (Cu Expo) พ.ศ. 2560
 ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

2) งานเบ็ดเตล็ด

- งานพิธีเปิดกีฬามหาวิทยาลัย (ไม่ทราบรายละเอียดงาน)

- การแสดงพิธีเปิดงานกีฬามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 38 จามจุรีเกมส์ ชุมนำสังคมนตรีสู่
ดูดยภาพและความกลมกลืน ณ สนามกีฬาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2554
ควบคุมการแสดงโดย ศาสตราจารย์ ดร.นราพงศ์ จรัสศรี⁶³

ภาพที่ 2.70 ภาพการแสดง ชุมนำสังคมนตรีสู่ดูดยภาพและความกลมกลืน พ.ศ. 2554

ที่มา : <https://youtu.be/gNjv8zPbUel>, 2564

- การแสดงพิธีปิด งานกีฬามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 38 จามจุรีเกมส์
ณ สนามกีฬาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2554 ควบคุมการแสดงโดย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.มาลินี อาชายุทธการ⁶⁴

⁶³ สัมภาษณ์, จุฬาวัดน์ โอบอ้อม, 5 พฤษภาคม 2564.

⁶⁴ สัมภาษณ์, จุฬาวัดน์ โอบอ้อม, 5 พฤษภาคม 2564.

- งานกาชาด

งานกาชาด คือ งานการกุศลระดับชาติที่จัดขึ้นโดย สภากาชาดไทย ซึ่งเป็นองค์กรสาธารณกุศลระดับประเทศ มีวัตถุประสงค์การดำเนินงานเพื่อมนุษยธรรม ตามหลักกาชาดสากล เป็นองค์กรที่มีลักษณะเป็นพลวัตและนวัตกรรม มีวิสัยทัศน์ที่จะก้าวไปข้างหน้าสู่ความเป็นเลิศให้ เป็นไปตาม คติทัศน์ของสภากาชาดไทย คือ การบรรเทาทุกข์ บำรุงสุข บำบัดโรค กำจัดภัย เพื่อประโยชน์สุข และเป็นที่ยังชีพได้ของประชาชน

งานกาชาดถูกจัดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2466 ณ ท้องสนามหลวง ต่อมาจึงได้ย้าย มาจัด ณ พระราชอุทยานสราญรมย์ แล้วจึงย้ายมาจัด ณ สถานเสาวภาจนถึงปี พ.ศ. 2500 จนกระทั่ง สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงมีพระราชกระแสรับสั่ง ให้ย้ายมาจัด ณ สวนอัมพรถึงปี พ.ศ. 2559 และต่อมาในปี พ.ศ. 2561 ก็ได้มีการดำเนินการย้ายมาจัด ณ สวนลุมพินี ในบรรยากาศงานแฟร์กลางสวนที่สอดรับกับยุคสมัยมากขึ้น พร้อมไปด้วยกิจกรรมที่สืบ สานอัตลักษณ์ เช่น รื้อกระบวนรดน้ำกาชาด กิจกรรมการสอยดาว การขายสินค้าราคาถูก และ กิจกรรมย้อนรำลึกวันวาน โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 จนถึงปัจจุบัน ได้เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคโควิด 19 ทำให้มีการจัดงานกาชาดออนไลน์ขึ้นเป็นครั้งแรก เพื่อตอบสนองความต้องการของ ประชาชน อีกทั้งยังเป็นการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบัน ที่สามารถรองรับการเข้าร่วมงาน กาชาดในรูปแบบใหม่ได้อย่างปลอดภัย และยังร่วมบริจาคให้กับสภากาชาดไทยได้เหมือนเดิม โดย รายได้ที่ได้จากงานกาชาดจะเสด็จเป็นพระราชกุศล บำรุงสภากาชาดไทย เพื่อบรรเทาทุกข์ บำรุงสุข ให้แก่ประชาชนผู้ยากไร้ให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นต่อไป⁶⁵

ตัวอย่างการแสดงภายในงานกาชาด

- ระบายสีสติปัมะโรง งานเปิดงานกาชาด แสดงเมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2555 ณ ท้องพระโรงพระตำหนักสวนกุหลาบ (งานหน้าพระที่นั่งส่วนพระองค์ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) ควบคุมการแสดงโดย ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์⁶⁶

⁶⁵ สัมภาษณ์, ธัชตะวัน เกษกานดา, 5 มีนาคม 2563.

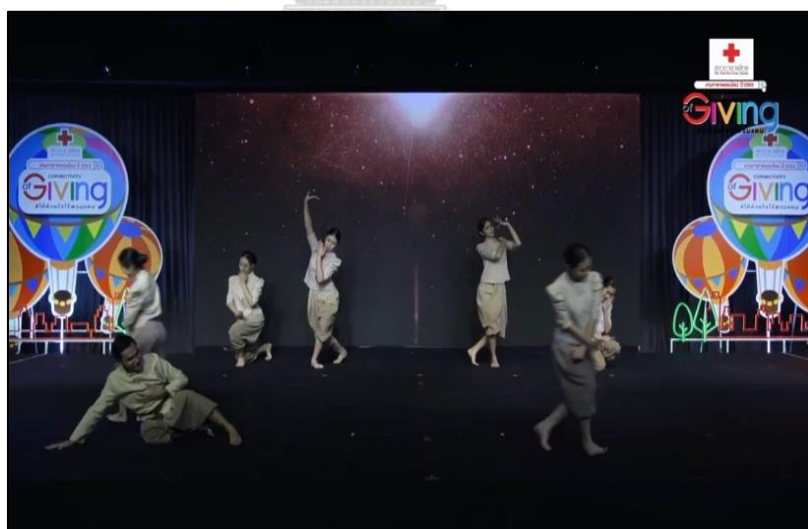
⁶⁶ สัมภาษณ์, จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม, 5 พฤษภาคม 2564.

รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์ หัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ในวาระปัจจุบัน ได้กรุณาอธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแสดงในครั้งนั้นว่า “สมัยนั้นโดยปกติจะมีการแสดงแบบนี้ทุก ๆ ปีเวียนไปตามปีนักษัตร ปีมะโรงเป็นปีสุดท้ายที่ได้เล่น จะแสดงก่อนงานกาชาดทั้งหมด เพราะแสดงถวายหน้าพระที่นั่งตั้งแต่วันแรกที่มีพิธีเปิดงานกาชาด”

- งานจุฬาฯอาสาช่วยกาชาดประจำปี พ.ศ. 2557 แสดงในระหว่างวันที่ 14-20 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงโดยนิสิตภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ

- งานกาชาดออนไลน์ประจำปี พ.ศ. 2563 การแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ชุด ร้อยดวงใจ แสดงเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2563 ณ โรงละครเคแบงก์สยามพิฆเนศ ชั้น 7 สยามสแควร์วัน ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ

ภาพที่ 2.71 ภาพการแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ชุดร้อยดวงใจ แสดงโดยนิสิตระดับปริญญาบัณฑิตและระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชานาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2563
ที่มา : สำนักงานยุวกาชาด สภากาชาดไทย, 2563

- งานกาชาดออนไลน์ประจำปีพ.ศ. 2563 การแสดง ชุด Thai Folk Contemporary Dance ชุด ตัวตน แสดงเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2563 ณ โรงละครเคแบงก์สยามพิฆเนศ ชั้น 7 สยามสแควร์วัน ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ

ภาพที่ 2.72 ภาพการแสดงชุด Thai Folk Contemporary Dance ชุดตัวตน แสดงโดยนิสิตระดับปริญญาบัณฑิตและระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชานาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2563
ที่มา : สำนักงานยูวกาชาด สภากาชาดไทย, 2563

- งานกาชาดออนไลน์ประจำปี พ.ศ. 2563 การแสดง ชุด Tari Kebyar Duduk เป็นการแสดงนาฏศิลป์อินโดนีเซียแสดงเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2563 ณ โรงละครเคแบงก์สยามพิฆเนศ ชั้น 7 สยามสแควร์วัน ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ

ภาพที่ 2.73 ภาพการแสดง ชุด Tari Kebyar Duduk⁶⁷ นาฏยศิลป์อินโดนีเซีย
แสดงโดยระเด่น โอเกี บิมา อาฟรีดา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชานาฏยศิลป์ไทย
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2563
ที่มา : สำนักงานยูวาทชาติ สภากาชาดไทย, 2563

- งานพิธีมอบเข็มพระเกี้ยวทองคำ และงานมุทิตาจิต ผู้เกษียณอายุการทำงาน ฯลฯ
แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ ภายในคณะศิลปกรรมศาสตร์ และภายนอกคณะศิลปกรรมศาสตร์⁶⁸

ก. ภายในคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- งานเกษียณอายุราชการอาจารย์และบุคลากรคณะศิลปกรรมศาสตร์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ปี 2556การแสดง ชุดรำกนิริ้อาลาลัยอาจารย์ผู้เกษียณอายุราชการอาจารย์และ
บุคลากร แสดงเมื่อวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2556 ณ โถงอาคารศิลปกรรมศาสตร์ 2 คณะศิลปกรรม
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ควบคุมการแสดงโดย อาจารย์พัชรินทร์ สันติ้อัชรณ⁶⁹

⁶⁷ สัมภาษณ์, โอเกี บิมา อาฟรีดา, 25 เมษายน 2565.

⁶⁸ สัมภาษณ์, มอลินี อาชายุทธการ, 18 พฤษภาคม 2565.

⁶⁹ สัมภาษณ์, กนกวรรณพร ผดุงชาติ, 20 พฤศจิกายน 2563.

ภาพที่ 2.74 ภาพการแสดง ชุดรำกัณรีอำลาอาลัยอาจารย์ผู้เกษียณอายุราชการ

อาจารย์และบุคลากร พ.ศ. 2556

ที่มา : กนกวรรณพร ผดุงชาติ, 2563

- การแสดงงานเกษียณอายุราชการ รองศาสตราจารย์สวภา เวชสุรกีษ์ “นาฏยวิทยา สวภา เวชสุรกีษ์” ชุดฟ้อนที่ ณ โรงแรมตะวันนา กรุงเทพมหานคร แสดงเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์⁷⁰

ภาพที่ 2.75 ภาพการแสดง ชุดฟ้อนที่ ณ โรงแรมตะวันนา กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2561

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

⁷⁰ สัมภาษณ์, ปั่นนทัต ลำเพ็ญ, 10 มีนาคม 2563.

- การแสดงงานเกษียณอายุราชการ ณ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชุด ร่ำสีนวล แสดงเมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2561 ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์⁷¹

- งานมุทิตาจิตแก่คณาจารย์ที่เกษียณอายุราชการ การแสดง ชุดร่ำอวยพร ผู้เกษียณอายุ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงเมื่อวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2562 ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลินี อาชายุทธการ⁷²

ภาพที่ 2.76 ภาพการแสดง ร่ำอวยพรผู้เกษียณอายุ พ.ศ. 2562

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

ข.ภายนอกคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- งานเกษียณอายุการทำงาน จุฬาฯ ปี พ.ศ. 2559 การแสดง ร่ำโทน ณ ศาลาพระแก้ว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงเมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2559

ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลินี อาชายุทธการ⁷³

⁷¹ สัมภาษณ์, บัณฑิตมาศ ยอดเจริญ, 25 พฤศจิกายน 2563.

⁷² สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 18 พฤษภาคม 2565.

⁷³ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 18 พฤษภาคม 2565.

ภาพที่ 2.77 ภาพการแสดง รำโทน ณ ศาลาพระเกียรติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2559
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

- การแสดงในพิธีกตเวทิตา ผู้มีอุปการคุณด้านทุนการศึกษา แก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2560 ชุดทอเชือกพระนางมโหฬาร หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2560 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลินี อาชายุทธการ⁷⁴

- การแสดงในพิธีกตเวทิตา ผู้มีอุปการคุณด้านทุนการศึกษา แก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2561 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลินี อาชายุทธการ⁷⁵

CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁷⁴ สัมภาษณ์, ปณณทัต ลำเพ็ญ, 10 มีนาคม 2563.

⁷⁵ สัมภาษณ์, ปณณทัต ลำเพ็ญ, 10 มีนาคม 2563.

ภาพที่ 2.78 ภาพการแสดง ชุดนางนอน ปีการศึกษา 2561
ที่มา : ปณิตทัต ลำเพ็ญ, 2563

- การแสดงในพิธีกตเวทิตา ผู้มีอุปการคุณด้านทุนการศึกษา แก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2562 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2562 ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลินี อาชายุทธการ⁷⁶

ภาพที่ 2.79 ภาพการแสดง ชุดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2562
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

⁷⁶ สัมภาษณ์, บัณฑิตอาสา ยอดเจริญ, 25 พฤศจิกายน 2563.

- งานมูทิตาจิต “จามจุรีศรีสภา 2563” การแสดง ชุดเซิ้งโปงกลาง (หญิงล้วน)
ณ โรงแรมตะวันนา กรุงเทพมหานคร แสดงเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2563 ควบคุมการแสดงโดย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลินี อาชายุทธการ⁷⁷

ภาพที่ 2.80 ภาพการแสดงในงาน จามจุรีศรีสภา พ.ศ. 2563
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

- งานพิธีมอบเข็มทองคำเกียรติคุณ แก่บุคลากรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และงานแสดง
มูทิตาจิตแด่ผู้เกษียณ ประจำปี 2561 ณ ศาลาพระเกี้ยว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงเมื่อวันที่ 11
กันยายน พ.ศ. 2561 ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลินี อาชายุทธการ⁷⁸

ภาพที่ 2.81 ภาพการแสดง ชุดนางนอน พ.ศ. 2561
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

⁷⁷ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 18 พฤษภาคม 2565.

⁷⁸ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 18 พฤษภาคม 2565.

- งานพิธีมอบเข็มทองคำเกียรติคุณ แก่บุคลากรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และงานแสดงมุทิตาจิตแด่ผู้เกษียณ ประจำปี 2561 ณ ศาลาพระเกี้ยว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงเมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2561 ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลีณี อาชายุทธการ⁷⁹

ภาพที่ 2.82 ภาพผู้แสดง ชุดระบำดอกบัว ปีพ.ศ. 2561
ที่มา : มาลีณี อาชายุทธการ, 2565

- งานพิธีมอบเข็มทองคำเกียรติคุณ แก่บุคลากรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และงานแสดงมุทิตาจิตแด่ผู้เกษียณ ประจำปี 2562 ณ ศาลาพระเกี้ยว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงเมื่อวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2562 ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลีณี อาชายุทธการ⁸⁰

- งานคิดถึงครูประสิทธิ์ ถาวร ศิลปินแห่งชาติ จัดแสดง ณ อาคารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยนิสิตภาควิชานาฏศิลป์ แสดงเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2562 ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลีณี อาชายุทธการ⁸¹

⁷⁹ สัมภาษณ์, มาลีณี อาชายุทธการ, 18 พฤษภาคม 2565.

⁸⁰ สัมภาษณ์, มาลีณี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

⁸¹ สัมภาษณ์, บัณฑิตชายมาศ ยอดเจริญ, 25 พฤศจิกายน 2563.

ภาพที่ 2.83 ภาพผู้แสดงการแสดง ชุดพม่านิมิต พ.ศ. 2562

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

- งาน 100 ปีถนนพระรามที่สี่ สานพลังความร่วมมือ ณ จามจุรีสแควร์ (ไม่ทราบวันที่)⁸²
ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลินี อาชายุทธการ

ภาพที่ 2.84 ภาพผู้แสดงการแสดง ชุดนางนอน พ.ศ. 2562

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

⁸² สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

- งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา

งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาเป็นงานที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษากำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม และสืบสานศิลปวัฒนธรรมอันเต็มไปด้วยความหลากหลายตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ⁸³ และเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพในการจัดกิจกรรม เพื่อให้แต่ละสถาบันเกิดการเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมตลอดจนเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันอีกด้วย

การดำเนินงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา

- งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ครั้งที่ 7 “ออนซอนศิลป์ ศรีมอদিনแดง” การแสดง ชุดฮาปอง จัดแสดงเมื่อวันที่ 25-27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ควบคุมการแสดงโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ⁸⁴

- งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ครั้งที่ 9 การแสดงโขน เรื่องรามเกียรติ์ ตอนพระรามตามกวาง วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2552 ณ มหาวิทยาลัยบูรพา ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ⁸⁵

- งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 13 “รวมดวงใจถวายแม่ของแผ่นดิน” การแสดงรำฟรังคู่และการแสดงของกลุ่มภาคกลาง (มหาวิทยาลัยของรัฐ) ไม่ทราบชื่อชุดการแสดง จัดแสดงเมื่อวันที่ 12-14 สิงหาคม พ.ศ. 2555 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ⁸⁶

⁸³ สัมภาษณ์, อรุทัย นามนิล, 25 กันยายน 2563.

⁸⁴ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

⁸⁵ สัมภาษณ์, อรุทัย นามนิล, 25 กันยายน 2563.

⁸⁶ สัมภาษณ์, จิตามาศ ผลไม้, 21 มีนาคม 2564.

ภาพที่ 2.85 ภาพการแสดงของกลุ่มภาคกลาง (มหาวิทยาลัยของรัฐ)

ไม่ทราบชื่อชุดการแสดง พ.ศ. 2555

ที่มา : รัตมาศ ผลไม้, 2564

- งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 14 “ฮิตฮอยศิลป์ ถิ่นตักสิลา” การแสดงชุดพรหมจารีศรีน่าน จัดแสดงเมื่อวันที่ 25-27 มกราคม พ.ศ. 2557 ณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ⁸⁷

ภาพที่ 2.86 ภาพการแสดง ชุดพรหมจารีศรีน่าน พ.ศ. 2557

ที่มา : ธีญ์ภูกร กกล้าแดง, 2564

⁸⁷ สัมภาษณ์, ธีญ์ภูกร กกล้าแดง, 20 มีนาคม 2564.

- งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 15 “โตยฮิต ตามฮอย สานศิลป์สู่ถิ่น ล้านนา” การแสดง ชุดชมพูกา จัดแสดงเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม-2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 ณ มหาวิทยาลัยพายัพ ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ⁸⁸

- งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 16 “วิศิษฏศิลป์นสรพศิลป์สโมสร” การแสดง ชุดไผ่รวกกับทานตะวันผู้หยิ่งโส จัดแสดงเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 ณ หอประชุม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ⁸⁹

ภาพที่ 2.87 ภาพผู้แสดงการแสดง ชุดไผ่รวกกับทานตะวันผู้หยิ่งโส พ.ศ. 2558

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

⁸⁸ สัมภาษณ์, กนกวรรณพร ผดุงชาติ, 20 พฤศจิกายน 2563.

⁸⁹ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

ภาพที่ 2.88 ภาพการแสดงในพิธีส่งมอบการเป็นเจ้าภาพให้กับมหาวิทยาลัยพิบูลสงคราม
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

- งาน ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 17 “สานศิลป์ ถิ่นสองแคว”
การแสดงชุดเทวสถาปัตยกรรม จัดแสดงเมื่อวันที่ 1-3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พิบูลสงคราม ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ⁹⁰

ภาพที่ 2.89 ภาพการแสดง ชุดเทวสถาปัตยกรรม พ.ศ. 2560
ที่มา : วิลาสินี น้อยครบุรี, 2564

⁹⁰ สัมภาษณ์, วิลาสินี น้อยครบุรี, 18 พฤศจิกายน 2563.

- งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18 “นาฏยปริดิยานันท์ กิ่งศตวรรษสนามจันทร์ ศิลปากร” การแสดง ชุดวิชิตรวชिरอาภรณ์ จัดแสดงเมื่อวันที่ 7-9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561 ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ⁹¹

- งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19 “สืบสานวัฒนธรรมนาฏลีลาเฉลิมพระเกียรติพระราชินีแห่งแผ่นดิน” การแสดง ชุดระบำกรับ จัดแสดงเมื่อวันที่ 2-4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ⁹²

ภาพที่ 2.90 ภาพการแสดง ระบำกรับ พ.ศ. 2562

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

- งานนาฏศิลป์รุ่งกินน้ำ A Rainbow of Dance แสดงเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 ณ โรงละครแห่งชาติ ประเทศไทย (จัดแสดงทั้งหมด 2 ครั้ง)⁹³

- งานแสดงดนตรีและนาฏศิลป์แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย-เกาหลี Korea International Music & Dance

⁹¹ สัมภาษณ์, ปณณทัต ลำเพ็ญ, 10 มีนาคม 2563.

⁹² สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

⁹³ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

- การแสดง ชุดระบำฉิ่ง จัดแสดงเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2556
ณ หอแสดงดนตรี สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม ควบคุมการแสดงโดย รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล
โรจนสุขสมบูรณ์⁹⁴

ภาพที่ 2.91 ภาพการแสดง ชุดระบำฉิ่ง พ.ศ. 2556
ที่มา : กนกวรรณพร ผดุงชาติ, 2563

- การแสดง ชุดฟ้อนภูไท จัดแสดงเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2557
ณ ศูนย์ศิลปะการแสดงสดใส พันธุ์โกมล ควบคุมการแสดงโดย รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล
โรจนสุขสมบูรณ์⁹⁵

ภาพที่ 2.92 ภาพการแสดง ชุดฟ้อนภูไท พ.ศ. 2557
ที่มา : กรรชิต จิตรระทาน, 2563

⁹⁴ สัมภาษณ์, กนกวรรณพร ผดุงชาติ, 20 พฤศจิกายน 2563.

⁹⁵ สัมภาษณ์, กนกวรรณพร ผดุงชาติ, 20 พฤศจิกายน 2563.

- งานสยามมานุสสติ
- การแสดง ชุดสี่ภาครวมใจไทยภาคดี ในงานสยามมานุสสติ จัดแสดงเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556 ณ ศาลาพระเกี้ยว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ⁹⁶

ภาพที่ 2.93 ภาพการแสดง ชุดสี่ภาครวมใจไทยภาคดี พ.ศ. 2556

ที่มา : กนกวรรณพร ผดุงชาติ, 2563

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

---

⁹⁶ สัมภาษณ์, กนกวรรณพร ผดุงชาติ, 20 พฤศจิกายน 2563.

- การแสดงชุด วิจิตรวชิราภรณ์ ในงานสยามมานุสสติ จัดแสดงเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ⁹⁷

ภาพที่ 2.94 ภาพการแสดง ชุดวิจิตรวชิราภรณ์ พ.ศ. 2562

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

---

⁹⁷ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

- งานพิธีเปิดโครงการปำรักษ่น่าน⁹⁸

- การแสดงรับเสด็จสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด ชมพู่ภูคา จัดแสดงเมื่อวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2557 ณ ศูนย์การเรียนรู้และบริการวิชาการ เครือข่ายแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดน่าน ในพิธีเปิดโครงการรักษ่น่าน ควบคุมการแสดงโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ⁹⁹

- การแสดง ชุดสกุณาน่าน แสดงเมื่อวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2557 ณ ศูนย์การเรียนรู้และบริการวิชาการ เครือข่ายแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดน่าน ในพิธีเปิดโครงการรักษ่น่าน ควบคุมการแสดงโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ¹⁰⁰

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.95 ภาพการแสดง ชุดสกุณาน่าน พ.ศ. 2557

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

⁹⁸ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

⁹⁹ สัมภาษณ์, กนกวรรณพร ผดุงชาติ, 20 พฤศจิกายน 2563.

¹⁰⁰ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 18 พฤษภาคม 2565.

- โครงการจากใจถึงใจ จุฬาฯ-สระบุรี การแสดง รำฉุยฉายศูรปนา แสดงเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2557 ณ ศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อภูมิภาคจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดสระบุรี ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ¹⁰¹

ภาพที่ 2.96 ภาพการแสดง รำฉุยฉายศูรปนา พ.ศ. 2557

จุฬาที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

CHULALONGKORN UNIVERSITY

- พิธีส่งมอบธงการเป็นเจ้าภาพการประชุมวิชาการและนิทรรศการ จากยอดเขาถึงใต้ทะเล ทรัพยากรไทยศัทยภาพมากล้นมิให้เห็น การแสดงชุดวานรินทร์กบิลแสม แสดงเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2560 ณ ศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อภูมิภาคจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดสระบุรี ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ¹⁰²

¹⁰¹ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 20 พฤษภาคม 2565.

¹⁰² สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

- การแสดงดนตรีชุด “ดวงแก้วแห่งพระมงกุฎเกล้า” ตอนรอยพระจรียา
- การแสดงประกอบเพลง พุทธานุภาพ ในการแสดงดนตรี ชุด “ดวงแก้วแห่งพระมงกุฎเกล้า” ตอนรอยพระจรียา จัดแสดงเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- การแสดงลีลาศประกอบเพลง วอลซ์นาวี ในการแสดงดนตรี ชุด “ดวงแก้วแห่งพระมงกุฎเกล้า” ตอนรอยพระจรียา จัดแสดงเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย¹⁰³

ภาพที่ 2.97 ภาพการแสดงลีลาศประกอบเพลง วอลซ์นาวี พ.ศ. 2559
ที่มา : https://youtu.be/48dz3gTH_qw

¹⁰³ สัมภาษณ์, จุฑาวัดน์ โอบอ้อม, 5 พฤษภาคม 2564.

- งานการประชุมนานาชาติเวทีอภิบาลอินเทอร์เน็ตภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก 2560¹⁰⁴
 การแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ชูตระบำดอกบัว ในงานการประชุม
 นานาชาติเวทีอภิบาลอินเทอร์เน็ตภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก 2560 จัดแสดงเมื่อวันที่ 26-27 กรกฎาคม
 พ.ศ. 2560 ณ ศาลาพระแก้ว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 ดร.มาลินี อาชายุทธการ

ภาพที่ 2.98 ภาพการแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ชูตระบำดอกบัว พ.ศ. 2560

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Chulalongkorn University

- งาน การ ประชุม สัมมนา The 4th Engagement Thailand Annual
 Conference¹⁰⁵ การแสดง ชูตจุฬาราชสักการะด้วยระบำกิ้งไม้เงินทอง ในงานการประชุมสัมมนา
 The 4th Engagement Thailand Annual Conference จัดแสดงเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ.
 2560 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์ ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ

¹⁰⁴ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

¹⁰⁵ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

- งานนิทรรศการ “อยู่บ้าน” การแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ณ ห้องนิทรรศการ อาคารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2561 ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ¹⁰⁶

- โครงการบ่มเพาะยุวศิลปินนาฏศิลป์-ดนตรีไทยเมืองน่านปีที่ 7 การแสดงรำถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ ศูนย์การเรียนรู้เพื่อภูมิภาคเครือข่ายแห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงเมื่อวันที่ 1-3 สิงหาคม พ.ศ. 2562 ควบคุมโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ¹⁰⁷

ภาพที่ 2.99 ภาพการแสดง รำถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2562
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

¹⁰⁶ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 18 พฤษภาคม 2565.

¹⁰⁷ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 18 พฤษภาคม 2565.

- งานประชุมวิชาการ สภาดนตรีโลก ครั้งที่ 45 การแสดง ชุดระบำเชียงใหม่ แสดง
เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2562 ณ หอแสดงดนตรี อาคารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ¹⁰⁸

ภาพที่ 2.100 ภาพการแสดง ชุดระบำเชียงใหม่ พ.ศ. 2562

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

- งาน The 7th International Conference on Bio-based Polymer (ICBP
2019) ORGANIZED BY the Petroleum and Petrochemical Colleg, Chulalongkorn
University การแสดงชุด จินร่ำพัต แสดงเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ณ The Sukosol
Bangkok ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ¹⁰⁹

¹⁰⁸ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 18 พฤษภาคม 2565.

¹⁰⁹ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 18 พฤษภาคม 2565.

ภาพที่ 2.101 ภาพการแสดง จีนรำพัด ณ The Sukosol Bangkok พ.ศ. 2562

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

3) งานภายนอกจุฬาฯ

- งานแสง สี เสียง ชุดคนตีศรีอยุธยา

พระราชนิพนธ์บทโดยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี บทนวนิยายโดย รองศาสตราจารย์ ดร.คุณหญิงวินิตา ดิถียนต์ (ตำแหน่งปัจจุบัน) ปรับบทให้เป็นบทการแสดงโดย ศาสตราจารย์พิเศษชงทอง จันทรางศุ (ตำแหน่งปัจจุบัน) สร้างฉากโดยนิสิตภาควิชาดนตรีศิลป์ ออกแบบเครื่องแต่งกายโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรพงศ์ เสนไสย (ตำแหน่งปัจจุบัน) อำนวยการแสดงโดย อาจารย์จรรยา นง แสงวิเชียร ใช้นักแสดงร่วมกับ กองทัพบก จัดแสดงทั้งหมด 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ. 2535 ครั้งที่ 2 ปี พ.ศ. 2538 ครั้งที่ 3 (ไม่ทราบปี)¹¹⁰

การแสดงที่จัดแสดงปี พ.ศ. 2538 ณ วัดไชยวัฒนาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา คุณวรพรรณิ สมุทรทอง อดีตผู้แสดงได้กรุณาให้ข้อมูลเกี่ยวกับการแสดงว่า ต้อนรับสมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ 2 แห่งสหราชอาณาจักรประเทศอังกฤษ ราชทูตพิเศษ เป็นการแสดงเฉพาะ พระพักตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ จัดโดยกองทัพบกทูลเกล้าฯ ถวาย

¹¹⁰ สัมภาษณ์, พีรพงศ์ เสนไสย, 18 พฤษภาคม 2565.

พระบาทสมเด็จพระมหาปรมมิ์มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ในงานฉลองกาญจนาภิเษก มีการสร้างเชิงสร้างสรรค์ ควบคุมการแสดงโดย ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี¹¹¹

- งานแสง สี เสียง ชุดผืนดินแผ่นดินี้มีความหลัง

การแสดง แสง สี เสียงประกอบจินตภาพ เรื่องราวเกี่ยวกับสมเด็จพระเจ้าตากสิน จนถึงช่วงสมัยรัชกาลที่ 5 จัดโดยกองทัพเรือเพื่อทูลเกล้าฯ ถวายในหลวงรัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ณ พระราชวังเดิม มีผลการสร้างเชิงสร้างสรรค์ ควบคุมการแสดงโดย ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ฝึกซ้อมและกำกับโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรพงศ์ เสนไสย (ตำแหน่งปัจจุบัน) อำนวยการแสดงโดย อาจารย์จรรมนง แสงวิเชียร เขียนบทโดย ศาสตราจารย์พิเศษธงทอง จันทรางศุ (ตำแหน่งปัจจุบัน)¹¹² (ไม่ทราบปี)

- งานแสง สี เสียง สื่อผสม “เล่าขานตำนานบ้านโป่ง เชื่อมโยงสามวัฒนธรรมสองฝั่งลำแม่กลอง” ในงาน 111 ปีเมืองบ้านโป่ง จัดแสดง ณ วัดคอนตูม จังหวัดราชบุรี เรื่องราวเกี่ยวข้องกับตำนานบ้านโป่งเชื่อมสามวัฒนธรรม จีน มอญ ไทย เป็นงานประจำปีบ้านโป่งครบ 111 ปี แสดงร่วมกับนักแสดงในพื้นที่เล่น ทหารนักรบใช้ข้าราชการผู้ใหญ่เป็นตัวเอก จัดแสดงเมื่อ พ.ศ. 2550 ประพันธ์บทโดย รองศาสตราจารย์ อมรา กล้าเจริญ¹¹³

- งานวลัยราตรี

การแสดงวลัยราตรี เป็นการสร้างสรรค์การแสดงที่นำนาฏศิลป์ร่วมสมัยมาผสมผสานกับแฟชั่นเครื่องเพชรไทย จัดแสดงขึ้น ณ โรงแรมรอยัลริเวอร์ เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2532 จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ การจัดงานกรกุศล เพื่อหารายได้นำมาช่วยเหลือผู้ป่วยโรคเอดส์ การแสดงในงานวลัยราตรีเป็นการนำเสนอรูปแบบการแสดง ที่สะท้อนขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของไทย ในงานนี้อาจารย์จักรพันธ์ โปษยกฤต และคุณหทัย บุณนาค ได้กรุณาช่วยออกแบบเครื่องแต่งกายให้งานประสบความสำเร็จ กำกับการแสดงโดย ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ในการนี้ได้รับเกียรติจากสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี

¹¹¹ สัมภาษณ์, วรพรรณิ์ สมุทรทอง, 25 พฤศจิกายน 2563.

¹¹² สัมภาษณ์, พีรพงศ์ เสนไสย, 18 พฤษภาคม 2565.

¹¹³ สัมภาษณ์, อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, 28 เมษายน 2565.

(พระยศในขณะนั้น) และอลิซาเบท เทเลอร์ นักแสดงจากฮอลลีวูดเป็นประธาน และแขกคนสำคัญในพิธี โดยการแสดงมีรูปแบบแนวความคิดการแสดงเน้นวัฒนธรรมในอดีตตั้งแต่สมัยสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา เรื่อยมาจนถึงสมัย กรุงรัตนโกสินทร์ สมมุติเป็นขบวนพยุหยาตราทางสถลมารคของเหล่ากษัตริย์ในอดีตโดยอาศัยจินตนาการในการสร้างสรรค์ เป็นขบวนแห่ลอยกระทง 3 สมัย ประกอบด้วย สมัยสุโขทัย สมัยกรุงศรีอยุธยา และสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ โดยนำแพชั้นโขนเครื่องเพชรมาผสมผสานกับการแสดงได้อย่างกลมกลืน¹¹⁴

ภาพที่ 2.102 ภาพการแสดงในงานวลัยราตรี “ภาพขบวนสมัยสุโขทัย”¹¹⁵

จากบทความนาฏยศิลป์ร่วมสมัยในการแสดงงานวลัยราตรี พ.ศ. 2532 วารสารศิลปกรรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปีที่ 3 ประจำปี 2559

ที่มา : ภูวนัย กาพวงศ์, 2563

- งานประชุมระดับโลก โรตารี

- การแสดง เรื่องพระมหากษัตริย์ ภายในงานประชุมระดับโลก โรตารี จัดแสดง ณ เมืองทองธานี¹¹⁶ (ไม่ปรากฏข้อมูลอื่น)

- ละครอิงประวัติศาสตร์ เรื่องนางเสือง

¹¹⁴ ภูวนัย กาพวงศ์, “นาฏยศิลป์ร่วมสมัยในการแสดงงานวลัยราตรี พ.ศ. 2532”, วารสารศิลปกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 3 (มีนาคม-สิงหาคม 2559), หน้า 108.

¹¹⁵ “เรื่องเดียวกัน”

¹¹⁶ สัมภาษณ์, มานี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

- ครั้งที่ 2 จัดแสดงในวโรกาสเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถทรงเจริญพระชนมพรรษา 6 รอบ แสดงเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2547 เวลา 20.00 น. ณ โรงละครแห่งชาติ¹¹⁷

- ครั้งที่ 3 จัดแสดงในวโรกาสเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ แสดงเมื่อวันที่ 17-27 มกราคม พ.ศ. 2556 เวลา 10.00 - 21.00 น. ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ควบคุมนิสิตผู้ร่วมแสดงโดย รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์

- ละครอิงประวัติศาสตร์ เรื่องตำนานสมเด็จพระนเรศวร จัดแสดง ณ โรงละครแห่งชาติ พ.ศ. 2541¹¹⁸

- การแสดง ชุดแผ่นดินของเรา งานมหรสพสมโภชเนื่องในโอกาสมหามงคล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณิ บุญเพ็ง อาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์ ได้กรุณาให้มูลว่า พระราชพิธีบรมราชาภิเษก นาฏศิลป์ร่วมสมัย รวมใจภักดิ์ แสดงโดยนิสิตภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออกแบบการแสดงและฝึกซ้อมโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณิ บุญเพ็ง ผู้ช่วยฝึกซ้อมโดยอาจารย์ ดร.ขวัญแก้ว กิจเจริญ และ นายวิรุณพันธ์ บุญมี เรียบเรียงทำนองโดย นายชัยภักดิ์ ภัทรจินดา ภาษามือนางธัญพร ปองทอง เตี่ยวซอสามสายและซอด้วงโดยนายเลอเกียรติ มหาวิจิฉัยมนตรี แสดง ณ ห้องสนามหลวง กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2562¹¹⁹

¹¹⁷ สัมภาษณ์, มานี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

¹¹⁸ สัมภาษณ์, อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์, 28 เมษายน 2565.

¹¹⁹ สัมภาษณ์, สุพรรณิ บุญเพ็ง, 16 พฤษภาคม 2565.

ภาพที่ 2.103 ภาพผู้การแสดง ชุดแผ่นดินของเรา พ.ศ. 2562

ที่มา : สุพรรณิ บุญเพ็ง, 2565

- งานอีเว้นท์ต่าง ๆ
- การแสดงละครตีกดาบรพี เรื่องศรีธรรมมาโศกราช งานเทศกาลละครกรุงเทพฯ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2554 ควบคุมโดย ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์¹²⁰
- งานเกษียณอายุราชการตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ การแสดง ชุด รำอำลา อาลัยผู้เกษียณอายุราชการ แสดงเมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2556 ณ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควบคุมการแสดงโดย อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ สันตอิศวรณ¹²¹
- งานเอกลักษณ์ไทย ภาษาไทย ภาษาถิ่น การแสดง ชุดระบำฉิ่ง จัดแสดงเมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 ณ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ควบคุมการแสดง โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สันตอิศวรณ¹²²

¹²⁰ สัมภาษณ์, จุฬาวัดน์ โอบอ้อม, 5 พฤษภาคม 2564.

¹²¹ สัมภาษณ์, กนกวรรณพร ผดุงชาติ, 20 พฤศจิกายน 2563.

¹²² สัมภาษณ์, กนกวรรณพร ผดุงชาติ, 20 พฤศจิกายน 2563.

- งานสังคีตศาลา¹²³

- การแสดง ชุดระบำพรหมจารีฉวีศรีนครน่าน ในงานสังคีตศาลา แสดงเมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2559 ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร กรมศิลปากร ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ

ภาพที่ 2.104 ภาพการแสดง ระบำพรหมจารีฉวีศรีนครน่าน พ.ศ. 2559

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

- การแสดง ชุดระบำสกุณานาน ในงานสังคีตศาลา แสดงเมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2559 ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร กรมศิลปากร ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ

¹²³ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 20 พฤษภาคม 2565.

ภาพที่ 2.105 ภาพการแสดง ระบำสุกุนานัน พ.ศ. 2559

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

- งาน Ohm A Tribute to the king ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์อินเดีย
ชุด Grand Opening จัดแสดงเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ณ ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวิลด์
ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร. มาลินี อาชายุทธการ

ภาพที่ 2.106 ภาพการแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์อินเดีย

ชุด Grand Opening พ.ศ. 2559

ที่มา : ธีญ์นัฏกร กล้าแดง, 2563

- งานประชุมวิชาการประจำปี ครั้งที่ 39 จัดโดยสมาคมแพทย์ไทยในสหรัฐอเมริกา ร่วมกับโรงพยาบาลปิยะเวท ณ โรงพยาบาลปิยะเวท ประกอบไปด้วยการแสดง ชุด ฟ็อนแพน, หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา+ระบำปลา, ระบำไตรรัตน์ จัดแสดงเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 ณ โรงพยาบาลปิยะเวท ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรจน์สุขสมบูรณ์

- งานประชุมสัมมนา นำเสนอผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ระดับชาติ ครั้งที่ 2 การแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ชุดนางนอน จัดแสดงเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2561 ณ โรงละครวังหน้า สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ควบคุมการแสดงโดย อาจารย์ ดร.ศักดิ์กวิน ศิริวิวัฒนกุล

- งานเทศกาลกินเจ การแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ แสดงเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2561 ณ สวนหลวงแควร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร. มาลินี อาชายุทธ์การ¹²⁴

ภาพที่ 2.107 ภาพการแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ พ.ศ. 2561

ที่มา : มาลินี อาชายุทธ์การ, 2565

¹²⁴ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธ์การ, 20 พฤษภาคม 2565.

- งาน Seameo Rihed's South East Asia High Education ไม่ทราบชื่อชุดการแสดง
แสดงเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ณ Hotel Nikko Bangkok ควบคุมการแสดงโดย
อาจารย์ ดร.ศักดิ์กวิน ศิริวัฒนกุล¹²⁵

2.3.2 งานแสดง ณ ต่างประเทศ

1) ประเทศญี่ปุ่น

- งานแสดงเทศกาล ร่วมกับโรงเรียนสอนนาฏศิลป์ไทย Akimoto ณ กรุงโตเกียว¹²⁶
(ไม่ปรากฏข้อมูลชุดการแสดง)
- งานนาฏศิลป์รุ่งกินน้ำ A Rainbow of Dance¹²⁷
- งานเผยแพร่นาฏศิลป์ไทย โอซากา¹²⁸

ภาพที่ 2.108 ภาพการแสดง ระบำเทพบันเทิง พ.ศ. 2537

ที่มา : ข้าคม พรประสิทธิ์, 2565

¹²⁵ สัมภาษณ์, มลีนี อาชายุทธการ, 20 พฤษภาคม 2565.

¹²⁶ สัมภาษณ์, มลีนี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

¹²⁷ สัมภาษณ์, มลีนี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

¹²⁸ สัมภาษณ์, มลีนี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

- งานเผยแพร่นาฏศิลป์ไทย อวาวจี¹²⁹

การแสดง รำกลองยาว เชิงตั้งหวายและฟ้อนมาลัย

- งานแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย ณ มหาวิทยาลัยโอซากาซิติ ประเทศญี่ปุ่น

การแสดงรำถวายพระพรสมเด็จพระจักรพรรดินารูฮิโตะและพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว จัดแสดงเมื่อวันที่ 21 – 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 ณ นครโอซากา ประเทศญี่ปุ่น แสดงและบรรเลงดนตรีโดยนิสิตภาควิชานาฏศิลป์และนิสิต ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย¹³⁰

ภาพที่ 2.109 ภาพงานเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย พ.ศ. 2562

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพที่ 2.110 ภาพการแสดง ชุดโนรากระบี่ตีท่า พ.ศ. 2562

ที่มา : อติเทพ เดชพรหม, 2563

¹²⁹ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

¹³⁰ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 20 พฤษภาคม 2565.

ภาพที่ 2.111 ภาพการแสดง ชุดนางนอน พ.ศ. 2562

ที่มา : อดิเทพ เดชพรหม, 2563

- งานแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย ณ หอแสดงศิลปวัฒนธรรม ของเมืองอิวามิซาวา ฮอกไกโด
การแสดง ระบำชมพูกุคา โนราและรำเถิดเทิง¹³¹ วันที่ 12-20 พฤษภาคม พ.ศ. 2561

ภาพที่ 2.112 ภาพการแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ไทย

จากจุฬารำเถิดเทิง (หญิงล้วน) พ.ศ. 2561

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

¹³¹ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 20 พฤษภาคม 2565.

ภาพที่ 2.113 ภาพการแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ไทย จากจุฬาฯ การแสดงโนรา

ชุดพรานบุญจับนางมโนห์รา¹³²

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

2) แคนาดา

- งานเทศกาลอาหารไทย แวนคูเวอร์ แอนดีโตรอนโต การแสดงชุดซิมเป็ง และ
ระบำกฤษฏาภินิหาร¹³³

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

3) ฟินแลนด์

- งาน Kuhmo Chamber Music Festival พ.ศ.2537 ณ เมืองคูโม¹³⁴ (ไม่ทราบ
ข้อมูลชุดการแสดง)

¹³² สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 20 พฤษภาคม 2565.

¹³³ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

¹³⁴ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

4) นอร์เวย์

- งานเทศกาล (ไม่ทราบชื่องาน) การแสดงชุดหนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา¹³⁵

5) สหรัฐอเมริกา

- งานเทศกาลวัฒนธรรมไทยในสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 17-29 กันยายน พ.ศ. 2541 ณ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทยเพื่อชุมชนลอสแอนเจลิส และศูนย์วัฒนธรรมไทยในนครซานฟรานซิสโก¹³⁶ การแสดงเชิงโปงลาง ฟ้อนสาวไหม รำตารีกีปัส และโขน ตอนศุรบพนาหึง¹³⁷

6) มาเลเซีย

- งาน Tari-International Dance Festival ณ กัวลาลัมเปอร์¹³⁸ (ไม่ทราบข้อมูลชุดการแสดง)
- งาน The 4th ASEAN Youth Cultural Forum ณ University of Malaya วันที่ 23-28 กรกฎาคม พ.ศ. 2549¹³⁹ (ไม่ทราบข้อมูลชุดการแสดง)
- งาน 11th ASEAN and 1st ASEAN+3 Youth Cultural Forum ณ The University of Malaya วันที่ 4-9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556¹⁴⁰ (ไม่ทราบข้อมูลชุดการแสดง)
- งาน 14th ASEAN and 4th ASEAN+3 Youth Cultural Forum ณ Universiti Sains Malaysia วันที่ 4-8 ตุลาคม พ.ศ. 2559¹⁴¹

¹³⁵ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธ์การ, 23 พฤศจิกายน 2563.

¹³⁶ สัมภาษณ์, อนุกุล โจรจนสุขสมบุรณ์, 28 เมษายน 2565.

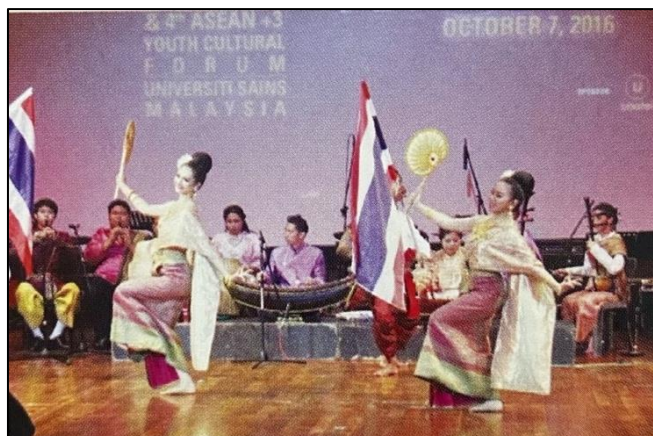
¹³⁷ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธ์การ, 23 พฤศจิกายน 2563.

¹³⁸ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธ์การ, 23 พฤศจิกายน 2563.

¹³⁹ สัมภาษณ์, สุนทรวิณีจ วรสิงห์, 25 พฤษภาคม 2565.

¹⁴⁰ “เรื่องเดียวกัน”

¹⁴¹ “เรื่องเดียวกัน”

ภาพที่ 2.114 ภาพการแสดงในงาน 14th ASEAN and 4th ASEAN+3 Youth Cultural Forum
(ไม่ทราบชื่อชุดการแสดง) พ.ศ. 2559
ที่มา : สุนทรวิณีจ วรสิงห์, 2565

7) สิงคโปร์

- งาน ASEAN DANCE FESTIVAL¹⁴² (ไม่ทราบครั้งที่)

งานมหกรรมการเต้นภาคพื้นประเทศเอเชีย ผู้แสดงเป็นตัวแทนประเทศไทย คัดเลือกนั้สิต
ร่วมการประกวด นาฏยศิลป์ไทย+นาฏยศิลป์สากล พ.ศ. 2539 ผู้อำนวยการออกแบบโดย
ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุณรักษ์ ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ในสมัยนั้น¹⁴³
(ไม่ทราบข้อมูลชุดการแสดง)

- งาน The 8th ASEAN Youth Cultural Forum ณ National University of
Singapore วันที่ 7-12 มิถุนายน พ.ศ.2553¹⁴⁴ (ไม่ทราบข้อมูลชุดการแสดง)

8) ฟิลิปปินส์

- งาน The 1st ASEAN Youth Cultural Forum¹⁴⁵ ณ De La Salle University
วันที่ 25-30 มีนาคม พ.ศ.2546¹⁴⁶ (ไม่ทราบข้อมูลชุดการแสดง)

¹⁴² สัมภาษณ์, มานี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

¹⁴³ สัมภาษณ์, มานี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

¹⁴⁴ สัมภาษณ์, สุนทรวิณีจ วรสิงห์, 25 พฤษภาคม 2565.

- งาน 13th ASEAN and 3rd ASEAN+3 Youth Cultural Forum ณ De La Salle University วันที่ 6-11 กันยายน พ.ศ. 2558¹⁴⁷ (ไม่ทราบข้อมูลชุดการแสดง)

- งาน 16th ASEAN and 6th ASEAN+3 Youth Cultural Forum ณ Ateneo de Manila University วันที่ 11-16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561¹⁴⁸ (ไม่ทราบข้อมูลชุดการแสดง)

9) อินโดนีเซีย

- งาน The 3rd ASEAN Youth Cultural Forum¹⁴⁹ ณ University Gadjah Mada วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2548¹⁵⁰ (ไม่ทราบข้อมูลชุดการแสดง)

- งาน The 9th ASEAN Youth Cultural Forum ณ University Gadjah Mada วันที่ 23-27 พฤษภาคม พ.ศ. 2554¹⁵¹ (ไม่ทราบข้อมูลชุดการแสดง)

- งาน 12th ASEAN and 2nd ASEAN+3 Youth Cultural Forum ณ University of Indonesia วันที่ 7-12 กันยายน พ.ศ. 2557¹⁵²

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

¹⁴⁵ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 19 พฤษภาคม 2565.

¹⁴⁶ สัมภาษณ์, สุนทรวิณี วรสิงห์, 25 พฤษภาคม 2565.

¹⁴⁷ สัมภาษณ์, สุนทรวิณี วรสิงห์, 25 พฤษภาคม 2565.

¹⁴⁸ สัมภาษณ์, สุนทรวิณี วรสิงห์, 25 พฤษภาคม 2565.

¹⁴⁹ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

¹⁵⁰ สัมภาษณ์, สุนทรวิณี วรสิงห์, 25 พฤษภาคม 2565.

¹⁵¹ สัมภาษณ์, สุนทรวิณี วรสิงห์, 25 พฤษภาคม 2565.

¹⁵² “เรื่องเดียวกัน”

ภาพที่ 2.115 ภาพการแสดงในงาน 12th ASEAN and 2nd ASEAN+3 Youth Cultural Forum
(ไม่ทราบชื่อชุดการแสดง) พ.ศ. 2557
ที่มา : สุนทรวิณีจ วรสิงห์, 2565

- ง า น 15th ASEAN and 5th ASEAN+3 Youth Cultural Forum
ณ Universitas Gadjah Mada วันที่ 1-5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560¹⁵³

ภาพที่ 2.116 ภาพการแสดงในงาน 15th ASEAN and 5th ASEAN+3 Youth Cultural Forum
(ไม่ทราบชื่อชุดการแสดง) พ.ศ. 2560
ที่มา : สุนทรวิณีจ วรสิงห์, 2565

¹⁵³ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 20 พฤษภาคม 2565.

10) กัมพูชา

- งาน The 5th ASEAN Youth Cultural Forum¹⁵⁴ ณ Royal University of Phnom Penh วันที่ 26-31 สิงหาคม พ.ศ.2550¹⁵⁵ (ไม่ทราบข้อมูลชุดการแสดง)

11) เวียดนาม

- งาน The 6th ASEAN Youth Cultural Forum ณ The National University of Ho Chi Minh City, Vietnam วันที่ 28 กรกฎาคม-1 สิงหาคม พ.ศ.2551¹⁵⁶ (ไม่ทราบข้อมูลชุดการแสดง)

12) ลาว

- งาน The ASEAN Way ณ Tha National University of Laos พ.ศ. 2562¹⁵⁷ (ไม่ทราบข้อมูลชุดการแสดง)

13) ศรีลังกา

- งานมหกรรมดนตรี ณ ประเทศศรีลังกา¹⁵⁸

ภาพที่ 2.117 ภาพการแสดง ชุดฟ็อนแพน ในงานมหกรรมดนตรี (ไม่ปรากฏปีที่แสดง)

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

¹⁵⁴ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

¹⁵⁵ สัมภาษณ์, สุนทรวิจิตร วรสิงห์, 25 พฤษภาคม 2565.

¹⁵⁶ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 18 พฤษภาคม 2565.

¹⁵⁷ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 18 พฤษภาคม 2565.

¹⁵⁸ สัมภาษณ์, อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, 28 เมษายน 2565.

14) สาธารณรัฐประชาชนจีน

- งาน China Yuncheng the 2nd Guan Gong International Festival 2017

ณ เมืองยุนเฉิง สาธารณรัฐประชาชนจีน

ภาพที่ 2.118 ภาพการแสดง กิन्नรีร้อน ออกบูชายัญ พ.ศ. 2560

ที่มา : ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง, 2563

- งานสัมมนาเผยแพร่ผลงานวิจัยระดับคุณานาชาติและเผยแพร่แลกเปลี่ยนเรียนรู้
วัฒนธรรม ณ นครคุนหมิง มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีนวันที่ 3-7 เมษายน พ.ศ. 2561¹⁵⁹

ภาพที่ 2.119 ภาพการแสดง ชุดระบำซัดชาติรี พ.ศ. 2561

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

¹⁵⁹ สัมภาษณ์, วิลาสินี น้อยครบุรี, 18 พฤษภาคม 2563.

15) ประเทศอียิปต์

- งาน Cultural Friendship from the land of smile ณ กรุงไคโร ประเทศอียิปต์¹⁶⁰

ภาพที่ 2.120 ภาพการแสดง รำเถิดเทิง พ.ศ. 2562

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

2.3.3 การแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทย

การแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทยประกอบไปด้วย การสอบประเมินในรายวิชาทักษะทางด้านนาฏศิลป์แต่ละชั้นปี และการสอบจำเดี่ยวมาตรฐานทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งก็เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชางานโครงการด้านนาฏศิลป์ จำนวน 6 หน่วยการเรียนรู้ เปิดสอนในภาคการศึกษาปลาย ระดับปริญญาบัณฑิตชั้นปีที่ 4 โดยเนื้อหาวิชามี วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม นิสิตทุกคนจะต้องสามารถแสดงนาฏศิลป์ตามแบบแผน สำหรับการสอบจำเดี่ยวมาตรฐานทางด้านนาฏศิลป์นั้น นิสิตผู้ทำการสอบจะเป็น นิสิตสาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นิสิตทุกคนจะต้องเข้ารับการถ่ายทอดกระบวนการทำรำในชุดมาตรฐานจากนาฏศิลป์น ครู อาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทย ที่มีประสบการณ์ในการแสดงขั้นสูง และมีชื่อเสียงเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชน เพื่อที่นิสิตจะต้องทำการ

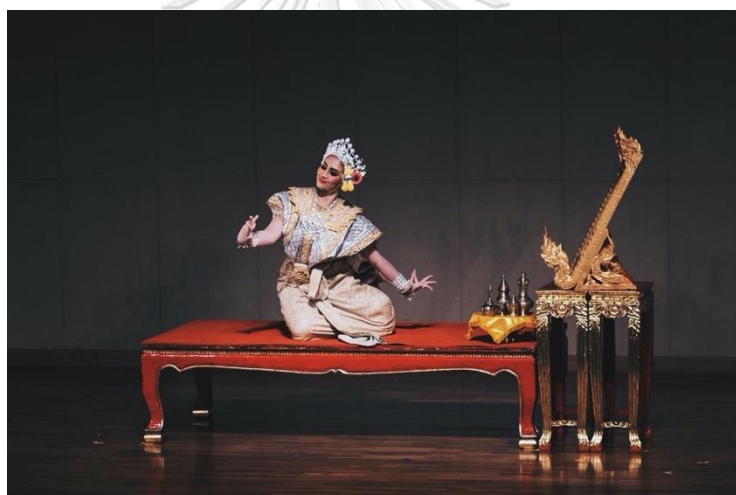
¹⁶⁰ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

สอบการรำเดี่ยวมาตรฐานของตนเองต่อหน้าคณะกรรมการ และสาธารณชน (นิสิตสาขานาฏศิลป์ ตะวันตกก็ต้องสอบเช่นเดียวกัน แต่จะสอบต้นเดี่ยวตามสาขาที่ตนได้ศึกษา

ตัวอย่างงานแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาอาศรมศึกษา

- การแสดง “อาศรมศึกษาร่วมสมัย” รายวิชาอาศรมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ไทย เรื่อง ไกรทอง ตอนชालะวันพ่าย แสดงโดยนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต และมหาบัณฑิต ภาควิชานาฏศิลป์ ณ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2559 เวลา 16.00-19.00 น. ควบคุมการแสดงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์

ตัวอย่างการสอบรำเดี่ยวมาตรฐานทางด้านนาฏศิลป์ในรายวิชาทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทย โดยนิสิตปริญญาบัณฑิตชั้นปีที่ 4 ชุดวิยะดาทรงเครื่อง ประจำปีการศึกษา 2560

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 2.121 ตัวอย่างการสอบรำเดี่ยวมาตรฐานทางด้านนาฏศิลป์ ในรายวิชาทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทย ประจำปีการศึกษา 2560 ชุดวิยะดาทรงเครื่อง โดยนางสาวณฐา ปริททัน

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

จากผลงานการแสดงข้างต้น สรุปเป็นตารางจำแนกประเภทการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ 3 ประเภทหลัก ดังนี้

1) งานแสดงภายในมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2.13 ตารางงานแสดงภายในมหาวิทยาลัย

ชื่องาน	ประเภท	
	เข้าร่วมเป็นประจำ	เบ็ดเตล็ด
งานปีพาศน์ดึกดำบรรพ์	✓	
งานจุฬาวาทิต	✓	
งานวันพระราชยาเจ้าดารารัศมี	✓	
งานพิธีไหว้ครู ครอบครุณาฏศิลป์ไทย	✓	
งานสมโภชกฐินพระราชทาน	✓	
งานวันวิสาขบูชา	✓	
งานวันมูลนิธิสิรินธร	✓	
งานจุฬาวិชาการ	✓	
งานพิธีเปิดกีฬามหากรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		✓
งานกาชาด		✓
งานเกษียณอายุราชการอาจารย์และบุคลากรคณะ ศิลปกรรมศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2556		✓
การแสดงงานเกษียณอายุราชการ รองศาสตราจารย์สว ภา เวชสุรักษ์ “นาฏยวิทยา สวภา เวชสุรักษ์”		✓
งานเกษียณอายุราชการ ณ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2561		✓

ตารางที่ 2.14 ตารางงานแสดงภายในมหาวิทยาลัย (2)

ชื่องาน	ประเภท	
	เข้าร่วมเป็นประจำ	เบ็ดเตล็ด
งานมุทิตาจิตแก่คณาจารย์ที่เกษียณอายุราชการ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2562		✓
งานเกษียณอายุการทำงาน จุฬาฯ ปี พ.ศ.2559		✓
การแสดงในพิธีกตเวทิตา ผู้มีอุปการคุณด้าน ทุนการศึกษา แก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2560		✓
การแสดงในพิธีกตเวทิตา ผู้มีอุปการคุณด้าน ทุนการศึกษา แก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2561		✓
การแสดงในพิธีกตเวทิตา ผู้มีอุปการคุณด้าน ทุนการศึกษา แก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2562		✓
งานมุทิตาจิต “จามจุรีศรีสภา 2563”		✓
งานพิธีมอบเข็มทองคำเกียรติคุณ แก่บุคลากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และงานแสดงมุทิตาจิตแต่ผู้ เกษียณ ประจำปี 2561		✓
งานพิธีมอบเข็มทองคำเกียรติคุณ แก่บุคลากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และงานแสดงมุทิตาจิตแต่ผู้ เกษียณ ประจำปี 2562		✓
งานคิดถึงครูประสิทธิ์ ถาวร ศิลปินแห่งชาติ		✓
งาน 100 ปีถนนพระรามที่สี่ สานพลังความร่วมมือ		✓
งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมสำนักงานคณะ กรรมการ อุดมศึกษา		✓
งานนาฏศิลป์รุ่งกินน้ำ A Rainbow of Dance		✓

ตารางที่ 2.15 ตารางงานแสดงภายในมหาวิทยาลัย (3)

ชื่องาน	ประเภท	
	เข้าร่วมเป็นประจำ	เบ็ดเตล็ด
งานแสดงดนตรีและนาฏศิลป์แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ไทย-เกาหลี Korea International Music & Dance		✓
งานสยามมานุสสติ		✓
งานพิธีเปิดโครงการปำรักษัน่าน		✓
พิธีส่งมอบธงการเป็นเจ้าภาพการประชุมวิชาการและนิทรรศการ จากยอดเขาถึงใต้ทะเล ทรัพยากรไทย ศักยภาพมากล้นมีให้เห็น		✓
การแสดงดนตรี ชุดดวงแก้วแห่งพระมงกุฎเกล้า ตอน รอยพระจริยา		✓
งานการประชุมนานาชาติเวทีอภิบาลอินเทอร์เน็ต ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก 2560		✓
งานการประชุมสัมมนา The 4 th Engagement Thailand Annual Conference		✓
งานนิทรรศการ “อยู่บ้าน”		✓
โครงการบ่มเพาะยุวศิลปินนาฏศิลป์-ดนตรีไทยเมือง น่านปีที่ 7		✓
งานประชุมวิชาการ สภาดนตรีโลก ครั้งที่ 45		✓
งาน The 7 th International Conference on Bio-based Polymer (ICBP 2019) ORGANIZED BY the Petroleum and Petrochemical Colleg, Chulalongkorn University		✓

2) งานแสดงภายนอกมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2.16 ตารางงานแสดงภายนอกมหาวิทยาลัย

ชื่องาน	ประเภท	
	งานภายในประเทศ	ภายนอกประเทศ
งานแสง สี เสียง ชุดคนดีศรีอยุธยา	✓	
งานแสง สี เสียง ชุดแผ่นดินแห่งนี้มีความหลัง	✓	
งานแสง สี เสียง สื่อผสม “เล่าขานตำนานบ้านโป่ง เชื่อมโยงสามวัฒนธรรมสองฝั่งลำแม่กลอง” ในงาน 111 ปีเมืองบ้านโป่ง	✓	
งานวลัยราตรี	✓	
งานประชุมระดับโลก โรตารี	✓	
ละครอิงประวัติศาสตร์ เรื่องนางเสด็จ	✓	
ละครอิงประวัติศาสตร์ เรื่องตำนานสมเด็จพระนเรศวร	✓	
การแสดงชุดแผ่นดินของเรา งานมหรสปสมโภชเนื่องในโอกาสสมทามงคล พระราชพิธีบรมราชาภิเษก ณ ท้องสนามหลวง	✓	
การแสดงละครตีกตาบรรพ์ เรื่องศรีธรรมมาโคกราช งานเทศกาลละครกรุงเทพฯ	✓	
งานเกษียณอายุราชการตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	✓	
งานเอกลักษณ์ไทย ภาษาไทย ภาษาถิ่น	✓	
งานสังคีตศาลา	✓	
งาน Ohm A Tribute to the king	✓	
งานประชุมวิชาการประจำปี ครั้งที่ 39 จัดโดยสมาคมแพทย์ไทยในสหรัฐอเมริกา ร่วมกับโรงพยาบาลปิยะเวท	✓	
งานประชุมสัมมนา นำเสนอผลงานนาฏยศิลป์ สร้างสรรค์ระดับชาติ ครั้งที่ 2	✓	

ตารางที่ 2.17 ตารางงานแสดงภายนอกมหาวิทยาลัย (2)

ชื่องาน	ประเภท	
	งานภายในประเทศ	ภายนอกประเทศ
งาน Seameo Rihed's South East Asia High Education	✓	
งานแสดงเทศกาล ร่วมกับโรงเรียนสอนนาฏศิลป์ไทย Akimoto ณ กรุงโตเกียว (ประเทศญี่ปุ่น)		✓
งานนาฏศิลป์รุ่งกีนน้ำ A Rainbow Of Dance (ประเทศญี่ปุ่น)		✓
งานเผยแพร่นาฏศิลป์ไทย โอซากา (ประเทศญี่ปุ่น)		✓
งานเผยแพร่นาฏศิลป์ไทย อาวาจิ (ประเทศญี่ปุ่น)		✓
งานแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย ณ มหาวิทยาลัย โอซากาซิตี (ประเทศญี่ปุ่น)		✓
การแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ไทย จากจุฬาฯ ที่หอแสดงศิลปวัฒนธรรม ของเมืองอิวามิซาวา ฮอกไกโด (ประเทศญี่ปุ่น)		✓
งานเทศกาลอาหารไทย แวนคูเวอร์แอนด์โตรอนโต (ประเทศแคนาดา)		✓
งาน Kuhmo Chamber Music Festival 1994 (ประเทศฟินแลนด์)		✓
งานเทศกาล (ประเทศนอร์เวย์)		✓
งานเทศกาลวัฒนธรรมไทยในสหรัฐอเมริกา (สหรัฐอเมริกา)		✓
งาน Tari-International Dance Festival ณ กัวลาลัมเปอร์ (ประเทศมาเลเซีย)		✓
งาน The 4 th ASEAN Youth Cultural Forum (ประเทศมาเลเซีย)		✓
งาน 11 th ASEAN and 1 st ASEAN+3 Youth Cultural Forum (ประเทศมาเลเซีย)		✓

ตารางที่ 2.18 ตารางงานแสดงภายนอกมหาวิทยาลัย (3)

ชื่องาน	ประเภท	
	งานภายในประเทศ	ภายนอกประเทศ
งาน 14 th ASEAN and 4 th ASEAN+3 Youth Cultural Forum (ประเทศมาเลเซีย)		✓
งาน ASEN DANCE FESTIVAL (ประเทศสิงคโปร์)		✓
งาน The 8 th ASEAN Youth Cultural Forum (ประเทศสิงคโปร์)		✓
งาน The 1 st ASEAN Youth Cultural Forum (ประเทศฟิลิปปินส์)		✓
งาน 13 th ASEAN and 3 rd ASEAN+3 Youth Cultural Forum (ประเทศฟิลิปปินส์)		✓
งาน 16 th ASEAN and 6 th ASEAN+3 Youth Cultural Forum (ประเทศฟิลิปปินส์)		✓
งาน The 3 rd ASEAN Youth Cultural Forum (ประเทศอินโดนีเซีย)		✓
งาน The 9 th ASEAN Youth Cultural Forum (ประเทศอินโดนีเซีย)		✓
งาน 12 th ASEAN and 2 nd ASEAN+3 Youth Cultural Forum (ประเทศอินโดนีเซีย)		✓
งาน 15 th ASEAN and 5 th ASEAN+3 Youth Cultural Forum (ประเทศอินโดนีเซีย)		✓
งาน The 5 th ASEAN Youth Cultural Forum (ประเทศกัมพูชา)		✓
งาน The 6 th ASEAN Youth Cultural Forum (ประเทศเวียดนาม)		✓
งาน The ASEAN Way ณ Tha National University of Lsos (ประเทศลาว)		✓
งานมหกรรมดนตรี (ประเทศศรีลังกา)		✓

ตารางที่ 2.19 ตารางงานแสดงภายนอกมหาวิทยาลัย (4)

ชื่องาน	ประเภท	
	งานภายในประเทศ	ภายนอกประเทศ
งาน China Yuncheng the 2 nd Guan Gong International Festival 2017 (สาธารณรัฐประชาชนจีน)		✓
งานสัมมนาเผยแพร่งานวิจัยระดับคุณานาชาติและเผยแพร่แลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม (สาธารณรัฐประชาชนจีน)		✓
งาน Cultural Friendship from the land of smile ที่กรุงไคโร (ประเทศอียิปต์)		✓

3) งานแสดงที่ภาควิชาภาษามวยศิลป์ปริมาณการสร้าง

ตารางที่ 2.20 ตารางงานแสดงที่ภาควิชาภาษามวยศิลป์ปริมาณการสร้าง

ชื่องาน	ประเภท									
	ละครร่า	ละครชาตรี	ละครพื้นทาง	ละครนอก	ละครใน	ละครตีกี่ตัวบรรพ์	ละครทดลอง	ระบำ/รำ	บัลเลต์	
ละครประจำปีเรื่องเงาะป่า	✓									
ละครประจำปีเรื่องมโนห์รา		✓								
ละครประจำปีเรื่องพระลอ			✓							
ละครประจำปีเรื่องไกรทอง				✓						
ละครประจำปีเรื่อง La Sylphide									✓	
ละครประจำปีเรื่องอุณรุท					✓					
ละครประจำปีเรื่อง La Bayadere									✓	
ละครประจำปีเรื่องอิเหนา					✓	✓				
ละครประจำปีเรื่องตรอยกำสรวล							✓			
การแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชา ทักษะทางด้านภาษามวยศิลป์ไทย	✓	✓	✓	✓	✓	✓				

2.4 แนวคิดการอนุรักษ์และพัฒนา

2.4.1 ความหมายและแนวคิดของการอนุรักษ์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของ “อนุรักษ์” ว่า คือ “รักษาให้คงเดิม” ดังนั้นการอนุรักษ์จึงหมายถึง การรักษาสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้คงอยู่

การอนุรักษ์หมายถึง การปกป้อง รักษาไว้ ทำนุบำรุง ถนอมไว้ มิให้สูญหาย คอยดูแลเอาใจใส่ มิให้ถูกทำลาย และบูรณะซ่อมแซม¹⁶¹

“การอนุรักษ์” นั้นจะมีนัยยะหมายถึง การช่วยกันดูแลรักษา การป้องกัน การสงวนรักษา การบูรณะ การปฏิสังขรณ์ หรือการประยุกต์การใช้สอยให้คงคุณค่าไว้ในทุกมิติในกระบวนการอนุรักษ์ และการสืบสานก็ขึ้นอยู่กับระดับ สถานการณ์ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงสู่การหาวิธีการใดวิธีการหนึ่งหรือหลายวิธีร่วมกันเพื่อให้ศิลปวัฒนธรรมสามารถคงอยู่¹⁶²

จากข้อความข้างต้นผู้วิจัยตีความได้ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นในโลกนี้ไม่ว่าจะโดยธรรมชาติ หรือโดยมนุษย์สร้าง ทั้งแบบรูปธรรม และนามธรรม เมื่อเวลาผ่านไปย่อมเสื่อมสลายเองโดยธรรมชาติ มนุษย์จึงคิดขึ้นตอนการเก็บรักษาสิ่งหนึ่งสิ่งนั้นเอาไว้ให้คงอยู่ได้นานที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และในขณะที่รักษาก็ต้องหมั่นซ่อมแซมเพื่อให้สิ่งนั้นคงสภาพด้วยเช่นกัน เช่น การคิดประดิษฐ์กระบวนการทำ รำ คือสิ่งที่เกิดขึ้นโดยผ่านกระบวนการคิด และสร้างสรรค์โดยมนุษย์ トラบใดที่ผู้คิดประดิษฐ์ กระบวนการทำรำนี้ยังมีชีวิตอยู่ กระบวนการทำรำนี้จะยังคงถูกรักษาไว้ แต่เมื่อผู้คิดประดิษฐ์เสียชีวิตลง กระบวนการทำรำนี้จะสูญหายไป ดังนั้นเพื่อไม่ให้กระบวนการทำรำดังกล่าวสูญหายไปจึงต้องมีการเผยแพร่ ถ่ายทอด เพื่อให้เกิดการเก็บรักษากระบวนการทำรำดังกล่าว ซึ่งในระหว่างการถ่ายทอดนั้นก็ขึ้นอยู่กับ ความสามารถของผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดเช่นกัน ว่าจะสามารถจดจำกระบวนการทำรำนั้นได้มากน้อย เพียงใดจึงอาจจะต้องปรับเปลี่ยนขั้นตอนการถ่ายทอดกระบวนการทำรำนั้นให้มีความเข้าใจง่าย และเหมาะสมกับผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดด้วยเช่นกัน การเผยแพร่ และถ่ายทอดที่กล่าวข้างต้นก็คือขั้นตอน

¹⁶¹ รุจน์ หาเรือนทรง, การอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมไทย [ออนไลน์], แหล่งที่มา <https://www.sw2.ac.th/images/user/root/soc31101/8soc.pdf>.

¹⁶² ไทยโรจน์ พวงมณี, ศษสึห์ เจริญสุข, พงศ์พัฒน์ เหล่าคนคำ และนัยนา อรรถนาทร, “แนวทางการอนุรักษ์และการพัฒนาต่อยอดศิลปวัฒนธรรม พื้นที่หมู่บ้านน้ำพร อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดเลย”, วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 13 (2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2564), หน้า 180.

หนึ่งในการอนุรักษ์ และการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำรำคือการซ่อมแซมเพื่อให้สามารถรักษากระบวนการทำรำนั้นต่อไปได้ เพราะการอนุรักษ์คือการรักษาสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้คงอยู่ หมายความว่า จะรักษาสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยวิธีใดก็ย่อมได้ เพียงแต่ให้สุดท้ายแล้วสิ่งหนึ่งสิ่งนั้นยังคงอยู่ต่อไป

2.4.2 ความหมายและแนวคิดของการพัฒนา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของ “พัฒนา” ว่าเป็น “ทำให้เจริญ”

การพัฒนาหมายถึง การทำให้เจริญ “การพัฒนา” หมายถึง ความเจริญก้าวหน้าโดยทั่ว ๆ ไป เช่น การพัฒนาชุมชน พัฒนาประเทศ คือการทำสิ่งเหล่านั้นให้ดีขึ้นเจริญขึ้นสนองความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ให้ได้ดียิ่งขึ้น¹⁶³

“การพัฒนา” นั้นมีนัยยะหมายถึงการทำให้เปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงสิ่งหนึ่งไปในทิศทางที่ดีขึ้น เจริญขึ้น หรือการประยุกต์ใช้สอยสิ่งหนึ่งให้เกิดมูลค่ามากขึ้น

จากข้อความข้างต้นผู้วิจัยตีความได้ว่า การพัฒนาคือการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งปรับเปลี่ยนไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยการจะพัฒนาสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นเราต้องรู้จักพื้นฐานของสิ่ง ๆ นั้นก่อน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้พัฒนาสามารถพิจารณาต่อว่า สิ่งนั้นสามารถต่อยอดไปในทิศทางใดได้บ้าง การพัฒนาสามารถเกิดขึ้นได้จากปัจจัยต่าง ๆ ที่ผันแปรตามยุคสมัย เช่น การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประกอบการแสดง ทั้งนี้ยังสามารถสิ่งที่จะช่วยให้การสื่อสารระหว่างคนรุ่นก่อนและคนรุ่นใหม่มีความเข้าใจซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น การพัฒนาไม่ใช่การทำลายสิ่งเดิมที่มี แต่เป็นการนำสิ่งเดิมที่มีมาสร้างมูลค่าและทำให้เข้าถึงกลุ่มคนยุคใหม่ได้มากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับคำว่า “การทำให้ปรับปรุงไปในทิศทางที่ดีขึ้น” หรือคือการต่อยอดสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากการอนุรักษ์ขึ้นมานั่นเอง

ศรัศักร วัลลิโกดม กล่าวถึงการอนุรักษ์และพัฒนาไว้ว่า การอนุรักษ์และพัฒนาเป็นเรื่องของบุคคลที่เป็นเจ้าของ เพราะย่อมรู้ว่าอะไรควรอนุรักษ์และพัฒนามากกว่าคนภายนอก โดยเหตุนี้เวลาที่มีการพัฒนาและอนุรักษ์จาก แหล่งหน่วยราชการที่มาจากส่วนกลาง คนในสังคมท้องถิ่นที่เป็นเจ้าของจึงไม่เข้าใจ และเลยมินิกว่านั้นเป็นของทางราชการและของรัฐบาลชาติบ้านเมืองไป ผลที่ตามมาทำให้

¹⁶³ นิพนธ์ ชัยวรมุขกุล, การพัฒนาคืออะไร [ออนไลน์], แหล่งที่มา <https://www.gotoknow.org/posts/485293%20การ> (16 เมษายน 2012).

สิ่งที่มี การอนุรักษ์และพัฒนา มรดกทางวัฒนธรรมท่ามกลางกระแสของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ที่รุนแรง จนเกิดความเสียหาย สมดุลในการดำรงชีวิตทางสังคมและวัฒนธรรมของผู้คนในสังคมขณะนี้ จำเป็นต้องพยายามให้เกิด จิตสำนึกในเรื่องความเป็นท้องถิ่นให้จงได้ โดยมีข้อแม้ว่าต้องจัดการให้แต่ละท้องถิ่นตระหนักถึง ความสำคัญทางวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นในลักษณะที่เท่าเทียมกัน ไม่มี วัฒนธรรมจากท้องถิ่นใด ดีกว่ากัน เพราะวัฒนธรรมที่ตื้นเขินขึ้นอยู่กับว่าทำให้สังคมท้องถิ่นเป็นเจ้าของ มีความมั่นคง สงบราบรื่น หรือไม่สำคัญ¹⁶⁴

เอกชัย ศรีรินดา กล่าวถึงการอนุรักษ์และพัฒนาไว้ว่า การอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้าน เป็นหน้าที่ของบุคคลหรือสังคมที่ เป็นเจ้าของซึ่งต้องตระหนักถึงความสำคัญ และรากฐาน ของศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านเหล่านั้น ทั้งยังควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม แต่ต้องยังคงไว้ซึ่งความเป็นวัฒนธรรม เหล่านี้เพื่อให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป จึงสามารถหาแนวทางใน การส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม พื้นบ้านได้นอกจากบุคคลหรือสังคมที่เป็นเจ้าของจะร่วมกัน อนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้านแล้วหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนต้องให้การสนับสนุน วัฒนธรรมพื้นบ้านด้วยการให้การศึกษาทั้งในระบบ และนอกระบบ อันจะส่งผลประโยชน์ทางวิชาการ เศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของชาติ¹⁶⁵

ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรม ไม่ใช่หน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่ถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างคนในสังคม ทั้งตัวเรา สถาบันการศึกษา รวมไปถึงภาครัฐ และเอกชน ซึ่งทุกคนจะต้องเข้าใจถึงความสำคัญของการอนุรักษ์และการพัฒนาศิลปวัฒนธรรม และ คำนึงถึงองค์ประกอบโดยรอบ เช่น การเปลี่ยนแปลงของสังคม จุดนี้มักจะส่งผลต่อวัตถุประสงค์ใน การดำเนินงานนั้น ๆ ทั้งนี้ผู้ศึกษาทางด้านศิลปวัฒนธรรมเฉพาะ ย่อมเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการ คิดแนวทางเพื่อการอนุรักษ์ พัฒนา และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์และพัฒนา ศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องสืบทอดต่อไป การอนุรักษ์และพัฒนาจึงเป็นสิ่งที่เดินทางคู่กันเสมอ

¹⁶⁴ ศรีศักร วัลลิโภดม, การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ท่ามกลางกระแสของการเปลี่ยนแปลง, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534), หน้า 6.

¹⁶⁵ เอกชัย ศรีรินดา, วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่กับการอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์ล้านนา, วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562.

2.5 วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องดังนี้

จากวิทยานิพนธ์เรื่อง “นาฏยประดิษฐ์ในงานโครงการนาฏศิลป์ ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2534-2541” โดยนายธรรมรัตน์ โถสกุล (2543) ได้กล่าวถึงข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่องานวิทยานิพนธ์เล่มนี้ไว้ดังนี้

วิทยานิพนธ์เรื่อง นาฏยประดิษฐ์ในงานโครงการนาฏศิลป์ ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2534-2541 มุ่งศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบ และกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ไทยประยุกต์ที่พบ วิธีดำเนินการวิจัย ศึกษาจากงานโครงการปริญญาโท จำนวน 52 ชุดของนิสิตในสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย สู่จิตร์ในการแสดง เอกสารข้อมูลเกี่ยวกับนาฏยประดิษฐ์ แถบบันทึกภาพสัมภาษณ์นิตเจ้าของผลงาน และนำข้อมูลทั้งหมดมาสรุปผลเพื่อนำเสนอผลการวิจัยต่อไป จากการศึกษาพบว่า นาฏยประดิษฐ์ในงานโครงการปริญญาโทมีรูปแบบเป็นงานนาฏศิลป์ไทยประยุกต์เป็นส่วนมาก โดยการนำท่ารำจากนาฏศิลป์ไทยมาเป็นหลักในการสร้างสรรค์ผลงาน นอกจากนี้ยังมีการนำท่าเต้นในนาฏศิลป์ตะวันตกทำธรรมชาติของคน ท่าที่เลียนแบบพฤติกรรมของสัตว์ มาผสมผสานกับท่าของทำนาฏศิลป์ไทย การจัดรูปแถว การแปรแถว และการตั้งซุ่ม มักเป็นรูปทรงเรขาคณิต ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงาน เริ่มจากผู้สร้างสรรค์กำหนดหัวข้อ จากนั้นจึงดำเนินการหาข้อมูล หาเพลงประกอบ คัดเลือกนักแสดง ประดิษฐ์ท่ารำ ออกแบบเครื่องแต่งกายจนถึงขั้นตอนการฝึกซ้อม และนำเสนอผลงานสู่สาธารณชน ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนถึงแนวโน้มในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของนิสิตในช่วง 8 ปีที่ผ่านมาและอาจมีอิทธิพลต่อแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต

จากวิทยานิพนธ์เรื่อง “การแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ติกดาบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” โดยนายวุฒิชัย เรืองศักดิ์ (2560) ได้กล่าวถึงข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ดังนี้

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประวัติ และรูปแบบการแสดงในงานปีพาทย์ติกดาบรพ จุฬาฯ มีขอบเขตการศึกษา คือการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ติกดาบรพ จุฬาฯ ปี

พ.ศ. 2530-พ.ศ. 2559 โดยใช้การรวบรวมเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องตลอดจนผู้แสดง การสังเกตการณ์และประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย จากนั้นนำองค์ความรู้ที่ได้มาวิเคราะห์ถึง ประวัติและรูปแบบการแสดง จัดเรียงองค์ความรู้ สรุปผล และนำเสนอเป็นผลงานวิจัยตามลำดับ ผลการวิจัยพบว่า งานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาฯ เป็นงานที่อยู่ภายใต้โครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ตีกด้าบรพ จัดตั้งโครงการฯ ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2528 จากการอนุมัติโดยที่ประชุมสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์ และฟื้นฟูดนตรีไทยปีพาทย์ตีกด้าบรพ ด้านประวัติศาสตร์ หลักการบรรเลง โน้ตเพลง อีกทั้งการจัดสร้างเครื่องดนตรีปีพาทย์ตีกด้าบรพ โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระมหากรุณาธิคุณรับเป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ ตั้งแต่แรกเริ่มจัดตั้งโครงการฯ โดยพระราชทานชื่อวินิจฉัย ติดตามผลการดำเนินงาน ตลอดจนทรงร่วมฝึกซ้อม และทรงร่วมบรรเลงดนตรีไทยปีพาทย์ตีกด้าบรพ โดยงานดังกล่าวจะจัดขึ้นในวันที่ 26 มีนาคม ของทุกปี เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาสครบรอบสถาปนาจุฬาฯ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ที่พบในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาฯ เป็นรูปแบบของนาฏศิลป์แบบราชสำนัก ได้แก่ 1.การแสดงนาฏศิลป์จากบทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (ละครภาพนิ่ง, ระบายในละครตีกด้าบรพ, ละครตีกด้าบรพ) 2.การแสดงนาฏศิลป์จากบทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์ (ละครภาพนิ่ง, ระบายในละครตีกด้าบรพ) 3.การแสดงระบำทั่วไป (ระบำมาตรฐาน, ระบำสัตว์, ระบายในละครพันทาง) และรูปแบบของนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ได้แก่ 1.การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 2.การแสดงระบำในโอกาสสำคัญ และเทิดพระเกียรติ ซึ่งรายการแสดงในแต่ละปี จะจัดรายการแสดงโดยเป็นไปตามพระราชวินิจฉัยในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และมติที่ประชุมของคณะกรรมการจัดงาน

2.6 สรุป

จากบทที่ 2 ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย หนังสือที่เกี่ยวข้อง อินเทอร์เน็ต และสัมภาษณ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากผู้มีส่วนสำคัญในการจัดสร้างการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ข้อมูลสำคัญที่มี ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวกับการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจากการสัมภาษณ์

จากการศึกษาพบว่า การแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำแนกตามลักษณะการสร้างแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1. งานที่ภาควิชานาฏศิลป์เป็นผู้อำนวยการสร้าง ได้แก่ ละครภาควิชานาฏศิลป์ ทั้ง 10 เรื่อง โดยได้ข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้ ละครรำ เรื่องเงาะป่า พ.ศ. 2532 ละครชาตรี เรื่องมโนห์รา พ.ศ. 2534 ละครพันทาง เรื่องพระลอ พ.ศ. 2534 ละครนอก เรื่องไกรทอง พ.ศ. 2535 ละครเรื่อง La Sylphide (สาขานาฏศิลป์ตะวันตก) พ.ศ. 2536 ละครใน เรื่องอุณรุท พ.ศ. 2537 ละครเรื่อง La Bayadere (สาขานาฏศิลป์ตะวันตก) พ.ศ. 2538 ละครใน เรื่องอิเหนา พ.ศ. 2539 ละครดึกดำบรรพ์เรื่องอิเหนา พ.ศ. 2542 ละครทดลอง เรื่องตรอยกำสรวล พ.ศ. 2542 โดยการจัดการแสดงละครภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่กล่าวข้างต้นนี้ นอกจากจะเป็นการจัดงานเพื่อเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม เพื่อเทิดพระเกียรติสถาบันพระมหากษัตริย์ แสดงถึงความมกตัญญูต่อสถาบันชาติแล้ว ก็ยังเป็นโอกาสให้นิสิตได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ฝึกทักษะในการแก้ปัญหา รวมไปถึงฝึกการบริหารจัดการการแสดง โดยมีคณาจารย์คอยให้คำปรึกษา และให้การสนับสนุนอยู่ตลอดการดำเนินงาน 2. งานแสดงที่ภาควิชานาฏศิลป์ได้มีส่วนร่วม แบ่งย่อยตามความสำคัญหรือโอกาสในการแสดงออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) งานแสดงภายในประเทศ 1.1 งานแสดงภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จัดขึ้นเพื่อฟื้นฟูและสืบทอดการบรรเลงดนตรีปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ซึ่งจัดขึ้นวันที่ 26 มีนาคมของทุกปีเนื่องในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย งานจุฬาวาทิต จัดขึ้นเพื่อให้เกิดกิจกรรมทางดนตรีที่เหมาะสมกับยุคสมัย ฟังง่าย ไพเราะ จัดบรรเลงเป็นประจำทุกเดือนโดยสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย งานที่ต้องมีการแสดงประกอบการบรรเลง ก็จะได้รับความร่วมมือจากภาควิชานาฏศิลป์อย่างสม่ำเสมอ งานวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในวันที่ 8 ธันวาคม เพื่อรำลึกถึงพระกรุณา และคุณูปการของพระราชชายาเจ้าดารารัศมี งานพิธีไหว้ครู ครอบครูนาฏศิลป์ไทย จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อแสดงความมกตัญญูต่อบรรพบุรุษทางด้านนาฏศิลป์ไทย นิสิตภายในภาควิชานาฏศิลป์จึงร่วมกันจัดการแสดงขึ้นเพื่อแสดงความมกตัญญูต่อคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้มา งานสมโภชกฐินพระราชทาน เป็นงานฉลององค์กฐินที่ได้รับพระราชทานจากพระมหากษัตริย์ เป็นงานพิธีของทางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สมควรให้มีการแสดงประกอบงานเนื่องจากเป็นงานมงคล รื่นเริง ภาควิชานาฏศิลป์ จึงได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติการแสดงในงานนี้ งานวันวิสาขบูชา จัดขึ้นเพื่อรำลึกพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระ

พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จัดให้มีการเวียนเทียนรอบพระอุโบสถแล้วจัดให้มีมหรสพสมโภชงาน
 ภาควิชานาฏศิลป์จึงได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติการแสดงในงานนี้ งานวันมูลนิธิสิรินธร จัดขึ้นเพื่อหา
 รายได้โดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนสถานพยาบาลมูลนิธิสิรินธร เพื่อการรักษาพยาบาล การศึกษา
 อบรมวิชาพยาบาล การส่งเสริมพระพุทธศาสนา การก่อสร้าง และบูรณะโรงพยาบาล การแสดงจาก
 ภาควิชานาฏศิลป์เป็นการแสดงที่ถูกจัดแสดงประกอบการบรรเลงจากวงดนตรีสายใยจามจุรี ภายใน
 งานปีแพทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย งานจุฬาวិชาการ คืองานนิทรรศการที่จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัยจัดขึ้นเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ของคณะต่าง ๆ ภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้แก่ผู้ที่
 สนใจ คณะศิลปกรรมศาสตร์จึงจัดให้มีการบรรเลงดนตรี และแสดงนาฏศิลป์เพื่อเป็นการ
 ประชาสัมพันธ์ และร่วมเผยแพร่องค์ความรู้ของนิสิตจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ ในงานจุฬาวิชาการ
 เช่นเดียวกับคณะอื่นภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยงานจุฬาวาทิต งานวันพระราชชายาเจ้า
 ดารารัตน์ งานสมโภชกฐินพระราชทาน งานวันวิสาขบูชา ถือเป็นงานสำคัญหลักที่สำนักบริหาร
 ศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงขอความร่วมมือให้นิสิตภาควิชานาฏศิลป์มาร่วมแสดง
 ประกอบการบรรเลงดนตรีตามความเหมาะสมของแต่ละงาน 1.2 งานเบ็ดเตล็ดแสดงภายใน
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถูกจัดขึ้นในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ซึ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีการจัดกิจกรรมขึ้นเป็นจำนวนมาก การจัดการแสดงจึงเป็นตัวเลือกใน
 การสร้างสีสัน ความความบันเทิง ประกอบงานนั้นในเกิดความสนุกสนาน จึงเห็นสมควรมอบหมายให้
 ภาควิชานาฏศิลป์ เป็นหน่วยงานหลักที่มีศักยภาพ ร่วมปฏิบัติงานต่าง ๆ ตามความเหมาะสมใน
 ประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ประเภทการแสดงความกตัญญูกตเวที ประเภทโครงการเชิงวิชาการ และ
 ประเภทงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม จากข้อมูลที่ผู้วิจัยสืบพบมีงานต่าง ๆ ดังนี้ งานพิธีเปิดกีฬา
 บุคลากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย งานกาชาด งานพิธีมอบเข็มพระเกี้ยวทองคำ และงานมุทิตาจิต ผู้
 เกษียณอายุการทำงาน ฯลฯ งานคิดถึงครูประสิทธิ์ ถาวร ศิลปินแห่งชาติ งาน 100 ปีถนนพระรามที่สี่
 สานพลังความร่วมมือ งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา งานนาฏศิลป์
 รุ่งกินน้ำ A Rainbow Of Dance งานแสดงดนตรีและนาฏศิลป์แลกเปลี่ยน วัฒนธรรมไทย-เกาหลี
 Korea International Music & Dance งานสยามมานุสสติ งานพิธีเปิดโครงการปาร์กษณาน
 โครงการจากใจถึงใจ จุฬาฯ-สระบุรี พิธีส่งมอบธงการเป็นเจ้าภาพการประชุมวิชาการและนิทรรศการ
 จากยอดเขาถึงใต้ทะเล ทรัพยากรไทยศักยภาพมากล้นมีให้เห็น การแสดงดนตรี ชุดดวงแก้วแห่งพระ
 มงกุฎเกล้า ตอนรอยพระจริยา งานการประชุมนานาชาติเวทีอภิบาลอินเทอร์เนตภูมิภาคเอเชียแป

ซีพีค 2560 งานการประชุมสัมมนา The 4th Engagement Thailand Annual Conference
 โครงการบ่มเพาะยุวศิลปินนาฏศิลป์-ดนตรีไทยเมืองน่านปีที่ 7 งานประชุมวิชาการ สภาดนตรีโลก
 ครั้งที่ 45 1.3 งานแสดงภายนอกจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นงานที่ภายนอกจุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัยภาคส่วนต่าง ๆ ขอความร่วมมือจากภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมจัดการแสดงเพื่อประกอบการดำเนินงานนั้น จากข้อมูลที่ผู้วิจัยสืบพบมี
 งานต่าง ๆ ดังนี้ ได้แก่ งานแสง สี เสียง ชุดคนตีศรีอยุธยา งานแสง สี เสียง ชุดแผ่นดินผืนนี้มี
 ความหลัง งานแสง สี เสียง สื่อผสม “เล่าขานตำนานบ้านโป่ง เชื่อมโยงสามวัฒนธรรมสองฝั่งลำแม่
 กลอง” ในงาน 111 ปีเมืองบ้านโป่ง งานวลัยราตรี งานประชุมระดับโลก ละครอิงประวัติศาสตร์ เรื่อง
 นางเสือง ละครอิงประวัติศาสตร์ เรื่องตำนานสมเด็จพระนเรศวร การแสดง ชุดแผ่นดินของเรา งาน
 มหรสพสมโภชเนื่องในโอกาสมหามงคล งานอีเวนต์ต่าง ๆ งานที่ปรากฏในงานแสดงประเภทดังกล่าว
 จะเป็นงานที่จัดขึ้นเพื่อเทิดพระเกียรติพระบรมวงศานุวงศ์ และส่วนมากจะเป็นผลงานสร้างสรรค์
 ทางด้านนาฏศิลป์ที่จัดสร้างขึ้นตามความเหมาะสมของรูปแบบงานนั้น 2) งานแสดง ณ ต่างประเทศ
 คือ งานที่ภาควิชานาฏศิลป์ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับฝ่ายงานต่าง ๆ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่
 สำนักบริหารวิรัชกิจ และเครือข่ายนานาชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และงานวิรัชกิจ และเครือข่ายนานาชาติ ฝ่ายวิชาการ คณะศิลปกรรม
 ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยการแสดงที่พบจะเป็นการแสดงภายในงานประชุมแลกเปลี่ยน
 องค์ความรู้ การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและงานเฉลิมฉลองร่วมกับประเทศต่าง ๆ งานที่สืบพบมี ดังนี้
 ประเทศญี่ปุ่น งานแสดงเทศกาล ร่วมกับโรงเรียนสอนนาฏศิลป์ไทย Akimoto ณ กรุงโตเกียว
 งานนาฏศิลป์รุ่งกินน้ำ A Rainbow of Dance งานเผยแพร่รนาฏศิลป์ไทย โอซากา งานเผยแพร่
 นาฏศิลป์ไทย อาวาจิ งานแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย ณ มหาวิทยาลัยโอซากาซิติ งานแสดง
 ศิลปวัฒนธรรมไทย ณ หอแสดงศิลปวัฒนธรรม ของเมืองอิวามิซาวา ฮอกไกโด ประเทศแคนาดา
 งานเทศกาลอาหารไทย แวนคูเวอร์ แอนด์โตรอนโต ประเทศฟินแลนด์งาน Kuhmo Chamber
 Music Festival ประเทศนอร์เวย์ งานเทศกาล ประเทศสหรัฐอเมริกา งานเทศกาลวัฒนธรรมไทยใน
 สหรัฐอเมริกา ประเทศมาเลเซีย งาน Tari-International Dance Festival ณ กัวลาลัมเปอร์
 งาน The 4th ASEAN Youth Cultural Forum งาน 11th ASEAN and 1st ASEAN+3 Youth
 Cultural Forum งาน 14th ASEAN and 4th ASEAN+3 Youth Cultural Forum ประเทศสิงคโปร์
 งาน ASEN DANCE FESTIVAL งาน The 8th ASEAN Youth Cultural Forum ประเทศฟิลิปปินส์

งาน The 1st ASEAN Youth Cultural Forum งาน 13th ASEAN and 3rd ASEAN+3 Youth Cultural Forum งาน 16th ASEAN and 6th ASEAN+3 Youth Cultural Forum ประเทศอินโดนีเซีย งาน The 3rd ASEAN Youth Cultural Forum งาน The 9th ASEAN Youth Cultural Forum งาน 12th ASEAN and 2nd ASEAN+3 Youth Cultural Forum งาน 15th ASEAN and 5th ASEAN+3 Youth Cultural Forum ประเทศกัมพูชา งาน The 5th ASEAN Youth Cultural Forum ประเทศเวียดนาม งาน The 6th ASEAN Youth Cultural Forum ประเทศลาว งาน The ASEAN Way ณ Tha National University of Lsos ประเทศศรีลังกา งานมหกรรมดนตรี ณ ประเทศศรีลังกา สาธารณรัฐประชาชนจีน งาน China Yuncheng the 2nd Guan Gong International Festival 2017 งานสัมมนาเผยแพร่งานวิจัยระดับคุณศึกษานานาชาติและเผยแพร่แลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม ประเทศอียิปต์ งาน Cultural Friendship from the land of smile ที่กรุงไคโร ประเทศอียิปต์ งานประเภท ASEAN Youth Cultural Forum ที่จัดขึ้นในประเทศต่าง ๆ คืองานประชุมวัฒนธรรมเยาวชนอาเซียนและอาเซียน ถือเป็นงานประจำปีที่รวบรวมเยาวชนจากมหาวิทยาลัยชั้นนำในภูมิภาคอาเซียนมาร่วมแบ่งปันวัฒนธรรม และค่านิยมที่แตกต่างซึ่งกัน และกัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นสมาชิกเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN) จึงส่งนิสิตเข้าร่วมโครงการดังกล่าวนี้เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมในประเภท นาฏศิลป์ และดนตรี ดังนั้น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงเห็นสมควรมอบหมายให้ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าร่วมแสดงภายในงานดังกล่าว 3) การแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทย เป็นการประเมินทักษะในรายวิชาทักษะทางด้านนาฏศิลป์แต่ละชั้นปีด้วยการจัดการแสดงเป็นชุดเป็นตอน ตามเรื่องที่เรียนของแต่ละชั้นปี และการสอบรำเดี่ยวมาตรฐานทางด้านนาฏศิลป์ ที่สอบในภาคการศึกษาปลาย ชั้นปีที่ 4 นิสิตจะต้องเข้ารับการถ่ายทอดกระบวนการทำรำในชุดมาตรฐานจากนาฏศิลป์น ครู อาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทย ที่มีชื่อเสียง และมีประสบการณ์ในการแสดงชั้นสูงเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชน เพื่อทำการสอบแสดงต่อหน้าคณะกรรมการและผู้ชมทั่วไป 4) งานปริญญานิพนธ์ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ จัดขึ้นเพื่อให้นิสิตได้นำความรู้ที่ได้รับการศึกษาตลอดหลักสูตรมาพัฒนาปรับใช้ นิสิตจะต้องสร้างสรรค์ผลงานรูปแบบงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ โดยนิสิตจะดำเนินการออกแบบผลงานเองในทุกขั้นตอนไม่ว่าจะเป็น แนวคิด รูปแบบการแสดง กระบวนท่า การแต่งกาย และดนตรี เพื่อวัดระดับ

ศักยภาพในส่วนของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ และทำการแสดงต่อหน้า คณะกรรมการและผู้ชมทั่วไป

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังศึกษาเพิ่มเติมจากวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง 2 เรื่อง ได้แก่ วิทยานิพนธ์เรื่อง นาฏยประดิษฐ์ในงานโครงการนาฏศิลป์ ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2534-2541 โดย นายธรรมรัตน์ โถวสกุล เกี่ยวกับโครงสร้างของภาควิชา นาฏศิลป์ช่วงปี พ.ศ. 2534-2541 และการแสดงต่าง ๆ ของภาควิชานาฏศิลป์ และวิทยานิพนธ์ เรื่องการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยนายวุฒิชัย เรื่องศักดิ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาโครงสร้างของกระบวนการสร้างงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ รวมไปถึงข้อมูล ทั้งหมดของละครตึกดำบรรพ์ที่ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งวิทยานิพนธ์ทั้ง 2 ฉบับนี้ช่วยเอื้อประโยชน์ให้ผู้วิจัยต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างมาก ในการดำเนินการรวบรวม และศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ปรากฏในเอกสารต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นมาใช้เป็นองค์ความรู้ตั้งต้น และ ประกอบการดำเนินการวิจัย เพื่อให้เข้าใจถึงที่มาแรกเริ่มของข้อมูลที่ต้องการจะสืบค้น ก่อนจะนำไป สู่การสัมภาษณ์จากผู้แสดง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวกับการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยข้อมูลทั้งหมดที่ผู้วิจัยรวบรวมได้ถือเป็นเพียง ส่วนหนึ่งจากการแสดงทั้งหมดของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย เพราะตลอด 31 ปีที่ผ่านมา มีการแสดงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ และเทคโนโลยี ที่ใช้สำหรับบันทึกข้อมูลในอดีตยังไม่เป็นที่แพร่หลายทำให้ข้อมูลที่ถูกบันทึกไว้นั้นน้อยกว่าความเป็นจริง ผู้วิจัยได้รับการอนุเคราะห์ข้อมูลโดยส่วนมากจากความทรงจำของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแสดงของ ภาควิชานาฏศิลป์ที่ยังมีชีวิตอยู่

ทั้งนี้ จากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยพบว่า เอกสารที่เกี่ยวข้องกับละครภาควิชา นาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในส่วนที่ยังหลงเหลืออยู่นั้นมีไม่มาก มี จำนวนการแสดงอีกมากมายที่ไม่ได้ถูกบันทึกหลักฐานไว้ ผู้วิจัยจึงต้องเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสอบถาม และสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยเกิดแรงบันดาลใจในการ สืบค้น ศึกษาประวัติ และรูปแบบการแสดงละครภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก่อนที่จะสูญหาย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ และสาขาวิชานาฏศิลป์ ไทยต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินขั้นตอนการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์ของ
ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภายใต้วัตถุประสงค์ วิเคราะห์
การแสดงที่อนุรักษ์และพัฒนา ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย โดยเป็นวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบขั้นตอนการ
ดำเนินวิจัยเพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่สอดคล้องกับวิทยานิพนธ์เพื่อเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
ดังนี้

3.1 ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

3.2 การรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.2.1 แหล่งที่มาของเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.2.2 กระบวนการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.2.3 การรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.2.4 การรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3 การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

3.4 การรวบรวมข้อมูลจากสังเกต

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6 สรุป

3.1 ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนสิงหาคมปี พ.ศ. 2562-เดือนพฤษภาคมปี พ.ศ. 2565 โดยจำแนกระยะเวลาดังนี้ เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2562 ค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้พิจารณาเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ จากนั้นจัดทำโครงร่างวิทยานิพนธ์เสนอต่ออาจารย์ เดือนกันยายน พ.ศ. 2562 ปรับแก้โครงร่างวิทยานิพนธ์ จัดทำบทที่ 1 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2562 ปรับแก้บทที่ 1 และค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ งานวิจัย วารสาร รายงานการประชุม เพื่อจัดทำบทที่ 2 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ปรับแก้บทที่ 2 และจัดทำบทที่ 3 เดือนธันวาคม พ.ศ.2562 ปรับแก้บทที่ 3 และส่งโครงร่างวิทยานิพนธ์ทั้ง 3 บท เดือนมกราคม-พฤษภาคม พ.ศ. 2563 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลเพิ่มเติมและปรับแก้โครงร่างวิทยานิพนธ์ 3 บท เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2563 สอบโครงร่างวิทยานิพนธ์กับคณาจารย์ กรรมการหลักสูตร และพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขโครงร่างวิทยานิพนธ์ เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2563 สอบโครงร่างวิทยานิพนธ์กับคณาจารย์ กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2563 สอบพัฒนางานวิทยานิพนธ์กับคณาจารย์ กรรมการหลักสูตร และพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ ทั้ง 5 บท เดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2565 ปรับแก้งานวิทยานิพนธ์ ทั้ง 5 บทและส่งงานวิทยานิพนธ์ ทั้ง 5 บท เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2565 สอบวิทยานิพนธ์กับคณาจารย์ กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ซึ่งจะเห็นได้จากตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 ตารางระยะเวลาการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปี พ.ศ.2562			ปี พ.ศ.2563						ปี พ.ศ.2564			ปี พ.ศ.2565		
	เดือน			เดือน						เดือน			เดือน		
	8	10	12	2	4	6	8	10	12	2	4	6	8	10	12
1. ค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้พิจารณาเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ จากงานจัดทำโครงการวิทยานิพนธ์เสนอต่ออาจารย์			↑												
2. ปรับแก้โครงร่างวิทยานิพนธ์ จัดทำบทที่ 1			↑												
3. ปรับแก้บทที่ 1 และค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ งานวิจัย วารสาร รายงานการประชุมเพื่อจัดทำบทที่ 2			↑												
4. ปรับแก้บทที่ 2 และจัดทำบทที่ 3			↑												
5. ปรับแก้บทที่ 3 และส่งโครงร่างวิทยานิพนธ์ทั้ง 3 บท			↑												
6. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลเพิ่มเติมและปรับแก้โครงร่างวิทยานิพนธ์ 3 บท			↑												
7. สอบโครงร่างวิทยานิพนธ์กับคณาจารย์กรรมการหลักสูตร และพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขโครงร่างวิทยานิพนธ์															
8. สอบโครงร่างวิทยานิพนธ์กับคณาจารย์ กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก															
9. สอบพัฒนางานวิทยานิพนธ์กับคณาจารย์กรรมการหลักสูตร และพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ ทั้ง 5 บท															
10. ปรับแก้งานวิทยานิพนธ์ ทั้ง 5 บทและส่งส่งงานวิทยานิพนธ์ ทั้ง 5 บท															
11. สอบนำเสนองานวิทยานิพนธ์กับคณาจารย์ กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก															

3.2 การรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์เรื่อง การอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์ของ ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นการรวบรวมข้อมูลจาก เอกสารที่มีการจัดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร องค์ความรู้ที่เป็นเรื่องเล่าจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้ ในการดำเนินการและผู้แสดงละครภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

3.2.1 แหล่งที่มาของเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสืบค้นข้อมูล อันเป็นที่รวบรวมข้อมูลเชิงเอกสารที่สำคัญ โดยผู้วิจัยได้ทำ การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2) สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3) ห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 4) หอสมุดดนตรีไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 5) สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสามารถรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ การแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ รายงาน สรุปลผลการแสดงของละคร สื่อบัตรประกอบการแสดง และภาพถ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างมาก

3.2.2 กระบวนการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องด้วยการสอบถามจากอาจารย์รวมถึง บุคลากรภายใน เจ้าหน้าที่ และนิสิตภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย รวมไปถึงบุคลากรภายนอก อดีตบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้แสดง และผู้ชม ถึง แหล่งข้อมูลที่จะสามารถรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแสดงละครภาควิชานาฏศิลป์ในแต่ละปี ที่ เคยจัดการแสดง และเนื่องด้วยภาควิชานาฏศิลป์มีการจัดการแสดงมาแล้วกว่า 31 ปี จึงทำให้ เอกสารที่เกี่ยวข้องได้สูญหายไปแต่ยังหลงเหลือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแสดงละครภาควิชา นาฏศิลป์อยู่บ้างในบางส่วน

3.1.3 การรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังนี้

- รายงาน จำนวน 3 เล่ม
- สูจิบัตร จำนวน 41 เล่ม
- ภาพถ่าย จำนวน 212 รูป

ในการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องในครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของการแสดงแต่ละเรื่อง รายละเอียดต่าง ๆ รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รายนามผู้แสดง วัน เวลา และสถานที่ที่ใช้ประกอบการแสดง ลักษณะการแสดง ลักษณะฉาก รวมไปถึงลักษณะการแต่งกายที่เกี่ยวข้องกับการแสดงละคร (ประจำปี) ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2.4 การรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การอนุรักษ์และพัฒนาาฏศิลป์ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ข้อมูลจากวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1) วิทยานิพนธ์เรื่องนาฏยประดิษฐ์ในงานโครงการนาฏศิลป์ ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2534-2541 โดย นายธรรมรัตน์ โถวสกุล (2543)

ผู้วิจัยได้ศึกษาประวัติคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพิ่มเติมและศึกษาโครงสร้างของภาควิชานาฏศิลป์ช่วงปี พ.ศ. 2534-2541 รวมไปถึงการแสดงต่าง ๆ ของภาควิชานาฏศิลป์

2) วิทยานิพนธ์เรื่องการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยนายวุฒิชัย เรื่องศักดิ์ (2560)

ผู้วิจัยได้ศึกษาโครงสร้างของกระบวนการสร้างงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ รวมไปถึงข้อมูลทั้งหมดของละครตึกดำบรรพ์ที่ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าร่วม เพื่อใช้เป็นแนวทางการสืบค้นข้อมูลในงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

3.3 การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการเข้าถึงข้อมูลเชิงลึก การสัมภาษณ์บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และมีความสำคัญต่อการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้ โดยแบ่งการสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ส่วนคือใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์จากประสบการณ์ตรง ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้กรุณาให้ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การกำกับ การแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ กรุณากล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุณาแนะนำวิธีการสืบค้นและเอื้อเพื่อเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ รวมไปถึงกรุณาบอกเล่าประสบการณ์การร่วมเป็นผู้แสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3.1 คณาจารย์ ได้แก่

อดีต

1) รองศาสตราจารย์ดุสิต หลิมสกุล อดีตศาสตราจารย์ภาควิชาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อดีตหัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้อำนวยการการจัดสร้างการแสดง และผู้กำกับการแสดงในการแสดงภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) ศาสตราจารย์ ดร.สวภา เวชสุรักษ์ อาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อดีตหัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้อำนวยการแสดง ผู้ฝึกซ้อมการแสดง ผู้ออกแบบในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจุบัน

1) ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ราชบัณฑิต ประธานสำนักศิลปกรรม เป็นผู้อำนวยการการจัดสร้างการแสดง การดำเนินงาน และผู้ออกแบบฉากการแสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) ศาสตราจารย์ ดร.ขำคม พรประสิทธิ์ อาจารย์ประจำภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้แสดง ผู้ควบคุมและฝึกซ้อมการบรรเลงงานบรรเลงดนตรีของคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3) รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบุรณ์ หัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ อาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้แสดงและเป็นผู้ฝึกซ้อมการแสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4) รองศาสตราจารย์ ดร.พรประพิตร เผ่าสวัสดิ์ อาจารย์ประจำภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้แสดง ผู้ควบคุมและฝึกซ้อมการบรรเลงงานบรรเลงดนตรีของคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ อาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้แสดงและเป็นผู้ฝึกซ้อมการแสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณิ บุญเพ็ง อาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้แสดงและเป็นผู้ฝึกซ้อมการแสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริธร ศรีชลาคม รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้แสดงและเป็นผู้ฝึกซ้อมการแสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8) อาจารย์พัชรา บัวทอง ข้าราชการบำนาญ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร และอาจารย์พิเศษภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้แสดง ผู้ออกแบบการแสดง และผู้ฝึกซ้อมการแสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

9) อาจารย์จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม อาจารย์พิเศษประจำภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้แสดงและเป็นผู้ฝึกซ้อมการแสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

10) อาจารย์ ดร.ณัฐกานต์ บุญศิริ อาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้แสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3.2 นิสิต ได้แก่

อดีต

1) รองศาสตราจารย์ ประภาศรี ศรีประดิษฐ์ อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยนเรศวร เข้าศึกษาปี พ.ศ. 2540 เป็นผู้แสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรพงศ์ เสนไสย อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เข้าศึกษาปี พ.ศ. 2533 เป็นผู้แสดงและผู้ควบคุมการแสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รวิวรรณ อติชัยภรณ์ รองอธิการบดีฝ่ายวิทยบริการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จังหวัดลพบุรี เข้าศึกษาปี พ.ศ. 2543 เป็นผู้แสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4) อาจารย์ ดร.รัชดาพร สุคติ รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต ภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยนเรศวร เข้าศึกษาปี พ.ศ. 2535 เป็นผู้แสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5) อาจารย์ ดร.รุ่งนภา ฉิมพุม อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยนเรศวร เข้าศึกษาปี พ.ศ. 2533 เป็นผู้แสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6) คุณวรพรรณี สมุทรทอง นิสิตสาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่นที่ 10 เข้าศึกษาปี พ.ศ. 2535 เป็นผู้แสดงในการแสดง การแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7) คุณชนิตา พิณธูสาร นิสิตสาขานาฏศิลป์ตะวันตก ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่นที่ 11 เข้าศึกษาปี พ.ศ. 2536 เป็นผู้แสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8) คุณนพวรรณ จิตต์มั่นใจ นิสิตสาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าศึกษาปี พ.ศ. 2536 รุ่นที่ 11 เป็นผู้แสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

9) คุณภัทรอร สาทรานนท์ นิสิตสาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่นที่ 10 เข้าศึกษาปี พ.ศ. 2540 เป็นผู้แสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

10) คุณเสาวรส ธนิกกุล นิสิตสาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่นที่ 8 เข้าศึกษาปี พ.ศ. 2532 เป็นผู้แสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

11) คุณธิดามาศ ผลไม้ นิสิตสาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าศึกษาปี พ.ศ. 2554 เป็นผู้แสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

12) คุณธัญญกร กล้าแดง นิสิตสาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิชาการละครและดนตรีปฏิบัติการ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร เข้าศึกษาปี พ.ศ. 2554 เป็นผู้แสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

13) คุณวิลาสินี น้อยครบุรี นิสิตสาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าศึกษาปี พ.ศ. 2555 เป็นผู้แสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

14) คุณธัญญาเรศ แก่นจำปี นิสิตสาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าศึกษาปี พ.ศ. 2555 เป็นผู้แสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15) คุณกนกวรรณพร ผดุงชาติ นิสิตสาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าศึกษาปี พ.ศ. 2555 เป็นผู้แสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

16) คุณสุรีมาศ หุทัยบริรักษ์ นิสิตสาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าศึกษาปี พ.ศ. 2557 เป็นผู้แสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

17) คุณปณิตชัต ลำเพ็ญ นิสิตสาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เข้าศึกษาปี พ.ศ. 2558 เป็นผู้แสดงและผู้ควบคุมในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

18) คุณอรอุทัย นามนิล นิสิตสาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าศึกษาปี พ.ศ. 2557 เป็นผู้แสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

19) คุณสุนทรวิจิตร วรสิงห์ นิสิตสาขาดุริยางค์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าศึกษาปี พ.ศ. 2558 เป็นผู้บรรเลงและควบคุมในการแสดงและการบรรเลงดนตรีของภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจุบัน

1) คุณบัณฑิต ยอดเจริญ นิสิตสาขานาฏศิลป์ไทย ระดับปริญญาบัณฑิต ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าศึกษาปี พ.ศ. 2560 เป็นผู้แสดงในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) คุณอดิเทพ เดชพรหม นิสิตสาขานาฏศิลป์ไทย ระดับปริญญาโท ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าศึกษาปี พ.ศ. 2559 เป็นผู้แสดงและผู้ควบคุมในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3.3 บุคลากร ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

1) คุณกรรชิต จิตรระทาน ผู้อำนวยการสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3.4 ผู้ชม

1) อาจารย์ ดร.ศุภวิน วัชรมูล อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้เก็บรวบรวมภาพ วิดีทัศน์ และเป็นผู้แสดงรวมไปถึงผู้เข้าชมการในแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) คุณโสภณัฐ ฤกษ์สมุทร นักดนตรีที่เคยมีส่วนร่วมในการบรรเลงดนตรีประกอบการแสดงละครทดลอง เรื่องตรอยกำสรวล

3) คุณธัชตะวัน เกษกานดา วิทยาจารย์ สำนักงานยุวกาชาด สภากาชาดไทย เป็นผู้ชมการแสดงภายในงานกาชาด

เนื่องจากระยะเวลาที่เก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยเป็นช่วงแพร่ระบาดของวิกฤตโควิด 19 ผู้วิจัยจึงใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและมีความสำคัญต่อการแสดงของภาควิชา นาฏยศิลป์บางส่วนเพื่อให้สะดวกต่อการเก็บข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยคิดแบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดประเด็นคำถามไว้ชัดเจนแบบปลายเปิด เพราะการสัมภาษณ์ข้อมูลเป็นการทบทวนความทรงจำ และต้องใช้ระยะเวลาในการสืบค้นเอกสารประกอบการสัมภาษณ์ การกำหนดแบบสอบถามปลายเปิดจึงเอื้อประโยชน์ต่อการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และเมื่อได้ข้อมูลในระดับหนึ่งผู้วิจัยจึงดำเนินการรวบรวมข้อมูลเพื่อกลับไปสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องท่านเดิมอีก วิธีนี้จะช่วยเอื้อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถทบทวนความทรงจำเกี่ยวกับการแสดงได้มากขึ้น ตัวอย่างแบบสอบถามมีดังนี้

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ผู้ที่เคยมีส่วนเกี่ยวข้องกับการแสดงที่อนุรักษ์และพัฒนาของภาควิชา นาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ชื่อ-นามสกุล, ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี)
.....
2. สาขาที่เข้าศึกษา
.....
3. รหัสนิสิต, รุ่นที่เท่าไร
.....
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY
4. เคยแสดงละครเรื่องใดบ้าง รับบทอะไร
.....
5. จำลักษณะงานภาพรวมได้หรือไม่ มีกี่ฉาก ลักษณะฉากเป็นแบบใด
.....
6. จำรูปแบบการแสดงที่เคยเล่นได้หรือไม่
.....
7. สมัยนั้นมีอะไรมีแปลกใหม่ในยุคนั้นบ้างไหม
.....

8. เคยร่วมแสดงการแสดงอื่นบ้างหรือไม่, ทำหน้าที่อะไรบ้าง

.....

9. ยังหลงเหลือหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือไม่ (เช่น ภาพถ่าย, สื่อบันทึก)

.....

10. ความทรงจำอื่น ๆ

.....

3.4 การรวบรวมข้อมูลจากสังเกต

เนื่องจากการแสดงของภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นการแสดงที่ใช้นักแสดงหลักจากคณาจารย์และนิสิตผู้กำลังศึกษาอยู่ในภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในขณะนั้น ผู้วิจัยจึงได้มีโอกาสลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูล โดยใช้วิธีการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยเข้ารับการศึกษาในภาควิชานาฏยศิลป์ในปี พ.ศ. 2558-ปัจจุบัน (ปริญญาบัณฑิต-ปริญญามหาบัณฑิต) ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสเป็นผู้แสดงหลัก ผู้แสดงสมทบ ในการแสดงประเภทต่าง ๆ ของภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นจำนวนมาก อาทิ การแสดงนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ตามวัตถุประสงค์ของงานที่ภาควิชานาฏยศิลป์ได้รับทั้งภายในและภายนอก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การแสดงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ เรื่องนเรนทรทาทิตย์, การแสดงระบำท่ายละครดึกดำบรรพ์ เรื่อง สังข์ทอง ตอนถอดรูป การแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา การแสดง ณ ต่างประเทศ เป็นต้น และได้เป็นผู้แสดงหลักในบทบาท เจ้าหญิงเฮเลน่า ในการแสดงละคร (ประจำปี) ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่องตรอยกำสรวล ในปี พ.ศ. 2562 นอกจากนี้ยังเป็นผู้ดำเนินงานเบื้องหลังของการแสดงต่าง ๆ เช่น การรับหน้าที่เป็นผู้ประสานงานภายในงานแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา รับหน้าที่เป็นผู้ช่วยจัดเครื่องแต่งกายในการแสดงละครนอก เรื่องราชาธิราช และขุนช้างขุนแผน รับหน้าที่เป็นผู้ช่วยจัดฉากในการแสดงต่าง ๆ รับหน้าที่เป็นผู้ดำเนินงานในงานครอบครุ ไหว้ครูของภาควิชานาฏยศิลป์ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นกระบวนการดำเนินงานของการแสดงภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตั้งแต่ขั้นตอนการดำเนินงานตลอดจนการแสดงด้วยประสบการณ์ของตนเองโดยตรงตลอดการศึกษา

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารและข้อมูลภาคสนามที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction)¹⁶⁶ และวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis)¹⁶⁷ ดังต่อไปนี้

3.5.1 การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) คือ วิธีสร้างข้อสรุป จากข้อมูลที่เป็นรูปธรรม หรือข้อมูลที่สามารถจับต้องได้ เช่น การร่วมแสดงบทบาท และการเป็นผู้เข้าชม เมื่อผู้วิจัยได้เห็นรูปธรรม หรือเหตุการณ์หลาย ๆ เหตุการณ์ จึงนำเหตุการณ์นั้นมาลงมือสร้างข้อสรุป ถ้าข้อสรุปนั้นยังไม่ได้รับการตรวจสอบก็ถือเป็นสมมติฐานชั่วคราว (Working Hypothesis) ถ้าหากได้รับการยืนยันแล้ว ก็ถือเป็นข้อสรุป

3.5.2 วิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) คือ การแบ่งข้อมูลเป็นชนิด ๆ (Typologies) ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงอย่างต่อเนื่อง โดยการใช้แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ ซึ่งมีกรอบในการวิเคราะห์ดังนี้

(1) การกระทำ (Acts) คือ เหตุการณ์หรือสถานการณ์ หรือพฤติกรรม ที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ไม่ยาวนานต่อเนื่อง

(2) กิจกรรม (Activities) คือ เหตุการณ์หรือสถานการณ์หรือขนบธรรมเนียมประเพณี และพิธีกรรมที่เกิดขึ้นในลักษณะต่อเนื่อง และมีความผูกพันกับบุคคล บางคนหรือบางกลุ่ม

(3) ความหมาย (Meanings) คือ การที่บุคคลอธิบาย หรือสื่อสาร หรือให้ความหมายเกี่ยวกับการกระทำ และหรือกิจกรรมอาจเป็นการให้ความหมาย ในลักษณะเกี่ยวกับโลกทัศน์ ความเชื่อ ค่านิยม บรรทัดฐาน

(4) ความสัมพันธ์ (Relationship) คือ ความเกี่ยวข้องระหว่างบุคคล หลาย ๆ คนในสังคมที่ศึกษารูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง อาจเป็นรูปของการเข้ากันได้หรือความขัดแย้ง ก็ได้

(5) การมีส่วนร่วมในกิจกรรม (Participation) คือ การที่บุคคล มีความผูกพันและเข้าร่วมกิจกรรม หรือมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

¹⁶⁶ สุภางค์ จันทวานิช, “วิธีการเขียนวิจัยเชิงคุณภาพ”, 2555, หน้า 131-137.

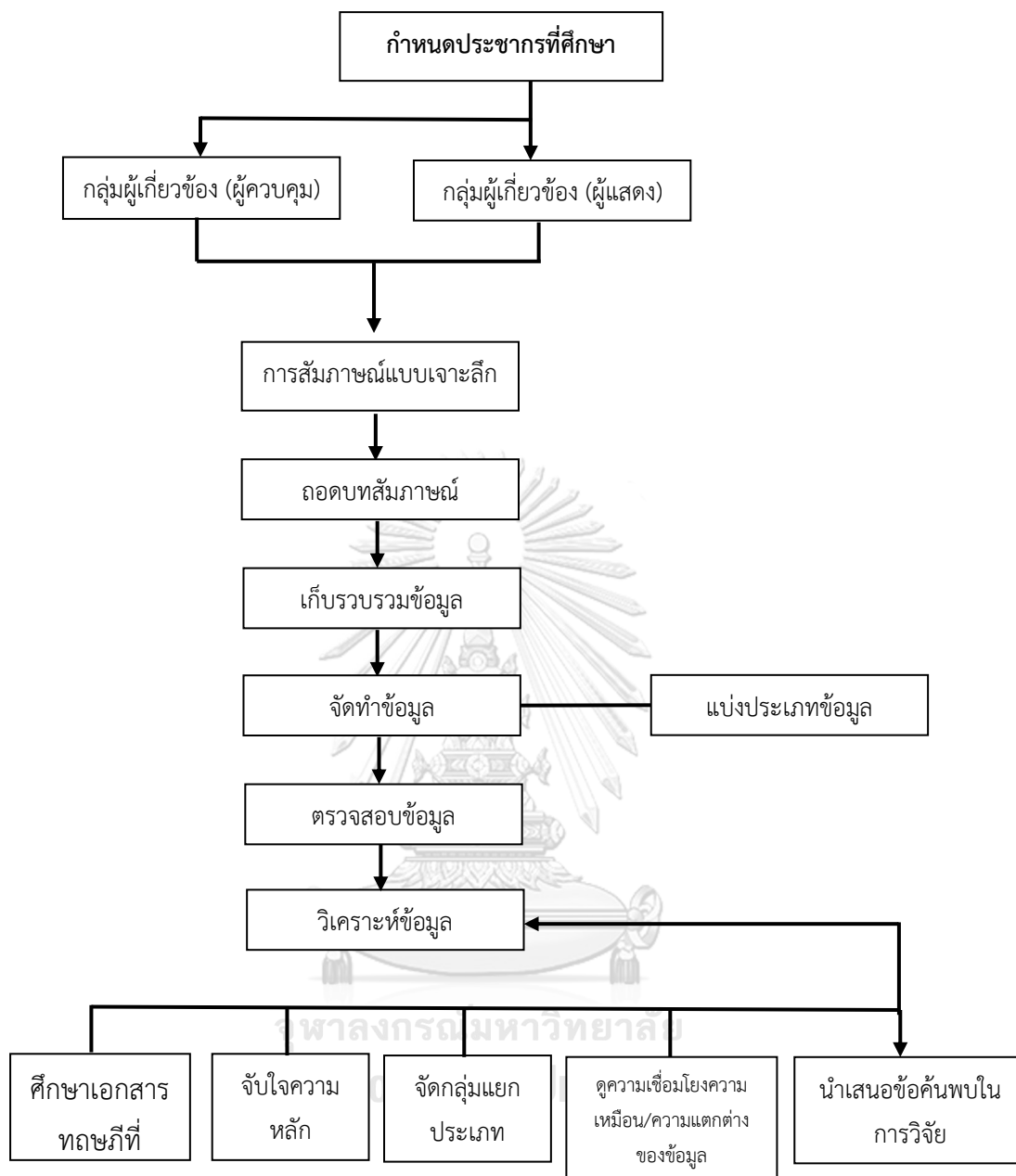
¹⁶⁷ “เรื่องเดียวกัน”

(6) สภาพสังคม (Setting) คือสถานการณ์หรือสภาพการณ์ที่การกระทำหรือกิจกรรมที่ทำการศึกษาก่อเกิดอยู่¹⁶⁸

ภายหลังจากที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เสร็จสิ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดเก็บอย่างเป็นระบบ จากนั้นจึงนำมาถอดบทสัมภาษณ์อย่างละเอียดแบบคำต่อคำ และผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยทำการศึกษาข้อมูลเหล่านั้นอย่างละเอียด จับใจความหลัก จัดกลุ่มข้อมูลแต่ละประเภท พิจารณาเชื่อมโยงความเหมือนและความแตกต่าง แล้วจึงนำเสนอข้อค้นพบทั้งหมดในรูปแบบความเรียง ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากแนวคิดการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวสามารถทำเป็นแผนผังกระบวนการวิจัยได้ ดังภาพประกอบ

¹⁶⁸ สุภางค์ จันทวานิช, “วิธีการเขียนวิจัยเชิงคุณภาพ”, 2555, หน้า 131-137.

ภาพที่ 3.1 แผนผังกระบวนการการวิจัย

3.6 สรุป

จากการจัดทำวิทยานิพนธ์ในบทที่ 3 ผู้วิจัยจะต้องออกแบบวิธีการดำเนินการวิจัย เพื่อให้มีแนวทาง และสามารถจัดทำงานวิจัยได้อย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบขั้นตอนการดำเนินการวิจัย โดยแบ่งเป็น ขั้นตอนที่ 1 การรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยดำเนินการสืบค้นและรวบรวมเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเพื่อให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลให้ต่อบัตถุประสงค์ได้ในบทต่อไป ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเข้าถึงข้อมูลเชิงลึก ขั้นตอนที่ 3 การรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต โดยผู้วิจัยได้ร่วมเป็นผู้แสดงหลักในการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำให้มีโอกาสได้สังเกตงานแบบมีส่วนร่วมต่อการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็นการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) คือการตีความ สร้างข้อสรุปจากข้อมูลรูปธรรม หรือปรากฏการณ์ที่มองเห็น และวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) คือการจำแนกข้อมูลเป็นชนิด ๆ (Typologies) ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกันไป โดยการใช้วัฒนธรรม แนวคิด และทฤษฎีเป็นแนวทางในการวิเคราะห์

ในการออกแบบวิธีการดำเนินวิจัยนั้นจะส่งผลต่อความเรียบร้อย และความแม่นยำต่องานวิจัย โดยวิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูลในเชิงประวัติศาสตร์ ข้อมูลในส่วนนี้อาจจะต้องใช้ระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูลที่ยาวนานกว่าข้อมูลอื่น ๆ ซึ่งเป็นการนำไปสู่ข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินการวิจัยต่อไป

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ในขั้นตอนของกระบวนการดำเนินการวิจัยนั้นต้องมีการจัดวางระบบ ขั้นตอนในการดำเนินการให้เหมาะสม ถือเป็นสิ่งที่จำเป็นมากในการให้ความสำคัญต่อข้อมูลในส่วนนี้ เพราะข้อมูลที่ได้จะนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลให้ตรงตามวัตถุประสงค์ได้ในบทถัดไป

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินขั้นตอนการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์ของ
ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภายใต้วัตถุประสงค์ วิเคราะห์
การแสดงที่อนุรักษ์และพัฒนา ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งหัวข้อดังนี้

4.1 ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับบทบาทการ
อนุรักษ์และพัฒนา

4.2 ผลงานของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

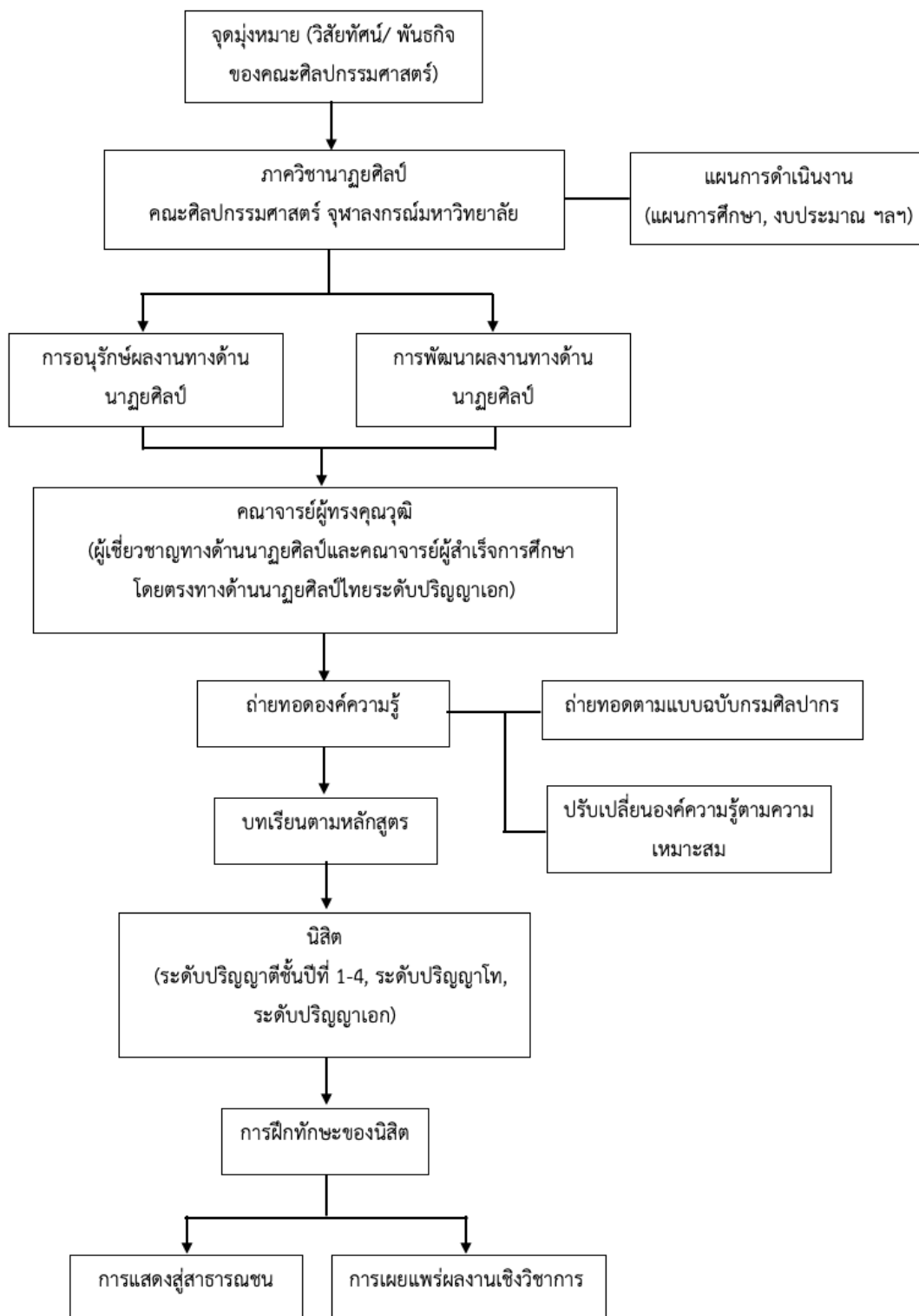
4.3 การวิเคราะห์ละคร (ประจำปี) ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

4.4 สรุป

4.1 ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับบทบาทการอนุรักษ์ และพัฒนา

ภาควิชานาฏศิลป์ เปรียบเสมือนชุมชนหนึ่งที่ประกอบไปด้วยทรัพยากรต่าง ๆ เช่น
คณาจารย์ นิสิต แผนการศึกษา งบประมาณ เป็นต้น โดยมีการบริหารจัดการหลักสูตร ดำเนินงาน
สำหรับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาผู้ที่อยู่ในชุมชน (นิสิต) เพื่อให้สามารถบรรลุ
ตามวัตถุประสงค์ที่ได้มีกำหนดไว้ตามหลักสูตรการสอน โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนใช้หลักสูตร การ
กำกับติดตาม และการประเมินการใช้หลักสูตร ทั้งนี้ ภาควิชานาฏศิลป์จะต้องดำเนินงานเพื่อให้
สนองนโยบาย พันธกิจ วิสัยทัศน์ จากต้นสังกัด (คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
นอกจากนี้ ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยังได้พัฒนาคุณภาพ
หล่อหลอมนิสิตจนเป็นศิลปินบัณฑิต คือ ศิลปินนักร้องแบบที่มีความรู้และทักษะเป็นเลิศ มีการ
จัดการระบบความคิดที่ดี มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถอนุรักษ์สืบทอดและพัฒนางานด้าน
ศิลปกรรมได้ เห็นได้จากแผนผังดังนี้

ภาพที่ 4.1 แผนผังกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ของภาควิชานาฏศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.1.1 ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับบทบาทการอนุรักษ์

ภายหลังการก่อตั้งภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มีการสอบคัดเลือกนิสิตเข้ารับการศึกษิตตามแผนการศึกษาที่วางไว้ (ไม่เกิน 20 คน : ระดับชั้น) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือ นิสิตจะต้องมีความรู้ และมีฝีมือทางด้านนาฏยศิลป์ในระดับที่ดีถึงดีมาก จึงจะสามารถผ่านการสอบคัดเลือก และเข้ารับการศึกษิตในภาควิชานาฏยศิลป์ได้ และภาควิชานาฏยศิลป์มีคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะทางในการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้นิสิต ส่งผลให้นิสิตเกิดการพัฒนาความสามารถทางด้านนาฏยศิลป์ได้จริงตามจุดมุ่งหมายของคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำให้การศึกษิตตลอดหลักสูตรดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อจัดการศึกษิตครบตามจำนวนในแต่ละภาคการศึกษิต จะต้องมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษิตในแต่ละภาคการศึกษิต ประกอบด้วย การสอบประเมินผลการศึกษิต รวมไปถึงการจัดการแสดงจริงเพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้นิสิตในแต่ละระดับชั้นตามลำดับ ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 จะมีการสอบประเมินผลการศึกษิตตามกระบวนการศึกษิต เช่น การสอบรำเพลงมาตรฐานเพลงช้า เพลงเร็ว แม่บทเล็ก แม่บทใหญ่ เป็นต้น ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2-4 จะมีการเพิ่มการแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษิต ในลักษณะของการจัดการแสดง เช่น การแสดงละครนอก เรื่องขุนช้างขุนแผน การแสดงพันทาง เรื่องราชาธิราช และระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 มีการศึกษิตที่เป็นกระบวนการแสดงมากขึ้น โดยในหลักสูตรจะศึกษิตกระบวนการแสดงละครดึกดำบรรพ์ เมื่อการศึกษิตสำเร็จตลอดหลักสูตร นิสิตภาควิชานาฏยศิลป์ต้องทำการจัดแสดงผลงานการสอบรำเดี่ยวมาตรฐาน โดยนิสิตจะต้องดำเนินการติดต่อคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเข้ารับการถ่ายทอดกระบวนการรำตามแบบฉบับของ กรมศิลปากร ซึ่งนิสิตแต่ละรุ่นจะได้รับการถ่ายทอดทำรำไปตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล และตามที่คณาจารย์เห็นสมควร ในการจัดการแสดงนี้ นิสิตจะเป็นผู้รับหน้าที่ในการดำเนินการหลัก เพื่อฝึกการดำเนินงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ และฝึกการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ โดยมีคณาจารย์ให้การสนับสนุน และตรวจสอบตลอดการสอบการแสดง

สรุปได้ว่าในขั้นตอนของการอนุรักษ์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ของภาควิชานาฏยศิลป์คือการถ่ายทอดองค์ความรู้แบบฉบับกรมศิลปากร ตามหลักสูตรที่ภาควิชานาฏยศิลป์กำหนด สุนิสิตที่มีประสิทธิภาพ โดยคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ส่งผลให้เกิดกระบวนการสืบถ่ายทอดองค์ความรู้ในระดับที่ดีถึงดีมาก เพื่อให้นิสิตสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ ไปดำเนินการพัฒนาต่อยอดในลำดับต่อไป

4.1.2 ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับบทบาทการพัฒนา

ภาควิชานาฏยศิลป์มีการจัดการศึกษาตามพัฒนาการของผู้ศึกษา แบ่งการศึกษาการแสดงจากพื้นฐาน ไปสู่การแสดงที่ต้องอาศัยการฝึกฝนสูง ได้แก่ เพลงมาตรฐาน > ละครนอก > ละครพื้นทาง > ละครใน > ละครตีกดาบรพร การศึกษาของภาควิชานาฏยศิลป์ ดำเนินไปในทิศทางของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเฉพาะ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้ผู้ศึกษาเกิดการเรียนรู้และพัฒนา การฝึกประสบการณ์ของนิสิตเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาของการศึกษาทั้งในบทเรียน และการแสดงสู่สาธารณชน นอกจากความสามารถทางด้านนาฏยศิลป์ที่นิสิตจะได้รับ ในทุกการแสดงสามารถเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดได้เสมอ เช่น เพลง/ ไฟดับ ขณะทำการแสดงเครื่องประดับ/ เครื่องแต่งกายหลุดกลางเวที หรือผู้แสดงร่วมเกิดอุบัติเหตุกระแทกกัน เป็นต้น การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า จึงถือเป็นทักษะแฝง ที่นิสิตจะได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของการแสดงในแต่ละครั้งอีกด้วย

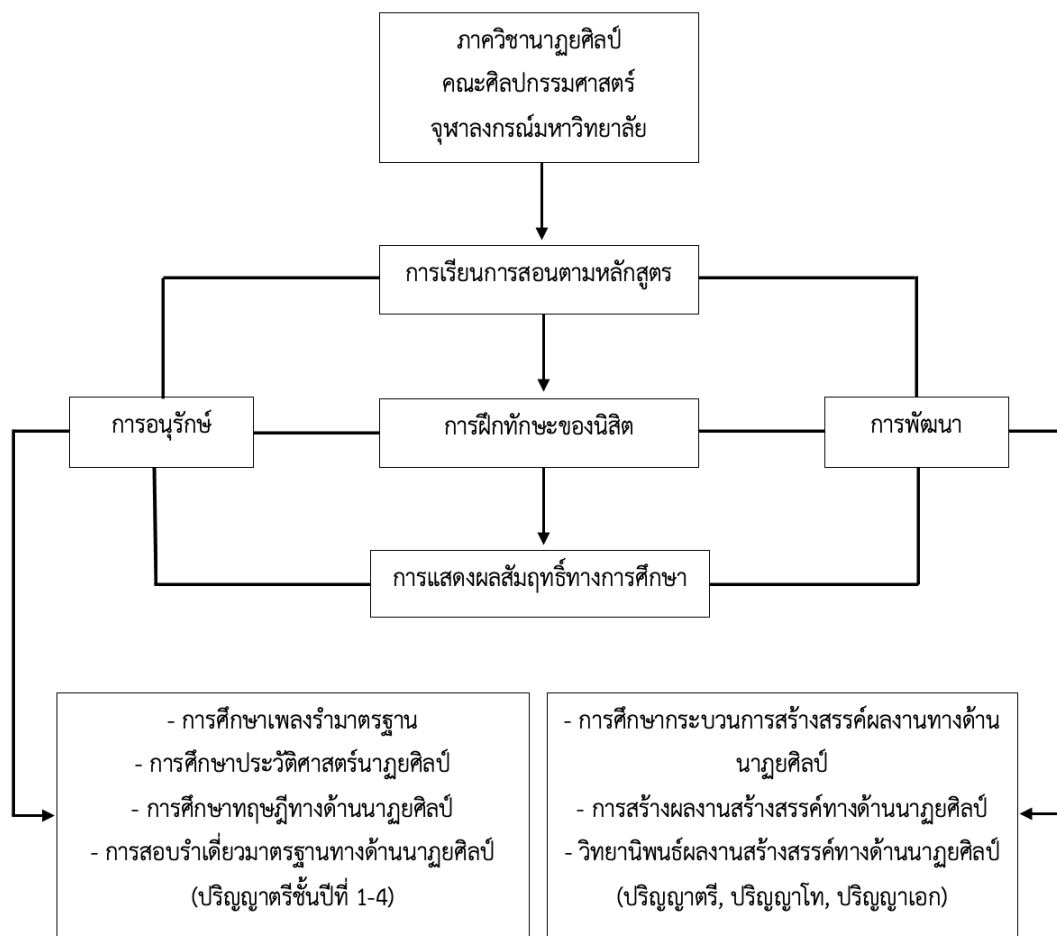
เมื่อศึกษาสำเร็จตลอดหลักสูตร นิสิตภาควิชานาฏยศิลป์ จะต้องทำการจัดการแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ โดยนิสิตจะต้องนำความรู้ที่ได้ศึกษา และได้ฝึกฝนมาจัดการแสดง ซึ่งนิสิตจะเป็นผู้สร้างงาน (Choreographer) เองทั้งหมด ตั้งแต่คิดแนวคิดของการแสดง ออกแบบและสร้างดนตรี/ เครื่องแต่งกาย ประดิษฐ์สร้างสรรค์กระบวนการ รวมไปถึงการฝึกซ้อมผู้แสดง ในงานสร้างสรรค์ของตนเอง นอกจากนี้ในการจัดการแสดง นิสิตจะเป็นผู้รับหน้าที่ในการดำเนินการหลักอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อฝึกการดำเนินงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ และฝึกการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ โดยมีคณาจารย์ให้การสนับสนุน และตรวจสอบตลอดการประกอบการแสดง ภาควิชานาฏยศิลป์จึงผลิตบัณฑิตทั้งระดับปริญญาบัณฑิต มหาบัณฑิต ตลอดจนดุริยางค์บัณฑิต ในการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา จะมีการเรียน Choreography ที่สูงกว่าระดับปริญญาบัณฑิต รวมไปถึงการทำวิทยานิพนธ์ออกแบบการแสดง เช่น การแสดงหุ่นกระบอกไทย เรื่องพระเนมิราช โดย นายนิเวศ แววมณะ การแสดงสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ชวา ชุตมาตุยะ เมตตา (Matuya Metta) โดย R. Oky Bima Reza Afrita งานสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ เรื่องพระลอ ตอนศึกโหงพราย โดย นายสุพจน์ จุกลิ้น ละครไทย เรื่องเฮเลนแห่งทรอย โดย นายจรรพงค์ จันทรี เป็นต้น การแสดงดังกล่าวถือเป็นการพัฒนากระบวนการแสดงเป็นผลงานชิ้นใหม่ เป็นแรงบันดาลใจ และเป็นต้นแบบให้การแสดงในอนาคตที่อาจจะเกิดขึ้นได้ โดยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา นิสิตจะต้องมีกระบวนการคิดผลงานสร้างสรรค์ที่มากขึ้น และ

สามารถอธิบายผลงานในเชิงวิชาการได้ในทุกขั้นตอนของกระบวนการสร้างงาน และผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนั้นจะต้องสามารถยังประโยชน์ให้เป็นที่ประจักษ์ต่อการศึกษาในระดับสูงมากขึ้นได้ ทุกผลงานจะผ่านการสอบโดยคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เมื่อสำเร็จการศึกษาจึงส่งผลให้เกิดนาฏศิลป์ที่มีสามารถในการสร้างสรรค์งานทางด้านนาฏศิลป์สูง และมีความสำคัญต่อวงการนาฏศิลป์เป็นจำนวนมาก

จะเห็นได้ว่า ในกระบวนการสอบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ของนิสิตจากภาควิชา นาฏศิลป์ มีทั้งการสอบจำเดี่ยวมาตรฐานทางด้านนาฏศิลป์ ที่ได้รับการถ่ายทอดโดยคณาจารย์จาก กรมศิลปากร และการสอบการจัดแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ทั้ง 2 งานถูกจัดขึ้น เพื่อให้ นิสิตได้นำประสบการณ์ที่ได้รับตลอดหลักสูตร ไปปรับใช้ได้จริงตามความเหมาะสม จุดนี้จึงส่งผลให้ เมื่อนิสิตสำเร็จการศึกษาไปแล้ว นิสิตจะได้ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นและทักษะการสร้างสรรคผลงานสร้างสรรค์ไปปรับใช้ในการทำงานจริงในอนาคตต่อไป

สรุปได้ว่า ในขั้นตอนของการพัฒนาผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ของภาควิชา นาฏศิลป์ คือ คณาจารย์ถ่ายทอดองค์ความรู้โดยมีฉบับกรมศิลปากรเป็นแนวทาง แล้วปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมและประสิทธิภาพความสามารถของนิสิต เพื่อให้ นิสิตได้รับองค์ความรู้ที่เหมาะสมต่อความสามารถ และนำไปปรับใช้ ต่อยอดในงานนาฏศิลป์ต่อไป

ทั้งนี้การแสดงรูปแบบนาฏศิลป์ไทย เช่น การสร้างสรรค์ระบำมาตรฐานต่าง ๆ การสร้างสรรค์การแสดงละคร โดยมีโครงสร้างของการแสดงแบบไทย หรือการสร้างสรรค์ผลงานสร้างสรรค์แนวสากล การสร้างสรรค์ผลงานโดยประยุกต์ใช้ท่ารำแบบมาตรฐานผสมผสานกับท่าทาง ธรรมชาติ ฯลฯ เป็นเพียงแนวทางของการแสดงเท่านั้น กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ทุกชนิด ถือเป็นการพัฒนาทางด้านนาฏศิลป์ทั้งสิ้น สำหรับภาควิชา นาฏศิลป์ การอนุรักษ์ คือการถ่ายทอดความรู้พื้นฐานทางด้านนาฏศิลป์ การพัฒนา คือการฝึกฝนประสบการณ์วิชาชีพ นำเอาความรู้พื้นฐานที่มีมาต่อยอด นำไปใช้ต่อ ทั้งในการสร้างผลงานชิ้นใหม่ต่อวงการนาฏศิลป์ หรือปรับปรุงผลงานชิ้นที่เคยมีมาก่อนแล้วให้ดีขึ้น หรือเหมาะสมต่อสภาพสังคมในช่วงนั้น การอนุรักษ์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ถือเป็นการพัฒนาความสามารถของผู้ศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ จึงเห็นได้ว่าภาควิชา นาฏศิลป์ มีจุดมุ่งหมายให้นิสิตผู้ศึกษา ประกอบไปด้วย กระบวนการอนุรักษ์ และกระบวนการพัฒนาควบคู่กันไป ไม่ได้มุ่งเน้นไปทางใดทางหนึ่ง ผู้วิจัยสรุปเป็นแผนผังดังนี้

ภาพที่ 4.2 แผนผังกระบวนการอนุรักษ์และพัฒนางานนาฏศิลป์ ของนิสิตภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

จากแผนผังข้างต้น จะเห็นว่าการแสดงจากภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แฝงอยู่ในขั้นตอนของการศึกษา ไปจนถึงการสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร โดยดำเนินการตามขั้นตอน การเรียนรู้การสอน > การฝึกทักษะของนิสิต > การฝึกประสบการณ์วิชาชีพจากการแสดงต่าง ๆ ตลอดหลักสูตร > การแสดงผลฤทธิ์จากกระบวนการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า ประโยชน์หลักที่เกิดขึ้นจากภาควิชานาฏศิลป์มีดังนี้

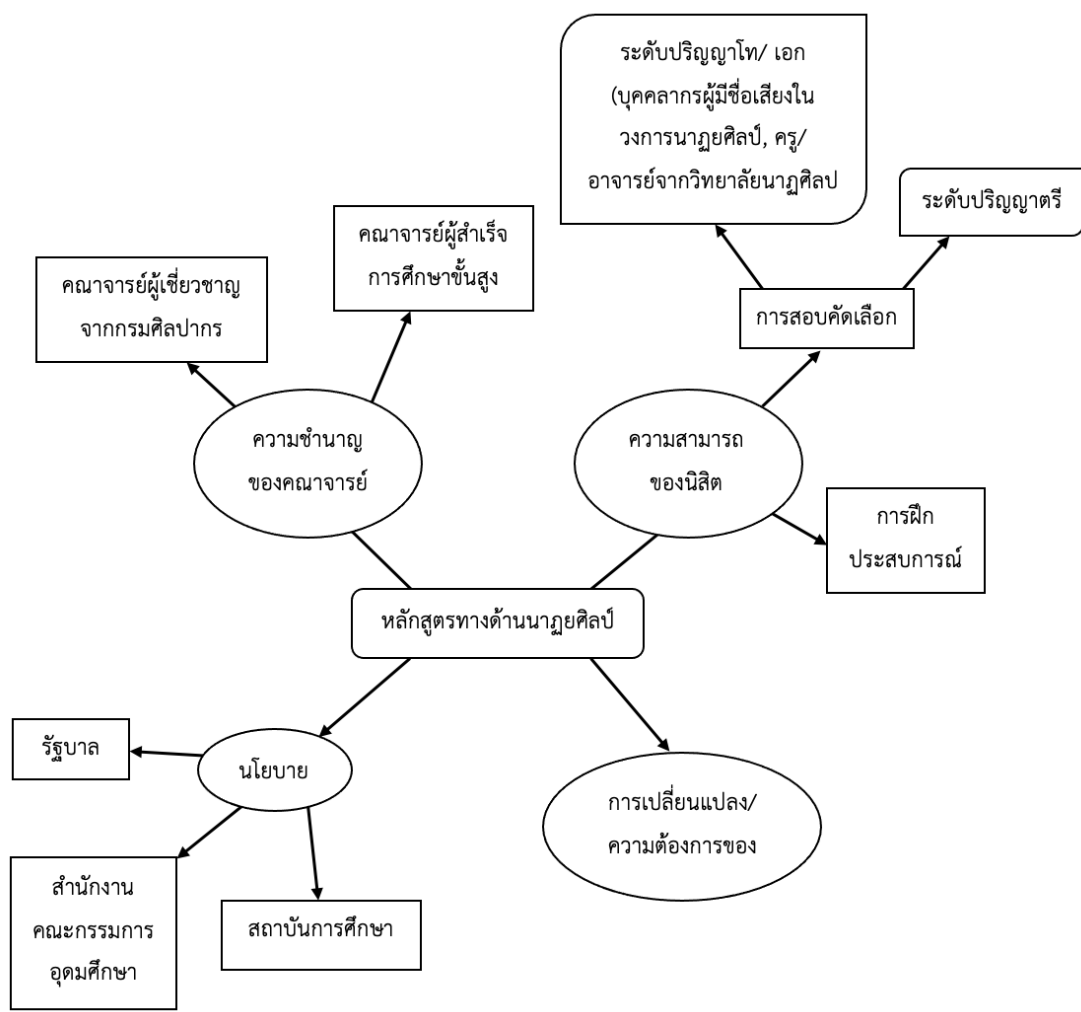
1) เมื่อผ่านกระบวนการ การฝึกบริหารจัดการ และเป็นผู้แสดง ผู้ที่สำเร็จการศึกษา จะเป็นนาฏศิลป์ปิน ผู้ประดิษฐ์นาฏศิลป์ประดิษฐ์ นักวิชาการทางด้านนาฏศิลป์ และครูนาฏศิลป์ที่มีความถนัด และมีองค์ความรู้โดยตรงต่อวงการนาฏศิลป์ไทย โดยเห็นได้จากบุคคลผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ และสร้างชื่อเสียงที่ดีต่อวงการนาฏศิลป์ ซึ่งมีเป็นจำนวนมากที่มี

ความรู้ในเชิงการถ่ายทอดท่ารำได้ตามแบบแผนของกรมศิลปากรและการคิดชุดการแสดงชั้นใหม่ในรูปแบบต่าง ๆ

2) เกิดผลงานการแสดงอย่างสม่ำเสมอ ทั้งการแสดงที่เกิดจากการสอบประเมินผลสัมฤทธิ์จากบทเรียนตามหลักสูตรในแต่ละชั้นปีของนิสิต และเกิดงานสร้างสรรค์ (Choreography) ขึ้นอย่างสม่ำเสมอ มีการนำผลงานที่เกิดจากการสอบประเมินผลสัมฤทธิ์นี้ ออกไปแสดงต่อสาธารณชนในโอกาสต่าง ๆ อย่างมากปีละ 20-40 ชิ้นงาน จากนิสิตสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย และสาขาวิชานาฏศิลป์ตะวันตก เพราะในการศึกษาระดับปริญญาตรี ได้ถูกกำหนดไว้ในหลักสูตร ให้นิสิตผู้ที่จะสำเร็จการศึกษา ต้องสร้างสรรค์ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ชุดใหม่ขึ้นมา เพื่อเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และเป็นการพัฒนาต่อยอดนาฏศิลป์ ให้คงอยู่สืบไปในปัจจุบันและอนาคต การแสดงเหล่านี้นอกจากจะเป็นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้กับตัวนิสิตแล้ว ยังเป็นการประชาสัมพันธ์ภาควิชานาฏศิลป์ ให้เป็นที่รู้จักต่อสังคมภายนอกอีกด้วย เป็นเหตุให้เกิดการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอด 31 ปีที่มีการก่อตั้งภาควิชานาฏศิลป์มา

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยทางด้านนาฏศิลป์ ให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ และพัฒนางานทางด้านนาฏศิลป์มากยิ่งขึ้น เห็นได้จากการเกิดผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ขึ้นมากมาย และจุดนี้ผลลัพธ์ของการร่วมมือกันระหว่างมหาวิทยาลัย คณะ ภาควิชา คณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ (ศิลปินแห่งกรมศิลปากร) คณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูง โดยมหาวิทยาลัย ได้ทำการกำหนดพันธกิจ วิสัยทัศน์ ที่มีนโยบายสอดคล้องต่อการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ จึงรับหน้าที่หลักในการดำเนินงาน เพื่อให้มหาวิทยาลัยบรรลุเป้าประสงค์ โดยกำหนดพันธกิจและวิสัยทัศน์เฉพาะ เพื่อผลิตศิลปินบัณฑิตที่มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามเป้าหมาย ดังนั้นภาควิชานาฏศิลป์ จึงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดหลักสูตร และดำเนินงานให้สนองต่อเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น เริ่มต้นด้วยการวางรากฐาน แนวทางการศึกษา ของภาควิชานาฏศิลป์ จัดหาคณาจารย์ที่มีความพร้อมต่อการถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยทำการเชิญศิลปิน และอาจารย์ที่มีชื่อเสียง มีความสามารถชั้นสูงในวงการนาฏศิลป์ มาถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อนิสิตที่มีความรู้พื้นฐานทางด้านนาฏศิลป์ ให้สามารถพัฒนาศักยภาพขึ้นไปได้ตามลำดับ และเปิดโอกาสให้นิสิตได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพพร้อมกับศิลปินที่มีชื่อเสียงมากมาย โดยสามารถอาศัยพื้นที่ รวมไปถึงอุปกรณ์ของมหาวิทยาลัย หรือภาควิชานาฏศิลป์ได้ตามความเหมาะสม จุดนี้ทำให้สามารถช่วยผลักดันให้นิสิตได้ฝึกศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องกังวลเรื่องค่าใช้จ่ายเพราะการที่มหาวิทยาลัย และ

ภาควิชานาฏศิลป์เอื้อประโยชน์ในด้านนี้ ส่งผลให้งบประมาณเรื่องอุปกรณ์ประกอบการแสดง และสถานที่ลดลง นิสิตมีพื้นที่ในการเผยแพร่ จัดแสดงผลงาน มีพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้จากคณาจารย์ และนิสิตได้ฝึกการทำงานจริง ทำให้ในอนาคตศิลปินบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษานำข้อผิดพลาดที่เคยเกิดขึ้นในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนี้ไปปรับปรุง พัฒนาศักยภาพเพื่อให้สามารถกลายเป็นศิลปินที่มีความสามารถสูงขึ้นได้อีกในลำดับถัดไป ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้ภาควิชานาฏศิลป์ได้รับการประชาสัมพันธ์จากผลผลิต ทั้งจากนาฏศิลป์บัณฑิตทุกระดับชั้น และจากผลงานทางด้านนาฏศิลป์ นโยบายลักษณะนี้ถือเป็นการส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ และพัฒนางานทางด้านนาฏศิลป์โดยการเกื้อหนุนกันระหว่างองค์ประกอบในชุมชน และเป็นใบเบิกทางสู่การประสบความสำเร็จของประชากรทุกรูปแบบในภาควิชานาฏศิลป์ด้วยเช่นกัน

ภาพที่ 4.3 แผนผังปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดการศึกษาของภาควิชานาฏศิลป์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดยรวมแล้ว ผู้วิจัยพบว่าการศึกษาภายในภาควิชานาฏศิลป์ เป็นไปตามความต้องการของนโยบายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นไปตามการเปลี่ยนแปลง และความต้องการของสังคมปัจจุบันตามยุคสมัย ส่งผลให้เกิดหลักสูตรการศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ และการสร้างงานผลงานทางด้านนาฏศิลป์ เกิดการประยุกต์ผสมผสานศาสตร์ทางด้านนาฏกรรม และสามารถนำไปประยุกต์เข้ากับศาสตร์ด้านอื่นได้ สะท้อนการอนุรักษ์และพัฒนาาฏศิลป์ได้จากผลงานเหล่านี้ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากภาควิชานาฏศิลป์ จึงสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ได้อย่างหลากหลายตามอาชีพของตนและสอดคล้องกับกระแสสังคม

4.2 ผลงานของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ถูกจัดมาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 31 ปี ประกอบไปด้วยการแสดงหลากหลายประเภท เพื่อให้ผู้ที่สนใจศึกษามีความเข้าใจต่อภาพรวมการแสดงประเภทต่าง ๆ ของภาควิชานาฏศิลป์ ผู้วิจัยจึงแบ่งการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ ออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

- 1) **ละคร (ประจำปี) ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย** จำนวน 10 เรื่อง แบ่งออกเป็น สาขานาฏศิลป์ไทย จำนวน 8 เรื่อง สาขานาฏศิลป์ตะวันตกจำนวน 2 เรื่อง
- 2) **งานแสดงที่ภาควิชานาฏศิลป์ เข้าร่วมเป็นประจำ ภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย** จำนวน 8 งาน
- 3) **งานแสดงเบ็ดเตล็ด ภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย** จำนวน 28 งาน (โดยประมาณ)
- 4) **งานแสดงภายนอกจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ภายในประเทศ)** จำนวน 16 งาน (โดยประมาณ)
- 5) **งานแสดงภายนอกจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ภายนอกประเทศ)** จำนวน 30 งาน

นอกจากนี้ยังมีการแสดงที่เกิดจากการสอบประเมินผลฤทธิ์ทางการศึกษาของนิสิตแต่ละชั้นปี จากการศึกษาทำให้ผู้วิจัยพบว่า การแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีจำนวนมาก มีการจัดแสดงหลากหลายประเภทให้เป็นไปตามความวัตถุประสงค์ของงานต่าง ๆ ประโยชน์จากภาพรวมของการแสดงข้างต้นที่เห็นได้ชัดคือ

- 1) นิสิตได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เมื่อนิสิตได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานดังกล่าวจะทำให้ นิสิตผู้แสดง และผู้นิสิตดำเนินงานสามารถฝึกประสบการณ์การทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ไม่ว่าจะเป็นการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน การฝึกการสื่อสารกับอาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกซ้อม ฝึกความรับผิดชอบต่อตัวเองและส่วนรวม ฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า รวมไปถึงฝึกการสื่อสารการทำงาน

ร่วมกับผู้ร่วมงานภายนอกภาควิชา ส่งผลให้นิสิตมีปฏิสัมพันธ์ที่เป็นไปในทิศทางที่ดีต่อผู้อื่นในสังคม ทั้งในปัจจุบัน และต่อยอดไปถึงอนาคตหลังจากที่ได้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว

2) เกิดสำนึกที่ดีต่อการพัฒนางานทางด้านนาฏศิลป์ ทั้งทางตรงและทางอ้อม จะเห็นได้จากการแสดงหลายการแสดงที่ถูกนำไปเผยแพร่ มีบางส่วนที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของนิสิต เช่น การแสดงระบำรัตนมาลี ในงานพิธีสมโภชกฐินพระราชทาน เดิมที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของนิสิตที่จัดแสดงขึ้นก่อนงานพิธีไหว้ครู ครอบครุนาฏศิลป์ไทย สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อมอบความบันเทิงแด่อาจารย์ และนิสิตภายในภาควิชานาฏศิลป์เท่านั้น แต่เมื่อถูกสร้างสรรค์ขึ้นมาแล้ว อาจารย์ในภาควิชานาฏศิลป์ได้เล็งเห็นว่า ระบำชุดนี้มีคุณภาพ สามารถนำไปเผยแพร่สู่สาธารณชนได้ จึงได้นำมาพัฒนาต่อยอด ปรับกระบวนท่าให้สวยงาม และถูกต้องตามหลักนาฏศิลป์มากขึ้น ภายใต้ความควบคุมของอาจารย์ภายในภาควิชานาฏศิลป์ และจึงนำไปเผยแพร่ในงาน พิธีสมโภชกฐินพระราชทาน เป็นต้น ผลลัพธ์ต่อตัวนิสิตคือก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นต่อไป เห็นได้ชัดว่าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมความสามารถของนิสิต ส่งผลให้นิสิตเกิดการสร้างสรรค์งานสร้างสรรค์ และพัฒนาผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจต่อทั้งตัวนิสิต และต่อภาควิชาด้วยเช่นกัน

4.3 การวิเคราะห์ละคร (ประจำปี) ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยยกตัวอย่างกรณีศึกษาบทบาททางด้านการอนุรักษ์และพัฒนาจากละคร (ประจำปี) ภาควิชานาฏศิลป์ เฉพาะสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย มีทั้งสิ้น 8 ชุดการแสดง เริ่มจัดการแสดงครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2532 ละครรำ เรื่องเงาะป่า ปี พ.ศ. 2534 ละครชาตรี เรื่องมโนห์รา และละครพันทาง เรื่องพระลอ ปี พ.ศ.2535 ละครนอก เรื่องไกรทอง ปี พ.ศ. 2537 ละครใน เรื่องอุณรุท ปี พ.ศ. 2539 ละครใน เรื่องอิเหนา ปี พ.ศ.2542 ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา และปี พ.ศ. 2562 ละครทดลอง เรื่องตรอยกำสรวล โดยจำแนกรายละเอียด ดังนี้

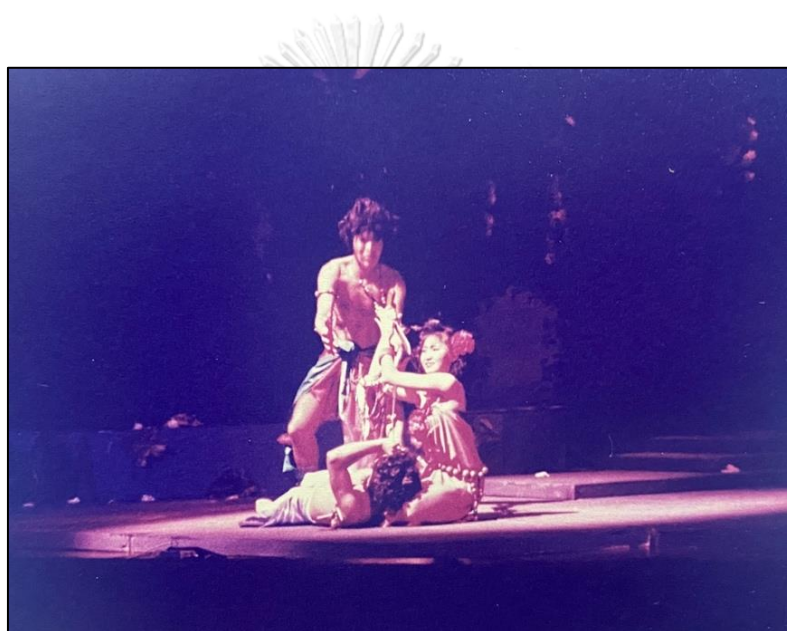
4.3.1 ละครรำ เรื่องเงาะป่า (พ.ศ. 2532)

การแสดงละครรำ เรื่องเงาะป่า ในการแสดงละครภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดแสดงเมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ.2532 และวันที่ 21 มกราคม พ.ศ.

2532 ระยะเวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บทละครที่ใช้คือบทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 5

ลักษณะการแสดง

แสดงทั้งเรื่องแบบละครรำ การแสดงครั้งนั้นเป็นการแสดงผลการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนิสิตภาควิชานาฏยศิลป์ ภาควิชาดุริยางคศิลป์ และภาควิชาดนตรีศิลป์ ด้านการออกแบบฉาก เครื่องแต่งกาย และการออกแบบสิ่งพิมพ์ประกอบการแสดง การออกแบบองค์ประกอบในการแสดงจึงมีการออกแบบตามความคิดสร้างสรรค์ของนิสิต แต่สร้างสรรค์ให้ไม่ขัดกับหลักของละครไทย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 4.4 การแสดงละครรำ เรื่องเงาะป่า

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

จากภาพข้างต้นคือภาพการแสดงในฉากที่ผู้แสดงบทนางลำหับ (รับบทโดย นางสาวอัญชุลี อุดมจรัสศักดิ์) กำลังจะฆ่าตัวตายตามผู้แสดงบทชมพลา (รับบทโดย อาจารย์ไพฑูรย์ เข้มแข็ง) โดยผู้แสดงบทชมพลาสิ้นใจตายอยู่บนตัก และผู้แสดงบทยมนา (รับบทโดย นายจิรายุทธ พรหมรักษ์) พยายามจะเข้าไปห้ามไม่ให้นางลำหับฆ่าตัวตาย

ลักษณะฉาก

เงาะป่าเป็นละครรำในลักษณะของละครไทย ฉากที่ปรากฏในเรื่องจึงมีลักษณะสัมพันธ์กับการแสดงในแต่ละฉาก แผงการสื่อสารบางอย่างออกมาในรูปแบบของฉาก ลวดลายที่ปรากฏในฉากเป็นการนำเอาศิลปะซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับศิลปะไทย¹⁶⁹ อาศัยการออกแบบลวดลายจากธรรมชาติให้เกิดความงดงามไปตามท้องเรื่อง

การสร้างฉากในครั้งนั้น เป็นการสร้างฉากประเภท ฉากตามจินตนาการแบบร่วมสมัย (Contemporary)¹⁷⁰ จัดแสดงแบบมีฉากป่าที่ถูกสร้างสรรค์ในลักษณะตามจินตนาการ ลักษณะของฉากในละครรำเรื่องเงาะป่านี้ เป็นการผสมผสานแนวคิดและการออกแบบฉากสมัยใหม่ เพื่อให้เข้ากับการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ เงาะป่าเป็นละครรำ ในลักษณะไทย ฉากที่ปรากฏในการแสดงจึงถูกถ่ายทอดให้สัมพันธ์กับการแสดง ไม่ว่าจะเป็นเนื้อเรื่อง ลักษณะของตัวละคร หรือแม้กระทั่งการสื่อสารบางอย่างก็ปรากฏออกมาในรูปแบบของฉาก ฉากโดดเด่นมีความแปลกใหม่แต่ไม่เด่นเกินผู้แสดง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

¹⁶⁹ นิสิตภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2532, “รายงานเรื่องเงาะป่า”, รายงานปริญาบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2534, 2533 หน้า 43.

¹⁷⁰ นิสิตภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2532, “รายงานเรื่องเงาะป่า”, รายงานปริญาบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2534, 2533 หน้า 54.

ภาพที่ 4.5 เบื้องหลังการทำฉาก

ที่มา : รายงานเรื่องเงาะป่า รายงานปริญญาบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2532

จากภาพเบื้องหลังการทำฉาก คือภาพลักษณะของฉากมีการใช้ลวดลายจากธรรมชาติมาผสมผสานกับความเป็นไทย เป็นการประยุกต์ตามจินตนาการของผู้สร้าง แต่คงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของท้องเรื่องและอยู่ในงบประมาณที่เหมาะสม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

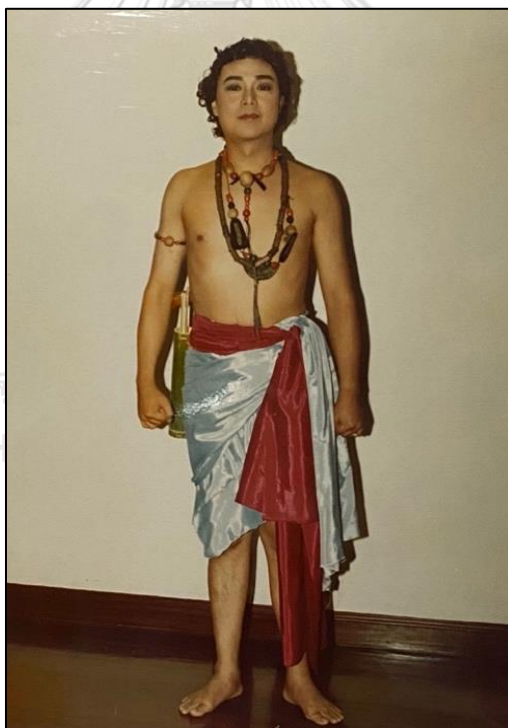
ลักษณะการแต่งกาย

สำหรับละครเรื่องเงาะป่านี้ คือบทละครที่เป็นนิทานพื้นบ้าน ลักษณะการแต่งกายจึงไม่มีรูปแบบจำกัดที่แน่นอน แต่สิ่งที่ต้องปรากฏในการแสดงคือความเป็นไทย การแสดงละคร เรื่องเงาะป่าในครั้งนี้ได้มีการจับลักษณะการแต่งกายแบบตะวันตกเข้าผสมผสาน¹⁷¹ เพื่อช่วยเสริมความแปลกใหม่ในการแสดง ดังนั้นการออกแบบการแต่งกายจึงออกแบบให้มีลักษณะของรูปทรงที่ทำให้รู้สึกถึงความ เป็นไทยและนำศิลปะการแต่งกายแบบตะวันตกเข้ามาช่วยเสริมให้เกิดความแปลกใหม่ ซึ่งผู้ออกแบบ

¹⁷¹ นิสิตภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2532, “รายงานเรื่องเงาะป่า”, รายงานปริญญาบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2534, 2533 หน้า 34.

เครื่องแต่งกายเลือกใช้ศิลปะแบบ Art Nouveau¹⁷² ที่ให้ความอ่อนหวาน นุ่มนวล ซึ่งจุดนี้เป็นจุดที่สามารถกลมกลืนผสมผสานกับลักษณะของการแต่งกายไทยได้อย่างเหมาะสม และเนื่องจากบทละครเรื่องเงาะป่า เป็นละครแนวโศกนาฏกรรม สีสันทันที่เลือกใช้ในการออกแบบจึงไม่สดใสทั้งหมด โดยเฉพาะตัวละครชายจะหลีกเลี่ยงสีสันทันที่บ่งบอกถึงความสดใส แต่จะแฝงความสดใสที่ตัวละครหญิง เพื่อให้ภาพรวมของการแสดงมีความสมดุล ไม่หม่นหมอง เครื่องประดับจะประดิษฐ์ให้มีรูปแบบความเป็นธรรมชาติ สีสันทันของวัสดุมีความสะท้อนแสงเพื่อให้ผู้ชมสามารถมองเห็นได้ชัดในระยะไกล

รูปแบบของการแต่งกายแบบไทยคือ การนุ่งกระโจมอก นุ่งเตี่ยว และผ้าคาดทิ้งชาย ลักษณะผ้าที่ใช้คือ ผ้าไหมญี่ปุ่น เพราะมีลักษณะคล้ายผ้าไหมไทย แตกต่างตรงที่มีความพลิ้วและให้ความรู้สึกอ่อนหวานมากกว่าผ้าไหมไทย ผ้าฝ้ายเนื้อเงา เพราะให้ความรู้สึกพื้นบ้านได้ชัด และความเงาของผ้าฝ้ายชนิดนี้เหมาะสมกับงานละครมากกว่าผ้าฝ้ายธรรมดา ผ้าชีฟอง เพราะมีลักษณะโปร่งบาง พริ้วช่วยทำให้ความงามที่กลมกลืนได้ดีกับความงามแบบไทย

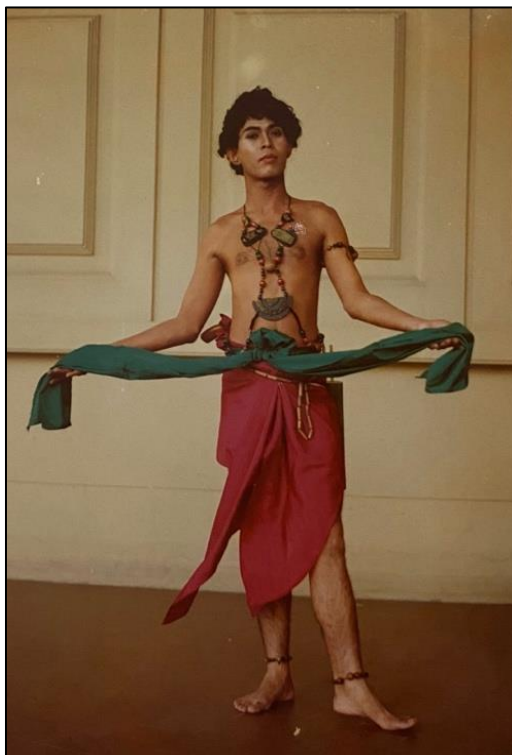

ภาพที่ 4.6 ลักษณะการแต่งกายของชมพลา

ที่มา : รายงานเรื่องเงาะป่า รายงานปริญญาบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2532

¹⁷² “เรื่องเดียวกัน”

จากภาพคือภาพผู้แสดงบทชมพลา (รับบทโดย อาจารย์ไพฑูรย์ เข้มแข็ง) แต่งกายแบบผสมผสาน แต่งกายในลักษณะนุ่งเดี่ยว ทั้งชายผ้าด้านข้างลำตัว ลักษณะผ้าที่ใช้คือผ้าฝ้ายเนื้อเงาสีแดง สลับกับสีฟ้าอ่อน สวมสร้อยคอและพาดูร์ที่ทำจากลูกปัดไม้ คาดกระบอกสำหรับใส่ลูกดอกบริเวณเอวด้านขวา

ภาพที่ 4.7 ลักษณะการแต่งกายของฮเนา

ที่มา : รายงานเรื่องเงาะป่า รายงานปริญญาบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2532

จากภาพคือผู้แสดงบทฮเนา (รับบทโดย นายจิรายุทธ พรหมรักษ์) แต่งกายแบบผสมผสาน แต่งกายในลักษณะนุ่งเดี่ยวทั้งชายผ้าสีแดง คาดผ้าทั้งชายสีเขียว ลักษณะผ้าที่ใช้คือผ้าฝ้ายเนื้อเงา สีแดงสลับกับสีฟ้าอ่อน สวมสร้อยคอและพาดูร์ที่ทำจากลูกปัดไม้

ภาพที่ 4.8 ลักษณะการแต่งกายของ ลำหับ ตอนเก็บดอกไม้

ที่มา : รายงานเรื่องเงาะป่า รายงานปริญญาบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2532

จากภาพคือผู้แสดงบทนางลำหับ (รับบทโดย นางสาวอัญชุลี อุดมจิรศักดิ์ แต่งกายแบบผสมผสาน แต่งกายแบบสวมใส่เกาะอกผ้าไหมญี่ปุ่นสีเขียวเข้มเหลือบดำ มีลายของผ้าเล็กน้อย นุ่งผ้าความยาวระดับเหนือเข่า จับจีบและทิ้งชายด้านหน้าด้วยผ้าชีฟอง ห่มผ้าชีฟองสีแดงคล้ายการห่มสไบ แต่พาดจากบริเวณด้านหลังมาด้านหน้าและทิ้งชายผ้าที่เหลือลง เพื่อให้ดูพลิ้วและอ่อนหวาน นุ่มนวลสวมเครื่องประดับที่ทำจากลูกปัดไม้และกำไลไม้ ทัดดอกไม้สีแดง

ภาพที่ 4.9 ลักษณะการแต่งกายของ ลำหับ ตอนแต่งงาน

ที่มา : รายงานเรื่องเงาะป่า รายงานปริญญาบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2532

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากภาพคือผู้แสดงบทนางลำหับ (รับบทโดย นางสาวอัญชุลี อุดมจิรศักดิ์) แต่งกายแบบ
ผสมผสาน แต่งกายแบบสวมใส่เกาะอกผ้าไหมญี่ปุ่นสีเขียวเข้มเหลือบดำ มีลายของผ้าเล็กน้อย
นุ่งผ้าจับจีบบริเวณหน้าอกขวาพาดมาด้านซ้ายและทิ้งชายด้านหน้าด้วยผ้าฝ้ายเนื้อเงาสีแดง
สวมเครื่องประดับที่ทำจากลูกปัดไม้และกำไลไม้ ทัดดอกไม้สีแดง ประดับเสื้อด้วยดอกไม้สีแดง

การคัดเลือกผู้แสดงและการฝึกซ้อม

การแสดงละครรำ เรื่องเงาะป่า เป็นละครที่ดำเนินไปตามท้องเรื่อง การสื่อสารของการแสดง จะใช้การรำเป็นหลัก การคัดเลือกผู้แสดงจึงต้องคัดเลือกผู้แสดงที่มีความเข้าใจต่อบทบาท รูปร่าง หน้าตา เหมาะสมกับบทบาท โดยผู้แสดงทั้งหมดเป็นนิสิตจำนวน 2 ชั้นปี คณาจารย์จาก ภาควิชานาฏศิลป์ และนักแสดงสมทบจากภาควิชาดุริยางศิลป์ และภาควิชาดนตรีศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อคัดเลือกผู้แสดงให้เหมาะสมตามบุคลิกภาพ และ ลักษณะของตัวละครแล้วจึงมีการฝึกซ้อมการแสดง เพื่อให้พร้อมต่อการแสดงจริง

รายนามผู้แสดง

ชมพลา	อาจารย์ไพฑูรย์	เข็มแข็ง
ยเนา	นายจิรายุทธ	พรมรักษ์
ลำหับ	นางสาวอัญชุลี	อุดมจรัสศักดิ์
ตองหยิบ	นายชุมพร	วรรณพงษ์
ยอปาน	อาจารย์สมภาพ	เพ็ญจันทร์
ฮอยเงาะ	นางสาวเสาวรส	ธนิกกุล
มานะ	นางสาวปาริชาติ	บุรียแสง
รำแก้ว	นายมงคล	แน่นอุดร
ปองสองปองสุด	นายพีระมณฑ	ชมธวัช
ไม้ไผ่	เด็กชายการย์	วงศ์สิงห์ทอง
คณัง	เด็กชายครินทร์	สุขกนิษฐ์
เงาะแค	นายเกียรติศักดิ์	อุดมนาถ
เพื่อนเจ้าสาว	นางสาวธิดารัตน์	สมบัติพิบูลย์
	นางสาวศิริประภา	ศรัมมาตย์
เพื่อนเจ้าบ่าว	นายพยาณ	จิรเสวี
	นายชัวร์	ชูปง

ระบำนางก้อย	นางสาวอาณิกา	สายธนู
	นางสาวพนิดา	ต้นเตี้ย
	นางสาววันฉวี	สีบสายพรหม
	นางสาวมาลินี	งามวงศ์วาน
	นางสาวอนงค์	ประดิษฐ์
	นางสาวรารักษ์	แดงเชื้อ
ผีเสื้อ	นางสาวพนิดา	ต้นเตี้ย
	นางสาวมาลินี	งามวงศ์วาน
	นางสาววันฉวี	สีบสายพรหม
	นางสาวอนงค์	ประดิษฐ์
ชาวบ้าน	นางสาววิภาวี	เพชรเรือนทอง
	นางสาวรับขวัญ	สาสะอาด
	นางสาวรอนงค์	วิจักชโยธิน
	นางสาวพิรุณ	ยิ้มพงษ์
	นางสาวปิยะนันท์	ศรีชลธร
	นางสาวกันยรัตน์	กปิณชญานันท์
	นางสาวสุพรรณิ	บุญเพ็ง
	นางสาวอรนาถ	เชิดบุญชาติ
	นายชัชวาล	ปุ๊กหุต
	นายระวีวัฒน์	ไทยเจริญ
	นายสมบัติ	วุฒิชัยกุล
	นายทศพล	มานิตย์กุล
	นายชรัส	ชำนาญเวช

นายอิศราคม

เอื้อพงษ์พันธ์¹⁷³

4.3.2 ละครชาตรี เรื่องมโนห์รา (พ.ศ. 2534)

การแสดงละครชาตรีเรื่องมโนห์รา ในการแสดงละครภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดแสดงเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 และวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 เวลา 14.00 น. แสดง ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลักษณะการแสดง

ลักษณะการแสดง แสดงทั้งเรื่องแบบละครชาตรี การแสดงครั้งนั้นเป็นการแสดงผลการเรียนของนิสิตภาควิชานาฏยศิลป์ เปลี่ยนผู้แสดงหลักในแต่ละฉาก มีการปรับให้บทมีความกระชับ ประกอบไปด้วย

ฉากที่ 1 สระโบกขรณี กลางป่า

ฉากที่ 2 ลานาง

ฉากที่ 3 บุษายัญ

ฉากที่ 4 เเดินป่า

ฉากที่ 5 เลือกคู่

ลักษณะฉาก

มโนห์ราเป็นละครที่เกี่ยวกับเรื่องราวของชนกษัตริย์ และป่าหิมพานต์ซึ่งเป็นฉากในจินตนาการ การแสดงครั้งนี้ใช้มันเป็นฉากหลัก มีฉากท้องพระโรง มีการยกเวทีเป็นชั้นทำให้การแสดงมีมิติมากกว่าการแสดงบนพื้นเวทีปกติ¹⁷⁴

ลักษณะฉาก จัดแสดงแบบใช้มันเป็นฉากหลัก มีฉากท้องพระโรง ถูกสร้างสรรค์ในลักษณะตามจินตนาการแบบเสมือนจริง ลักษณะของฉากในละครชาตรีเรื่องมโนห์รา นี้ มีการยกเวทีเป็นชั้น

¹⁷³ นิสิตภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2532, “รายงานเรื่องเงาะป่า”, รายงานปริญาบัณฑิต สาขาวิชานาฏยศิลป์ไทย ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2534, 2533 หน้า 77-79.

¹⁷⁴ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

เพื่อช่วยให้การแสดงมีมิติ ฉากที่ปรากฏในการแสดงถูกถ่ายทอดให้สัมพันธ์กับการแสดง การสื่อสาร บางอย่างก็ปรากฏออกมาในรูปแบบของฉาก สร้างฉากโดยอาศัยหลักของภาพความเป็นจริงในการ สร้างแต่ปรับลดหรือเพิ่มเติมจากความเป็นจริง¹⁷⁵ เช่น ฉากป่าหิมพานต์ เนื่องจากการสร้างจะต้อง อาศัยจินตนาการของผู้สร้าง นอกจากนี้ยังมีการฉายภาพฉากเพื่อช่วยประหยัดงบประมาณ แต่ก็ทำให้ การแสดงมีความแปลกใหม่ต่อการแสดงละครรูปแบบมาตรฐานในสายตาของผู้ชม จะเห็นได้จาก บทสัมภาษณ์ของศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ที่กรูฉากกล่าวไว้ว่า

“ฉากไม่ค่อยอะไรมาก เหมือนละครรำโบราณ มีตั้งตั้งแล้วก็มี Step นิดหน่อย มีฉากไทยๆ ในฉากก็ฉายภาพไปที่ฝาหลังของหอประชุม อารมณ์คล้ายเรื่องเงาะป่า โดยรวมๆ หลักการของทุก เรื่องเราเงินน้อย หยิบอะไรได้ก็ใส่เข้าไปให้ครบถ้วน ไม่ได้อวดฉากเท่าไร แต่เราจัดอุปกรณ์ฉากหรือ ฉายภาพข้างหลังให้สอดคล้องกับท้องเรื่อง”

ภาพที่ 4.10 ลักษณะฉาก ป่าหิมพานต์

ที่มา : รายงานเรื่องมโนห์รา รายงานปริญญาบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชา
นาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2534

¹⁷⁵ สัมภาษณ์, สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 4 พฤษภาคม 2565.

จากภาพข้างต้นคือภาพการแสดงฉากในป่าหิมพานต์ ภาพขณะผู้แสดงกำลังทำการแสดงในระบำกนินรีร้อน เป็นฉากที่กล่าวถึง นางมโนห์รา และพระพีนางทั้ง 6 มาเล่นน้ำที่สระโบกขรณี ลักษณะฉากเป็นฉากในจินตนาการแบบเสมือนจริง มีการฉายภาพเป็นฉากสมมติของสระน้ำ มีดอกบัวประกอบฉาก

ภาพที่ 4.11 ลักษณะฉากห้องพระโรง

ที่มา : รายงานเรื่องมโนห์รา รายงานปริญาบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชา
นาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2534

จากภาพข้างต้นคือภาพการแสดงฉากในห้องพระโรงนครปัญจาล ภาพขณะผู้แสดงกำลังทำการแสดงฉากที่มโนห์รา ขอปีกและหางเพื่อใช้รำบุชายัญ ลักษณะฉากเป็นฉากในจินตนาการแบบเสมือนจริง เลียนแบบห้องพระโรงของพระมหากษัตริย์ มีการยกแท่นให้สูงจากพื้นของเวที ทำให้สามารถแบ่งชั้นวรรณะของตัวละครได้ชัดเจน แสดงโดยนิสิตสาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2534

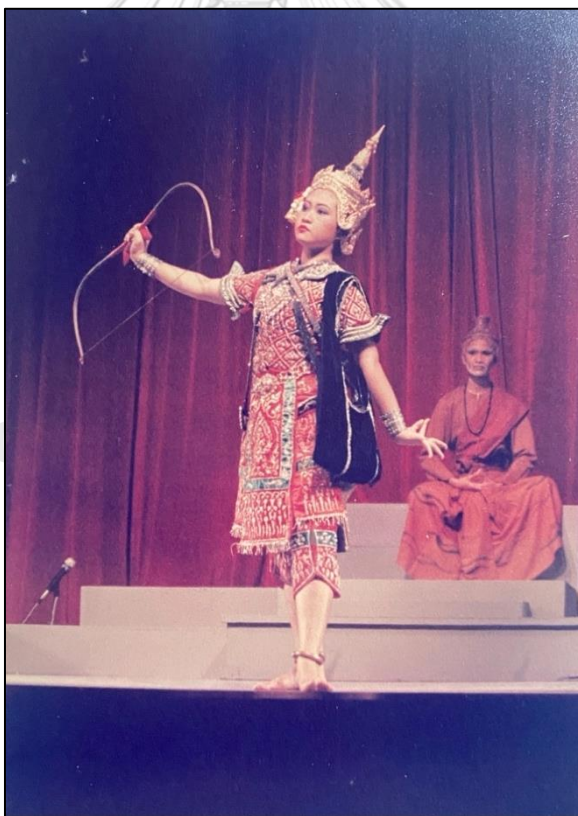

ลักษณะการแต่งกาย

ลักษณะการแต่งกาย แต่งกายยืนเครื่อง สำหรับเรื่องมโนห์รา ถูกแสดงในรูปแบบของละครชาตรี ลักษณะการแต่งกายจึงเป็นไปตามขนบประเพณีการแต่งกายแบบละครชาตรี แต่งกายด้วยเครื่องทรงแบบละครไทยโบราณ ตัวละครเอกเป็นกษัตริย์ เครื่องแต่งกายจึงเลียนแบบจากเครื่องทรงของพระมหากษัตริย์ ประกอบไปด้วยการแต่งกายยืนเครื่องพระและนาง

มีการเพิ่มปีกและหางของนางมโนห์ราเข้ามาเป็นองค์ประกอบของเครื่องแต่งกายอีกด้วย นอกจากนี้ในฉากบูชายัญ และการรำกินรีร้อน ตัวนางจะไม่ได้สวมผ้าห่มนาง

การแต่งกายตามประเพณีประเภทการแต่งกายยืนเครื่องละครพระ-นาง เนื่องจากการแต่งกายยืนเครื่อง จะแต่งกายคล้ายกันทุกชั้นยศ แตกต่างกันเพียงเล็กน้อย สีสันทของเครื่องแต่งกายจะช่วยให้ผู้ชมสามารถจำแนกตัวละครได้ง่ายมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4.12 ภาพผู้แสดงบทพระสุรนจาก เดินป่า

ที่มา : รายงานเรื่องมโนห์รา รายงานปริญญาบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชา
นาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2534

จากภาพข้างต้นคือภาพผู้แสดงบทพระสุธน (รับบทโดยนางสาวเสาวรส ธนิกกุล) และ
ฤๅษี (รับบทโดยนายพีรพงศ์ เสนไสย) แสดงในฉากเดินป่า แต่งกายยืนเครื่องพระ ตามขนบประเพณี
การแต่งกายแบบละครชาตรี

การคัดเลือกผู้แสดงและการฝึกซ้อม

การแสดงละครชาตรีเรื่องมโนห์รา เป็นละครที่ดำเนินไปตามขนบธรรมเนียมแบบแผนของ
ละครชาตรี การสื่อสารของการแสดงจะสื่อสารด้วยรำเป็นหลัก การคัดเลือกผู้แสดงจึงต้อง คัดเลือก
ผู้แสดงที่มีความชำนาญในด้านการรำรำ มีความเข้าใจต่อบทบาท มีรูปร่างหน้าตาที่เหมาะสมกับ
บทบาท โดยผู้แสดงทั้งหมดเป็นนิสิตจากภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย เมื่อคัดเลือกผู้แสดงให้เหมาะสมตามบุคลิกภาพและลักษณะของตัวละครแล้วจึงมี
การฝึกซ้อมการแสดงตามบทบาท

รายนามผู้แสดง

ท้าวอาทิตย์วงศ์	นายจิรายุทธ	พนมรักษ์
นางจันทา	นางสาววราลักษณ์	แดงเชื้อ
ท้าวทุมราช	นายมงคล	แน่นอุดร
นางเทวีมโนรมาดา	นางสาวภัทรินทร์	ชโลกุล
พระสุธน	นางสาวอาณิกา	สายธนู
	นางสาวเสาวรส	ชนิกกุล
	นางสาวธิดารัตน์	สมบัติพิบูลย์
มโนห์รา	นางสาวอัญชุลี	อุดมจรัสศักดิ์
	นางสาววันถวิล	สีบสายพรหม
	นางสาวมาลินี	งามวงศ์วาน
กนิรีทั้งหก	นางสาวดาวนภา	แจ้สกุล
	นางสาวปิยะพร	สำราญ
	นางสาวรสนันท์	วรรณประทุม
	นางสาวฐิติวรรณ	ทศวิล
	นางสาววรากร	รุ่งแจ้

	นางสาวภาวิณี	ทรัพย์เรืองศรี
บุโรहित	นายพีรพงศ์	เสนไสย
พระกัศสพฤณี	นายพีรพงศ์	เสนไสย
พรานบุญ	นายยศศิริ	พลศิริ
วานร	นายยศศิริ	พลศิริ
นายทหาร	นายชรัส	ชำนาญเวช
	นายการุณ	กงแข่ง
	นายพิพัฒน์	ธนาวิวัฒนกุล
	นายพีรมนต์	ชมธวัช
นางก้านัล	นางสาวอนงค์	วิจักษณ์โยธิน
	นางสาวปิยนันท์	ศรีชลธร
ระบำซัดชาตรี	นางสาวรุ่งนภา	ฉิมพุดม
	นางสาววรรณศิริรินทร์	สุวรรณศิริ
	นางสาวพนิดา	ตันเตี้ยว
	นางสาวศิริประภา	สีหามาต
ระบำซัดชาตรี	นางสาวอนงค์	ประดิษฐ์
	นางสาวธิดารัตน์	สมบัติพิบูลย์
	นางสาวปาริชาติ	บุรีแสง ¹⁷⁶

¹⁷⁶ นิสิตภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2532, “รายงานเรื่องมโนห์รา”, รายงานปริญญาบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2534, 2533 หน้า 43-44.

4.3.3 ละครพันทาง เรื่องพระลอ (พ.ศ. 2534)

ลักษณะการแสดง

ลักษณะการแสดง แสดงทั้งเรื่องแบบละครพันทาง¹⁷⁷ การแสดงครั้งนั้นเป็นการแสดงผลการเรียนของนิสิตภาควิชานาฏศิลป์ เปลี่ยนผู้แสดงหลักในแต่ละฉาก มีการปรับให้บทมีความกระชับ เพื่อให้จำกัดภายในระยะเวลา ประกอบไปด้วย

ฉากที่ 1 พระลอลาแม่

ฉากที่ 2 พระลอเสียน้ำ

ฉากที่ 3 พระลอตามไก่

ฉากที่ 4 พระลอลงสวน

ฉากที่ 5 พระลอเข้าห้อง

ลักษณะฉาก

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ กรุณาให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการสร้างฉาก ประกอบการแสดงละครพันทางเรื่องพระลอในครั้งนั้นดังนี้

“รู้สึกจะมีฉากหลังเป็นม่านระบาย หลักการสร้างฉากเดียวกันกับมโนห์รา ต้องดี สวย ถูกและ สอดคล้องกับท้องเรื่อง หรือถ้าจะลงทุนทำก็ลงทุนน้อยที่สุด ส่วนใหญ่เป็นระบบสัญลักษณ์ พระลอ เพลงเพราะ รำก็สวยอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นฉากไม่ต้องเยอะ ไม่อย่างนั้นการแสดงจะไม่เด่น”

จากบทสัมภาษณ์จะเห็นได้ว่าลักษณะของฉาก จัดแสดงแบบมีฉาก มีอุปกรณ์ประกอบฉาก เพื่อบ่งบอกถึงลักษณะของฉากนั้น ลักษณะฉากของเนื้อเรื่อง ในละครพันทางเรื่องพระลอ มีการกำหนดหน้าที่ของฉากดังนี้ คือมีการกำหนดฉากจะบ่งชี้ถึงสถานที่ บ่งบอกสถานภาพของตัวละคร บ่งบอกบรรยากาศ การสร้างฉากในครั้งนั้น เป็นการสร้างฉากประเภท ฉากตามจินตนาการ สร้างฉากโดยอาศัยหลักของภาพความเป็นจริงในการสร้างแต่ปรับลดหรือเพิ่มเติมจากความเป็นจริง เช่น ในฉากลงสวนจะไม่มีสวน ใช้น้ำเป็นฉากหลักเพื่อไม่ให้เด่นเกินผู้แสดง แต่ผู้ชมสามารถจินตนาการฉากได้จากท่าทางการรำรำของผู้แสดงและเนื้อร้องที่ใช้ประกอบการแสดง

¹⁷⁷ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 23 พฤศจิกายน 2563.

ภาพที่ 4.13 ลักษณะฉาก และเครื่องแต่งกายตัวละครผู้หญิง

ในละครพันทาง เรื่องพระลอ ปีพ.ศ. 2534

ที่มา : ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากภาพข้างต้นคือภาพการแสดงในฉากดำเนินเรื่องของพระเพื่อน-พระแพง ณ เมืองสรอง มีการยกแท่นให้สูงจากพื้นของเวที 2 ชั้น มีฉัตรอยู่ด้านบนระหว่างเตียงที่ใช้นั่ง เพื่อบ่งบอกถึงชนชั้นของตัวละคร มีการใช้ผ้าประคบฉากทำให้ภาพของการแสดงเกิดความอ่อนหวาน นุ่มนวล ส่งเสริมให้เข้าใจตัวละครหลักในฉากนั้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ลักษณะการแต่งกาย

ลักษณะการแต่งกาย แต่งกายตามเชื้อชาติ การแต่งกายของตัวละครผู้หญิง เป็นการแต่งกายแบบสตรีภาคเหนือ สังเกตได้จากรูปแบบการแต่งกายที่มีการนุ่งผ้าซิ่น สวมเสื้อแขนยาว ห่มสไบแบบภาคเหนือและเกล้าผมสูง

การแต่งกายของพระลอ และตัวละครผู้ชาย เป็นการแต่งกายแบบยืนเครื่องพระและแต่งกายแบบผสม เพื่อสื่อให้เห็นถึงความเป็นเชื้อชาติ นอกจากการสื่ออารมณ์ในการแสดงละคร สีสັນและรูปแบบของเครื่องแต่งกายก็มีความสำคัญต่อการแสดง เพราะสามารถบ่งบอกได้ถึงลักษณะนิสัย อายุ หรือองค์ประกอบอย่างอื่นที่เกี่ยวข้อง การแต่งกายเสริมให้การแสดงมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4.14 ลักษณะการแต่งกายแบบบ่งบอกเชื้อชาติ ของนางรีน-นางโรย และนายแก้ว-นายขวัญ
ที่มา : ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากภาพข้างต้นคือภาพการแสดงละครพื้นทาง เรื่องพระลอ เป็นการแสดงช่วง ฟ้อนรัก ในฉากนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงการแต่งกายของผู้แสดงบทนางรีน-นางโรย และผู้แสดงบทนายแก้ว-นายขวัญ ผู้แสดงบทนางรีน-นางโรย แต่งกายด้วยการนุ่งซิ่น สวมเสื้อแขนกระบอก ห่มสไบ เก้าอี้มมวยประดับดอกไม้ ผู้แสดงบทนายแก้ว-ขวัญ แต่งกายประยุกต์แบบบ่งบอกเชื้อชาติ สวมเสื้อแขนสั้นมีเชิงบริเวณแขนเสื้อ สวมกรองคอ ห่มผ้าคล้องคองิ้งชายผ้าไปด้านหลัง สวมสนับเพลาและนุ่งโจงกระเบน มีผ้าคาดเอว เก้าอี้มมวยและพันผ้าโพกศีรษะ

ภาพที่ 4.15 ภาพลักษณะการแต่งกายแบบบ่งบอกเชื้อชาติของผู้แสดงบทพระลอ
และผู้แสดงบทนายแก้ว-นายขวัญ ปีพ.ศ. 2534

ที่มา : ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพข้างต้นคือภาพการแต่งกายของพระลอ และนายแก้ว-นายขวัญ พระลอ แต่งกาย
ประยุกต์แบบบ่งบอกเชื้อชาติ ห่มสไบ สวมกรองคอ สวมสนับเพลาและนุ่งโจงกระเบน มีผ้าคาดเอว
สวมกระบังหน้า นายแก้ว-ขวัญ แต่งกายประยุกต์แบบบ่งบอกเชื้อชาติ สวมเสื้อแขนสั้นมีเชิงบริเวณ
แขนเสื้อ สวมกรองคอ สวมสนับเพลาและนุ่งโจงกระเบน มีผ้าคาดเอว เก้าอี้มมวยและพันผ้าโพก
ศีรษะ

ภาพที่ 4.16 ภาพผู้แสดงละครพันทางเรื่องพระลอ ปีพ.ศ. 2534

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

การคัดเลือกผู้แสดงและการฝึกซ้อม

การแสดงละครพันทาง เรื่องพระลอ เป็นละครที่ดำเนินไปตามขนบธรรมเนียมแบบแผนของละครพันทาง การสื่อสารของการแสดงจะสื่อสารด้วยรำเป็นหลัก การคัดเลือกผู้แสดงจึงต้องคัดเลือกผู้แสดงที่มีความชำนาญในทักษะด้านการรำรำ มีความเข้าใจต่อบทบาท มีรูปร่างหน้าตา ที่เหมาะสมกับบทบาท มีวินัยและความอดทนต่อการฝึกซ้อม โดยผู้แสดงทั้งหมดเป็นนิสิตจากภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อคัดเลือกผู้แสดงให้เหมาะสมตามบทบาทและลักษณะของตัวละครแล้วจึงมีการฝึกซ้อมการแสดง

รายนามผู้แสดง (บางส่วน)¹⁷⁸

พระลอ	นางสาวอาณิกา	สายธนู
	นางสาวมาลินี	งามวงศ์วาน
พระเพื่อน	นางสาววันฉวี	สีบสายพรหม
พระแพง	นางสาวพินดา	ต้นเดี่ยว
พระนางบุญเหลือ	นางสาวเสาวรส	ฉนิกกุล

¹⁷⁸ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 18 พฤษภาคม 2565.

นางริน	นางสาวปิยะพร	สำราญ
นางโรย	นางสาวรสนันท์	วรรณประทุม
นายแก้ว	นายจิรายุทธ	พนมรักษ์
นายขวัญ	นายมงคล	แน่นอุดร

4.3.4 ละครนอก เรื่องไกรทอง (พ.ศ. 2535)

การแสดงละครนอก เรื่องไกรทอง ในการแสดงละครประจำภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงเมื่อปี พ.ศ. 2535 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อำนวยการแสดงโดย รศ.ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ กำกับการแสดงโดย อ.สุวรรณี ชลานุเคราะห์¹⁷⁹

ลักษณะการแสดง

ลักษณะการแสดง แสดงแบบละครนอก การแสดงครั้งนั้นเป็นการแสดงผลการเรียนของนิสิต ภาควิชานาฏศิลป์ มีการปรับให้บทมีความกระชับ มีมุขตลก เน้นความสนุกสนาน¹⁸⁰

ลักษณะฉาก

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ กรุณาให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการสร้างฉาก ประกอบการแสดงละครนอกเรื่องไกรทองในครั้งนั้นดังนี้

“ไกรทอง คือที่สุด ตอนนั้นทำสะพาน มีคลอง ให้ชาวบ้านเล่นกันสนุกสนาน แล้วจะเข้าใจมาคาบคน ลักษณะของฉาก ใช้แทนของอาคาร (หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) เรียงซ้อนกัน รู้สึกจะทำเป็นสะพานโค้งเหมือนทำน้ำ คือเราทำละครโรงเรียนแบบนี้ งบประมาณ เราก็ต้องดูว่ามีวัตถุดิบอะไร แล้วก็เอามาสมบวกรับท้องเรื่อง เรื่องนี้มันต้องมีน้ำ เราก็ทำฉากทำน้ำหรือเรือนแพ ให้ดูสมจริงหน่อย ที่สำคัญเราไม่มีแรงงานจัดฉากย้ายฉาก คือเวลาเปลี่ยนฉากเนี่ยพื้นที่ แคชเชียร์อุปกรณ์ต่าง ๆ ฉากถ้าไม่เป็นชิ้นบาง ๆ ก็เอามาพาดเข้าไป”

จากบทสัมภาษณ์จะเห็นได้ว่า การสร้างฉากนั้น เป็นการสร้างฉากประเภท ฉากเอนกประสงค์ จัดแสดงแบบมีฉากหมู่บ้านที่สร้างสรรค์ในลักษณะตามจินตนาการ ใช้ Step ของเวทีให้เกิดประโยชน์

¹⁷⁹ สัมภาษณ์, พีรพงศ์ เสนไสย, 5 พฤษภาคม 2565.

¹⁸⁰ “เรื่องเดียวกัน”

สูงสุด ลักษณะของฉากในละครนอกเรื่องไกรทองนี้ถูกถ่ายทอดให้สัมพันธ์กับการตั้งเนื้อเรื่องและลักษณะของตัวละคร เช่น การทำสะพานจำลอง เรือนแพจำลอง เป็นต้น กล่าวคือละครเรื่องนี้มีการสร้างฉากให้ความโดดเด่นในเชิงสัญลักษณ์ชิ้นใหญ่ แต่ไม่เด่นเกินผู้แสดงเพราะยังคงยึดฉากหลักเป็นม่าน ให้ผู้ชมจินตนาการภาพได้ด้วยตนเอง

ลักษณะการแต่งกาย

สำหรับละครเรื่องนอกเรื่องไกรทองนี้ คือนิทานพื้นบ้าน ลักษณะการแต่งกายจึงไม่มีรูปแบบจำกัดที่แน่นอน การออกแบบการแต่งกายจึงออกแบบให้มีความรู้สึกถึงความเป็นไทยพื้นบ้านดัดแปลงจากแบบฉบับกรมศิลปากร ดัดแปลงให้เพียงพอต่องบประมาณและการแต่งกายจึงเป็นรูปแบบของเฉพาะของภาควิชานาฏศิลป์ ให้ความสำคัญที่เกิดขึ้นกลมกลืนได้ดีกับความเป็นละครพื้นบ้าน

การคัดเลือกผู้แสดงและการฝึกซ้อม

การแสดงละครนอกเรื่องไกรทอง เป็นละครที่ดำเนินไปตามแบบแผนของละครนอก การสื่อสารของการแสดงจะสื่อสารด้วยรำเป็นหลักแต่รวดเร็ว กระทบกระเจิงมีสอดแทรกกล เพื่อให้เกิดอรรถรสต่อการรับชม การคัดเลือกผู้แสดงจึงต้องคัดเลือกผู้แสดงที่มีความชำนาญในด้านทักษะการรำ มีความเข้าใจต่อบทบาท มีรูปร่างหน้าตาที่เหมาะสมกับบทบาท มีทักษะในการสื่อสารอารมณ์ผ่านสีหน้าและท่าทาง

รายนามผู้แสดง (บางส่วน)¹⁸¹

ไกรทอง	นายยศศิริ	พลศิริ
ตะเภาก้าว	นางสาวรสนันท์	วรรณประทุม
ตะเภาทอง	นางสาวปิยะพร	สำราญ
วิมาลา	นางสาววรากร	รุ่งแจ้ง
ชาละวัน	นายพิเชษฐ	กลิ่นชื่น

¹⁸¹ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 20 พฤษภาคม 2565.

4.3.5 ละครใน เรื่องอุณรุท (พ.ศ. 2537)

การแสดงละครใน เรื่องอุณรุท ในการแสดงละครภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงเมื่อวันที่ 9-11 ธันวาคม พ.ศ.2537 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลักษณะการแสดง

ลักษณะการแสดง การแสดงลักษณะละครใน¹⁸² ก่อนการแสดงมีการแสดงเบิกโรง รามสูรเมขลา ละครเรื่องอุณรุท แสดงแบบละครใน

องค์ที่ 1 พระไตรอุ้มสม

ฉากที่ 1 ในป่า

ฉากที่ 2 ตำหนักนางอุษา

องค์ที่ 2 ศุภลักษณ์วาดรูป

ฉากที่ 1 วิมานเมฆ

ฉากที่ 2 ตำหนักนางอุษา

องค์ที่ 3 อุ้มสม

ฉากที่ 1 ห้องบรรทมพระอุณรุท

ฉากที่ 2 ท้องฟ้า

ฉากที่ 3 ตำหนักนางอุษา

ก่อนการแสดงมีการแสดงชุด เมฆลารามสูรเป็น การแสดงเบิกโรง ในการแสดงครั้งนั้นมีอาจารย์ และนักศึกษาจากประเทศญี่ปุ่นเข้าร่วมการแสดงด้วย¹⁸³ จึงมีการฝึกซ้อมเป็นอย่างดี และนับว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก

ลักษณะฉาก

ลักษณะฉาก จัดแสดงแบบมีฉากท้องพระโรง ใช้ฉากแบบเหมือนจริงผสมผสานกับจินตนาการของผู้สร้างสรรค์ ออกแบบโดยทีมนิสิตระดับชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานาฏยศิลป์

¹⁸² “เรื่องเดียวกัน หน้า 1”

¹⁸³ รัชดาพร สุคติ, “การแสดงละครใน เรื่องอุณรุท”, รายงานปริญญาบัณฑิต สาขานาฏยศิลป์ไทย ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2537, หน้า 26

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การแสดงครั้งนั้นใช้การสร้างฉากประกอบการแสดงใหม่เกือบทั้งหมด มีการขอยืมอุปกรณ์จากเรือนไทยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ลักษณะฉาก จัดแสดงแบบมีฉากต่าง ๆ ตามองค์ประกอบของเนื้อเรื่อง ในละครใน เรื่องอุณรุท มีการกำหนดหน้าที่ของฉาก ดังนี้ คือมีการกำหนดฉากจะบ่งชี้ถึงสถานที่ บ่งบอกยุคสมัย บ่งบอกบรรยากาศ การสร้างฉากในครั้งนั้น เป็นการสร้างฉากประเภท ฉากเสมือนจริง สร้างฉากโดยอาศัยหลักของภาพความเป็นจริงในการสร้างแต่ปรับลดหรือเพิ่มเติมจากความเป็นจริง เช่น การสร้างฉากท้องฟ้า เนื่องจากในความเป็นจริงนั้นมนุษย์ไม่สามารถเหาะได้ การสร้างสรรค์จึงต้องใช้จินตนาการของผู้สร้างสรรค์เป็นองค์ประกอบหลักในการสร้าง เป็นต้น และอาศัยหลักการสร้างฉากเชิงสัญลักษณ์ เช่น ใช้เตียง 1 หลัง แทนทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถนั่งได้ภายในเรื่อง ซึ่งผู้ชมก็ยังสามารถเข้าใจสัญลักษณ์นี้ได้จากองค์ประกอบอื่นๆ ของการแสดง ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ฉากเด่นเกินกว่าการแสดง

ลักษณะการแต่งกาย

ลักษณะการแต่งกาย เนื่องจากภาควิชานาฏศิลป์มีเครื่องแต่งกายไม่เพียงพอ จึงมีการเช่าเครื่องแต่งกายเพิ่มจากร้านเช่าชุดของเอกชนเป็นจำนวน 30 ชุด¹⁸⁴ สำหรับเรื่องอุณรุท แสดงในรูปแบบของละครใน ลักษณะการแต่งกายจึงเป็นไปตามขนบประเพณีการแต่งกายแบบละครใน ตัวละครเอกเป็นกษัตริย์ เครื่องแต่งกายจึงเลียนแบบจากเครื่องทรงของพระมหากษัตริย์ ประกอบไปด้วยการแต่งกายยืนเครื่องพระและนางตามแบบฉบับกรมศิลปากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

¹⁸⁴ รัชดาพร สุคติ, “การแสดงละครใน เรื่องอุณรุท”, รายงานปริญญาบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2537, หน้า 28.

ภาพที่ 4.17 ศุภลักษณ์อุ้มสม

ที่มา : รายงานการแสดงละครใน เรื่องอุณรุท โดยนางสาวรัชดาพร สุคโต นิสิตเก่าสาขานาฏยศิลป์
ไทย ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2537

จากภาพข้างต้นคือภาพการแต่งกายยืนเครื่องพระ-นาง ของผู้แสดงบทพระอุณรุท (รับบท
โดยนางสาวขวัญตา สมุทรทอง) และผู้แสดงบทนางศุภลักษณ์ (รับบทโดยนางสาวนริศรา ศิริพานิช)
แต่งกายยืนเครื่องพระ-นาง

การคัดเลือกผู้แสดงและการฝึกซ้อม

การแสดงละครใน เรื่องอุณรุท เป็นละครที่ดำเนินไปตามขนบธรรมเนียมแบบแผนของละคร
ใน การสื่อสารของการแสดงจะสื่อสารด้วยรำเป็นหลัก การคัดเลือกผู้แสดงจึงต้องคัดเลือกผู้แสดงที่มี
ความชำนาญในด้านทักษะการรำ มีความเข้าใจต่อบทบาท มีรูปร่างหน้าตาที่เหมาะสมกับบทบาท มี
ทักษะในการสื่อสารอารมณ์ผ่านสีหน้า โดยผู้แสดงทั้งหมดเป็นนิสิตจากภาควิชานาฏยศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนักเรียนแลกเปลี่ยนจากประเทศญี่ปุ่น

รายนามผู้แสดง

พระอุณรุท	นางสาวขวัญตา	สมุทรรทอง
	นางสาวอรอนงค์	ปัญญาวงศ์
นางอุษา	นางสาวประภัสรา	จำปาศรี
นางศุภลักษณ์	นางสาวแก้วตา	สุขเกษม
	นางสาวนริศรา	ศิริพานิช
พระไทร	นายมีมงคล	หวังในธรรม
กวาง	นางสาวสุรียทิพย์	ดิเรกโชภิต
พระอินทร์	นางสาวรมณียา	ไชยวสุ
เทพไท	นายวิเชษฐ์ศักดิ์	บุญเอื้อ
ครุฑ	นายมนตรี	กระจ่างศรี
นาค	นางสาวเสาวลักษณ์	พงษ์ทองคำ
พระพาย	นางสาวกริการ์	แก้วเจริญผล
พระอาทิตย์	นางสาวมาริโกะ	อุสึกิ
พระเพลิง	นางสาวสายฉัตร	สิงหนาท
พระมาตลี	นายพิเชษฐ์	กลิ่นชื่น
ท้าวจตุโลกบาล	นายนิพนธ์	ปานพวงศรี
	นายสุชาติ	เสื่อสี
	นายสนั่น	สุยะคำ
	นายอนุกุล	โรจนสุขสมบุรณ์
ท้าวจุฬาริวัณ	นางสาวรวีกา	กั้ววงศ์
พี่เลี้ยงนางกำนัล	นางสาวพรพรรณ	เพ็ชรประกัน
	นางสาวศิริพร	หนูทอง
	นางสาวมณฑิชา	ศรีนิล
	นางสาวเมธาวิ	เหล่าพลาายนาค
	นางสาวปิ่นเกศ	วัชรปาน
	นางสาวพัชรินทร์	สว่างช่วง

นางสาวเอมิโกะ   โคนะยากิ
 นางสาวฮิโรมิ   โอโอสึกะ¹⁸⁵

4.3.6 ละครใน เรื่องอิเหนา (พ.ศ. 2539)

การแสดงละครใน เรื่องอิเหนา ในการแสดงละครประจำภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงเมื่อวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2539 และวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2539 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลักษณะการแสดง

ลักษณะการแสดง แสดงลักษณะละครใน¹⁸⁶ ก่อนการแสดงมีการแสดงรำเบิกโรงกิ่งไม้เงินทอง การแสดงจะประกอบไปด้วย

ฉากที่ 1 ลานนางจินตหรา

ฉากที่ 2 ชมศาล

ฉากที่ 3 ตัดดอกไม้ฉ้ายกริช

ฉากที่ 3 ไหว้พระ

ลักษณะฉาก

ลักษณะฉาก จัดแสดงแบบมีฉากต่าง ๆ ตามองค์ประกอบของเนื้อเรื่อง ในละครในเรื่องอิเหนา มีการกำหนดหน้าที่ของฉากดังนี้ คือมีการกำหนดฉากจะบ่งชี้ถึงสถานที่ บ่งบอกยุคสมัย บ่งบอกบรรยากาศ การสร้างฉากในครั้งนั้น เป็นการสร้างฉากประเภท ฉากเสมือนจริงตามจินตนาการ ไม่มีรูปแบบกำหนดตายตัว สร้างฉากโดยอาศัยหลักของภาพความเป็นจริงในการสร้างแต่ปรับลดหรือเพิ่มเติมจากความเป็นจริง เช่น การสร้างพระพุทธรูปแบบศรีวิชัย¹⁸⁷ และการสร้างศาลแบบลพบุรี ในการแสดงละครในแบบไทย เป็นต้น

¹⁸⁵ รัชดาพร สุคโต, “การแสดงละครใน เรื่องอุณรุท”, รายงานปริญญาบัณฑิต สาขานาฏยศิลป์ไทย ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2537, หน้า 25-26.

¹⁸⁶ ภาควิชานาฏยศิลป์, “อิเหนา ลานนาง ตัดดอกไม้ ไหว้พระ”, สูจิบัตรการแสดงละครในเรื่องอิเหนา, (2539).

¹⁸⁷ สัมภาษณ์, ภัทรอร สารทรานนท์, 25 พฤศจิกายน 2563.

ภาพที่ 4.18 ภาพการแสดงละครใน เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพข้างต้นคือภาพบรรยากาศการแสดงละครใน เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ ผู้แสดงบทนางบุษบา (รับบทโดยอาจารย์มาลินี งามวงศ์วาน) กำลังแสดงฉากไหว้พระ กับมะเดเหวี (รับบทโดยอาจารย์พัชรา บัวทอง) และเหล่าพระพี่เลี้ยงและนางกำนัลมีการสร้างสรรค์พระพุทธรูปโดยใช้ศิลปะในลักษณะผสมผสานกับสมัยศรีวิชัย

นพวรรณ จิตต์มันใจ ศิษย์เก่าผู้เข้าศึกษาในปีพ.ศ.2536 เป็นผู้ร่วมแสดง ละครใน เรื่องอิเหนา ได้กล่าวถึงฉากบุษบาเสีียงเทียนดังนี้

“ฉากบุษบาไหว้พระ เสีียงเทียนในศาล อันนี้จะสวยมาก อาจารย์สุรพล วิรุฬห์รักษ์ เป็นผู้ออกแบบ โดยสร้างองค์พระขึ้นใหม่เพราะจะไม่ได้นั่งท่าตรงปกติแบบพระพุทธรูปทั่วไป แต่มีความอ่อนช้อยงดงาม สรีระมีการวางท่าทางที่อ่อนหวาน ถ้าย่น้ำหนักร่างกายให้เอนเอียงไปทางหนึ่ง งามยิ่งนัก พระองค์ใหญ่มากด้วย เป็นจุดดึงดูดสายตาที่โดดเด่นมาก และฉากยังมีการสร้างมิติในเชิงลึก ไม่ได้แบนราบเป็นหน้าตาตรง แต่จะมีมุมทแยง...”

จะเห็นได้ว่าในกระบวนการสร้างฉาก ต้องอาศัยการร่วมมือกันจากนิสิตผู้ดำเนินงานหลายส่วน และการสร้างฉากในครั้งจะแตกต่างกับการสร้างฉากในละครเรื่องอื่นที่ผ่านมาตรงที่ต้องการความยิ่งใหญ่ อลังการ แต่ก็ต้องดำเนินไปตามงบประมาณที่กำหนด ดังนั้นความสามารถของผู้ออกแบบจึงถือเป็นจุดสำคัญในการสร้างการแสดงครั้งนี้ ผลลัพธ์ที่ปรากฏออกมาถือว่ามีการตอบสนอง

รับที่เป็นไปในทิศทางที่ดี สามารถสร้างความประทับใจแก่ประชาชนทั่วไปและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เข้าชมที่เป็นนิสิต นักศึกษาจากสถาบันอื่นได้อีกด้วย

ลักษณะการแต่งกาย

ลักษณะการแต่งกาย สำหรับเรื่องอิเหนา ถูกแสดงในรูปแบบของละครใน ลักษณะการแต่งกายจึงเป็นไปตามขนบประเพณีการแต่งกายแบบละครใน แต่งกายด้วยเครื่องทรงแบบละครไทยโบราณ ตัวละครเอกเป็นกษัตริย์ และเทวดา เครื่องแต่งกายจึงเลียนแบบจากเครื่องทรงของพระมหากษัตริย์ ประกอบไปด้วยการแต่งกายยืนเครื่องพระ-นางตามแบบฉบับกรมศิลปากร

การคัดเลือกผู้แสดงและการฝึกซ้อม

การแสดงละครใน เรื่องอิเหนา เป็นละครที่ดำเนินไปตามขนบธรรมเนียมแบบแผนของละครใน การสื่อสารของการแสดงจะสื่อสารด้วยการรำเป็นหลัก การคัดเลือกผู้แสดงจึงต้องคัดเลือกผู้แสดงที่มีทักษะในการปฏิบัติท่ารำได้ดี มีทักษะในแสดง การจดจำ มีทักษะในการสื่ออารมณ์ผ่านสีหน้า รูปร่างหน้าตาเหมาะสมกับบทบาท มีความอดทนและมีวินัยต่อการฝึกซ้อม โดยผู้แสดงทั้งหมดเป็นนิสิต และคณาจารย์ปัจจุบัน จากภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอาจารย์จากสถาบันภาษา ซึ่งมีความสามารถทางนาฏศิลป์เป็นอย่างดี¹⁸⁸ เมื่อคัดเลือกผู้แสดงให้เหมาะสมแล้วจึงมีการฝึกซ้อมการแสดง เพื่อให้พร้อมต่อการแสดงสู่สายตาของผู้ชม

รายนามผู้แสดง

ตอนลานางจินตะหรา

อิเหนา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฝอยฝา	พันธุ์พัก
จินตะหรา	อาจารย์สวภา	เวชสุรักษ์
พระพี่เลี้ยง	นางสาวนิรมล	เจริญหลาย
	นางสาวทิမ်พร	ชมภูทิพย์
	นางสาวสาธิตา	เชียวช่อม
	นางสาววรกมล	เหมศรีชาติ

¹⁸⁸ สัมภาษณ์, มาลินี อาชายุทธการ, 20 พฤษภาคม 2565.

ตอนชมศาล		
บุษบา	อาจารย์มาลินี	งามวงศ์วาน
พระพี่เลี้ยง	นางสาวสุรียทิพย์	ศิริโชค
	นางสาวนพวรรณ	จิตต์มั่นใจ
	นางสาวพัชรินทร์	สว่างช่วง
	นางสาวพรพรรณ	เพชรปานกัน
นางกำนัล	นางสาวชมพูนุช	กุลจิตติกิจ
	นางสาวคะนิงนิจ	เกียรติถาวรรงค์
	นางสาวมณธิชา	ศรีนิล
	นางสาวประภาภรณ์	โพธิ์ใต้
ตอนตัดดอกไม้ถวายกริช		
อิเหนา	นางสาวอรอนงค์	ปัญญาวงศ์
ตอนไหว้พระ		
อิเหนา	นางสาวเสาวลักษณ์	พงษ์ทองคำ
สังคามาระดา	นางสาวพิมพ์รัตน์	ออลิวัลย์
มะเดหี	อาจารย์พัชรา	บัวทอง
บุษบา	อาจารย์มาลินี	งามวงศ์วาน ¹⁸⁹

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

4.3.7 ละครตีกดาบรพรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนตัดดอกไม้ถวายกริช (พ.ศ.2542)

การแสดงละครตีกดาบรพรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนตัดดอกไม้ถวายกริช ในการแสดงละครประจำภาควิชา นาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดแสดงเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2542 และวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2542 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁸⁹ ภาควิชา นาฏยศิลป์, “อิเหนา ลานาง ตัดดอกไม้ ไหว้พระ”, สูจิบัตรการแสดงละครในเรื่องอิเหนา, (2539).

ลักษณะการแสดง

ละครดึกดำบรรพ์ แสดงในลักษณะที่ผู้แสดงร้องและรำเองเป็นครั้งแรกของภาค วิชานาฏศิลป์¹⁹⁰ แสดงในลักษณะที่มีการจัดฉากให้สมจริง ทำให้ผู้ชมทราบสถานที่และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการแสดง ไม่มีบทที่กล่าวถึงอากัปกริยาของตัวละครเพราะจัดฉากให้ผู้ชมเข้าใจง่าย มีการพ่อนรำน้อยกว่าละครใน เนื่องจากผู้แสดงจะต้องร้องเอง ทำให้ผู้แสดงจำเป็นต้องมีเนื้อเสียงที่ไพเราะ เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงคือ วงปี่พาทย์มโหรี ในการแสดงประกอบไปด้วย

ฉากที่ 1 ชมดง

ฉากที่ 2 ชมศาล

ฉากที่ 3 ตัดดอกไม้ฉายกริช

ลักษณะฉาก

จัดแสดงแบบมีฉาก ตามองค์ประกอบของเนื้อเรื่อง ในละครดึกดำบรรพ์เรื่องอิเหนา ตอนตัดดอกไม้ฉายกริช มีการกำหนดหน้าที่ของฉากดังนี้ คือมีการกำหนดฉากที่บ่งชี้ถึงสถานที่ บ่งบอกยุคสมัย บ่งบอกบรรยากาศที่ส่งเสริมให้การแสดงมีความสมบูรณ์มากขึ้น เป็นการสร้างฉากประเภทฉากเสมือนจริง สร้างฉากโดยอาศัยหลักของภาพความเป็นจริงในการสร้างแต่ปรับลดจากความเป็นจริง เช่น การใช้กระดาษแก้วในการประดิษฐ์อุปกรณ์ประกอบฉาก ใช้ต้นไม้ที่สร้างขึ้นสลักกับต้นไม้จริง การสร้างฉากในละครดึกดำบรรพ์เรื่องอิเหนา ตอนตัดดอกไม้ฉายกริช ครั้งนี้ มุ่งเน้นให้มีความเป็นไปในทิศทางของภาพในจินตนาการเล็กน้อยเพื่อเพิ่มบรรยากาศ เพราะละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา เป็นเรื่องราวที่ถูกแต่งขึ้นจากจินตนาการโดยมีต้นแบบมาจากเรื่องราวของมนุษย์ และเรื่องราวเหนือธรรมชาติ ผู้แสดงรับบทเป็นชนชั้นกษัตริย์ จึงต้องสร้างฉากให้เหมาะสมกับฐานะของตัวละคร

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์กรุณาให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับกระบวนการสร้างฉากไว้ดังนี้

“ฉากคล้าย ๆ สมจริงเพราะครูสุวรรณต้องการฉากต้นไม้ใหญ่ มีนกโพระดกในเรื่อง ฉากผมก็ไปโรงละครแห่งชาติไปขอฉากที่เขาเก็บไว้เอามาม้วนมาปั้นทำเป็นกิ่ง ตอนขึ้นเวทีฉายแสงไปมันก็ดูดีนะ ส่วนที่อยู่กับพื้นก็เอากระดาษ เอาทางมะพร้าวมาพันสีให้มันดูมีมิติ เอาหนังสือพิมพ์ตัดเป็นใบไม้

¹⁹⁰ สัมภาษณ์, ภัทรอร สารทรานนท์, 25 พฤศจิกายน 2563.

แหลมๆ แล้วเสียบไปบนโพม แล้วก็เอาไปเรียง ๆ กัน ดอกไม้ก็ใช้ทิวชูปั่นดูไกล ๆ อลังเลแหละ ก้านก็เอามาจากไม้กวาดทางมะพร้าว ก็ช่วยกันนิสิต ไม่เกินชั่วโมงก็เสร็จ”

“ทำเป็นคล้าย ๆ รากไทร เป็นต้นประดิษฐ์ ห้อยจากเพดานลงมา ก็เอาเชือกแล้วก็ใช้กระดาษหนังสือพิมพ์ทำเป็นใบไม้ พั่น ๆ แล้วก็ห้อยลงมาเป็นรากไทร ตอนนั้นใช้เทปม้วนสีน้ำตาลๆ ที่เป็นเทปเพลงม้วนแบบสมัยก่อน พอโดนลมก็จะดูพริ้วสวย ผมเรียนมาด้านนี้แล้วละครมั้นเป็นของหลอกเป็นมายา ถ้าใช้ของจริงจะไม่สวย เพราะของจริงมันไม่จับแสง เราต้องคิด Lighting movement ให้มันมีชีวิตชีวา แล้วเราก็ต้องมีพัดลมช่วย แล้วโรงละครแอร์แรงเราก็ต้องคิดว่าจะวางตรงไหนถึงจะโดนลม เราก็ต้องรู้จักพื้นที่ด้วยจะได้ง่ายขึ้น ด้วยข้อจำกัดเหล่านี้เราต้องพลิกแพลงให้ได้”

จากบทสัมภาษณ์ข้างต้นพบว่า ในกระบวนการสร้างฉากต้องอาศัยทักษะเฉพาะของผู้ออกแบบสร้างสรรค์ และใช้การร่วมมือกันจากนิสิตผู้ดำเนินงานหลายส่วน ทำให้ฉากในครั้งดูมีความยิ่งใหญ่ อลังกาล และอยู่ภายใต้งบประมาณที่กำหนด เมื่อสามารถบริหารจัดการได้ดีในงบประมาณที่กำหนดจึงทำให้เกิดความประทับใจแก่ประชาชนทั่วไปที่เข้ารับชมเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 4.19 ลักษณะฉากละครตีกตาบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนตัดดอกไม้ฉวยกริช
ที่มา : ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพข้างต้นคือภาพการแสดงละครตีกตาบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนตัดดอกไม้ฉวยกริช มีการใช้ฉากที่คล้ายความเป็นจริง มีการสร้างต้นไม้จำลองการประกอบฉากการแสดง ใช้โพมแกะสลักเป็นรูป

ห็น เพื่อให้การแสดงดูคล้ายภาพความเป็นจริงมากที่สุด ตามที่ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ได้กรุณาให้สัมภาษณ์ไว้ และเลือกใช้แสงสีเดียวตลอดการแสดง เนื่องจากผู้แสดงแต่งกายด้วยชุดเครื่อง ใช้ดุ้นในการปัก เมื่อถูกแสงที่มีสีสนมากเกินไป อาจจะทำให้ผู้ชมเกิดอาการไม่สบายตา ในการรับชม และทำให้สีของการแต่งกายเพี้ยนไปจากความเป็นจริง

ลักษณะการแต่งกาย

ในการแสดงละครดึกดำบรรพ์ตามแบบแผน มีการกำหนดการแต่งกายตามประเพณี ได้แก่ แต่งกายยืนเครื่องละคร ตามลำดับชั้นยศของตัวละครในแต่ละบทบาท

ลักษณะการแต่งกาย สำหรับเรื่องอิเหนาถูกแสดงในรูปแบบของละครดึกดำบรรพ์ ลักษณะการแต่งกายจึงเป็นไปตามขนบประเพณีการแต่งกายแบบละครดึกดำบรรพ์ แต่งกายด้วยเครื่องทรงแบบละครไทยโบราณ ตัวละครเอกเป็นกษัตริย์และเทวดา เครื่องแต่งกายจึงเลียนแบบจากเครื่องทรงของพระมหากษัตริย์ ประกอบไปด้วยการแต่งกายยืนเครื่องพระ-นางตามแบบฉบับกรมศิลปากร

ภาพที่ 4.20 ลักษณะการแต่งกายอิเหนา

ที่มา : ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพข้างต้นคือภาพผู้แสดงบทธิเหนา (รับบทโดยนางสาวประภาศรี ศรีประเสริฐ)
กำลังปฏิบัติทำยืนแบบละครไทย

ภาพที่ 4.21 ลักษณะการแต่งกายบุชบา

ที่มา : ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพข้างต้นคือภาพผู้แสดงบทบาทนางบุชบา (รับบทโดยนางสาวมธุรส ธารารณกุล) แต่งกาย
ยืนเครื่องสีแดงขลิบเขียว นุ่งพระภูษาสีเขียว สวมรัดเกล้ายอด กำลังปฏิบัติทำนั่งแบบละครไทย

การคัดเลือกผู้แสดงและการฝึกซ้อม

การแสดงละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนตัดดอกไม้ฉายกริช เป็นละครที่ดำเนินไปตาม
ขนบธรรมเนียมแบบแผนของละครดึกดำบรรพ์ตามท้องเรื่อง การสื่อสารของการแสดงจะสื่อสารด้วย
การร้อง และรำเป็นหลัก การคัดเลือกผู้แสดงจึงต้องคัดเลือกผู้แสดงที่สามารถขับร้องเพลงได้ดี มีเนื้อ
เพลงที่ไพเราะ มีความเข้าใจต่อการร้องเพลงไทยเดิม โดยผู้แสดงทั้งหมดเป็นนิสิตและคณาจารย์
ปัจจุบัน จากภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อคัดเลือกผู้แสดง
ให้เหมาะสมตามบุคลิกภาพและลักษณะของตัวละครแล้วจึงมีการฝึกซ้อมการแสดงตามบทบาท
เพื่อให้พร้อมต่อการแสดงสู่สายตาของผู้ชม

รายนามผู้แสดง

อิเหนา	นางสาวประภาศรี	ศรีประเสริฐ
บุษบา	นางสาวมธุรส	ธาราธนกุล
สังคามารตา	นางสาวนันธิดา	มัย์รัตน์
พี่เลี้ยง 4 คน	นางสาวสิริพรรณ	นุชอยู่
	นางสาวอุษณีย์	มิวิชาตระกูล
	นางสาวเบญจมาภรณ์	จารุศิริ
	นางสาวอาสยา	หอมทรัพย์
เสนา 4 คน	นางสาวเสาวลักษณ์	พุกเกษม
	นางสาวพจมาน	หวานคำเพราะ
	นางสาวพุทธพร	อ่อนศิระ
	นางสาวกุลกานต์	วะสินนท์
กิดาหยัน 4 คน	นางสาวชนิดา	จันทร์งาม
	นางสาวจิตราพรรณ	สุขสมัย
	นางสาวญาณี	บุญประกอบ
	นางสาวศศิรินทร์	เชี่ยวชาญพานิชย์
พี่เลี้ยง 4 คน	นางสาวเกศ	นวลศรี
	นางสาวสุวรรณา	มีบรรจง
	นางสาวภัทรอร	สารทรานนท์
	นางสาวหรรษา	ตั้งสุวรรณ
กำนัล 4 คน	นางสาวเพิ่มพร	มกรมณี
	นางสาวประภาพรรณ	ภูเก้าล้วน
	นางสาวธนพร	รัตน์ไพศร
	นางสาวนันท์รัตน์	บันเทิง
ยุบล (นางค่อม)	นางสาวอริยา	ลิมกาญจนพงศ์
ไก่	เด็กหญิงพริ้ม	นิลบดี
	เด็กหญิงอัฐิภิญญา	คงอำนาจ ¹⁹¹

¹⁹¹ ภาควิชานาฏยศิลป์, “ละครตีกดาบรพีเรื่องอิเหนา ตอนตัดดอกไม้ฉายกริช”, สื่อบัณฑิตการแสดงละครตีกดาบรพีเรื่องอิเหนา, (2542).

4.3.8 ละครทดลอง เรื่องตรอยกำสรวล (พ.ศ.2562)

การแสดงละครทดลองเรื่องตรอยกำสรวลเป็นโครงการวิจัยสร้างสรรค์ ในการแสดงจึงได้มีการผสมผสานความเป็นไทยและความเป็นชาติตะวันตก ดำเนินงานโดยนิสิตภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใช้บทประพันธ์ของ สมภพ จันทรประภา ดัดแปลงเพื่อการแสดงโดย ประดิษฐ์ ประสาททอง จัดแสดงเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2562 รอบแรกเวลา 13.30 น. รอบสองเวลา 18.00 น. ณ หอแสดงดนตรี อาคารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ได้กรุณาให้คำจำกัดความของละครเรื่องตรอยกำสรวลว่าเป็นละครทดลอง เนื่องจากเป็นละครในรูปแบบที่มีการทดลองนำองค์ประกอบของการแสดงและกระบวนการต่าง ๆ มาประยุกต์ให้เหมาะสม โดยอาศัยโครงสร้างของการแสดงละครดึกดำบรรพ์มาเป็นต้นแบบ

ลักษณะการแสดง

ละครทดลอง เรื่องตรอยกำสรวล จัดอยู่ในประเภทบทละครดึกดำบรรพ์ของคุณสมภพ จันทรประภา แต่งขึ้นในปี พ.ศ. 2512 มีเนื้อเรื่องแปลกกว่าบทละครเรื่องอื่น ๆ เกี่ยวข้องกับตำนานของชาวกรีก คำโครงจากหนังสือประวัติศาสตร์ของหม่อมเจ้าทองทิฆายุ ทองใหญ่ ที่เขียนไว้ถึงตำนานกรีกในสมัยแรก¹⁹²

สำหรับละครทดลองเรื่องตรอยกำสรวล จะมีโครงสร้างต้นแบบมาจากละครดึกดำบรรพ์ เนื่องจากผู้แสดงพูดบทเองและร้องเอง ไม่มีผู้บอกบท และผู้แสดงจะไม่ออกท่าทางมาก ใช้ท่าทางในลักษณะของการแสดงกึ่งบัลเลต์ เนื่องจากผู้แสดงหลักเป็นนิสิตสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยจึงมีข้อกำหนดในการออกท่าทางให้ดำเนินไปในทิศทางของการแสดงกึ่งนาฏศิลป์ตะวันตก และจัดแสดง ณ หอแสดงดนตรี อาคารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงมีข้อกำหนดในเรื่องของพื้นที่ทำให้ไม่สามารถออกท่าทางอย่างมากได้ เพลงร้องที่ใช้จะเป็นการร้องเพลงไทยเดิมประกอบเครื่องดนตรีสากลผสมผสานกับเครื่องดนตรีไทย ได้แก่ ซอด้วง ซออู้ ขลุ่ย ฉิ่ง กรับ ขลุ่ย เปียโน กลองแขก สแนร์ ฉาบ ฉิมเหล็ก¹⁹³ เพราะเป็นการทดลองแสดงแบบตามเชื้อชาติ เรื่องตรอยกำสรวลมีการอ้างอิงมาจากยุค

¹⁹² สัมภาษณ์, สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 22 ตุลาคม, 2563.

¹⁹³ สัมภาษณ์, โสภณัฐ ฤกษ์สมุทร, 9 สิงหาคม 2564.

กรีก-โรมัน จึงใช้ดนตรีสากลในการบรรเลงแต่ยังใช้พื้นฐานทำนองเป็นเพลงไทยเดิมอยู่ บทละครเป็นกลอนออกภาษา มีลักษณะเป็นคำสอนเปรียบเปรย

ลักษณะฉาก

จัดแสดงแบบมีฉากต่าง ๆ ตามองค์ประกอบของเนื้อเรื่องโดยใช้ภาพกราฟฟิกประกอบการแสดง ผู้วิจัยพบว่าละครทดลองเรื่องตรอยกำสรวลใช้ฉากประเภท ฉากอเนกประสงค์ เพราะมีการสร้างฉากโดยใช้ชิ้นส่วนที่ประกอบได้ง่าย สมมติให้เป็นสถานที่ และใช้ภาพกราฟฟิก ประกอบการแสดงให้เกิดความเข้าใจในแต่ละองค์ของการแสดง เวทีเป็นลักษณะที่ชมแบบด้านเดียว ผู้แสดงเข้า-ออกจากด้านข้างของเวที วิธีการเปลี่ยนฉากจะอาศัยแสงเป็นตัวกำหนด เพราะไม่มีม่าน จึงใช้การเปิด-ปิดไฟเป็นสัญญาณในการเปลี่ยนฉาก ข้อแตกต่างจากละครเรื่องอื่นคือ ฉากไม่ได้มีหน้าที่แค่เสริมการแสดง แต่ฉากจะเป็นส่วนหนึ่งของตัวละคร จึงไม่สามารถแยกการวางภาพรวมของการแสดงออกจากกันได้ เพราะตัวละครเป็นส่วนหนึ่งของภาพรวมทั้งหมด การแสดงละครทดลองเรื่องตรอยกำสรวลมีตัวละครมาก และทุกองค์ประกอบถือเป็นการวางรูปแบบใหม่ทั้งหมด จึงต้องใช้เพลงเป็นตัวแปรต้น แล้วใช้แสงเป็นตัวแปรตามในการวางตำแหน่งของตัวละครและอุปกรณ์ประกอบฉาก ซึ่งจะแตกต่างจากละครเรื่องอื่นที่จะต้องออกแบบภาพรวมของการแสดงก่อน แล้วจึงดำเนินงานตามแผนภาพรวมของการแสดงนั่นเอง

จากข้อความข้างต้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามบทสัมภาษณ์ของศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ดังนี้

“แสดงในหอประชุมเล็ก เพราะฉะนั้นต้องใช้พื้นที่ที่นิ่งคนดูด้วย เวลาแท้ศพ เรื่องของฉากก็คือเรามีข้อจำกัดมากกว่าหอประชุมจุฬา อะไรก็ติดตั้งไม่ได้ เข้าออกลำบาก หลักการก็คือเอาแท่นวางตรงกลางเป็นเอกประสงค์ และให้สูงหน่อยนึง คล้ายเหมือนเป็นฉากสวรรค์ฉากโลก แล้วก็ฉากสนามรบข้างล่าง เป็น 3-4 ชั้น เพื่อจะได้เปลี่ยนอารมณ์ได้เยอะ แล้วก็ต้องแบ่งพื้นที่ แล้วเรากำกับด้วย เลยต้องวาง Blocking เป็น 8 พื้นที่ มีมุมซ้าย ขวาสุด มุมบนแท่น หน้าแท่น ข้างล่าง 8 พื้นที่หมายถึง 8 พื้นที่หลักที่ต้องมีแสงไฟส่อง หลักการทำฉากเรื่องนี้ก็คือ เอาพื้นที่สูงที่กำหนดคล้ายพีระมิดแล้วก็วางตำแหน่งการแสดงเป็น 8 พื้นที่ แล้วเอา Lighting คลุมลงไป แล้วภาพข้างหลังก็เอามาจากภาพจากกรีกพอให้เห็นว่าเป็นละครเรื่องกรีก ที่สำคัญเราต้องใช้พื้นที่โล่งเยอะเป็นพิเศษ เพราะเป็นละครที่ Move แบบฝรั่ง ไม่ใช่ปักหลักแบบละครรำไทย ฉะนั้นตัวฉากเป็นบรรยากาศของแสงกับภาพจางๆ แต่ละเซ็นเปลี่ยนเร็วมากจะยกจะย้ายมากไม่ได้เลย ถ้าสังเกตดูมันเป็นการออกแบบที่คิดมันตั้งแต่แรก

ระหว่างภาพของตัวละคร การจัดองค์ประกอบของตัวละคร การเคลื่อนไหวของตัวละคร แล้วเสริมด้วยเพลง แสงและภาพ แล้วการเชื่อมแต่ละซีนเราไม่สามารถขอยขาดออกจากกันได้ เพราะมันเร็วมาก จะเห็นว่านางฟ้าสามตนเนี่ยร้อยไว้ทั้งหมด ของเดิมเมื่อแรกเล่นก็เป็นละครปักหลักร้องและเดินไม่เยอะ แต่คราวนี้มีบัลเลต์เสริมเข้าไปหน่อยๆ สรุปได้ว่า เรื่องนี้ออกแบบภาพก่อนแล้วตัวละคร Move ตามภาพ ถ้าสังเกตดู Storyboard จะเห็นว่าต่างจากอันอื่น”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 4.22 ลักษณะฉากละครทดลอง เรื่องตรอยกำสรวล

ที่มา : ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง, 2563

จากภาพคือการแสดงละครทดลอง เรื่องตรอยกำสรวล ผู้แสดงบทบาทเจ้าชายปารีส (รับบทโดยนายจรรพงค์จันทร์ย์) ผู้แสดงบทบาทเจ้าหญิงเฮเลน่า (รับบทโดยนางสาวปภาวรินทร์ ณ พัทลุง) ขณะทำการแสดงฉากสื่ออารมณ์กังวลของเจ้าหญิงเฮเลน่าและโกรธแค้นของเจ้าชายปารีส

ฉากที่เจ้าชายปารีสและเจ้าหญิงเฮเลน่า สนทนากันภายในบรรยากาศบ้านเมืองที่เกิดสงคราม จึงฉายภาพกราฟฟิกเพื่อให้เกิดบรรยากาศหม่นหมอง อิมคริม ด้านซ้ายของภาพกราฟฟิกคือภาพไฟ ซึ่งเป็นการสื่อสารเชิงสัญลักษณ์ว่าบ้านเมืองเกิดสงคราม โดยอาศัยจินตนาการของผู้สร้างฉาก และ

จินตนาการของผู้ชมประกอบกันเป็นความสำเร็จของการแสดงละครในฉากนี้ อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉากนี้มีเพียงเวที ยก 2 ชั้น และอาศัยแสงเป็นตัวกำหนดอารมณ์ของบรรยากาศในการแสดง ผู้แสดงยืนอยู่บริเวณด้านซ้ายของเวที จึงมีการใช้ไฟสปอร์ตไลท์เพื่อส่งเสริมให้ผู้แสดงมีความโดดเด่นขึ้นมาจากบรรยากาศโดยรอบ

ภาพที่ 4.23 ลักษณะฉากละครทดลอง เรื่องตรอยกำสรวล

ที่มา : ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง, 2563

ภาพข้างต้นคือการแสดงละครทดลองเรื่องตรอยกำสรวล ผู้แสดงบทบาทพระเจ้าเปรี๊ยะโมส (รับบทโดยนายวุฒิชัย นราแก้ว) ขณะทำการแสดงฉากเตรียมการสู้รบ

ลักษณะฉาก จัดแสดงแบบมีฉากต่าง ๆ ตามองค์ประกอบของเนื้อเรื่องโดยใช้ภาพกราฟฟิกประกอบการแสดง มีการยกเวที 2 ชั้นให้เป็นแท่น 2 ชั้น และการจัดองค์ประกอบแสง ส่งผลให้ตัวละครภายในฉากโดดเด่น การจัดองค์ประกอบฉากในลักษณะนี้ช่วยทำให้ผู้ชมแยกแยะระหว่างผู้แสดงหลักและผู้แสดงรองภายในฉากนั้นได้ และจากในภาพการยกเวทีในลักษณะนี้นอกจากจะช่วยส่งเสริมให้ตัวละครหลักโดดเด่น ยังสามารถสมมุติเป็นอุปกรณ์ประกอบฉากรูปแบบต่าง ๆ ได้ เช่นก้อนหิน เตียงสำหรับใช้นั่ง โถงห้องพระโรง เป็นต้น

ภาพที่ 4.24 ลักษณะฉากละครเรื่องตรอยกำสรวล

ที่มา : ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง, 2563

ภาพข้างต้นคือการแสดงละครทดลองเรื่องตรอยกำสรวล ขณะผู้แสดงบทเจ้าชายปารีส (รับบทโดยนายจรรพงค์ จันทริย์) กำลังจะสิ้นใจในอ้อมแขนของผู้แสดงบทเจ้าหญิงเฮเลน่า (รับบทโดยนางสาวปภาวรินทร์ ณ พัทลุง) และผู้แสดงบทเจ้าหญิงเฮเลน่า กำลังแสดงอารมณ์เศร้าโศก

ฉากที่เจ้าชายปารีสกำลังจะสิ้นใจในอ้อมแขนของเจ้าหญิงเฮเลน่า ภายในบรรยากาศบ้านเมืองที่เกิดสงคราม และเมืองล่มสลาย จึงฉายภาพกราฟฟิกเป็นภาพของปราสาทที่ถูกไฟไหม้ จะเห็นได้จากภาพในฉากที่ปรากฏเป็นรูปเพื่อให้เกิดบรรยากาศโศกเศร้า หดหู่ อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉากนี้มีเพียงเวที ยก 2 ชั้น และอาศัยแสงเป็นตัวกำหนดอารมณ์ของบรรยากาศในการแสดง ผู้แสดงหลักนั่งอยู่บนเวที จึงมีการใช้ไฟสปอร์ตไลท์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้แสดงมีความโดดเด่นขึ้นมาจากบรรยากาศโดยรวม

ลักษณะการแต่งกาย

การแต่งกายในการแสดงเป็นแนวกรีก-โรมัน ตามท้องเรื่อง โดยอาศัยความสะดวกในการสวมใส่ ผู้วิจัยพบว่า ในหลักการออกแบบเครื่องแต่งกายจะออกแบบให้มีความเรียบง่าย น้อยชิ้นเพื่อสะดวกแก่การเคลื่อนไหว ความคล่องตัวของผู้แสดง และบ่งบอกถึงสถานภาพ ยุคสมัยในท้องเรื่อง บุคลิกภาพของตัวละคร การแต่งกายในการแสดงละครทดลองเรื่องตรอยกำสรวล เป็นการแต่งกาย

แบบประยุกต์ คือเป็นการแต่งกายเลียนแบบเครื่องแต่งกายปกติ แต่ดัดแปลงให้เหมาะสมกับการแสดง เช่น ปรับกระโปรงให้มีช่องผ่าบริเวณด้านหลัง เพื่อให้สะดวกแก่การเคลื่อนไหว, มีการจับจีบผ้าไว้ในลักษณะถาวรเพื่อความสะดวกในการสวมใส่ และสะดวกในการแสดง เป็นต้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ภาพที่ 4.25 ลักษณะการแต่งกายของเจ้าหญิงเฮเลน่า
 ที่มา : ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง, 2563

จากภาพข้างต้น เจ้าหญิงเฮเลน่า (รับบทโดยนางสาวปภาวรินทร์ ณ พัทลุง) กำลังแสดงท่าทางประกอบอารมณ์ หม่นหมอง เศร้า เนื่องจากถูกกล่าวหาว่าเป็นต้นเหตุให้ผู้คนล้มตายจากสงคราม ใช้ท่าทางเลียนแบบธรรมชาติผสมผสานกับท่าทางของนาฏศิลป์ตะวันตก แต่งกายแบบกรีกประยุกต์

ภาพที่ 4.26 ลักษณะการแต่งกายของปารีส

ที่มา : ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง, 2563

จากภาพข้างต้น ผู้แสดงบทเจ้าชายปารีส (รับบทโดยนายจรรพพงศ์ จันทริย์) ใช้ท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติ และแต่งกายตามแบบฉบับกรีกแบบประยุกต์

เจ้าชายปารีสสวมเครื่องแต่งกายสีฟ้าอ่อนน้ำทะเล-ขาวครีม บ่งบอกถึงนิสัยใจคอของตัวละครว่าตัวละครมีความมีสติปัญญา ความฉลาด สดใสและอ่อนโยน เครื่องแต่งกายถูกการประยุกต์ให้เหมาะกับการแสดงนาฏศิลป์ เพื่อให้สะดวกต่อการเคลื่อนไหว

การคัดเลือกผู้แสดงและการฝึกซ้อม

จากการมีส่วนร่วมเป็นผู้แสดงในการแสดงละครทดลองเรื่องตรอยกำสรวล ทำให้ผู้วิจัยพบว่าการแสดงละครในครั้งนี้ เป็นละครที่ปรับให้ดำเนินไปตามยุคสมัยของเนื้อเรื่อง การสื่อสารของการแสดงจะสื่อสารด้วยการร้องเพลงเป็นหลัก การคัดเลือกผู้แสดงจึงต้องคัดเลือกผู้แสดงที่สามารถขับร้องเพลงและแสดงได้ดีเพื่อให้เหมาะสมตามบุคลิกภาพและลักษณะของตัวละคร โดยผู้แสดงทั้งหมดเป็นนิสิตปัจจุบันจากภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อคัดเลือก

ผู้แสดงแล้วจึงมีการฝึกซ้อมการแสดง การคัดเลือกผู้แสดงให้เหมาะสมกับบทบาท เมื่อเหมาะสมแล้วผู้แสดงมีความตั้งใจในการฝึกซ้อมการแสดงจะส่งผลให้สามารถถ่ายทอดบทบาทและอารมณ์ของตัวละครออกมาได้เป็นอย่างดี ในการฝึกซ้อมการแสดงนั้น คณาจารย์ผู้ฝึกซ้อมจะปล่อยให้ศิลปินที่ได้รับบทบาทได้ลองจินตนาการภาพของตัวละครด้วยตนเอง หลังจากที่สามารสื่ออารมณ์ของตัวละครได้แล้วจึงมีฝึกซ้อมท่าทางต่อมาในลำดับต่อไป

รายนามผู้แสดง

ตัวละครฝั่งเมืองตรอย

เจ้าชายปารีส	นายจรรุพงศ์	จันทรีย์
เจ้าหญิงคัสซันดระ	นายคเชนทร์	ฉบัปตรง
พระเจ้าเปรีโยมอส	วุฒิชัย	นราแก้ว
เจ้าชายเฮกเตอร์	พงศธร	ภูกวี
ลาภูน	อดิเทพ	เดชพรหม
สาวใช้ 1	วรัญญา	พานิชวิบูลย์
สาวใช้ 2	โสภิษฐา	ชมโท
เทพธิดาวีนัส	ณัฐชา	ฉิมฤทธิ์
เทพธิดา	กัญญณ์ชกุล	เอกอมรบริพัฒน์
เทพธิดา	นัทธมน	ปุยงูงา

ตัวละครฝั่งเมืองสปาทาร์

เจ้าหญิงเฮเลน่า	ปภาวรินทร์	ณ พัทลุง
พระเจ้าอะกะเมนโนน	ธนาธิป	บริพันธ์
พระเจ้าเนสเตอร์	นพปกุล	กนกมนัสธารัง
พระเจ้าเมเลเนาส์	ณรรุฒิ	ฉิมบุตร
ขุนพลอะยักซ์	ชาญชล	ทำสินาค
อะซิลเลส	ธัญวุฒิ	พยายาม

จากการศึกษาข้อมูลองค์ประกอบการแสดงของละครภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ข้อมูลในบทบาทเชิงอนุรักษ์และพัฒนาจากละครที่ภาควิชานาฏยศิลป์อำนวยความสะดวกหรือ ละคร (ประจำปี) ภาควิชานาฏยศิลป์ ได้ดังนี้

1) ละครรำ เรื่องเงาะป่า (พ.ศ. 2532)

การอนุรักษ์

บทละคร : ใช้บทละครตามบทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 5 เป็นบทเรียนในหลักสูตร

ท่ารำ : ใช้ท่ารำตามแบบฉบับกรมศิลปากร ถ่ายทอดโดยคณาจารย์ประจำภาควิชา นาฏยศิลป์ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากกรมศิลปากรและคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในวงการศึกษาไทย

การคัดเลือกผู้แสดง : คัดเลือกผู้แสดงตามความเหมาะสมต่อรูปแบบการแสดงละครรำ โดยใช้ข้อมูลในการคัดเลือกตามบทละคร ปรากฏทั้งผู้แสดงหญิงและชาย ประกอบไปด้วยนิสิตและ คณาจารย์เนื่องจากมีนิสิตเพียง 2 ชั้นปี

เครื่องแต่งกาย : ใช้ต้นแบบข้อมูลการแต่งกายตามบทละคร

ฉาก : ใช้ต้นแบบข้อมูลฉากตามบทละคร

ดนตรี : ใช้วงมโหรีในการบรรเลงดนตรี

การพัฒนา

บทละคร : มีการปรับบทให้เหมาะสมมากขึ้น โดยไม่ขัดต่อจารีตของละครไทย จากคำ บอกล่าของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ให้ข้อมูลตัวอย่างเช่น ในตอนท้ายของการแสดงเมื่อตัวละครหลัก เสียชีวิตทั้งหมดบนเวที คณาจารย์ผู้กำกับได้มีการปรับให้ตัวละครทั้งหมดลุกกลับขึ้นมายืน เป็นต้น

ท่ารำ : มีการปรับท่ารำให้เหมาะสมต่อความสามารถของนิสิตผู้แสดง และความเหมาะสม ของสถานที่

การคัดเลือกผู้แสดง : คัดเลือกผู้แสดงโดยใช้คณาจารย์มาช่วยแสดง และคัดเลือก ผู้แสดงที่มีบทบาทเด่นรองลงมาตามลำดับความอาวุโสของนิสิต เพื่อให้การแสดงมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังปรากฏผู้แสดงสมทบจากนิสิตสาขาดุริยางคศิลป์และสาขาดุริยางคศิลป์ ไม่ได้มีการบังคับ ใช้ผู้แสดงแค่เพียงจากภาควิชานาฏยศิลป์ เป็นผลให้การแสดงมีความสมบูรณ์และเพียงพอต่อการ แสดง

เครื่องแต่งกาย : การแต่งกายแบบประยุกต์เลือกใช้ศิลปะแบบ Art Nouveau ที่ให้อ่อนหวาน นุ่มนวล และเป็นธรรมชาติกลมกลืนได้ดีกับความงามแบบไทย

ฉาก : ประดิษฐ์ฉากตามจินตนาการของผู้สร้าง และใช้ฉากเชิงสัญลักษณ์ ใช้ลวดลายจากธรรมชาติมาผสมผสานกับความเป็นไทย เพื่อให้เพียงพอบรรยากาศแต่ไม่ขัดต่อการแสดง ในการแสดงครั้งนี้เป็นครั้งแรกของการแสดงละครของภาควิชานาฏศิลป์ และเป็นการทำงานร่วมกันของนิสิตหลายภาควิชาทำให้ตัวฉากมีความโดดเด่นเทียบเท่ากับนักแสดง

2) ละครชาตรี เรื่องมโนห์รา (พ.ศ. 2534)

การอนุรักษ์

บทละคร : ใช้ต้นแบบบทละครจากกรมศิลปากร เป็นบทเรียนในหลักสูตร

ท่ารำ : ใช้ท่ารำตามแบบฉบับกรมศิลปากร ถ่ายทอดท่ารำโดยคณาจารย์ประจำภาควิชา นาฏศิลป์ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากกรมศิลปากรและคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในวงการนาฏศิลป์ไทย

การคัดเลือกนักแสดง : คัดเลือกนักแสดงตามความเหมาะสมของบทบาท ผู้แสดงหลักจะเป็น นิสิตที่ได้รับการถ่ายทอดจากบทเรียนในหลักสูตร ผู้แสดงทั้งหมดจะต้องสามารถถ่ายทอดอารมณ์ของ ตัวละครผ่านสีหน้าและท่าทางได้อย่างเหมาะสม คล่องแคล่ว ผู้แสดงที่รับบทหลักต้องมีประสบการณ์ ในการแสดงและสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้

เครื่องแต่งกาย : แต่งกายแบบยืนเครื่องละครชาตรี ตามบทบาท

ฉาก : ใช้ข้อมูลฉากอ้างอิงจากเนื้อเรื่อง

ดนตรี : ใช้วงปี่พาทย์ในการบรรเลงดนตรี

การพัฒนา

บทละคร : เนื่องจากเป็นแสดงทั้งเรื่องภายในระยะเวลาที่จำกัดจึงมีการปรับบทให้กระชับ และเหมาะสมต่อการแสดง

ท่ารำ : กระบวนการถ่ายทอดท่ารำเป็นไปตามความเหมาะสมของผู้แสดงและองค์ประกอบ การแสดง เช่น ทางเข้า-ออกของเวทีการแสดง เสด็จป๋องพื้นเวทีและความเหมาะสมกับตัวผู้แสดงนั้น เป็นต้น โดยใช้ต้นแบบจากกรมศิลปากร

การคัดเลือกผู้แสดง : คัดเลือกผู้แสดงตามความเหมาะสมของบทบาท ผู้แสดงทั้งหมดจะต้องสามารถถ่ายทอดอารมณ์ของตัวละครผ่านสีหน้าและท่าทางได้อย่างเหมาะสม คล่องแคล่ว ผู้แสดงที่รับบทหลักต้องมีประสบการณ์ในการแสดงและสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้

ฉาก : มีการใช้ภาพกราฟฟิคฉายประกอบการแสดง ใช้ฉากเชิงสัญลักษณ์ มีการยกเสด็จของเวทีเพื่อช่วยส่งให้ตัวละครมีความโดดเด่นมากยิ่งขึ้น ในการสร้างฉากของละครเรื่องนี้จะไม่ได้มุ่งเน้นไปที่ความอลังการของฉาก แต่มุ่งเน้นให้ฉากช่วยส่งเสริมการแสดงมากยิ่งขึ้น

3) ละครพันทาง เรื่องพระลอ (พ.ศ. 2534)

การอนุรักษ์

บทละคร : ใช้ต้นแบบบทละครจากกรมศิลปากร เป็นบทเรียนในหลักสูตร

ท่ารำ : แสดงตามแบบแผนกรมศิลปากร มีลีลากระชับ กระจับกระจ่าง ตามลักษณะของการแสดงละครพันทาง ถ่ายทอดโดยคณาจารย์ประจำภาควิชานาฏยศิลป์ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากกรมศิลปากรและคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในวงกรมศิลปากรไทย

การคัดเลือกผู้แสดง : ผู้แสดงหลักจะเป็นนิสิตที่ได้รับการถ่ายทอดจากบทเรียนในหลักสูตร คัดเลือกผู้แสดงตามความเหมาะสมของบทบาท ผู้แสดงทั้งหมดจะต้องสามารถถ่ายทอดอารมณ์ของตัวละครผ่านสีหน้าและท่าทางได้อย่างเหมาะสม คล่องแคล่ว ผู้แสดงที่รับบทหลักต้องมีประสบการณ์ในการแสดงและสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้

เครื่องแต่งกาย : แต่งกายตามเชื้อชาติแบบละครพันทาง

ฉาก : ใช้ต้นแบบฉากตามบทละคร

ดนตรี : ใช้วงปี่พาทย์ในการบรรเลงดนตรี

การพัฒนา

บทละคร : เนื่องจากเป็นแสดงทั้งเรื่องภายในระยะเวลาที่จำกัดจึงมีการปรับบทให้กระชับและเหมาะสมต่อการแสดง

ท่ารำ : มีการปรับกระบวนท่ารำให้เหมาะสมต่อระยะเวลาในการแสดง และเหมาะสมต่อผู้แสดง

เครื่องแต่งกาย : เครื่องแต่งกายมีการพัฒนาประยุกต์ให้สอดคล้องตามบทละคร เพื่อให้สอดคล้องกับงบประมาณ เพราะตามจารีตของละครพันทางนั้นไม่ได้บังคับให้ต้องแต่งกายตามแบบแผน

แต่โบราณจึงมีการปรับลด-เพิ่มเติม เครื่องแต่งกายหรือเครื่องประดับได้ตามความเหมาะสม แต่ไม่ขัดต่อจารีตเช่น ตัวนางรีน นางโรย นุ่งซิ่น สวมเสื้อแขนกระบอก ห่มสไบเกล้ามวยผม ประดับดอกไม้ และห้อยอุบะ ตัวนายแก้ว นายขวัญ สวมเสื้อแขนสั้นมีเชิงบริเวณแขนเสื้อ สวมกรองคอ ห่มผ้าคล้องชายผ้าทิ้งไปด้านหลัง สวมสนับเพลา นุ่งโจงกระเบน มีผ้าคาดเอวเกล้าผมมวยและพันผ้าโพกศีรษะถือเป็นการแต่งกายเพื่อปกป้องถึงเชื้อชาติของตัวละคร

ฉาก : ใช้ฉากเชิงสัญลักษณ์ มีการยกเสด็จของเวทีเพื่อช่วยส่งให้ตัวละครมีความโดดเด่นในการสร้างฉากของละครเรื่องนี้จะไม่ได้มุ่งเน้นไปที่ความอลังการของฉาก แต่มุ่งเน้นให้ฉากช่วยส่งเสริมการแสดงทำให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจต่อเนื้อเรื่องมากยิ่งขึ้น

4) ละครนอก เรื่องไกรทอง (พ.ศ.2535)

การอนุรักษ์

บทละคร : ใช้ต้นแบบบทละครจากกรมศิลปากร เป็นบทเรียนในหลักสูตร

ท่ารำ : แสดงตามแบบแผนกรมศิลปากร มีลีลากระชับ รวดเร็ว ออกรสสนุกสนานได้ตามลักษณะของการแสดงละครนอก ถ่ายทอดท่ารำโดยคณาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากกรมศิลปากรและคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในวงการนาฏศิลป์ไทย

การคัดเลือกผู้แสดง : ผู้แสดงหลักจะเป็นนิสิตที่ได้รับการถ่ายทอดจากบทเรียนในหลักสูตรคัดเลือกผู้แสดงตามความเหมาะสมของบทบาท ผู้แสดงทั้งหมดจะต้องสามารถถ่ายทอดอารมณ์ของตัวละครผ่านสีหน้าและท่าทางได้อย่างเหมาะสม คล่องแคล่ว ตามแบบแผนของละครนอก ผู้แสดงที่รับบทหลักต้องมีประสบการณ์ในการแสดงและสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้

เครื่องแต่งกาย : ใช้ต้นแบบข้อมูลการแต่งกายตามบทละคร

ฉาก : ใช้ต้นแบบข้อมูลฉากตามบทละคร

ดนตรี : ใช้วงปี่พาทย์ในการบรรเลงดนตรี

การพัฒนา

บทละคร : มีการปรับบทให้มีความกระชับ สอดแทรกมุกตลกตามจินตนาการของผู้แสดง แต่มีความสอดคล้องกับบทบาท เน้นความสนุกสนานตามยุคสมัยในขณะนั้น

ท่ารำ : มีการปรับกระบวนท่ารำให้เหมาะสมต่อระยะเวลาในการแสดง และเหมาะสมต่อผู้แสดง

การคัดเลือกผู้แสดง : มีผู้แสดงทั้งหญิงและชายร่วมแสดงเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของเนื้อเรื่อง และเป็นการปรับใช้ผู้แสดงในภาควิชาให้คุ้มค่าต่อจำนวนของนิสิตผู้แสดงทุกระดับชั้นปี

เครื่องแต่งกาย : ออกแบบให้มีความรู้สึกถึงความเป็นไทยพื้นบ้านดัดแปลงจากแบบฉบับกรมศิลปากร เพื่อให้เพียงพอต่องบประมาณ การแต่งกายจึงเป็นรูปแบบของเฉพาะของภาควิชา นาฏยศิลป์ และไม่ขัดต่อจารีตของการแสดงละครนอก

ฉาก : ประดิษฐ์ฉากตามจินตนาการของผู้สร้าง และใช้ฉากเชิงสัญลักษณ์ ประยุกต์ให้เกิดความสัมพันธ์กับการแสดง

5) ละครใน เรื่องอุณรุท (พ.ศ. 2537)

การอนุรักษ์

บทละคร : ใช้ต้นแบบบทละครจากกรมศิลปากร เป็นบทเรียนในหลักสูตร

ท่ารำ : แสดงตามแบบแผนกรมศิลปากร มีลีลานุ่มนวล อ่อนช้อยตามลักษณะของการแสดงละครใน ถ่ายทอดท่ารำโดยคณาจารย์ประจำภาควิชา นาฏยศิลป์ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจาก กรมศิลปากรและคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในวงการนาฏยศิลป์ไทย

การคัดเลือกผู้แสดง : คัดเลือกผู้แสดงหลักจากความเหมาะสมของบทบาท ตัวนางมีรูปร่างไม่สูงกว่าตัวพระ ผู้แสดงมีลีลา นุ่มนวล อ่อนช้อย เหมาะสมต่อการแสดงละครใน และคัดเลือกผู้แสดงที่มีปฏิภาณไหวพริบ มีประสบการณ์ในการแสดงเพื่อให้สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าบนเวทีการแสดงได้

เครื่องแต่งกาย : การแต่งกายแบบยืนเครื่องละคร

ฉาก : ใช้ต้นแบบฉากตามบทละคร

ดนตรี : ใช้วงปี่พาทย์ในการบรรเลง

การพัฒนา

บทละคร : เนื่องจากเป็นแสดงทั้งเรื่องภายในระยะเวลาที่จำกัดจึงมีการปรับบทให้กระชับและเหมาะสมต่อการแสดง

ท่ารำ : มีการปรับกระบวนท่ารำให้เหมาะสมต่อระยะเวลาในการแสดง และเหมาะสมต่อผู้แสดง

การคัดเลือกผู้แสดง : มีการคัดเลือกผู้แสดงบางส่วนเป็นนักเรียนแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม จากประเทศญี่ปุ่น และใช้ผู้ชายร่วมแสดง

ฉาก : สร้างฉากเชิงสัญลักษณ์แบบเหมือนจริงผสมผสานกับจินตนาการของผู้สร้าง เป็นการสร้างฉากขึ้นใหม่เกือบทั้งหมด มีการกำหนดฉากบ่งชี้ถึงสถานที่ บ่งบอกยุคสมัย บ่งบอก บรรยากาศ สร้างโดยอาศัยหลักของภาพความเป็นจริงแต่ปรับลด-เพิ่มเติมจากความเป็นจริง เช่น ฉาก ท้องฟ้า มนุษย์ไม่สามารถเหาะได้ แต่เนื้อเรื่องมีบทที่แสดงถึงการเหาะ ก็จะต้องสร้างออกมาให้สอดคล้อง กับเนื้อเรื่องในฉากนั้น เป็นต้น

6) ละครใน เรื่องอิเหนา (พ.ศ. 2539)

การอนุรักษ์

บทละคร : ใช้ต้นแบบบทละครจากกรมศิลปากร

ท่ารำ : แสดงตามแบบแผนกรมศิลปากร มีลีลานุ่มนวล อ่อนช้อยตามลักษณะของการ แสดงละครใน ถ่ายทอดท่ารำโดยคณาจารย์ประจำภาควิชานาฏยศิลป์ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากกรม ศิลปากรและคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในวงการนาฏยศิลป์ไทย

การคัดเลือกผู้แสดง : ใช้ผู้แสดงหญิงทั้งหมดตามจารีต ตัวนางมีรูปร่างไม่สูงกว่าตัวพระ ผู้ แสดงหลักแสดงเข้าคู่พระ-นางแล้วดูเหมาะสม สามารถแสดงลีลาท่ารำนุ่มนวล อ่อนช้อยตามลักษณะ ของการแสดงละครในได้ และคัดเลือกผู้แสดงที่มีปฏิภาณไหวพริบ มีประสบการณ์ในการแสดงเพื่อให้ สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าบนเวทีการแสดงได้

เครื่องแต่งกาย : การแต่งกายแบบยืนเครื่องละคร

ฉาก : จัดฉากตามท้องเรื่อง ใช้ต้นแบบฉากตามบทละคร

ดนตรี : ใช้วงปี่พาทย์ในการบรรเลง

การพัฒนา

บทละคร : เนื่องจากเป็นแสดงทั้งเรื่องภายในระยะเวลาที่จำกัดจึงมีการปรับบทให้กระชับ และเหมาะสมต่อการแสดง

ท่ารำ : มีการปรับกระบวนท่ารำให้เหมาะสมต่อระยะเวลาในการแสดง และเหมาะสมต่อผู้ แสดง

การคัดเลือกผู้แสดง : คัดเลือกผู้แสดงโดยมีคณาจารย์ร่วมแสดง

ฉาก : ประดิษฐ์ฉากตามจินตนาการของผู้สร้างโดยอิงจากหลักความเป็นจริง และใช้ฉากเชิงสัญลักษณ์ มีการกำหนดฉากบ่งชี้ถึงสถานที่ บ่งบอกยุคสมัย บ่งบอกบรรยากาศ สร้างโดยอาศัยหลักของภาพความเป็นจริงแต่ปรับลด-เพิ่มเติม จากความเป็นจริง เช่น การสร้างพระพุทธรูปแบบศรีวิชัย และการสร้างศาลแบบลพบุรี เป็นต้น ฉากมีความอลังการแต่ไม่เด่นเกินกว่าผู้แสดง

7) ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา (พ.ศ.2542)

การอนุรักษ์

บทละคร : ใช้ต้นแบบบทละครจากกรมศิลปากร เป็นบทเรียนในหลักสูตร

ท่ารำ : แสดงตามแบบแผนกรมศิลปากร มีลีลานุ่มนวล อ่อนช้อยตามลักษณะของการแสดงละครดึกดำบรรพ์ ถ่ายทอดท่ารำโดยคณาจารย์ประจำภาควิชานาฏยศิลป์ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากกรมศิลปากรและคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในวงกรมศิลปากรไทย

การคัดเลือกผู้แสดง : คัดเลือกผู้แสดงที่สามารถร้องเพลงได้ มีน้ำเสียงชัด กังวาน สามารถสื่อสารอารมณ์ของการแสดงผ่านเสียงร้องได้ ผู้แสดงตัวนางมีรูปร่างไม่สูงกว่าตัวพระ เมื่อแสดงเข้าคู่แล้วดูเหมาะสม และคัดเลือกผู้แสดงที่มีปฏิภาณไหวพริบ มีประสบการณ์ในการแสดงเพื่อให้สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าบนเวทีการแสดงได้ ผู้แสดงเป็นผู้หญิงทั้งหมด

เครื่องแต่งกาย : การแต่งกายแบบยีนเครื่องละคร

ฉาก : จัดฉากตามท้องเรื่อง ใช้ต้นแบบฉากตามบทละคร

ดนตรี : ใช้วงปี่พาทย์ในการบรรเลง

การพัฒนา

เนื่องจากเป็นแสดงทั้งเรื่องภายในระยะเวลาที่จำกัดจึงมีการปรับบทให้กระชับและเหมาะสมต่อการแสดง

ท่ารำ : มีการปรับกระบวนท่ารำให้เหมาะสมต่อระยะเวลาในการแสดง และเหมาะสมต่อผู้แสดง

ฉาก : ประดิษฐ์ฉากตามจินตนาการของผู้สร้าง และใช้ฉากเชิงสัญลักษณ์ มีการกำหนดฉากบ่งชี้ถึงสถานที่ บ่งบอกยุคสมัย บ่งบอกบรรยากาศ สร้างโดยอาศัยหลักของภาพความเป็นจริงแต่ปรับลด-เพิ่มเติมจากความเป็นจริง เช่น ใช้ม้วนเทปเพลงสีน้ำตาลประดิษฐ์เป็นรากไทร เพื่ออาศัยหลักการจับแสงแทนการใช้ต้นไม้จริง เป็นต้น ฉากมีความอลังการแต่ไม่เด่นเกินกว่าผู้แสดง

8) ละครทดลอง เรื่องตรอยกำสรวล (พ.ศ.2562)

การอนุรักษ์

บทละคร : ใช้โครงสร้างของการแสดงละครดึกดำบรรพ์ และใช้โครงสร้างบทประพันธ์ของคุณสมภพ จันทระประภาที่มีอยู่แต่เดิม

ทำร่า : ใช้ต้นแบบทำร่าจากทำพื้นฐานนาฏยศิลป์ตะวันตกผสมผสานกับทำทางแบบธรรมชาติ

การคัดเลือกผู้แสดง : คัดเลือกผู้แสดงที่สามารถขับร้องเพลงได้ตามหลักของละคร ดึกดำบรรพ์

เครื่องแต่งกาย : ใช้หลักการสร้างสรรค์ชุดตามแบบกรีกโบราณ มีการใช้สีในการบ่งบอกลักษณะนิสัยของตัวละคร

ฉาก : ใช้ต้นแบบฉากตามบทละคร

ดนตรี : ใช้ทำนองเพลงไทยเดิม

การพัฒนา

บทละคร : ดัดแปลงบทละครให้มีความกระชับมากขึ้น มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของภาควิชานาฏยศิลป์

ทำร่า : คิดประดิษฐ์กระบวนการทำจากความถนัดและเหมาะสมของผู้แสดง

การคัดเลือกผู้แสดง : คัดเลือกผู้แสดงที่เหมาะสมกับบทบาท ใช้ผู้แสดงทั้งชายและหญิง ไม่จำกัดเพศสภาพของบทบาท ตัวอย่างเช่น บทบาทเจ้าหญิงคัสซันดระ ในการแสดงครั้งนี้ใช้ผู้แสดงที่เป็นนิสิตผู้ชาย เพราะในหลักของการแสดง ผู้ชายสามารถแสดงบทบาทผู้หญิง และผู้หญิงสามารถแสดงบทบาทผู้ชายได้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของรูปแบบการแสดงและความเหมาะสมต่อบทบาทนั้น

เครื่องแต่งกาย : ตัดเย็บเครื่องแต่งกายใหม่ทั้งหมดแนวประยุกต์ให้เหมาะสมต่อการแสดง และปรับให้มีความเรียบง่าย น้อยชิ้น เพื่อสะดวกแก่การเคลื่อนไหว

ฉาก : ออกแบบฉากโดยใช้ดนตรีเป็นตัวตั้ง ใช้แสงไฟเป็นตัวกำหนดจุดของตัวละคร แล้วตัวละครเคลื่อนไหวตามแสงไฟ ใช้ภาพกราฟฟิกในการฉายเป็นพื้นหลังของฉาก และเลือกให้ภาพเชิงสัญลักษณ์ เช่น ฉากไฟไหม้ ฉายภาพไฟกำลังลุกโชนที่ฉากหลัง และเนื่องจากการจัดฉากของการ

แสดงครั้งนี้ใช้องค์ประกอบฉากน้อยมาก การจัดองค์ประกอบของแสงไฟจึงมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้ชมเข้าใจภาพรวมของการแสดงแต่ละฉากได้

ดนตรี : ใช้เครื่องดนตรีสากลผสมผสานกับเครื่องดนตรีไทย โดยประพันธ์ทำนองใหม่ให้เป็นเพลงสากล ใช้เครื่องดนตรีไทยและสากลบรรเลงร่วมกัน เครื่องดนตรีประกอบการแสดงมีจำนวนน้อยขึ้นแต่เลือกใช้เครื่องดนตรีที่มีบทบาทต่อการแสดงเป็นเครื่องดนตรีหลัก เช่น การใช้เปียโนเป็นเครื่องดนตรีหลักในการดำเนินทำนองและเสริมด้วยซอด้วง ซอด้วง ฉิ่ง จุดนี้จึงช่วยส่งเสริมให้ผู้ชมสามารถเข้าถึงบทบาทของการแสดงได้มากขึ้นถึงแม้จะใช้เครื่องดนตรีน้อยขึ้นก็ตาม

ในกรณีศึกษาละครทุกเรื่องประกอบไปด้วยการอนุรักษ์และการพัฒนาทุกชิ้นงาน มีการสร้างองค์ประกอบตามจินตนาการแต่ก็ยังคงดำเนินไปตามขนบเดิม ทุกอย่างถูกประยุกต์ไปตามความเหมาะสมของละครเรื่องนั้น ละครทั้งหมดถูกจัดขึ้นด้วยข้อจำกัดที่ต้องมีมาตรฐานการแสดงองค์ประกอบโดยรวมสวยงาม ประหยัดแต่ต้องสร้างออกมามีคุณภาพ ผู้วิจัยจึงสรุปเพื่อให้เห็นบทบาททางด้านการอนุรักษ์ และบทบาททางด้านการพัฒนาดังนี้

1) การนำเสนอมีความเรียบง่าย ไม่ซับซ้อน องค์ประกอบของการแสดงช่วยสื่อสารให้ผู้ชมเข้าใจการแสดงมากยิ่งขึ้น เช่น เมื่อนำเพลงไทยเดิมที่อาจไม่เป็นที่นิยมและฟังยากมารวมกับการสร้างฉากที่เป็นภาพชัด ส่งผลให้ผู้ชมเข้าใจง่ายมากยิ่งขึ้น

2) มีองค์ประกอบที่น่าสนใจปรากฏในการแสดงเสมอ มีการใช้เทคนิคแปลกตามาช่วยในการนำเสนอการแสดง ทำให้การแสดงมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

3) การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยที่ปรากฏในทุกการแสดง คือ กระบวนท่ารำ ดนตรี ฉาก และการแต่งกาย เห็นได้จากในขั้นตอนของการประยุกต์องค์ประกอบเหล่านี้จะยังยึดต้นแบบขององค์ประกอบเดิมที่เคยมีมา แต่ปรับให้เหมาะสมต่อการแสดงครั้งนั้นมากยิ่งขึ้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นพบว่าการแสดงของภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สามารถแบ่งออกได้ 2 บทบาทคือ บทบาทเชิงอนุรักษ์ และบทบาทเชิงพัฒนา ทั้ง 2 บทบาทจะผสมผสานกันอยู่ในประเภทของการแสดงต่างๆ ขึ้นอยู่กับปัจจัยสนับสนุนต่อการแสดงนั้น จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงของภาควิชานาฏยศิลป์ พบว่าปัจจัยหลักของการดำเนินงานภายใต้การควบคุมของภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยคือจำนวนของบุคลากร งบประมาณ และความสามารถของผู้ดำเนินงาน “น้อยแต่มาก”

จึงเป็นนิยามที่เหมาะสมจะเป็นข้อสรุปของการตอบวัตถุประสงค์ของทุกการจัดการแสดงได้ เนื่องจาก ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สามารถคงคุณภาพของการแสดงภายใต้การจำกัดงบประมาณได้ เห็นได้จากตัวอย่างบทสัมภาษณ์ของศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. สุรพล วิรุฬห์รักษ์ที่กรุณากล่าวถึงกระบวนการสร้างฉากในละครรำ เรื่องเงาะป่า ไว้ว่า

“วิธีออกแบบ มันเป็นโรงละครใหญ่จุฬาฯ เพราะฉะนั้นเวทีมันก็จะใหญ่มากและลึก แต่ทุนน้อย ช่างก็ไม่มี ของก็ไม่มี เวลานั้น เราเลยใช้อะไรที่ง่ายและพอเป็นลักษณะได้ มีเล่นระดับที่ยืมเวทีของกองอาคารมหาลัย เอามาปูเป็นขั้นๆ สลับไปมา ส่วนพื้นก็เอามาวางๆ เป็นขั้นๆ เหมือนเนินป่า เนินเขา มีที่นั่งเป็นขั้นลดหลั่นกันลงมา มีแคร์ด้วย ช่างบนทำเป็นต้นไม้ใหญ่เอาไม้อัดมาเลื่อยฉลุ ตอนฉายไฟไปก็จะมีเงา ก็จะมีคววมลึก แล้วก็มีการประดับเกี่ยวกับบัวระบายม่าน แขนงไม้ค้อยได้ เรียกได้ว่าแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ใช้วัสดุเบาๆ แล้วก็ทำให้ดูเป็นสัญลักษณ์ มันก็เลยดูหลุดตาได้ว่าอลังการ”

จากบทสัมภาษณ์ข้างต้นจะเห็นได้ว่า มีการพัฒนาเกิดขึ้นในขั้นตอนการดำเนินงาน ซึ่งผู้ชมจะมองความพัฒนานั้นเป็น “ความแปลกใหม่” แต่แท้ที่จริงแล้วขั้นตอนของการพัฒนาเกิดจากการนำสิ่งที่มีอยู่มาต่อยอดให้เกิดขึ้นงานใหม่ เช่น ละครรำ เรื่องเงาะป่าที่กล่าวข้างต้นนั้น เป็นละครที่มีบทละครอยู่ก่อนแล้ว ในเบื้องต้นของการดำเนินงานจะต้องดำเนินไปในบทบาทเชิงอนุรักษ์ เพราะการเล่าเรื่องจะบรรยายถึงลักษณะของฉากอยู่แล้วว่าต้องเป็นไปในทิศทางใด ทั้งนี้การสร้างฉากจึงต้องดำเนินไปอย่างไรก็ได้ ให้ออกมาเป็นภาพตามท้องเรื่องนั่นเอง ซึ่งความหมายของคำว่าอย่างไรก็ได้ ทำให้ผู้อำนวยการสร้างสามารถพัฒนา พลิกแพลงรูปแบบการสร้างองค์ประกอบภายในไม่ใช่แค่เฉพาะฉากของการแสดงให้ดำเนินไปในทิศทางใดก็ได้ตามจินตนาการของผู้สร้าง และตามความเหมาะสมของบทละครเรื่องนั้น จึงเห็นได้ว่าจะสามารถมองเห็นบทบาททางด้านการพัฒนาได้ชัดจากตัวอย่างการสร้างฉากของละครเรื่องดังกล่าว และมองเห็นบทบาททางด้านการอนุรักษ์ได้ชัดจากกระบวนการทำรำ เพราะการแสดงละครเรื่องนี้ใช้กระบวนการทำรำตามแบบแผนทางด้านนาฏศิลป์ กล่าวโดยสรุปได้ว่าการศึกษารายในภาควิชาศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีทั้งการศึกษาภายในรายวิชาและการศึกษานอกรายวิชาจากการฝึกประสบการณ์การดำเนินการแสดงต่าง ๆ ทั้งการร่วมเป็นผู้แสดงและการเป็นผู้ดำเนินงานเบื้องหลัง

4.4 สรุป

ผู้วิจัยได้ดำเนินขั้นตอนการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์ของ ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ การจัดการศึกษาภายในภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มุ่งเน้น ให้นิสิตได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพผ่านผลงานการแสดงในรายวิชาบังคับและการเปิดทำการแสดงตาม โอกาสต่าง ๆ เปิดโอกาสให้นิสิตได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพพร้อมกับคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ศิลปินที่มี ชื่อเสียงมากมายโดยสามารถอาศัยพื้นที่ และอุปกรณ์ของมหาวิทยาลัยและภาควิชานาฏศิลป์ได้ตาม ความเหมาะสม จุดนี้จึงช่วยให้นิสิตได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางด้านนาฏศิลป์ เพิ่มโอกาสให้นิสิต สร้างสรรค์ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ออกมาสู่สังคม เพราะมีกำหนดไว้ในหลักสูตรให้นิสิตผู้ ที่จะสำเร็จการศึกษา ต้องสร้างสรรค์ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ชุดใหม่ขึ้นมา เพื่อเป็นการ ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา พัฒนาผลงานทางด้านนาฏศิลป์ให้คงอยู่สืบไปในอนาคต และเป็น ศิลปินบัณฑิต ที่มีศักยภาพในการแสดงรวมถึงเป็นนักวิชาการควบคู่กัน เพราะบัณฑิตที่มี ประสิทธิภาพเป็นตัวชีวิตจะส่งผลต่อคุณภาพของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตจะถูกแบ่งออกเป็น การฝึกงานภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและการฝึกงานภายนอกจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งการ แสดงละคร (ประจำปี) ภาควิชานาฏศิลป์ การแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาทักษะ ทางด้านนาฏศิลป์ไทย รวมไปถึงการแสดงงานอื่น ๆ และงานปริญญานิพนธ์ผลงานสร้างสรรค์ ทางด้านนาฏศิลป์ ก็นับเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกงานวิชาชีพในส่วนของการฝึกงานภายในจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยเช่นกัน

ผู้วิจัยได้พิจารณาบทบาททางด้านการอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยยกตัวอย่างกรณีศึกษาจากละครที่ภาควิชา นาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการสร้าง ได้ข้อสรุปด้านการ อนุรักษ์และพัฒนาดังนี้ 1) บทละคร แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ ใช้บทแบบของบทละครตามแบบแผน ของกรมศิลปากร แต่มีการนำมาปรับให้กระชับมากขึ้น ด้วยข้อจำกัดของระยะเวลาในการแสดง และ บทเอกชน (บทละครของคุณสมภพ จันทระประภา) ใช้หลักการเดียวกันกับบทละครของกรมศิลปากร ทั้งนี้การตัดทอนความยืดหยุ่นของบทละครทำให้ง่ายต่อความเข้าใจในการรับชมการแสดง 2) งบประมาณ ทำรำ แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ งบประมาณทำรำตามแบบแผนของกรมศิลปากร องค์กรประกอบทั้งหมดของ

การแสดงดำเนินไปตามแบบแผนที่มีมาแต่โบราณ สิ่งที่มีมองเห็นได้อย่างชัดเจนคือกระบวนการทำรำของการแสดงละคร (ประจำปี) ภาควิชา อาจมีการปรับให้เหมาะสมต่อการแสดงบ้างแต่ยังคงใช้กระบวนการทำรำตามที่คณาจารย์ทางด้านนาฏศิลป์ไทยได้รับการถ่ายทอดสืบต่อมา และกระบวนการทำรำที่ประดิษฐ์ขึ้นใหม่ โดยให้โครงสร้างของละครที่มีมาแต่โบราณ เป็นการสร้างสรรค์การแสดงในรูปแบบที่ถูกปรับปรุงจากละครเป็นที่เคยมีมา ทำให้เกิดผลงานสร้างสรรค์ในวงการนาฏศิลป์ แต่ยังคงมองเห็นภาพของละครต้นแบบภายในละครรูปแบบนี้

3) การคัดเลือกผู้แสดง องค์ประกอบหลักของการแสดงคือการคัดเลือกผู้แสดงให้เหมาะสมกับบทบาท ทั้งรูปร่าง หน้าตา บุคลิก ต้องสอดคล้องกับบทบาทและความสามารถในการถ่ายทอดบทบาทของตัวละครนั้นก็ต้องดีด้วยเช่นกัน จึงสามารถส่งผลให้การแสดงมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จุดบกพร่องในด้านการคัดเลือกผู้แสดงมีน้อย ทำให้การแสดงภาพรวมออกมาดี เมื่อรวมกับองค์ประกอบอื่น ๆ จึงได้รับการตอบรับจากผู้ชมไปในทิศทางที่น่าพึงพอใจ

4) เครื่องแต่งกาย มีการรักษาวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายของละคร มีการปรับลด-เพิ่มเติมยืดหยุ่นตามงบประมาณของละครเรื่องนั้น แต่ยังคงไว้ซึ่งแบบแผน ในการแต่งกายจะถูกแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือการแต่งกายตามประเพณีประเภทการแต่งกายยืนเครื่องละครพระ-นาง หากดูโดยภาพรวมจะแยกความแตกต่างของบทบาทได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากการแต่งกายยืนเครื่อง จะแต่งกายคล้ายกันทุกชั้นยศ อาจแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย การเลือกสีของชุดจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการแต่งกายประเภทนี้ เห็นได้จากตัวละครที่แสดงคู่กัน จะแต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายสีเดียวกัน เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจของผู้ชมมากขึ้น โดยส่วนมากจะเห็นว่าตัวละครแต่งกายยืนเครื่องพระ-นางด้วยสีตามแบบฉบับตัวละครเอกของกรมศิลปากร เพื่อให้ผู้ชมสามารถทราบได้โดยทั่วกันว่าตัวละครที่ปรากฏในการแสดงเบื้องหน้าเป็นตัวละครหลักที่สำคัญต่อการแสดง และการแต่งกายแบบประยุกต์ ที่ปรากฏชัดคือละครรำ เรื่องเงาะป่า และละครทดลอง เรื่องตรอยกำสรวล ที่มีการสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายขึ้นใหม่ โดยอาศัยหลักการสร้างจากโครงสร้างของเนื้อเรื่อง สีสนของเครื่องแต่งกายในลักษณะนี้จะพิจารณาจากบุคลิก ลักษณะของตัวละคร เช่น ผู้หญิงสวมกระโปรงยาว ผู้ชายสวมกระโปรงสั้นหรือสวมกางเกงหรือ บทบาทของเจ้าหญิงเสlena จากละครทดลองเรื่องตรอยกำสรวล สวมเครื่องแต่งกายสีขาว-ทอง ซึ่งบ่งบอกถึงนิสัยใจคอของตัวละครว่ามีความงาม สง่า มีเมตตา เป็นคนจิตใจดีและสูงศักดิ์ เป็นต้น

5) ฉาก เป็นสิ่งสำคัญมากเพราะเป็นสัญลักษณ์ที่ช่วยส่งเสริมให้การแสดงสมบูรณ์อีกอย่างหนึ่ง จะเห็นได้ชัดจากการแสดงละครภาควิชา นาฏศิลป์ทุกเรื่องตามกรณีศึกษา ล้วนให้ความสำคัญต่อการออกแบบองค์ประกอบในส่วนนี้ ถึงแม้จะถูกจำกัดด้วยงบประมาณ แต่ในการสร้างงานสามารถเลือกใช้

วัสดุที่ราคาประหยัดและเหมาะสมได้ ก็จะช่วยให้อุปกรณ์นั้นมีความสวยงาม มีความสมจริงตามจินตนาการของผู้สร้างสรรค์ และออกมาสู่สายตาของผู้ชมได้อย่างสมบูรณ์ 6) ดนตรี แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ ดนตรีตามแบบแผนการแสดงแบบไทยและดนตรีแบบประยุกต์ มีการผสมผสานเครื่องประกอบจังหวะต่างๆ เพื่อช่วยส่งเสริมให้การแสดงมีความสมจริงมากขึ้น และนำคนดูให้คล้อยตามเรื่องราวได้ด้วยเช่นกัน

เมื่อพิจารณาผลงานการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทำให้พบว่าการสร้างงานสอดคล้องกับพันธกิจและวิสัยทัศน์ของคณะศิลปกรรมศาสตร์

- 1) นิสิตผู้สำเร็จการศึกษาสามารถถ่ายทอด เผยแพร่องค์ความรู้ได้ดี และสร้างชื่อเสียงที่ดีต่อมหาวิทยาลัย
- 2) นิสิตผู้สำเร็จการศึกษาสามารถสร้างสรรค์ การแสดงที่มีคุณภาพให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชนได้
- 3) นิสิตผู้สำเร็จการศึกษาสามารถบริหารจัดการกระบวนการสร้างงานแสดงทางด้านนาฏศิลป์ได้ดี
- 4) ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการพัฒนาผลงานการแสดงในเชิงวิชาการ และจัดเผยแพร่องค์ความรู้อย่างสม่ำเสมอ ทำให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ และสั่งสมเป็นประสบการณ์เพื่อนำไปต่อยอดผลงานเชิงวิชาการของตนในโอกาสข้างหน้าได้ สอดรับวิสัยทัศน์ทั้ง 3 ฉบับดังนี้คือ ภาควิชานาฏศิลป์ เป็นแหล่งสร้างสรรค์งานศิลปกรรมที่มีการพัฒนาและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอย่างสม่ำเสมอและผลิตศิลปินบัณฑิตที่มีคุณภาพต่อวงการนาฏศิลป์ และ สอดรับกับพันธกิจทั้ง 3 ฉบับดังนี้ พันธกิจประจำปีการศึกษา 2555-2558 ข้อที่ 1.สร้างบัณฑิตที่มีความรู้และทักษะสูงที่ได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ ที่เหมาะสมกับสังคม มีระบบรักษาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาในระดับสูงบนเสรีภาพทางวิชาการ ข้อที่ 2.สร้างบัณฑิตให้สามารถครองตนอย่างมีคุณธรรม และเป็นผู้นำสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ข้อที่ 3.สร้างเสริมให้คณาจารย์ นิสิต บุคคลีกองค์ความรู้ใหม่ และบูรณาการองค์ความรู้เพื่อประโยชน์ของสังคมไทยและสังคมโลก ข้อที่ 4.ส่งเสริมและพัฒนากิจการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีธรรมาภิบาล สามารถพึ่งพาตนเองได้ ข้อที่ 5.เผยแพร่องค์ความรู้สู่สาธารณะเพื่อช่วยในการพัฒนาสังคมไทยทั้งกายภาพและจิตภาพ เพื่อประโยชน์ของสังคมไทยและสังคมโลก และข้อที่ 6.ทำนุบำรุง อนุรักษ์ และสืบสานศิลปวัฒนธรรมไทย พันธกิจประจำปีการศึกษา 2558-2561 ข้อที่ 1.พัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูง ข้อที่ 2.สร้างบัณฑิตที่มีความรู้และทักษะที่ได้มาตรฐานในระดับนานาชาติที่เหมาะสมกับสังคมบนมาตรฐานการศึกษา และเสรีภาพทางวิชาการ ข้อที่ 3.สร้างบัณฑิตให้สามารถครองตนอย่างมีคุณธรรมและเป็นผู้นำสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน ข้อที่ 4.สร้างเสริมให้คณาจารย์

นิสิต บุคเบิกองค์ความรู้ใหม่และบูรณาการองค์ความรู้ เพื่อประโยชน์ของสังคมไทยและสังคมโลก ข้อ
 ที่ 5.พัฒนากายภาพ และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนระบบการเรียน
 การสอน การวิจัย และการสร้างสรรค์ ข้อที่ 6.ส่งเสริมการจัดการองค์กร และพัฒนาบุคลากรสาย
 วิชาการและสายสนับสนุนให้มีความคล่องตัวมีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีธรรมาภิบาล สามารถพึ่งพา
 ตนเองได้อย่างยั่งยืน ข้อที่ 7.ส่งเสริมการจัดการความรู้ และการบริการทางวิชาการแก่ชุมชนเพื่อชั้นนำ
 และตอบสนองสังคมไทยทั้งกายภาพ และจินตภาพ ข้อที่ 8.ส่งเสริมการระดมทุน และบุกเบิก
 นวัตกรรมงานวิจัยและสร้างสรรค์ที่เชื่อมโยงกับชุมชนและอุตสาหกรรมเพื่อพัฒนาสู่ระดับนานาชาติ
 และข้อที่ 9.ทำนุบำรุง อนุรักษ์ สร้างสรรค์ และสืบสานศิลปวัฒนธรรมไทย พันธกิจฉบับปีการศึกษา
 2561-2564 ข้อที่ 1.สร้างศิลปินบัณฑิตที่มีความสามารถด้านวิชาการ มีจิตสาธารณะและมีความเป็น
 ผู้นำ ข้อที่ 2.เป็นแหล่งการสร้างนวัตกรรมด้านศิลปกรรมและการวิจัยเพื่อไปรับใช้สังคมได้ ข้อที่
 3.สร้างผลงานวิชาการจากงานนวัตกรรมและผลงานศิลปกรรมในระดับนานาชาติ และข้อที่ 4.เป็น
 แหล่งความรู้ทางด้านศิลปกรรมเพื่อนำไปพัฒนาสังคมไทยและสังคมโลกอย่างยั่งยืนสัมฤทธิ์ผลภายใน
 เวลา 4 ปี นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่ายังพบว่า ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย ทำงานสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา และนโยบายของ
 รัฐบาลที่กล่าวถึงหัวข้อการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ดังจะเห็นได้ว่าการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมคือสิ่ง
 สำคัญที่ควรค่าแก่การทำนุบำรุงไว้ให้อยู่ควบคู่กับคนไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เล็งเห็นถึงความสำคัญในจุดนี้ จึงมีนโยบายให้ผลิตบัณฑิตผู้มีความชำนาญ
 ทางด้านนาฏศิลป์ เพื่อให้สามารถเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมต่อไปได้ และใน
 ขณะเดียวกันบัณฑิตก็ต้องมีความรอบรู้ในเชิงวิชาการและการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์อีกด้วย
 เช่นเดียวกัน ซึ่งเห็นได้จากทักษะของนิสิตผู้สำเร็จการศึกษาจากภาควิชานาฏศิลป์ดังนี้ 1) ทักษะ
 ทางด้านการแสดง จะเห็นได้จากในหลักสูตรการศึกษาของภาควิชานาฏศิลป์เอื้อประโยชน์ให้นิสิตมี
 โอกาสในการพัฒนา ฝึกฝน ฝึกความอดทน ฝึกปฏิบัติประสบการณ์วิชาชีพโดยมีการจัดการแสดง
 อย่างสม่ำเสมอตลอดการเปิดภาควิชา และมีการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของการ
 เปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคมอยู่เสมอ 2) ทักษะทางด้านคิดสร้างสรรค์และการวิเคราะห์
 จะเห็นได้จากผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ของภาควิชานาฏศิลป์ ในกระบวนการสร้างงาน
 นิสิตจะต้องใช้ความรู้จากรายวิชาที่ได้ศึกษาในการอธิบายงานในเชิงทฤษฎี และวิเคราะห์ความ
 เชื่อมโยงของทฤษฎีกับผลงานการแสดงได้ 3) ทักษะทางการบริหารจัดการ จะเห็นได้จากการ

ปฏิบัติการดำเนินงานเบื้องหลังการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายจัดหาเครื่องแต่งกาย ฝ่ายควบคุมแสง เสียงและเทคนิคพิเศษ ฝ่ายออกแบบต่าง ๆ ฝ่ายดำเนินการขอใช้งานสถานที่ ฝ่ายดำเนินการขอยืมอุปกรณ์การแสดง ฝ่ายกำกับการแสดง เป็นต้น นิสิตจะต้องช่วยเหลือ พี่พาทอาลัยกัน เพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี 4) ทักษะการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ทักษะนี้คือสิ่งสำคัญที่ นิสิตจะได้จากการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการประชุมเพื่อหาแนวทางในการจัดการแสดง การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การก้าวผ่านความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการดำเนินงาน เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้นิสิตสามารถนำไปปรับใช้ได้ในอนาคต

กล่าวโดยสรุปคือ ในละครทุกเรื่องประกอบประกอบไปด้วยการอนุรักษ์และการพัฒนาทุกชิ้นงาน มีการสร้างองค์ประกอบตามจินตนาการแต่ก็ยังดำเนินไปตามขนบเดิม ทุกอย่างถูกประยุกต์ไปตามความเหมาะสมของละครเรื่องนั้น เช่น ละครรำ เรื่องเงาะป่า มีการสร้างฉากและการแต่งกายเชิงสัญลักษณ์ มีฉากฉลุไม้ แต่ดำเนินเนื้อเรื่องตามบทละครเดิม ละครตีกดาบร่ำ เรื่องอิเหนา ใช้เทพม้วนทำเป็นรากไทรไทรห้อยลงมา แล้วให้ลมพัดให้พริ้วไหว แต่แต่งกายและดำเนินเนื้อเรื่องตามขนบมีเตียงตั้ง มีที่วางเครื่องราชูปโภค ตามระเบียบละครไทย และละครทดลอง เรื่องตรอยกำสรวล ที่เป็นการแสดงแนวกึ่งตะวันตก มีการพลิกแพลงทุกองค์ประกอบไปตามความเหมาะสม แต่ยึดลักษณะการแสดงคล้ายกับละครตีกดาบร่ำ ละครทั้งหมดถูกจัดด้วยข้อจำกัด ดี สวย ถูก ไม่มีการเปลี่ยนฉากของใหญ่เยอะ ไม่หยุดการแสดงเพื่อเปลี่ยนฉาก ทุกการแสดงต้องการความต่อเนื่อง ผู้แสดงมีน้อยแต่มีความสามารถ การแต่งกายประยุกต์ตามความเหมาะสม “น้อยชิ้นแต่มีความหมายและสอดคล้องกับจินตนาการของบทละคร” ในกระบวนการสร้างผลงานทางด้านนาฏศิลป์และผลิตศิลป์นตลอด 31 ปี ส่งผลให้เกิดศิลปินบัณฑิตมากมายต่อวงการนาฏศิลป์มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาและนโยบายของรัฐบาล

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบโดยรวมของการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์จากกรณีศึกษา ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อสรุปว่าตลอดระยะเวลา 31 ปี ของการก่อตั้งภาควิชานาฏศิลป์ มีการพัฒนาการของการแสดงทุกประเภทตลอดมา แต่ในการปรับปรุงองค์ประกอบของการแสดงก็ยังคงไว้ซึ่งโครงสร้างของละครต้นแบบหรือเรียกได้ว่าเป็นการอนุรักษ์ไปพร้อมกัน ดังนั้น รูปแบบการแสดงจะขึ้นอยู่กับกระแสตอบรับของผู้ชมและความต้องการขององค์กรใหญ่รวมไปถึงความต้องการในการ

รับชมของผู้ชมในช่วงนั้นจึงถือเป็นตัวแปรหลักของการปรับเปลี่ยนรูปแบบของการแสดง ระยะเวลา
จึงอาจจะเป็นตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบของการแสดงในชั้นถัดมา

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง การอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การแสดงที่อนุรักษ์และพัฒนา ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีขอบเขตในการวิจัยคือ รวบรวมข้อมูลการแสดงละครภาควิชานาฏศิลป์เฉพาะนาฏศิลป์ไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531-2562 และวิเคราะห์การแสดงโดยยกตัวอย่างกรณีศึกษาจากละคร (ประจำปี) ภาควิชานาฏศิลป์ เฉพาะสาขานาฏศิลป์ไทยเพื่อวิเคราะห์การอนุรักษ์และพัฒนา ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ออกแบบวิธีการดำเนินการวิจัย โดยแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 กำหนดระยะเวลาในการดำเนินวิจัย สรุปหัวข้อและร่างโครงร่างวิทยานิพนธ์ส่งอาจารย์ที่ปรึกษา ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมไปถึงศึกษาข้อมูลจากวีดิทัศน์และสื่อต่าง ๆ และสัมภาษณ์ผู้มีองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล และขั้นตอนที่ 4 สรุปผลการศึกษาและการนำเสนอผลงานทางด้านนาฏศิลป์

ผู้วิจัยแบ่งการรวบรวมข้อมูลผลงานการแสดงของภาควิชานาฏศิลป์เป็น 5 ประเภท ได้แก่

- 1) ละคร (ประจำปี) ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
  - 2) งานแสดงที่ภาควิชานาฏศิลป์ เข้าร่วมเป็นประจำ ภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
  - 3) งานแสดงเบ็ดเตล็ด ภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
  - 4) งานแสดงภายนอกจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ภายในประเทศ)
  - 5) งานแสดงภายนอกจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ภายนอกประเทศ)
- นอกจากนี้ ยังมีการแสดงที่เกิดจากการสอบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนิสิตแต่ละชั้นปี เพื่อให้เห็นความเหมือนและความต่างของละครแต่ละประเภท ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากการรวบรวมละครที่ภาควิชานาฏศิลป์ เป็นผู้ดำเนินการสร้างดังนี้ ละครภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เฉพาะสาขานาฏศิลป์ไทยมีทั้งสิ้น 8 เรื่อง ประกอบไปด้วย ละครรำ เรื่องเงาะป่า ปี พ.ศ. 2532 ละครชาตรี เรื่องมโนราห์ และละครพันทาง เรื่องพระลอปี พ.ศ. 2534 ละครนอก เรื่องไกรทองปี พ.ศ. 2535 ละครใน เรื่องอุณรุทปี พ.ศ. 2537 ละครใน เรื่องอิเหนาปี พ.ศ. 2539 ละครตีกดาบรบท เรื่องอิเหนาปี พ.ศ.2542 และละครทดลอง เรื่องตรอยกำสรวลปี พ.ศ. 2562

โดยผู้วิจัยเลือกวิเคราะห์เฉพาะละครดังกล่าวทั้ง 8 เรื่อง นอกจากนี้ยังมีละครจากสาขานาฏศิลป์ ตะวันตกอีก 2 เรื่องได้แก่ ละครเรื่อง La Sylphide ปี พ.ศ. 2536 และละครเรื่อง La Bayadere ปี พ.ศ. 2538

จากการวิจัยสามารถแบ่งได้ 3 ประเด็นคือ 1) ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับบทบาทการอนุรักษ์และพัฒนา 2) ผลงานของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 3) การวิเคราะห์ละครภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจะสรุปข้อมูลอันเป็นบทวิเคราะห์ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับบทบาทการอนุรักษ์และพัฒนา ภาควิชานาฏศิลป์เปรียบเสมือนชุมชนที่ประกอบไปด้วยทรัพยากรต่าง ๆ เช่น คณาจารย์ นิสิต แผนการศึกษา เป็นต้น มีการบริหารจัดการหลักสูตรและดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาผู้ที่อยู่ในชุมชน (นิสิต) ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้มีกำหนดไว้ตามหลักสูตรการสอนของภาควิชา โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนใช้หลักสูตร และการประเมินการใช้หลักสูตร ภาควิชานาฏศิลป์ จะต้องดำเนินงานเพื่อให้สนองนโยบาย พันธกิจ วิสัยทัศน์ จากคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อให้ ได้รับการยอมรับให้เป็นสถาบันการศึกษาสาขาศิลปกรรมศาสตร์ชั้นนำในภูมิภาคเอเชีย

1) ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับบทบาทการอนุรักษ์ ได้ข้อสรุปว่าภาควิชานาฏศิลป์มีการกำหนดหลักสูตรการศึกษาให้นิสิตได้รับการถ่ายทอดทักษะวิชาชีพในเชิงทฤษฎี ซึ่งเห็นได้จากวิชาประวัติศาสตร์ทางด้านนาฏศิลป์ วิชาทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์ วิทยานิพนธ์เชิงการอนุรักษ์ของนิสิตระดับปริญญาโทและดุษฎีบัณฑิต นิสิตจะได้รับการถ่ายทอดจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างคณาจารย์และนิสิตผู้ศึกษา รวมไปถึงการนำประสบการณ์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตผู้ศึกษามาสู่ขั้นตอนการคิด วิเคราะห์จนเกิดเป็นกลวิธีการอนุรักษ์งานทางด้านนาฏศิลป์ในรูปแบบต่าง ๆ และเชิงการฝึกปฏิบัติ กระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ของภาควิชานาฏศิลป์คือการถ่ายทอดกระบวนการทำรำตามแบบฉบับกรมศิลปากรสู่นิสิตที่มีประสิทธิภาพโดยคัดสรรนิสิตผู้มีความสมบัติดังกล่าวจากการสอบคัดเลือกและการสอบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในแต่ละชั้นปี มีการถ่ายทอดกระบวนการทำรำโดยคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งศิลปินจากกรมศิลปากร อาจารย์จากวิทยาลัยนาฏศิลป์ และคณาจารย์ผู้สำเร็จการศึกษาขั้นสูงจากศาสตร์ทางด้านนาฏศิลป์ซึ่งได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้จากคณาจารย์และ

ศิลปินผู้มากความสามารถและประสบการณ์ ส่งผลให้เกิดการสืบทอดองค์ความรู้ได้ในระดับที่ดีถึงดีมาก นิสิตจึงสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปดำเนินการฝึกปฏิบัติ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพและดำเนินการต่อไปในขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพของตนเอง

2) ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับบทบาทการพัฒนา ได้ข้อสรุปว่า นอกจากภาควิชานาฏยศิลป์จะดำเนินการศึกษาในทิศทางเชิงอนุรักษ์ด้วยการถ่ายทอดกระบวนการทำรำตามแบบฉบับกรมศิลปากร ภาควิชานาฏยศิลป์ยังมีการจัดการศึกษาจากคณาจารย์โดยใช้แบบฉบับกรมศิลปากรเป็นแนวทางแล้วเกิดการปรับเปลี่ยนองค์ความรู้ตามความเหมาะสม พิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคม งบประมาณ และจากประสิทธิภาพความสามารถของนิสิต นิสิตจึงได้รับองค์ความรู้ที่เหมาะสมต่อความสามารถและนำไปปรับให้ต่อยอดในงานนาฏยศิลป์ การพัฒนาจึงถือเป็นการรักษาจารีตของการแสดงหรือการถ่ายทอดการแสดงนั้นเอาไว้แต่เสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้สร้างสรรค์หรือผู้ถ่ายทอดเข้าไปนั่นเอง

ทั้งนี้การแสดงรูปแบบนาฏยศิลป์ไทยแท้หรือการสร้างสรรค์ผลงานสร้างสรรค์ เป็นเพียงแนวทางของการแสดงเท่านั้น ในขั้นตอนของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ทุกชนิดจึงเป็นการพัฒนางานทางด้านนาฏยศิลป์ทั้งสิ้น การอนุรักษ์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ถือเป็นการพัฒนาความสามารถของผู้ศึกษาทางด้านนาฏยศิลป์ ภาควิชานาฏยศิลป์มีจุดมุ่งหมายให้นิสิตผู้ศึกษามีทั้งกระบวนการอนุรักษ์และกระบวนการพัฒนาควบคู่กันไป ไม่ได้มุ่งเน้นไปทางใดทางหนึ่ง ผู้วิจัยสรุปกระบวนการการอนุรักษ์และพัฒนาาฏยศิลป์ของภาควิชานาฏยศิลป์ได้ว่า การอนุรักษ์และการพัฒนาคือเหตุและผล ซึ่งเป็นสิ่งที่สอดคล้องกัน เมื่อรวมกันจะทำให้งานนาฏยศิลป์สมบูรณ์ได้ โดยมีปัจจัยต่าง ๆ มาเป็นส่วนสนับสนุน ไม่ว่าจะเป็น งบประมาณหรือความต้องการของสังคม นอกจากนี้บรรยากาศภายในของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็ถือเป็นปัจจัยสนับสนุนเช่นกัน เพราะจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยที่มีประวัติความเป็นมายาวนานจึงเอื้อให้เกิดแนวคิด เกิดงานสร้างสรรค์เชิงอนุรักษ์ที่มีการพัฒนาอยู่ในงาน ในงานแสดงมีการอนุรักษ์เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับบริบทความจำเป็นในด้านต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้เกิดการพัฒนาไปด้วยพร้อมกัน

ประเด็นที่ 2 ผลงานของภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชานาฏยศิลป์ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ให้นิสิตได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นอกจากจะมีการจัดแสดงละครและการแสดงต่าง ๆ แล้วนั้น ยังมีการจัดการศึกษาตามหลักสูตรที่ต้องมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษาประกอบด้วย การสอบประเมินผลการเรียนรู้

รวมไปถึงการสอบจัดการแสดงจริงเพื่อให้เกิดกระบวนการการเรียนรู้ในแต่ละระดับชั้นตามลำดับ ในจัดการแสดงนิสิตจะเป็นผู้รับหน้าที่ในการดำเนินการหลักทั้งด้านการบริหารจัดการ และฝึกซ้อมการแสดง เพื่อฝึกการดำเนินงานร่วมกันเป็นหมู่คณะไม่ว่าจะเป็นการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน ฝึกความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม การฝึกการสื่อสารกับอาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกซ้อม ฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า รวมไปถึงฝึกการสื่อสารการทำงานร่วมกับผู้ร่วมงานภายนอกภาควิชา โดยมีคณาจารย์คอยกำกับ ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือตรวจสอบอยู่ตลอด ส่งผลให้นิสิตเกิดสำนึกที่ดีต่อการพัฒนางานทางด้านนาฏศิลป์ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจต่อทั้งตัวนิสิตและภาควิชาด้วยเช่นกัน

ประเด็นที่ 3 การวิเคราะห์ละครภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชานาฏศิลป์มุ่งเน้นผลิตศิลปินบัณฑิตที่มีความสามารถในการแสดงที่หลากหลายจากการวิเคราะห์องค์ประกอบโดยรวมของละครเฉพาะนาฏศิลป์ไทยทั้ง 8 เรื่อง ที่ภาควิชานาฏศิลป์เป็นผู้ดำเนินการจัดการแสดง ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อสรุปว่า ตลอดระยะเวลา 31 ปี การแสดงทุกเรื่องมีพัฒนาการของการแสดงตลอดมา เช่น การปรับฉากให้มีความเข้าใจง่ายและนำเอาเทคโนโลยีการฉายภาพกราฟิกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ การปรับวิธีการสร้างเครื่องแต่งกายให้เกิดความสะดวกและคล่องตัวต่อผู้แสดง การนำเครื่องดนตรีสากลเข้ามาร่วมประยุกต์เพื่อให้ดนตรีมีความไพเราะมากยิ่งขึ้น เป็นต้น ซึ่งกระบวนการดังกล่าวแฝงอยู่ในละครทุกเรื่องตามความเหมาะสมของละครเรื่องนั้น ไม่ก้ำกจัดเฉพาะละครที่เห็นชัดว่ามีการสร้างสรรค์ชัดเจน ละครทั้งหมดถูกจัดขึ้นด้วยข้อจำกัดที่ต้องมีมาตรฐานการแสดง องค์ประกอบโดยรวมสวยงาม ประหยัดแต่ต้องสร้างออกมามีคุณภาพและไม่ขัดต่อจารีตของการแสดง ในการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของการแสดงก็ยังคงไว้ซึ่งโครงสร้างของละครต้นแบบ ดังนั้นกระแสตอบรับของผู้ชมและความต้องการขององค์กรใหญ่ รูปแบบการแสดงจะขึ้นอยู่กับความต้องการในรับชมของผู้ชมในช่วงนั้น จึงถือเป็นตัวแปรหลักของการปรับเปลี่ยนรูปแบบของการแสดง ระยะเวลาและงบประมาณจึงอาจจะเป็นตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบของการแสดงในขั้นถัดมา

จากผลการวิจัยพบว่า การแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปรากฏตั้งแต่ปีที่เริ่มก่อตั้งภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นระยะเวลากว่า 31 ปี ก่อให้เกิดกระบวนการสร้างงานนาฏศิลป์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่สนองต่อนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา กระทรวงวัฒนธรรมและ ประเทศชาติ โดยมุ่งเน้นให้การแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ เป็นผลงานที่ช่วยให้นิสิตได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

พัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อนำไปสู่การต่อยอดเป็นผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ การแสดงของภาควิชานาฏศิลป์ ยังสามารถบ่งบอกถึงคุณภาพของนิสิตผู้สำเร็จการศึกษา เพราะนอกจากจะมีการจัดแสดงละครและการแสดงต่าง ๆ แล้วนั้น ยังมีการจัดการศึกษาตามหลักสูตรที่ต้องมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในแต่ละภาค จะเห็นได้ว่าภาควิชาที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ล้วนผลักดันให้นิสิต หรือนักศึกษา เป็นศิลปินบัณฑิตมีความสามารถรอบด้าน การผลิตผลงานด้านนาฏศิลป์นั้นจำเป็นต้องใช้คนหมู่มากซึ่งแต่ละคนต่างมีความรู้ ความชำนาญเฉพาะทางของตนเอง นิสิตไม่เพียงแต่สามารถแสดงและถ่ายทอดการแสดงออกมาแต่จะต้องสามารถเข้าใจแนวทางการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมได้เช่นเดียวกัน การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมจึงต้องอาศัยความร่วมมือของทุกคนในภาควิชา มิใช่เพียงตัวบุคคล อาศัยวิธีการดังนี้ 1) การศึกษา เรียนรู้ ถ่ายทอดและทำความเข้าใจ เพื่อให้ทราบความสำคัญขององค์ความรู้ นำไปสู่การยอมรับและนำไปพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์สูงสุด 2) การส่งเสริมและรณรงค์ ว่าศิลปวัฒนธรรมคือความรับผิดชอบของทุกคน เพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมทั้งด้านการแสดงและด้านวิชาการ 3) การเผยแพร่และพัฒนา ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นจะมีคุณค่าเมื่อถูกเผยแพร่เป็นประโยชน์ต่อบุคคลที่ให้ความสนใจ และอาจสร้างแรงบันดาลใจให้เยาวชนรุ่นใหม่ผู้ต้องการศึกษา สืบทอดและพัฒนาผลงานด้านศิลปกรรมเพื่อทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมให้คงอยู่สืบไป

การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมในอุดมศึกษา เกิดจากการร่วมมือกันจากภาครัฐและหน่วยงานต่าง ๆ ในปัจจุบันก่อให้เกิดผลงานจากการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมในรูปแบบต่าง ๆ ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์หรือผลงานด้านศิลปกรรมประเภทนาฏศิลป์นี้ถูกจัดเป็น การจัดการแสดงประเภทการอนุรักษ์และการพัฒนา โดยอาจปรับเปลี่ยนรูปแบบของการแสดงได้ตามตัวแปรต่าง ๆ เช่น หากมีระยะเวลาในการแสดงที่จำกัด ควรตัดการแสดงบางช่วงให้การแสดงมีความกระชับมากขึ้น หรือสอดแทรกบทตลกเข้ามาเพื่อเพิ่มอรรถรสในการแสดง ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยให้การแสดงมีความเหมาะสมกับเหตุการณ์หรือสถานนั้น ถือเป็น การเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตที่มีมาแต่เดิมให้สอดคล้องกับความต้องการของยุคสมัย ในการพัฒนาการแสดงเป็นการสอดแทรกความสร้างสรรค์ของของการแสดงให้เหมาะสมกับสถานการณ์แต่ยังคงไว้ซึ่งจารีตของการแสดงเรื่องนั้น เมื่อผู้สร้างสรรค์เกิดความเข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปกรรมในรูปแบบนาฏศิลป์ก็จะสามารถพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ชิ้นใหม่ที่ประกอบไปด้วยการอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมสู่สังคมนานาฏศิลป์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับทฤษฎีนาฏยประดิษฐ์ ที่กล่าวว่า นาฏยประดิษฐ์แม้จะเป็นศิลปะ

สร้างสรรค์ ที่ต้องการความแปลกใหม่ แต่ก็ยังต้องอาศัยปัจจัยของนาฏยจารีตจากอดีตเป็นฐาน วัตถุประสงค์ ความคิด วิธีการ การศึกษาและเรียนรู้ตัวอย่างจากอดีตยังมีมากและหลากหลายเพียงใดก็ย่อมทำให้นักนาฏยประดิษฐ์มีโอกาสสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์ได้กว้างไกลเพียงนั้น

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม สืบเนื่องมาจากการต่อยอดและพัฒนาร่วมกันภายจากบุคคลภายในประเทศ จากหลากหลายองค์กรจนสามารถกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรม เพราะเป็นตัวบ่งชี้ไปถึงความเป็นอยู่ของคนในชาติ ภาษา ศาสนา และถึงแม้ว่าในปัจจุบันศิลปวัฒนธรรมจะไม่ใช่อะไรที่ถูกจัดลำดับความสำคัญ แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นต้องคงอยู่คู่กับชาติไทย สถาบันในระดับอุดมศึกษาทั้งหมดที่เกี่ยวข้องมิใช่เพียงแต่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงทำหน้าที่เป็นเสาหลักในการช่วยประคับประคองศิลปวัฒนธรรมท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย เพื่อรักษาความเป็นชาติไทยให้คงอยู่เป็นความภาคภูมิใจของคนไทยไปอีกรับานานเท่านาน

สิ่งที่ได้จากการวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คือ ได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการแสดงของภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531-2562 ได้ทราบกระบวนการสร้างงานนาฏยศิลป์ในรูปแบบของการแสดงภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้ประมวลพัฒนาการของภาควิชานาฏยศิลป์ในรูปแบบละครภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในอดีตและปัจจุบันด้านการอนุรักษ์และพัฒนาของภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะประโยชน์แก่ผู้ที่มีความสนใจเกี่ยวกับการแสดงละครประเภทละครรำภายในมหาวิทยาลัย และหวังว่าจะสามารถเป็นแนวทางการวางแผนการพัฒนาของภาควิชานาฏยศิลป์ ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในวงการนาฏยศิลป์ให้สามารถตอบสนองต่อนโยบายของชาติในด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมสืบไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. การแสดงนาฏศิลป์ในภาควิชานาฏศิลป์ มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว นอกจากนี้ยังมีการแสดงหลากหลายรูปแบบและมีจำนวนมากแต่ไม่ได้รับการบันทึกไว้ งานวิจัยฉบับนี้เป็นเพียงการรวบรวมงานแสดงบางส่วนของงานนาฏศิลป์ทุกประเภทของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของการก่อตั้งภาควิชานาฏศิลป์ตลอด 31 ปีเท่านั้น ข้อมูลส่วนมากจะเป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง เนื่องด้วยระยะเวลาที่ผ่านมาค่อนข้างยาวนานทำให้ข้อมูลบางประเภทที่มาจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องอาจมีไม่ครบถ้วน ผู้ที่ต้องการจะศึกษาในเชิงลึกเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแสดงแต่ละประเภทต้องศึกษาเพิ่มเติม โดยศึกษาและอ้างอิงต่อได้จากข้อมูลที่ปรากฏในงานวิจัยฉบับนี้

2. การอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์ด้วยการเผยแพร่ออกเป็นการแสดงสู่สาธารณชน มีปัจจัยหลายอย่างที่คุณดำเนินการต้องคำนึงถึง เช่น ความเหมาะสมของสถานที่ในการแสดง ระยะเวลาของการแสดง งบประมาณในการแสดง การคัดเลือกผู้แสดงหรือองค์ประกอบโดยรวมภายในการแสดง เป็นต้น เป็นผลให้การแสดงในแต่ละครั้งถูกปรับให้เหมาะสมต่อการแสดงครั้งนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ควรมีการรวบรวมการถ่ายทอดกระบวนท่าทำให้เป็นแบบฉบับที่สมบูรณ์ในแต่ละครั้ง เพื่อให้ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดมีความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางในการนำไปปรับใช้หรือนำไปถ่ายทอดต่อ และสามารถเอื้อประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจจะศึกษาด้วย

บรรณานุกรม

- คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, “ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร”. หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561). (2561).
- คณะศิลปกรรมศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ประวัติคณะศิลปกรรมศาสตร์ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.faa.chula.ac.th/site/index.php?option=com_content&view=article&id=58&Itemid=61
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, รายงานปริญญาบัณฑิต. สาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533).
- , รายงานปริญญาบัณฑิต. สาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2532).
- จุฬาริชาการ, จุฬาริชาการ จาก สารานุกรมเสรี [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://th.wikipedia.org/wiki/จุฬาริชาการ>
- ไทยโรจน์ พวงมณี, ศษสรีห์ เจริญสุข, พงศ์พัฒน์ เหล่าคนคำ และนัยนา อรรถนาทร, "แนวทางการอนุรักษ์และการพัฒนาต่อยอดศิลปวัฒนธรรม พื้นที่หมู่บ้านน้ำพร อำเภอยางชุมน้อยจังหวัดเลย." วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 13, ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม (2564): 180.
- ธรรมรัตน์ ไถวสกุล, "นาฏยประดิษฐ์ในงานโครงการนาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2534-2541," จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543).
- นิพัฒน์ ชัยวรมุขกุล, การพัฒนาคืออะไร [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.gotoknow.org/posts/485293%20การ>
- นิสิตภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, "การแสดงละครนอกเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละเลงขนมเบื้อง ในงานจุฬาริชาการปี พ.ศ. 2545," (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542).
- , "รายงานละครเรื่องตรอยกำสรวล," จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, (2562).
- . "วิเคราะห์ละครนอกเรื่อง “ไกรทอง” ตอน “พ้อบน”." ในงานจุฬาริชาการปี พ.ศ.2539". วิจัยปริญญาบัณฑิต. สาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- นิสิตภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. “รายงานเงาะป่า”.
- นิสิตภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. “รายงานมโนห์รา”.

- ฝ่ายบริหาร คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ชื่อหน่วยงาน ที่ตั้ง และประวัติความเป็นมาโดยย่อ. ใน รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : Sar) ประจำปีการศึกษา 2562, 3: คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, (2562).
- , ปรัชญา ปณิธาน เป้าหมายและวัตถุประสงค์. ใน รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : Sar) ประจำปีการศึกษา 2558, 14-15: คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558).
- , วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2558. ใน รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : Sar), 3: คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555).
- ฝ่ายวิชาการ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คู่มือการศึกษา. (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538).
- ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- ภูวนัย กาฬวงศ์, "นาฏศิลป์ร่วมสมัยในการแสดงงานวลัยราตรี พ.ศ. 2532." วารสารศิลปกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 3 (มีนาคม-สิงหาคม 2559): 108.
- รัชดาพร สุคโต, "การแสดงละครใน เรื่องอุณรุท," จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, (2537).
- รุจน์ หาเรือนทอง, การอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมไทย [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.sw2.ac.th/images/user/root/soc31101/8soc.pdf>
- ลุงด้าลี่, โรตารีมีดีอะไร จึงมีคนมาประชุมจากทั่วโลก [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://oknation.nationtv.tv/blog/loongdali/2012/05/09/entry-1>
- วิรุฬห์รักษ์, สุรพล, หลักการแสดงนาฏศิลป์ปริทรรศน์. (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547).
- วิศิษฎ์ ศิลปินสรรพศิลป์สโมสร, การแสดงพระราชทานเรื่อง สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://web.facebook.com/visitsilapin/>
- วุฒิชัย เรื่องศักดิ์, "การแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, (2560).
- ศรีศักร วัลลิโภดม, การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ท่ามกลางกระแสของการเปลี่ยนแปลง. (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534).
- สัมภาษณ์ กนกวรรณพร ผดุงชาติ, ผู้แสดงการแสดงภาควิชานาฏศิลป์, 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563.
- สัมภาษณ์ กรรชิต จิตรระทาน, ผู้อำนวยการสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 26

กรกฎาคม พ.ศ. 2563.

สัมภาษณ์ ข้าคม พรประสิทธิ์, อาจารย์ประจำภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 8 มิถุนายน พ.ศ. 2565.

สัมภาษณ์ จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม, อาจารย์พิเศษประจำภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2564.

สัมภาษณ์ ชนิตา พันธุ์สาร, ผู้แสดงการแสดงภาควิชานาฏยศิลป์, 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563.

สัมภาษณ์ ธีรภัทร บัญศิริ, อาจารย์ประจำภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2565.

สัมภาษณ์ รัชตะวัน เกษกานดา, วิทยากร สภาภาษาชาวไทย, 5 มีนาคม พ.ศ. 2563.

สัมภาษณ์ ธีรญาเรศ แก่นจำปี, ผู้แสดงการแสดงภาควิชานาฏยศิลป์, 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563.

สัมภาษณ์ ธีรภัทร กล้าแดง, นักวิชาการละครและดนตรีปฏิบัติการ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร, 20 มีนาคม พ.ศ. 2564.

สัมภาษณ์ ธิติมาศ ผลไม้, ผู้แสดงการแสดงภาควิชานาฏยศิลป์, 21 มีนาคม พ.ศ. 2564.

———, ผู้แสดงการแสดงภาควิชานาฏยศิลป์, 29 เมษายน พ.ศ. 2565.

สัมภาษณ์ นพวรรณ จิตต์มันใจ, ผู้แสดงการแสดงภาควิชานาฏยศิลป์, 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563.

สัมภาษณ์ บัณฑิตยา มาศ ยอดเจริญ, ผู้แสดงการแสดงภาควิชานาฏยศิลป์, 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563.

สัมภาษณ์ ประภาศรี ศรีประดิษฐ์, อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยนเรศวร, 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563.

สัมภาษณ์ ปณณทัต ลำเพ็ญ, อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 10 มีนาคม พ.ศ. 2563.

สัมภาษณ์ พุสดี หลิมสกุล, อดีตหัวหน้าภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 10 มีนาคม พ.ศ. 2563.

สัมภาษณ์ พรประพิตร เผ่าสวัสดิ์, อาจารย์ประจำภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 8 มิถุนายน พ.ศ. 2565.

สัมภาษณ์ พัชรา บัวทอง, อาจารย์พิเศษภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 3 มีนาคม พ.ศ. 2563.

สัมภาษณ์ พีรพงศ์ เสนไสย, อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2565.

สัมภาษณ์ ภัทรอร สาทรานนท์, ผู้แสดงการแสดงภาควิชานาฏยศิลป์, 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563.

สัมภาษณ์ มาลินี อาษาทุทธการ, อาจารย์ประจำภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2565.

- , อาจารย์ประจำภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2565.
- , "อาจารย์ประจำภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563."
- สัมภาษณ์ รัชดาพร สุคโต, "รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต ภาควิชาศิลปะการแสดงมหาวิทยาลัยรัตนนคร, 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563."
- สัมภาษณ์ ธีรธรรม อติชัยภรณ์, "รองอธิการบดีฝ่ายวิทยบริการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จังหวัดลพบุรี, 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2565."
- สัมภาษณ์ รุ่งนภา ฉิมพูน, อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยรัตนนคร, 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563.
- สัมภาษณ์ วรพรรณิ สมุทรทอง, ผู้แสดงการแสดงภาควิชานาฏยศิลป์, 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563.
- สัมภาษณ์ วิลาสินี น้อยครบุรี, ผู้แสดงการแสดงภาควิชานาฏยศิลป์, 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563.
- สัมภาษณ์ ศุภวิน วัชรมูล, อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2563.
- สัมภาษณ์ สวภา เวชสุรักษ์, อดีตหัวหน้าภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2 มีนาคม พ.ศ. 2563.
- สัมภาษณ์ สิทธิธร ศรีชลาคม, รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564.
- สัมภาษณ์ สุนทรวิจิตร วรสิงห์, ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแสดงและการบรรเลงดนตรีภายในคณะศิลปกรรมศาสตร์, 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2565.
- สัมภาษณ์ สุพรรณิ บุญเพ็ง, อาจารย์ประจำภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2565.
- สัมภาษณ์ สุรพล วิรุฬห์รักษ์, ประธานสำนักศิลปกรรม, 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2565.
- , ประธานสำนักศิลปกรรม, 22 ตุลาคม พ.ศ. 2563.
- สัมภาษณ์ สุริมาศ หฤทัยบริรักษ์, ผู้แสดงการแสดงภาควิชานาฏยศิลป์, 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564.
- สัมภาษณ์ เสาวรส ธนิกกุล, ผู้แสดงการแสดงภาควิชานาฏยศิลป์, 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563.
- สัมภาษณ์ โสภณัฐ ฤกษ์สมุทร, นักดนตรีในละครทดลองเรื่องตรอยกำสรวล, 9 สิงหาคม 2564.
- สัมภาษณ์ อติเทพ เดชพรหม, ผู้แสดงการแสดงภาควิชานาฏยศิลป์, 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563.
- สัมภาษณ์ อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, หัวหน้าภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 7 ตุลาคม พ.ศ. 2563.

- , หัวหน้าภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 28 เมษายน พ.ศ. 2565.
- สัมภาษณ์ อรุทัย นามนิล, ผู้แสดงการแสดงภาควิชานาฏยศิลป์, 25 กันยายน พ.ศ. 2563.
- สัมภาษณ์ โอเกี ปีมา ออฟริตา, ผู้แสดงการแสดงภาควิชานาฏยศิลป์, 25 เมษายน พ.ศ. 2565.
- สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม, นโยบายและยุทธศาสตร์ส่งเสริมวัฒนธรรมร่วมสมัย (พ.ศ. 2560-2564) [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://ocac.go.th/wp-content/uploads/2019/06/แผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาหน่วยงาน.pdf>
- สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี (พ.ศ.2561-2580).
- สุภางค์ จันทวานิช, วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 24 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561).
- สุรพล วิรุฬห์รักษ์, หลักการแสดงนาฏยศิลป์ปริทรรศน์. (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547).
- เอกชัย ศรีรินดา, "วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่กับการอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์ล้านนา," จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562).
- Chamchurigames38, การแสดงชุดนำเสนอสังคมไทยสู่ดูดยภาพและความกลมกลืน [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://youtu.be/gNjv8zPbUel>
- Thai Classical Performing Arts News, สูจิบัตรงานวันมูลนิธิสิรินธร ประจำปี พ.ศ.2559 [ออนไลน์]. แหล่งที่มา https://web.facebook.com/465243816905852/photos/มูลนิธิสิรินธรขอ%EF%BF%BD/961406123956283/?rhc=1&_rdr

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

รูปภาพและรายการการแสดงผลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพผู้แสดงพระเพื่อน (รับบทโดย นางสาววันฉวี สืบสายพรหม) พระลอ (รับบทโดยนางสาวมาลินี งามวงศ์วาน) พระแพง (รับบทโดย นางสาวพนิดา ตันเตี้ยว) ในการแสดงละครพื้นทางเรื่องพระลอ
ปีพ.ศ. 2534 จัดแสดงณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : มาลินี อาชายุทธ์การ, 2563

ภาพผู้แสดงละครตีกคำบรพ์เรื่องอิเหนา ตอนตัดดอกไม้ฉายกริช ผู้แสดงบทนางบุษบา
รับบทโดย (นางสาวมธุรส ธาราชนกุล) ผู้แสดงบทอิเหนา (รับบทโดยนางสาวประภาศรี ศรีประเสริฐ)
จัดแสดงณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพผู้แสดงการแสดงในรายงานจุฬาวาทิตครั้งที่ 64 ละครนอก เรื่องสุวรรณหงส์
 ตอนกุมภกณฑ์ถวายม้า วันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2539 จัดแสดงณ เรือนไทย
 แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ที่มา : อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, 2565

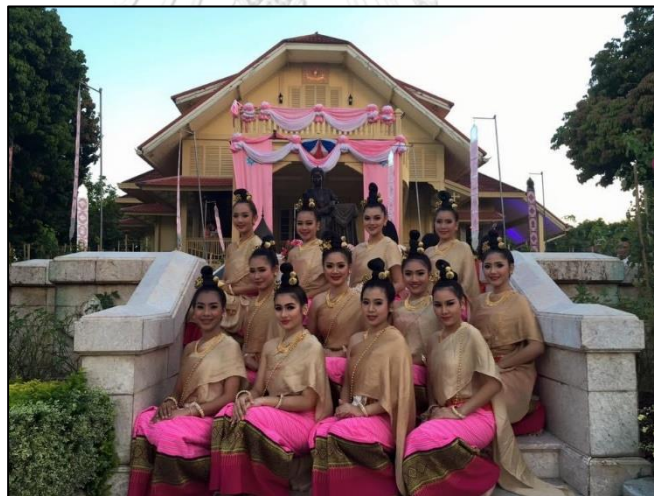

ภาพผู้แสดงในงานรายงานจุฬาวาทิตครั้งที่ 204 เป็นการแสดงจากคณะศิษย์ครูลมูล ยมะคุปต์ และ
 นิสิตภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

ภาพผู้แสดงและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแสดงงานวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี
]พ.ศ. 2555 การแสดงชุด ฟ็อนสวนเจ้าสหาย ทำนองลาวสมเด็จ วันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ.2555
จัดแสดง ณ พิพิธภัณฑ์พระตำหนักดารารัศมี
ที่มา : อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, 2564

ภาพผู้แสดงการแสดงงานวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี พ.ศ. 2558
การแสดงชุดฟ็อนพระราชชายาดารารัศมี วันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ.2558
จัดแสดง ณ พิพิธภัณฑ์พระตำหนักดารารัศมี
ที่มา : พิชญ์นรี วากย์เงินตรา, 2564

ภาพผู้แสดงภายในงานไหว้ครู ประจำปีการศึกษา 2555 การแสดงระบำรัตนมาลี วันที่ 28 มิถุนายน
พ.ศ.2555 จัดแสดงณ ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ธิดามาศ ผลไม้, 2565

ภาพผู้แสดงภายในงานไหว้ครู ประจำปีการศึกษา 2560 (ไม่ทราบชุดการแสดง)
วันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ.2560 จัดแสดงณ ภาควิชานาฏศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : บัณฑิตยา มาศ ยอดเจริญ, 2563

ภาพผู้แสดงภายในงานไหว้ครู ประจำปีการศึกษา 2560 (ไม่ทราบชุดการแสดง)

วันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ.2560 จัดแสดงณ ภาควิชานาฏศิลป์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : ปณณทัต ลำเพ็ญ, 2563

ภาพผู้แสดงการแสดงภายในงานไหว้ครู ประจำปีการศึกษา 2561 เป็นการแสดงที่สร้างสรรค์

และแสดงโดยนิสิตภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ไม่ทราบชุดการแสดง) วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ.2561 จัดแสดงณ ภาควิชานาฏศิลป์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : ปณณทัต ลำเพ็ญ, 2563

ภาพผู้แสดงการแสดงระบำรัตนมาลี งานพิธีสมโภชกฐินพระราชทาน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีพ.ศ. 2555 จัดแสดงณ ศาลาพระแก้ว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ธิดามาศ ผลไม้, 2565

ภาพผู้แสดงการแสดงงานวันมูลนิธิสิรินธร ประจำปี พ.ศ.2561 การแสดงพระราชทาน
เพลงภาษาพาสุนัข วันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ.2561 จัดแสดงณ ตำนกหออ วังสระปทุม
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2564

ภาพผู้แสดงการดำเนินงานวันมูลนิธิสิรินธร ประจำปี พ.ศ.2562 การแสดงพระราชทานเพลง
รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ.2562 จัดแสดง ณ ตำนกหออ วังสระปทุม
ที่มา : อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, 2564

ภาพผู้แสดงการดำเนินงานวันมูลนิธิสิรินธร ประจำปี พ.ศ.2563 การแสดงพระราชทานเรื่อง
สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช พิชิตยอดดอยอินทนนท์ วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ.2563
จัดแสดง ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : <https://web.facebook.com/visitsilapin/>

ภาพผู้แสดงงานจุฬาอาสาช่วยกาชาดประจำปี พ.ศ.2557 ในระหว่างวันที่ 14-20 กรกฎาคม

พ.ศ.2557 จัดแสดงณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงโดยนิสิตภาควิชานาฏยศิลป์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

ภาพผู้แสดงการแสดงงานเกษียณอายุราชการ รองศาสตราจารย์สวภา เวชสุรรักษ์

“นาฏยวิทยา สวภา เวชสุรรักษ์” วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ.2561

จัดแสดง ณ โรงแรมตะวัน กรุงเทพมหานคร

ที่มา : ปณิตทัต ลำเพ็ญ, 2563

ภาพผู้แสดงการแต่งงานเกี๋ยงอายุราชการ ณ คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชุด รำสีนวล วันที่ 14 กันยายน พ.ศ.2561

จัดแสดง ณ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : บัณฑิตยา มาศ ยอดเจริญ, 2563

ภาพผู้แสดงในงานพิธีมอบเข็มทองคำเกียรติคุณ แก่บุคลากรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและ
งานแสดงมุกตลกตลกตลกตลกตลกตลก ประจำปี 2562 วันที่ 6 กันยายน พ.ศ.2562

จัดแสดง ณ ศาลาพระแก้ว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

ภาพผู้แสดงงานคิดถึงครูประสิทธิ์ ถาวร ศิลปินแห่งชาติ วันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ.2562

จัดแสดง ณ อาคารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

ภาพผู้แสดงงาน 100 ปี ถนนพระรามที่สี่ สานพลังความร่วมมือ การแสดงผลงานสร้างสรรค์

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพผู้แสดงงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ครั้งที่ 7
 “ออนซอนศิลป์ ศรีมอदिนแดง” การแสดงชุด ฮาปอง วันที่ 25-27 พฤศจิกายน พ.ศ.2547
 จัดแสดง ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพผู้แสดงงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 15 “โตยฮิต ตามฮอย สานศิลป์ สูถิ่น
 ล้านนา” การแสดงชุด ชมพูกูคา วันที่ 31 ตุลาคม-2 พฤศจิกายน พ.ศ.2557
 จัดแสดง ณ มหาวิทยาลัยพายัพ
 ที่มา : กนกวรรณพร ผดุงชาติ, 2564

ภาพผู้แสดงงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18 “นาฏยปริดิยานันท์
กึ่งศตวรรษสนามจันทร์ ศิลปากร” การแสดงชุด วิจิตรวชิรอาภรณ์ วันที่ 7-9 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2561
จัดแสดงณ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่มา : ปณณทัต ลำเพ็ญ, 2563

ภาพผู้แสดงและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานนาฏศิลป์รุ่งกินน้ำ A Rainbow of Dance
วันที่ 25 พฤศจิกายน ปีพ.ศ.2542 จัดแสดงณ โรงละครแห่งชาติ ประเทศไทย
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพผู้แสดงและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการแสดงรับเสด็จสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด ชมพูญาคา วันที่ 10 มีนาคม พ.ศ.2557 จัดแสดงณ ศูนย์การเรียนรู้และบริการวิชาการ เครือข่ายแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดน่าน ในพิธีเปิดโครงการรักษ์ป่า่านาน

ที่มา : กนกวรรณพร ผดุงชาติ, 2563

ภาพผู้แสดงในพิธีส่งมอบธงการเป็นเจ้าภาพการประชุมวิชาการและนิทรรศการ จากยอดเขาถึงใต้ทะเล ทรัพยากรไทยศักราชภาพมากอันมีให้เห็น การแสดงชุดวานรินทร์กบิลแสม วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ.2560 จัดแสดงณ ศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อภูมิภาคจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดสระบุรี

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

ภาพผู้แสดงการแสดงประกอบเพลง พุทธานุภาพ ในการแสดงดนตรีชุด
 “ดวงแก้วแห่งพระมงกุฎเกล้า” ตอน รอยพระจรียา วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2559
 จัดแสดง ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

ภาพผู้แสดงและผู้ควบคุมการแสดงในงานการประชุมสัมมนา The 4th Engagement
 Thailand Annual Conference การแสดงชุด จุฬาราชสักการะด้วยระบำกิ่งไม้เงินทอง
 ในงานการประชุมสัมมนา The 4th Engagement Thailand Annual Conference
 วันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ.2560 จัดแสดง ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์
 ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพผู้แสดงงานแสง สี เสียง คนดีศรีอยุธยา

ที่มา : วรพรรณี สมุทรทอง, 2564

ภาพผู้แสดงและผู้ที่มีส่วนร่วมในงานแสง สี เสียง สื่อผสม “เล่าขานตำนานบ้านโป่ง เชื่อมโยง
สามวัฒนธรรมสองฝั่งลำแม่กลอง” ในงาน 111 ปีเมืองบ้านโป่ง ปีพ.ศ.2550

ที่มา : อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, 2565

ภาพผู้แสดงการแสดงละครอิงประวัติศาสตร์เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ
พระบรมราชินีนาถชุด อัปสรพื่อนไฟ วันที่ 17-27 มกราคม พ.ศ.2556 เวลา 10.00 - 21.00 น
จัดแสดงณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย
ที่มา : ธีรภัฏกร กล้าแดง, 2563

ภาพผู้แสดงละครอิงประวัติศาสตร์ตำนานสมเด็จพระนเรศวร
จัดแสดง ณ โรงละครแห่งชาติ ปีพ.ศ.2541
ที่มา : อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, 2565

ภาพผู้แสดงละครดึกดำบรรพ์เรื่อง ศรีธรรมมาโคศกกราช จัดแสดงในงานเทศกาลละครกรุงเทพฯ

ที่มา : จุฑาวิวัฒน์ โอบอ้อม, 2564

ภาพผู้แสดงการแสดงชุด รำอำลาอาลัยผู้เกษียณอายุราชการ วันที่ 20 กันยายน พ.ศ.2556

จัดแสดงณ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ที่มา : กนกวรรณพร ผดุงชาติ, 2563

ภาพผู้แสดงและผู้ควบคุมการแสดงในงานเอกลักษณ์ไทย ภาษาไทย ภาษาถิ่น การแสดงชุด ระบายฉิ่ง
วันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2558 จัดแสดง ณ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม
ที่มา : กนกวรรณพร ผดุงชาติ, 2563

ภาพผู้แสดงและผู้ควบคุมการแสดงในงานประชุมวิชาการประจำปี ครั้งที่ 39 จัดโดยสมาคม
แพทย์ไทยในสหรัฐอเมริกา ร่วมกับโรงพยาบาลปิยะเวท ณ โรงพยาบาลปิยะเวท (การแสดงชุด ฟ้อน
แพน, หนุมานจับนางสุพรรณ) วันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2560 ณ โรงพยาบาลปิยะเวท
ที่มา : ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง, 2563

ภาพผู้แสดงและผู้ควบคุมการแสดงในพิธีกตเวทิตา ผู้มีอุปการคุณด้านทุนการศึกษา
แก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชุด ฟ็อนแพน วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ.2560
ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง, 2563

ภาพผู้แสดงการแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ชุดนางนอน ในงาน
ประชุมสัมมนา นำเสนอผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ระดับชาติ ครั้งที่ 2 วันที่ 11 พฤษภาคม
พ.ศ.2561 จัดแสดงณ โรงละครวังหน้า สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวง
ที่มา : ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง, 2563

งานนิทรรศการ “อยู่บ้าน” การแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ ณ ห้อง
นิทรรศการ อาคารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม ปีพ.ศ.2561
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

ภาพผู้แสดงงาน Seameo Rihed's South East Asia High Education ไม่ทราบชื่อชุดการแสดง
แสดงเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน ปีพ.ศ.2562 จัดแสดงณ Hotel Nikko Bangkok
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

ภาพผู้แสดงงานนาฏศิลป์รัฐกีนน้ำ A Rainbow of Dance ครั้งที่ 1
ณ ประเทศญี่ปุ่น ปีพ.ศ. 2535 (ไม่ทราบชื่อชุดการแสดง)
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานนาฏศิลป์รัฐกีนน้ำ A Rainbow Of Dance ครั้งที่ 3 ณ
ประเทศญี่ปุ่น ปีพ.ศ. 2536
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย ที่โอซากา
ประเทศญี่ปุ่น ปีพ.ศ. 2537
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย
ณ เกาะฮาวาจิ ประเทศญี่ปุ่น ปีพ.ศ. 2538
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพงานเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย ที่มหาวิทยาลัยโอซากา ประเทศญี่ปุ่น
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย โดยสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์
ณ นครโตรอน และนครแวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา ปีพ.ศ. 2536
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

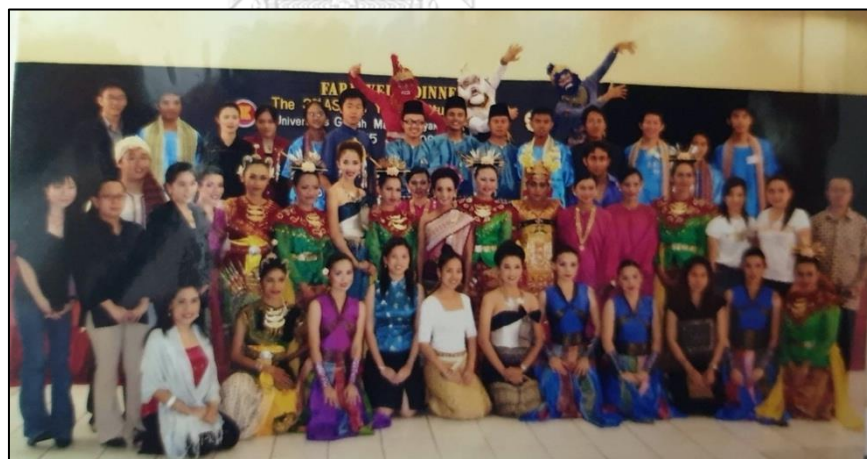
ภาพผู้แสดงในงานเทศกาลวัฒนธรรมไทยในสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 17-29 กันยายน พ.ศ.2541
จัดแสดงณ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทยเพื่อชุมชนลอสแอนเจลิส และ ศูนย์วัฒนธรรมไทยใน นครซานฟรานซิสโก
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพผู้แสดงงาน Tari-International Dance Festival
ณ กัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ปีพ.ศ. 2548 (ไม่ทราบชื่อชุดการแสดง)
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพผู้แสดงงาน Tari-International Dance Festival
ณ กัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ปีพ.ศ. 2548
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพผู้แสดงและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงาน The 3rd ASEAN Youth Cultural Forum ปี
ณ ประเทศอินโดนีเซีย พ.ศ. 2548
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงาน The 3rd ASEAN Youth Cultural Forum

ณ ประเทศอินโดนีเซียปีพ.ศ. 2548

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงาน The 5th ASEAN Youth Cultural Forum

ณ ประเทศกัมพูชา ปีพ.ศ. 2552

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงาน The 5th ASEAN Youth Cultural Forum

ณ ประเทศกัมพูชา ปีพ.ศ. 2552

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องขณะเดินทางไปเข้าร่วมแสดงในงานมหกรรมดนตรี

ณ ประเทศศรีลังกา (ไม่ปรากฏปีที่แสดง)

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพผู้แสดงและผู้ที่มีส่วนร่วมในงาน 13th ASEAN and 3rd ASEAN+3 Youth Cultural Forum ณ
De La Salle University วันที่ 6-11 กันยายน ปี พ.ศ.2558
ที่มา : สุนทรวิณีจ วรสิงห์, 2565

ภาพผู้แสดงการแสดงชุด ชัตชาติรี ในงาน Cultural Friendship from the land of smile
จัดแสดงณ กรุงไคโร ประเทศอียิปต์ ปีพ.ศ. 2562
ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพผู้แสดงและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงาน Cultural Friendship from the land of smile

ณ กรุงโคโร ประเทศอียิปต์ ปีพ.ศ. 2562

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพผู้แสดงและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการแสดง “อาณาจักรอยุธยา” รายวิชาอาเซียนศึกษา

ทางด้านนาฏศิลป์ไทย เรื่องไกรทอง ตอนชาละวันพ่าย วันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ.2559

จัดแสดง ณ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ.2559

ที่มา : ปณิตทัต ลำเพ็ญ, 2563

ภาพการแสดงปริญญาานิพนธ์ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ประจำปีการศึกษา 2557 ชุด บุษบา
 อารตี จัดแสดงเมื่อวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2557 ณ อาคารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 โดยนิสิตสาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2565

รายชื่อโครงการปริญญาานิพนธ์ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ของนิสิตภาควิชา
 นาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงการปริญญาานิพนธ์ ประจำปีการศึกษา 2534 UNIVERSITY

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญาานิพนธ์ ชุด “ชีวิตของสายน้ำ”	อรนาถ เชิดบุญชาติ
2	โครงการปริญญาานิพนธ์ ชุด “กิเลส”	สุพรรณิ บุญเพ็ง
3	โครงการปริญญาานิพนธ์ ชุด “ทวนน้ำ”	มาลินี งามวงศ์วาน
4	โครงการปริญญาานิพนธ์ ชุด “สำนึกสุดท้าย”	ปิยนันท์ ศรีชลธร
5	โครงการปริญญาานิพนธ์ ชุด “ลีลาแห่งหายนะ”	พิรุณ ยิ้มพงษ์
6	โครงการปริญญาานิพนธ์ ชุด “Galaxy Of Love”	ชวัล ชำนาญเวท
7	โครงการปริญญาานิพนธ์ ชุด “Line Of Love”	กัณยารัตน์ กปิณูชรานนท์

โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2535

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “มายา”	เสาวรส ธนิกกุล
2	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เสียงฝากจากป่า”	ปารีชาติ บุรีแสง

โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2536

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “โอปปาทิกะ”	วรรณศิรินทร สุวรรณศิริ
2	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “กตিকা”	ฐิติวรรณ ทศวิล
3	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “อารมณ์ทะเล”	รุ่งนภา ฉิมพุมิ
4	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “นิรมิต...แห่งลำของ”	พีรพงศ์ เสนไสย
5	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “จตุบงกช”	รสนันท์ วรรณประทุม

โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2537

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “รำแม่บท”	พีรมนต์ ชมธวัช
2	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “พื่อนดาบ”	ภัทรพร นवलสุทธิ
3	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “อารมณ์กับความตาย”	วิลาวัลย์ พรหมขำ
4	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “อสรพิษ”	เสาวลักษณ์ พงศ์ทองคำ
5	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “อัปสร นครวัด”	กรณิการ์ แก้วเจริญผล

โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2538

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ฤกษ์แสงสุริยคราส”	ขวัญตา สมุทรทอง
2	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Heaven And Earth”	ชนิกานต์ ชื่นบุญชู
3	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “มธุกร”	นวลอนงค์ ประมวล
4	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สะบัดไหว ชายพระเวส”	นริศา ศิริพานิช
5	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เป็ยงเบน”	นิพนธ์ ปานพ่วงศรี
6	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “หงส์เหมราช”	พันธ์งาม บุพพรรณ
7	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “หุ่่น”	รวีวรรณ ราชสุนทร
8	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Slice Of Life”	วนัสนันตร์ ต้นทะนะ เทวินทร์
9	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ม้านิลมังกร”	รัชดาพร สุคโต
10	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ผีตาโขน”	สุริยา พันธูชา
11	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “มวยไทย”	ศิริมงคล นาฎยกุล
12	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สัตว์นรก”	เหมือนฝัน อัมพันแสง
13	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “บายศรี”	ประภัสรา จำปาศรี

โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2539

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เวลา”	มิ่งมงคล หวังในธรรม
2	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “2 K ค.ศ.2000 Dance”	รมณียา ไชยวสุ
3	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “มนุษย์เครื่องจักร”	รวีกา ก้าววงศ์
4	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ศรัทธา บุษายัญ”	สนั่น สุขะคำ
5	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Women’s Right and Freedom”	ปาจริย์ กันทาธรรม
6	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “บรรพหลีกาณาแด่ม”	ปิ่นเกศ วัชรปราณ
7	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ผกาภุ”	พัชรินทร์ สว่างช่วง
8	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “มังกรคาบแก้ว”	นพวรรณ จิตต์มันใจ
9	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ต่างกายใจเดียว”	ชนิดา พิณธูสาร
10	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ความรุนแรง”	ดาริกา สังข์นาค
11	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เที่ยง”	สาธิตา เขียวชะอุ่ม
12	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “พิฬาร”	เรวดี คงสุวรรณ
13	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Creator”	สิริธร ศรีชลาคม
14	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ไฟศิลป์”	รุตติมา เวชากร
15	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “พระมารตตามนต์”	สุรทิพย์ ศิริโสภิต
16	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ตำนานนาค”	สายฉัตร สิงหนาท
17	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “จตุโศกมรรค”	อรอนงค์ ปัญญาวงศ์

โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2540

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ระเริงไฟ”	นิรมล เจริญหลาย
2	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Mars”	ทิฆัมพร ชมพูทิพย์
3	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “กระจก”	ถจิตราทิพย์ สุขะวรรณ
4	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “กุมภฤกษ์”	ชมพูนุช กุลฐิติกิจ
5	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ผีเสื้อ”	คะนิงนิจ เกียรติถาวรวงศ์
6	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “หลอก”	พนิดา สิริวิชชา
7	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “คนคุก”	พงศ์สรรค สวางสัตย์
8	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ผีหญาพญาพอน”	ประภาภรณ์ โพธิ์ใต้
9	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “พลอง”	อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์
10	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เบญจมาศ”	มณธิชา ศรีนิล
11	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “กรอบ”	รกรอง ตูลานันท์
12	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “โยงโย”	พรพรรณ เพ็ชรปานกัน
13	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ลมหายใจสุดท้าย”	สิริพร หนูทอง
14	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ค้นหา”	สมควร อยู่บัว
15	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “พอนผีมืด”	เมธาวิ เหล่าพลายนาค
16	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ระบาคอกหญ้า”	อมรรัตน์ สิ้นรุชัย

โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2541

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ปลิดวิญญาณ”	ยุทธนา ปรีเปรม
2	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “พ็อนแพนน้อย”	พิมพ์รัตน์ นวะะศิริ
3	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ลอยหลังสินธุ์”	ผกามาศ จิรจารุภัทร
4	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ฝัน”	ปอรัชฌ์ ยอดเนร
5	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สัตตรังสี”	นาตยา แจ้งอุบล
6	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สราญใจไห้สวรรค์”	นราฤทธิ์ เอี่ยมศิริ
7	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “บุษามหาเทวะ”	ขวัญฤทัย ปทุมรัตน์โชติ
8	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Escape”	เกตุ ธรรมศิริลักษณ์
9	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เอกัตถารมณ”	กิตติกร วัฒนะสุด
10	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ลับแล”	รังรักษ์ นรารักษ์
11	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สืลายไทยใหญ่”	อังสนา อ่อนฤทธิ์
12	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Swifts”	สุดา เชิดเกียรติกุล
13	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สะกดจิต”	สิริพร ศรีเพ็ง
14	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สรรพสิ่งย่อมนเป็นไป”	สุรงค์นัท ปิยสันตวิวงศ์
15	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ระบำฉาย”	สริน สุขสมบูรณ์
16	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Golden Era”	วรุณาพิติย์ พานิช
17	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “อัปสรามฤต”	วรกมล เหมศรีชาติ
18	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “มิติที่ 4”	บรรจง ปิยสันตวิวงศ์

โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2542

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “งูเห่ากับชวานา”	เพชร รัตนสุวรรณ
2	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ฉวยยุค ฉุดนาง”	ประวิทย์ จันทะผลิน
3	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เหงา”	ธิดา พิณประภัสร์
4	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “กุดหัวข้าวแห้ง”	จุฬามาศ โควสุวรรณ
5	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ลายหัตถ์ขัดดอก”	นริรัตน์ ระวังสิน
6	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “มุตตาวิลาศ”	จิตติมา นาคีเภท
7	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “แอบมอง”	คลอเดีย จักรพันธุ์ ณ อยุธยา
8	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “กาลราหู”	อินทิรา แดงจำรูญ
9	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “จันทร์จันทนะ”	อัจฉริยา เตชะเสน
10	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “อริยะ”	ธรรมจักร พรหมพ้วย
11	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “จักรีศรีรัตนโกสินทร์”	โสภณ สังขารา
12	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สื่อสัมพันธ์”	สุชาดา กิจเฮง
13	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Right out the Light”	วิมลพร เกรียงไกรเกษม

โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2543

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “คองคาปูซา”	อาสยา หอมทรัพย์
2	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “มาลัยไอยเรศ”	อุษณีย์ มีวีชาตระกูล
3	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “โลกเตศวรปุรวา”	อำนาจ จันดี
4	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ถวายเป็น แถนฟ้า”	ประภาศรี ศรีประดิษฐ์
5	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ปัจเจกกรรม”	เพิ่มพร มกรมณี
6	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เหมารัชชะ ลีลา”	ภูมิหทัย ละมัย
7	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Dolls”	ศุทธิจิตต์ ชื่นพันธุ์
8	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “อยุธยาพยากรณ์”	หรรษา ดั่งสุวรรณ
9	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เกี่ยวเกล้า”	เบญจมาภรณ์ จารุศิริ
10	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “จิตตารักษ์”	เกศ นวลศรี
11	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “อุรักลาไวย”	ชวนพิศ พันธุระ
12	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “พื่อนสลุงลานนา”	ญาณิศา มีบรรจง
13	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “กัลปังหา”	นันทิดา มัยรัตน์
14	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เงา”	กอน์ดالا แดเนียล

โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2544

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “นารีผล”	อารยา ภูซัง
2	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “หละหลองร้อนอน”	กุลกานต์ วะสินนท์
3	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เส้นสายลายลักษณ์”	ชุมพล ชะนะมา
4	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “จัดจรัส”	อารยา ภูซัง
5	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ชนกว้าง”	สิริพร นุชเจริญ
6	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “จม”	เสาวลักษณ์ พุกเกษม
7	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “กว่าจะเชิด”	คณินสา โชติมุกตะ
8	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เก็บรอย”	สุวีรัตน์ จันทพงษ์

โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2545

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ด้วยรัก”	ฤชฎา โสภมา
2	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ทองพันชั่ง”	กรวี มหิวรรณ
3	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ปัทมราช”	เพียงจิต กาญจนพานิช
4	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “บุปผามหาสมุทร”	กนกวรรณ ยงวัฒนา
5	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ช่วยสืบ สืบสอย”	ชนิดา จันทร์งาม
6	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “กลับกลืน”	จิตรภาพรณ สุขสมัย
7	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ดอกพู่ย้ง”	ทิพย์วรรณ ตระการกิจ พาณิชย์
8	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “อากาศคงคา”	พจมาน หวานคำเพราะ
9	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เกาะเกี่ยว”	พุทธพร อ่อนศิระ
10	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ทั้งเป็น”	ภัทรอร สารทรานนท์
11	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เวตาล”	รัมภาศรี ฉายะนันต์
12	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “อำพราง”	ลัดดา นิมพาลี
13	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “แมงมุม”	วรวรจิต แจ่มณี
14	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ย่องสาว”	อุทททาพร ไชยพฤกษ์กุล
15	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “นาคาแลพระทอง”	พุทธรักษา แซ่ภู
16	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “The Last Sacrifice”	ศิริส นิติต์สนกุล

โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2546

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “น้ำตาลสายไหม”	เกสรี ศิริเลิศชัย
2	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ฉรรทราศ”	ณัฐกานต์ บุญศิริ
3	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “กรุงศรีวานิช”	ธนัดดา ทองหยอด
4	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “มาตถกา”	นवलรวิ จันท์อรุณ
5	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ปลาตะเพียนกรุงเก่า”	บุณฑริกา อรัณยกานนท์
6	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ฟ.ฟิน ดำ ดี”	ปิยลักษณ์ อุนนิสากร
7	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “อโยธยาศรีรามเทพนคร”	พัทธนันท์ เสมารัฐ
8	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “แตกต่าง”	พิณธร ปรัชญานุสรณ์
9	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เกร็ดสัญญา”	วรวิทย์ สมเจริญทรัพย์
10	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สถิต ณ นที”	รัสวรรณ อดิศักดิ์
11	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ลงทัณฑ์”	มณใจ จันท์สุวรรณ
12	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “พุทธศรัทธา”	วีรนุช มุสิกสวัสดิ์
13	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “มหาละลาย”	สุจิตรา ใจเอื้อ
14	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ผังเมือง”	แสงทิพย์ วารีแสงทิพย์
15	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “อามิสบูชา”วิทยาลัย	อุบลวรรณ ไตอวยพร
16	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ณ อยุธยา” UNIVERSITY	เสาวคนธ์ พลัดพุลผล

โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2547

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ลายรีว”	กนกพิชญ์ คัมภีระ
2	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Spirit of the Hive”	ฐิติพรรณ เดชรัตน์
3	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “อะมีบา”	ดวงกมล ลุยะพันธุ์
4	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สักสัตว์”	นุชนาฏ โพธิ์ชื่น
5	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “กัจฉะปวตาร”	ปพิชญา ซื่อต่อชาติ
6	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “คุตมหาพีรามิด”	ปัทมาภรณ์ ไชยลือเลิศ
7	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ซมานรี”	เพชรพิมพ์ พุฒทอง
8	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ปลายหาง”	พัชรินทร์ สันติอัครวรรณ
9	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ตำนานนักฆัตรี”	พิมพ์เพชร บัวทอง
10	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Yu Ci (หุฉลาม)”	พิมพ์พรรณ พรเพชรรัตน์ สิริ
11	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ปล้อง”	มณิศา วศินารมณ
12	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สมิงไพร”	รัตนาวดี มวลเสียงใส
13	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “วุ่นทะเล”	เรื่องประพิณ อุทัยเฉลิม
14	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “กระเรียนแห่งความหวัง”	วฤษฎี อัสวางกูร
15	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ระบำแห่งความตาย”	อัจฉรา หิรัญแพทย์
16	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ความเหมือนที่แตกต่าง”	อารดา ฉ่ำตระกูล
17	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ตุ๊กแก”	อารยา ฉ่ำตระกูล

โครงการปริญญาโท ปีการศึกษา 2548

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญาโท ชุด “แยกทาง”	วิภาดา จำนงเดช

ปีการศึกษา 2549

ไม่ปรากฏข้อมูล

โครงการปริญญาโท ปีการศึกษา 2550

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญาโท ชุด “หัตถประดิษฐ์ จิตบรรจง”	เปมิศา วภักดีเพชร
2	โครงการปริญญาโท ชุด “ราชพฤกษ์”	จิตตภา แจ่มปฐม
3	โครงการปริญญาโท ชุด “เส้นสายลายใหม่”	ณัชจิรา ทวีผล
4	โครงการปริญญาโท ภายใต้หัวข้อ “เอกลักษณ์ไทย”	นิสิตชั้นปีที่ 4
5	โครงการปริญญาโท ชุด “ลายไทย”	นวพร สุขุมาพันธ์
6	โครงการปริญญาโท ชุด “ดุริยวิจิตร”	ดวงธิดา เลี้ยงสกุล
7	โครงการปริญญาโท ชุด “คชสาร”	วิรสา โรจน์วรพร
8	โครงการปริญญาโท ชุด “ขบวนแห่ฮ้องขวัญ”	อโนทัย มนุพันธ์
9	โครงการปริญญาโท ชุด “ขวัญข้าว”	กาญจน์ชญาณิศ สฤษช สมบัติ
10	โครงการปริญญาโท ชุด “ไกลบ้าน”	วันฉัตร อารีวัฒนา

โครงการปริญญาโท ปีการศึกษา 2551

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญาโท ชุด “เหงา”	ปรียา เนตรวิเชียร
2	โครงการปริญญาโท ชุด “ผิดหวังรัก”	กนกอร โคมอร่าม
3	โครงการปริญญาโท ชุด “คร่อม”	กัลป์กร ปัญญาดี
4	โครงการปริญญาโท ชุด “เหมือนที่แตกต่าง”	เขมินี ฉัตรภูติ
5	โครงการปริญญาโท ชุด “โทสะ”	บุญยพร พอด้วง
6	โครงการปริญญาโท ชุด “ทะยานอยาก”	วิรัชพัชร เกษมศรี ณ อยุธยา
7	โครงการปริญญาโท ชุด “เหยื่อ”	ตุลาพร พรหมทอง
8	โครงการปริญญาโท ชุด “ติดหนี้”	ศศิภาส สัตยาภรณ์
9	โครงการปริญญาโท ชุด “ก่องข้าว”	วราภรณ์ เกาะแก้ว
10	โครงการปริญญาโท ชุด “รักที่เลือก (ไม่) ได้”	วิชาน สะสินทร
11	โครงการปริญญาโท ชุด “ห้วง หวง”	วรยุภา เหมือนประเสริฐ
12	โครงการปริญญาโท ชุด “Phobia”	บุษญาดา ศรีเกษมพล
13	โครงการปริญญาโท ชุด “ติสต์แตก”	ฝ้ายคำ เทพารักษ์
14	โครงการปริญญาโท ชุด “ห้วงศิลป์”	สุรัญญา อัสรางชัย
15	โครงการปริญญาโท ชุด “อัจฉรย์”	เอกรัตน์ รุ่งสว่าง
16	โครงการนาฏศิลป์ประจำปีการศึกษา 2554	นิสิตชั้นปีที่ 4

โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2552

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ข้าวหอม”	มริษฎา อินทรทูต
2	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ม่วนนำ รำกลอง”	สุภัทรา ไก่แก้ว
3	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ระดับสัมผัสเสียง”	ปวีณา พุทธเจริญทอง
4	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ผัสสา”	จิตรลดา อนันตวุฒิ
5	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ดี...ตอก...บอกเล่า”	พรพัทธ์ร์ ลักษณะานุกพงศ์
6	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ธรรมกังวาน”	กชพรรณ รุจิภักดิ์
7	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “หลงไหล”	อลงกรณ์ สุขสวัสดิ์
8	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เคียงคู่”	สุภาภรณ์ วรรณรัตน์
9	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “กว่าจะเป็นไขน”	เอมิกา โพธิศรัทธา
10	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “หมันต์บุพผา นางพญาเสือ โคร่ง”	อัยย์รักษ์ เจียรนัย
11	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เริงละเล่น”	ศันสนีย์ ทองอยู่
12	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สินธุ์สองสี”	อริญญรัตน์ สำราญสุข
13	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “นาฏนครา”	วรรณพร สุวรรณ
14	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ยี่ซอ”	ปริศนา ขวลิ
15	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ดุน้ำแข็ง”	ศิริพร เกตุแก้ว
16	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สลักรัก”	ภาณุนี สังข์ทอง
17	งานโครงการนาฏยศิลป์ ประจำปีการศึกษา 2552	นิสิตชั้นปีที่ 4

โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2553

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “หลาวชะโอน”	เจษฎา รุจิภาสปรกรณ์
2	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ตามฮอยฮิตเก่า”	ฉายกฤษณ์ แซ่มคำ
3	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “หลุด”	ภาวิตา จันจุฬา
4	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “หลือป่่า”	สุภัทรา จรเจริญ
5	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ไม้พั้งฝน คนพั้งป่า”	มัลลิกา มีทอง
6	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “นาฏอารตีอ์คนีบุชา”	ธิดารัตน์ มหาธนวิภูฏ์
7	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สะท้อนย้อนคะนิง”	ณวรรณ์ศา รักชาติ
8	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เริง รู้ รักษ์”	นันทน์ภัส สิริภริมย์
9	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ครามอ์คนี”	อินทิพร หลิวพิริยวงค์
10	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “จอมรัศมี”	พิจารศรี จีระนนทกิจ
11	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สมดุล”	นโบล ชูจรรยา
12	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “บวชป่า”	สุนันทา เกตุเหล็ก
13	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ทวงนที”	พนัษฐุตา เทศาพรหม
14	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “หิมาลัย”	ญาดา ดวงเนตร
15	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “กลับกลายลายประการัง”	อลิษา ชื่นชม
16	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “รุกรันมลทิน”	พิมพ์ชนก ลายทอง
17	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “วาดอันตรธาน”	สุพจน์ ชุกกลิ่น
18	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เดปอู่”	ปิยะธิดา มะปะโท

โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2554

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ธานยเทวะห์”	นันทรัตน์ ชาวรราชกูร์
2	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “นางदान”	ซัชฌัญญ ย้งประโยชน์
3	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “โป๊กกะโหล้ง”	ศุภิสรา นิมครุฑ
4	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ค้ำสรี”	ณรงค์ฤทธิ์ เขาวังกรม
5	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ทุกขเทโว”	เกตุณภัส รุ่งเรืองปริษา
6	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ข้าวค้ำ ค้ำคุณ”	อรรถพล เพชรรุจี
7	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ทิพยธัญญ์”	พิมพ์ิกา มหามาศย์
8	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “พุทธกระยาทิพย์”	กัลยาวิสต์ แก้วประเสริฐ
9	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เชื้อ”	ดวงกมล บุญยปรตยุช
10	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “โอบบรรพต”	ธิติมา อ่องทอง
11	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ซิโลมทิพย์”	กชกร พอบขุนทด
12	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ลดเคราะห์ล้อยโคม”	ภัทราพร เศรษฐสิทธิโชค
13	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ขวัญเสา”	นภัสวรรณ ภมรพันธุ์
14	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “มะต้ำ รำลึก”	สุชาสินี นวลพุ่ม
15	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “พิถยกุมารี”	สุชนิสสา วรประยูร
16	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ปกปัก”	กัลยดา ชัยมงคล
17	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “บากู”	จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม
18	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ฉุดชักพระปฎิมา”	ปาริฉัตร พัทน้อย
19	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “แสก”	ชูลีพร จาดขำ

โครงการปริญญาโท ปีการศึกษา 2555

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญาโท ชุด “ด้อยพัฒนา”	ณิรชา ช่วงนิสัย
2	โครงการปริญญาโท ชุด “ครูสักการ”	ภัทรพร บัวกลิ่น
3	โครงการปริญญาโท ชุด “ริษยอัคคี”	รติพร ฉัตรภริมณเดช
4	โครงการปริญญาโท ชุด “สัตยาบรรณ”	วิภาพร เพ็องภักดี
5	โครงการปริญญาโท ชุด “เด็กพิเศษ”	อนิสรา บัวแก้ว
6	โครงการปริญญาโท ชุด “ละเมียดลิตี”	อภิญา รุ่งพิทักษ์มานะ

โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2556

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ด้ายแดงแห่งรัก”	กิตติยา สุวีรรณ
2	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เครือข่าย”	กุลนาถ ชินโคตร
3	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ผลแห่งกรรม”	ชนิษฐา จิตรณรงค์
4	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เพียง...หน้าภาพ”	ธัญญาภรณ์ รัชฎาพงษ์พัฒน์
5	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “อามิสทาน”	นภัทร ชาวท่าทราย
6	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สุดมือ”	นภัสสร พูลเกษม
7	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ภูกระดึง”	บุญจิรา เสนานิมิต
8	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ลั้งเล”	ปารวีร์ ฝาลี
9	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ลืมหืมตา”	ผกาพรรณ สุขสวาสดี
10	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “พระนางเลือดขาว”	พิชากร ใจเย็น
11	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “อนิจจาความรัก”	ภคพร หอมนาน
12	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “แม่ไก่”	ภูพิงค์ นัยยะ
13	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ตำนานพระนางเลือดขาว”	มาร์ชينا เทพหัสดิน ณ อยุธยา
14	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “โศกนาฏกรรม”	รัตนะ พูนเกษม
15	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ริษยาอาฆาต”	รุจิเรข บุญวิทยา
16	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ละ โท สะ”	สมใจรักษ์ ฉัตรมณี
17	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ห้วง”	สุภาบัติ คำประภา
18	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ฤรัก จำลา อาวรณ์”	อรนันท์ เถียรสูงเนิน
19	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เธอ...ผู้ถูกระทำ”	อรวรรณ เกียรติไทยยนต์
20	งานโครงการนาฏยศิลป์ ประจำปีการศึกษา 2556	นิสิตชั้นปีที่ 4

โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2557

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “กระดิ่งฮ้องขวัญ”	กวีธิดา เทศแก้ว
2	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “อัตตชลิต”	ชนรรค์พร เมฆมหารณณ์
3	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ซวง แวง ยวี”	ณัฐธยาน์ ทรัพย์วิมล
4	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “บทเรียนของเด็กชาย	ณัฐนิช ธรรมธรรมกุล
5	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด The Time Keeper”	ณัฐมนธ์ ทวีศักดิ์วิไล
6	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “You can’t ask why about love ”	ทัตพิชา สุวรรณประภาพร
7	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “มณีรัตนะ”	ธนันยวรรณ ศรีทรัพย์โยทัย
8	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ไอดอดอร์ว (Odour)”	ธนากร แก่นจันทร์
9	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “แม่ (Mom)”	ธนาภรณ์ วีระเดช
10	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ทาวตีกุมารี”	ธัญญ์ภูกร กล้าแดง
11	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ลูกเปิดซีเھر”	ธัญภา เลหาวิฒนโชติ
12	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ภาษาของดอกไม้”	ธิญาดา สังข์สม
13	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ซั้ววูบ”	ธิดามาศ ผลไม้
14	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “วรุณมาลา”	ธิดารัตน์ คำธัญญา
15	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Mona lisa”	นภัทร มหิมานนท์
16	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ต่างแต่ความคิด”	นพพรรัช สุขทรัพย์
17	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ปฐมกาล”	พชรพร ชมภู
18	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “อัษฎาเหติ”	พรภัทรา ธรรมจันทร์
19	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “วิถีสตรีศร”	พัชโสภิน มาลัย
20	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “พระยานิลสินธพ”	พิชญา สังข์เรือง
21	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เกอิช่า”	ภัทราพร จิตรานุกวัฒน์
22	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “The Cinderella”	ภัทรินทร์ ธเนศชัยคุปต์
23	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Spell”	วิชชากร ตปนิยากร
24	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “บุชาอารตี”	วุฒิชัย เรื่องศักดิ์
25	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สัมโหมทมาน”	สรลชณา วัฒนศิริ
26	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Timman”	สิริหทัย จิตรพัฒนกุล

โครงการปริญญาโท ปีการศึกษา 2557 (2)

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
27	โครงการปริญญาโท ชุด “โดดเด่น งดงาม ยามต้องแสง”	อติทยา วรรณาม
28	โครงการปริญญาโท ชุด “The evill love”	อัครพล อยู่พรต

โครงการปริญญาโท ปีการศึกษา 2558

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญาโท ชุด “เมตรา”	กนกพร จินนำหน้า
2	โครงการปริญญาโท ชุด “ความเสมอภาค”	กนกวรรณพร ผดุงชาติ
3	โครงการปริญญาโท ชุด “ภูษรัตน์”	กัญญาณัฐ คงนุรัตน์
4	โครงการปริญญาโท ชุด “Rescue”	กิ่งกมล เบ็ญจพันธุ์ทวี
5	โครงการปริญญาโท ชุด “Through the hard time”	กุลจิรา ศิริสัมพันธ์
6	โครงการปริญญาโท ชุด “Voice”	ขวัญจิรา วชิรรัตน์
7	โครงการปริญญาโท ชุด “Chance”	จิรายุ อ่อนคำลือ
8	โครงการปริญญาโท ชุด “Develop”	จุฑามาศ ตีระลาภสุวรรณ
9	โครงการปริญญาโท ชุด “วิถีไทกระได”	ณัฐธิดา สายเนตร์
10	โครงการปริญญาโท ชุด “The bright in the dark”	ณัฐนรี ประสพรัตน์
11	โครงการปริญญาโท ชุด “ละเมียดลิขสิทธิ์”	ณัฐพงษ์ ทวีศรี
12	โครงการปริญญาโท ชุด “นิสิต”	ณิชภัทร ถวัลย์วานิชกุล
13	โครงการปริญญาโท ชุด “กุหลาบจุฬาลงกรณ”	ธัญญาเรศ แก่นจำปี
14	โครงการปริญญาโท ชุด “ตุ้มโฮม”	ธัญลักษณ์ จันทับ
15	โครงการปริญญาโท ชุด “พีน”	นนทชา แพทย์สมาน
16	โครงการปริญญาโท ชุด “สันโดษ”	นภสร เอกพันธ์กุล
17	โครงการปริญญาโท ชุด “The Road”	นันทิกานต์ แก้วเกิด
18	โครงการปริญญาโท ชุด “นิสิตา”	นิตยา ทองอาจ
19	โครงการปริญญาโท ชุด “Pareidolia”	เปมิกา พรหมจรรย์
20	โครงการปริญญาโท ชุด “วิมานรัตนโรจน์”	พัชรดา หงส์ษา
21	โครงการปริญญาโท ชุด “แมวหลอดแก้ว”	พิชญา เชษฐชาติตรี

โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2558 (2)

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
22	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เงินทางม้า”	พิชญา ศิรินันท์วัฒน์
23	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Plastination”	ภัทรดนัย สุขเกษม
24	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ปิยะวชิรกาล”	มนทกานติ ร้อยแก้ว
25	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “The life”	โยชิตา ศรีสังกุล
26	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “คลื่น”	รสสุคนธ์ อุทธโยธา
27	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “The giver”	วริศรา ชัยกระวีพันธ์
28	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เทวสถาปัตยกรรม”	วิลาสินี น้อยครบุรี
29	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ไทะดาร์กะ”	สุพรรณนีย์ ทองเมือง
30	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “โยนบก”	โสมสุภา แสงรัตน์

โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2559

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “แก้งดิน”	กฤตพร หาญโยธิน
2	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เปิด”	กัญญาธร ตั้งกุลธร
3	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สะออนโอด”	จริยา กลางยศ
4	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “อนันตคุณ”	ชญานี สุนทรมาลัย
5	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “วาริทพล”	ชมพูนุช สุธานेत्र
6	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ศรีภักดิ์”	ณัฐฐิตา ดวงประทีป
7	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “พอ”	ณิชา อัญนพวงค์
8	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สำนึกผิด”	ณศรา นาคทรรพ
9	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “น้อมนำ”	ธนบัตร เอี่ยมสะอาด
10	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “วิภูสงสาร”	ธัญญธร ทองบัว
11	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “บารมีปกเกล้า”	นริภักดิ์ แป้นดี
12	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “จิตคุณ”	พิชญ์ภักดิ์ อินทรนัญ
13	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “บำบัด”	พิชญา บุษราคัม
14	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “วิถีชนอ่าางข้าง”	พิรัชญา ภาমনตรี
15	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “รู้คุณ”มหาวิทยาลัย	ยศพร ลีกุล
16	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “อิตตา” UNIVERSITY	ลิเดีย ตันติวิรมานนท์
17	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “หยั่งราก”	ศิริธวัฒน์ อิมอาเทศ
18	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สละ”	ศุภวิชวีฐา มัชยมจันทร์
19	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ทุ่งกุลาเขาแล้ง”	สิริลักษณ์ ประทุมวัน
20	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “อภัยโทษ”	สุพิชญา นากา
21	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “พันธุ์มีจฉาแห่งราชันย์”	หทัยรัตน์ เทียรบุญเลิศรัตน์

โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2560

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “โถโลปติ”	กุลธิดา ยาประดิษฐ์
2	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “อ้าว เจ้า เต่า”	นราวดี ชาวท่าทราย, อริยาภรณ์ สงวนไพร
3	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “หลงทาง”	อรอุทัย นิลนาม
4	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “The Change of life”	พิมพ์ภัส พฤกษ์พิทักษ์
5	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “วิบโยค”	ฉมลวรรณ เบ้ากุล, ฉันทย์ชนก เนียรสอาด
6	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “นับนิ้ววันทาพญาคันคาก”	กมลทิพย์ บุญอ้อมนาค, สิทธิชัย คำขามมงคล
7	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “หลุด”	บุญจิตตา นาคเป้า, พิชญ์นรี วากย์เงินตรา
8	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Dejavu Of Judgement”	ณฐา บริทพัน
9	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Judgment”	พัชราภรณ์ เขียวทอง, เอมิ ฟูกุคาวะ
10	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “คาถุอาซุร่อ”	สุรีมาศ หลกัยบริรักษ์, อารีรัตน์ ครุฑปักซี่
11	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Bawd”	การะเกด กฤษณะโยธิน
12	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Social Ignorance”	นิชาภา บัวอำไพ, วงศ์สุรางค์ อรุณรัตน์
13	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “มหิจฉา”	น้ำเชื่อม เพ็ชรมาก, อารรัตน์ จิตรสวัสดิ์
14	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Roku No Ikari”	นฤมล อุไรรัตน์
15	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ปาณะทาน”	กนกพัชร์ แจ่มฟ้า
16	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Belonging Contarst”	จันทกานต์ ชาวปลอด
17	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เป้าหมายเด่นชน (Bully Target)”	นิฐิมา ทองธนะเศรษฐ์

โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2561

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “นัตถิ โลเก อนินทิตโต”	อรญา หาญนันทพิทักษ์
2	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “วก”	ดวงพร มีนุ่น, ธีรรา วิโนทกะ
3	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ฮะตอน”	ณัฐชา คำมี, แพรวา บางผึ้ง
4	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สวมหัวโขน”	อสมภรณ์ สุขพลอย
5	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “Follw Karma”	ปุณยาภรณ์ ศิริสวัสดิ์
6	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เพชรตัดเพชร”	จิตัมพร พุ่งทะเล
7	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เงา”	ชัยลักษณ์ วงศ์เพียรกิจ
8	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สองคม”	กุลณัฐ สีสัมประสงค์, เบญจรัตน์ นามนิล
9	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ยกเมฆ”	สินีภัคฐ์ พรหมชัยวัฒนา
10	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ตัดเป็นตัดตาย”	อชิรญา วงศ์วิวัฒน์
11	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ชิงนาง”	พันธิตรา เปี่ยมวิสัย
12	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “สอนหญิง”	ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง, สุภัทสรณ์ สุริยกุล
13	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “หน้าเนื้อใจเสือ”	ปรารธนา ทองใหญ่
14	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “คอหอยกับลูกกระเดือก”	วิไลลักษณ์ กฤษณาเรืองชัย
15	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “จำ(ต้อง)ยอม”	ฐิตาพร เงินแยม, นริศรา แจ็งเคลือบ
16	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ลวงฟ้าพญาแถน”	นิธิพรรณ มุสิกอุปถัมภ์, ปณณทัต ลำเพ็ญ

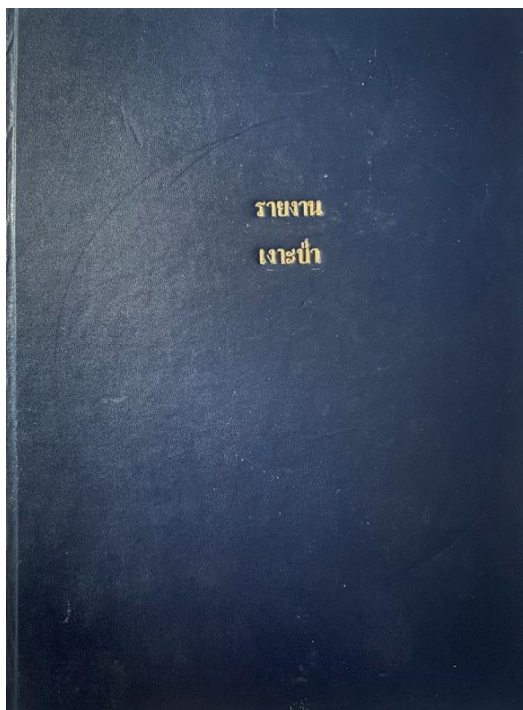
โครงการปริญญานิพนธ์ ปีการศึกษา 2562

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “อุทธรณ์”	ฉัตรวันันท์ สันต์ชนทัต
2	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ฟอก(ไม่)ขาว”	เสาวภาคย์ สมบูรณ์พันธ์, พัชรีวรรณ สุทธิกิตติวงศ์
3	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ค้าคน”	อัญศยา เปรมเดช
4	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “ไม่เท่าเทียม”	ณัชชา อินทร์ทอง
5	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “กุมบังเหียน”	ธนภัทร ดิษฐไชยวงศ์
6	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เลือดตาย”	ปรมาพร แสงสุธา, ทิพย์สุคนธ์ ราชเจริญ
7	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “คลุมถุงชน”	ธมนวรรณ นุ่มกลิ่น, ศิริพรไกรวงษ์
8	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “เหยื่อ”	นาซารี พงษ์รอด, นาฏณริน เกทะโร
9	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “แม่หญิงศรีเวียง”	สุธาวรี อุ้นพันธ์, อรษา วารุลังค์
10	โครงการปริญญานิพนธ์ ชุด “พรมแดนศรัทธา”	อดิเทพ เดชพรหม, สุนิษฐา อินทร์แก้ว

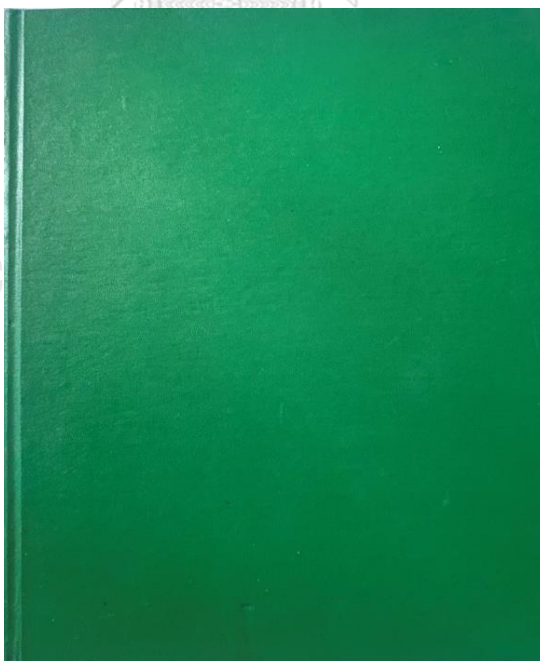

ภาคผนวก ข
สูจิบัตรและหนังสือที่เกี่ยวข้อง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

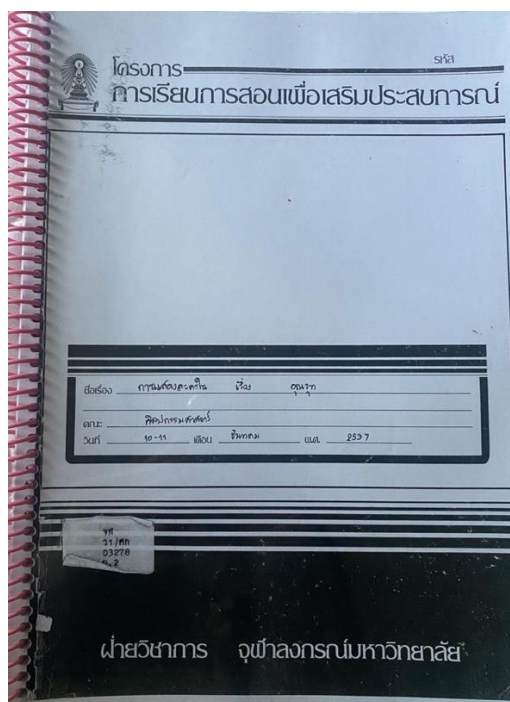

ภาพรายงานเรื่องเงาะป่า รายงานปริญญาบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2532
 ที่มา : ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

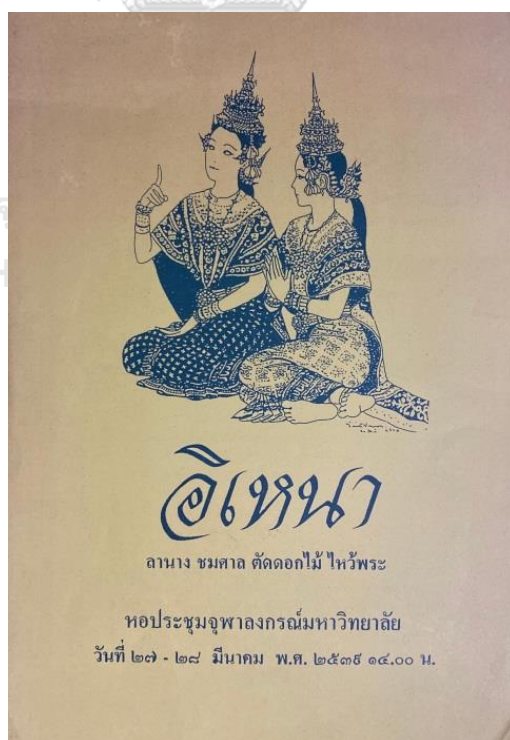
ภาพรายงานเรื่องมโนห์รา รายงานปริญญาบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2534
 ที่มา : ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

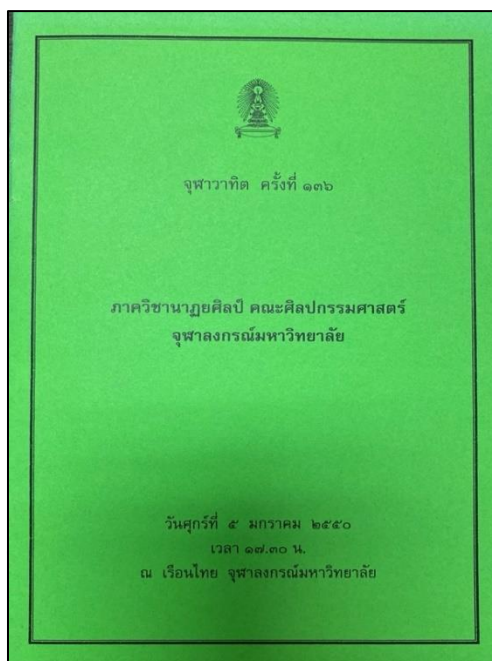
ภาพรายงานเรื่องการแสดงละครในเรื่อง อุณรุท รายงานปริญญาบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทย
ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปีการศึกษา 2537

ที่มา : สำนักวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพสูจิบัตรการแสดงละครในเรื่องอิเหนา พ.ศ. 2539

ที่มา : ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพสูจิบัตรงานจุฬาวาทิตครั้งที่ 136 ภาควิชานาฏศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2550
ที่มา : ห้องสมุดดนตรีไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพสูจิบัตรงานจุฬาวาทิตครั้งที่ 159 ตำนานพื้นเมืองเรื่องสงกรานต์
ตอนปรีศนากบิลพรหม ปี พ.ศ. 2553
ที่มา : ห้องสมุดดนตรีไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพสูจิบัตรการแสดงละครดึกดำบรรพ์เรื่องอิเหนา

ที่มา : ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

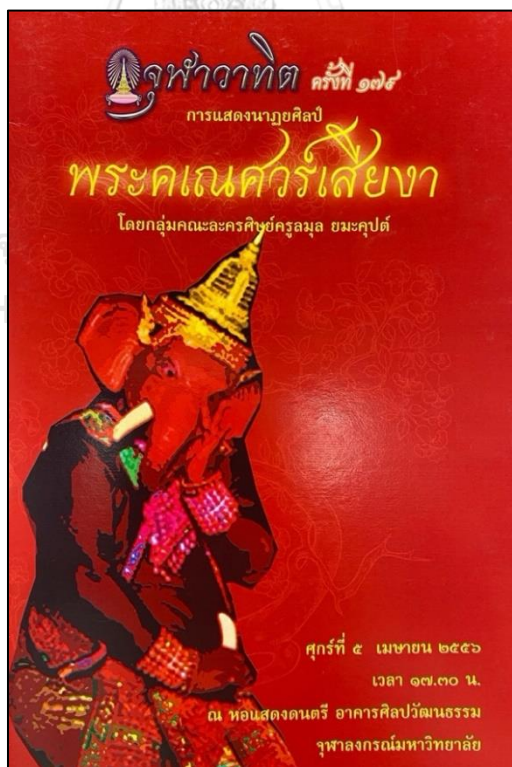
ภาพสูจิบัตรการแสดงละครเรื่องทรอยกำสรวล

ที่มา : ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพสูจิบัตรงานจุฬาวาทิตครั้งที่ 168 คณะศิษย์ครุฑมุล ปี พ.ศ. 2555

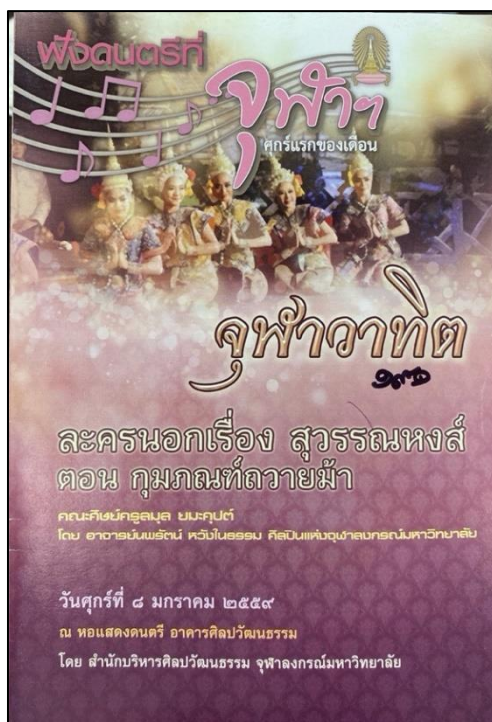
ที่มา : ห้องสมุดดนตรีไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพสูจิบัตรงานจุฬาวาทิตครั้งที่ 179 การแสดงนาฏยศิลป์ พระคเณศวร์เสี้ยงา ปี พ.ศ. 2556

ที่มา : ห้องสมุดดนตรีไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพสูจิบัตรงานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครั้งที่ 191 ละครนอกเรื่องสุวรรณหงส์ ตอนกุมภกณฑ์ถวายผ้าปี พ.ศ. 2559

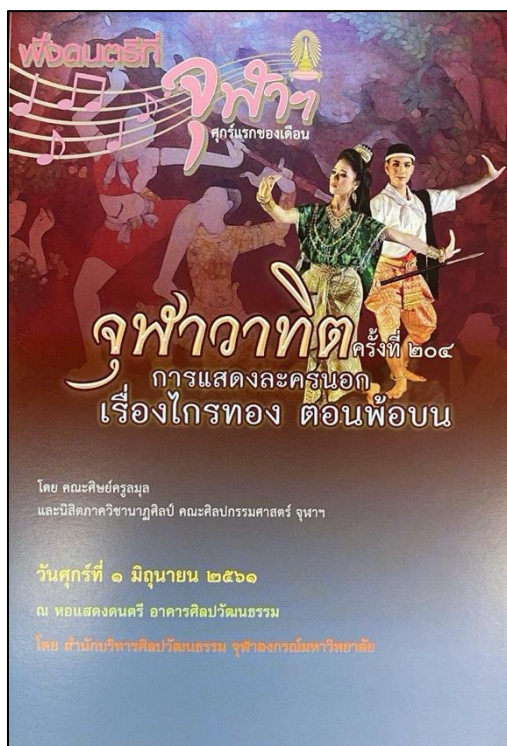
ที่มา : ห้องสมุดดนตรีไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพการแสดงชุด พ็อนนาฏยสักการ จุฬาฯ 100 ปี รายการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครั้งที่ 197

รายการพิพิธศนา 100 ปีจุฬาฯ พระราชชายาเจ้าดารารัศมีกับงานนาฏศิลป์ไทย

ที่มา : ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพสูจิบัตรงานจุฬาทิตครั้งที่ 204 ละครนอกเรื่องไกรทอง ตอนพ้อบน ปี พ.ศ. 2561

ที่มา : ห้องสมุดดนตรีไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพสูจิบัตรงานจุฬาทิตครั้งที่ 209 คณะศิษย์ครูสมุล ร่วมกับภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรม

ศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2561

ที่มา : ห้องสมุดดนตรีไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

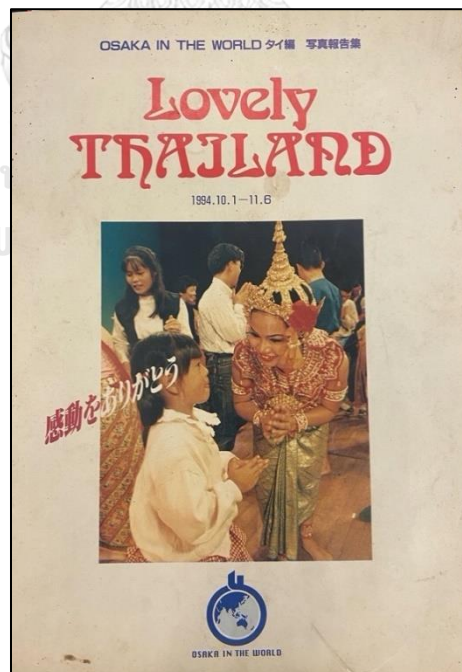

สุจิตร์การแต่งงานวันมูลนิธิสิรินธร ประจำปี พ.ศ.2559 การแสดงพระราชทานชุด

นเรศวรทิตย: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม

ที่มา : [https://web.facebook.com/465243816905852/photos/มูลนิธิสิรินธรขอ%](https://web.facebook.com/465243816905852/photos/มูลนิธิสิรินธรขอ%EF%BF%BD/961406123956283/?_rdc=1&_rdr)

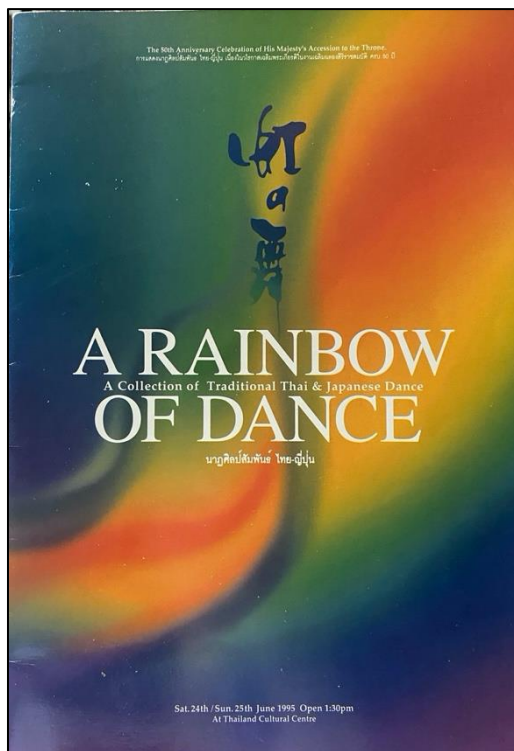
[EF%BF%BD/961406123956283/?_rdc=1&_rdr](https://web.facebook.com/465243816905852/photos/มูลนิธิสิรินธรขอ%EF%BF%BD/961406123956283/?_rdc=1&_rdr)

ภาพสุจิตร์งานงานเผยแพร่ทางวิทยศิลป์ไทย โอซากา ปีพ.ศ.2537

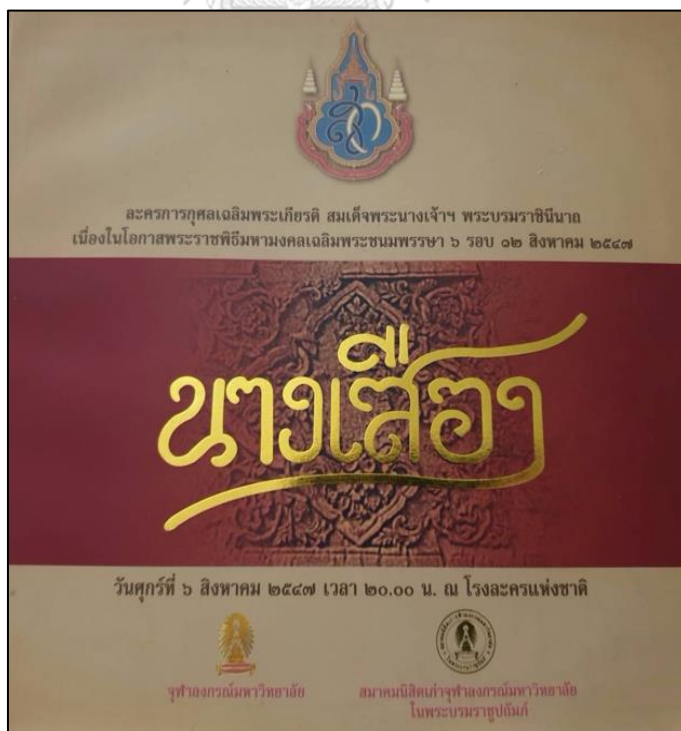
ที่มา : ข้าคม พรประสิทธิ์, 2565

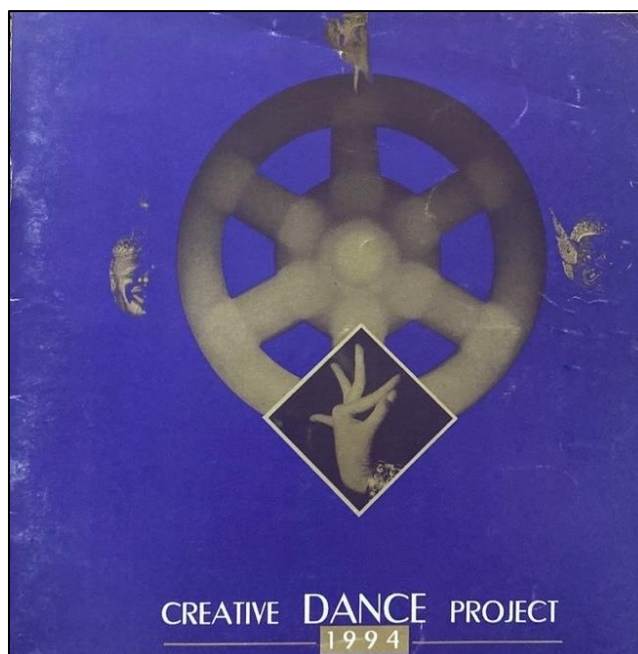
ภาพสูจิบัตรงาน นาฏศิลป์รุ่งกินน้ำ A Rainbow of Dance ปีพ.ศ. 2538

ที่มา : สวภา เวชสุรักษ์, 2565

ภาพหนังสือ เรื่องนางเสื่อ เมื่อปี พ.ศ.2547

ที่มา : มาลินี อาชายุทธการ, 2563

ภาพตัวอย่างสูจิบัตรงานปริญญานิพนธ์ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์
ประจำปีการศึกษา 2537 โดยนิสิตสาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สูจิบัตรงานปริญญานิพนธ์ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ประจำปีการศึกษา 2540 จัดแสดงเมื่อ
วันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2541 เวลา 15.00 น. ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยนิสิตสาขา
นาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, 2563

สูจิบัตรงานปริญญาานิพนธ์ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ประจำปีการศึกษา 2561

จัดแสดงเมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2562 เวลา 13.00 น. ณ อาคารศิลปวัฒนธรรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยนิสิตสาขานาฏยศิลป์ไทย ภาควิชานาฏยศิลป์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง, 2563

ภาพตัวอย่างสูจิบัตรการแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาทักษะทางด้านนาฏยศิลป์ไทย

เรื่องสุวรรณหงส์ ตอนกุมภกณฑ์ถวายม้า โดยนิสิตปริญญาบัณฑิตชั้นที่ 2 ปี พ.ศ.2555

ที่มา : ธิดามาศ ผลไม้, 2565

ภาพตัวอย่างสูจิบัตรการแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาทักษะทางด้านนาฏยศิลป์ไทย
เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนนางวันทองห้ามทัพ โดยนิสิตปริญญาบัณฑิตชั้นที่ 2 ปี พ.ศ.2559
ที่มา : ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง, 2563

ภาพตัวอย่างสูจิบัตรการแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาทักษะทางด้านนาฏยศิลป์ไทย
เรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามแต่งงาน โดยนิสิตปริญญาบัณฑิตชั้นที่ 3 ปี พ.ศ.2560
ที่มา : ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง, 2563

ภาพตัวอย่างสูจิบัตรการแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในรายวิชาทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทย

ประจำปีการศึกษา 2561

ที่มา : ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง, 2563

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ค
บทละครที่เกี่ยวข้อง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทละครเรื่องเงาะป่า

พระราชนิพนธ์ใน

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ เรียบเรียงบท

ตอนที่ 1 พบนาง

-ปี่พาทย์ทำเพลงแขกมอญบางซ่างเบา ๆ-

-นางลำหับลุกขึ้นจากน้ำตก เดินดูดอกไม้-

-ร้องเพลงแขกมอญบางซ่าง-

มาลี ดอกดั่งสีบานเย็นเห็นหรือไม่ว่า

-ผีเสื้อออก-

ผีเสื้อร่อนอ่อนอยู่ดูวิไล

งามกระไรหนอผีเสื้อเหลืองงาม

กินอะไรเกิดที่ไหนผีเสื้อเอ๋ย

อย่าปิดเลยตอบต่อข้อที่ถาม

น้องจะได้ไปเกิดไปกินตาม

ให้อร่ามเหมือนผีเสื้อเหลืองสวยเอ๋ย

-ร้องเพลงสร้อยสน-

นางลำหับจับเตี๊ยมดวงบุปผา

เที่ยวชอกซอนเสาะหาประสาธหญิง

-ไม้ไผ่พาชมพลาออกกลอบดูนางลำหับพร้อมด้วยคนง-

ไม้ไผ่สอยลอยหล่นลงมากจริง

ช่วยโน้มกิ่งขอใหญ่ให้ไถ่ล้าง

แสนสำราญบานกมลจนหลงไหล

เหนียวกิ่งไม้ไม่คิดจิตขนาง

จับต้องงูจูล่งที่ตรงกลาง

ทิ้งหัวทางกระหวัดรัดแขนพลัน

-ปี่พาทย์ทำเพลงร่ำ-

-ปี่พาทย์ทำเพลงโอด-

-ร้องร่ำ-

ครั้นพินิจพิศดูทั่วกาย

ไม่มีรอยระคายก็หรรษา

รู้ว่านางไม่ม้วยชีวา

กัลยาณมจับด้วยตกใจ

จึงสั่งให้คนงไปหาน้ำ

ที่ในลำธารนั้นมาให้

ประพรมลูบทั่วตัวทรมวย

ไม้ไผ่โบกปิดพัดวี

-ร้องเพลงกาเรียนทอง-

เมื่อนั้น นางลำห้วยอดยิ่งมารศรี
 ต้องนำฉ้ำขึ้นอินทรีย์ ก็ดั่งคันสมประดีมีมา
 เห็นชมพลามานั่งกอดประทับ ให้นึกอภัยใจเป็นหนักหนา
 เลื่อนจากตักพลันมีทันช้า ก้มหน้าไม่เหลือบแลไป

-ร้องเพลงสารถี-

เมื่อนั้น ชมพลาอิงคิดพิสมัย
 จึงเล่าโลมถามทรามวัย เป็นไต่จั่งสิ้นสมประดี
 บัดนี้มีอาการเป็นไฉน ฤค้อยคลายใจมารศรี
 แม้นเจ้ามอดม้วยชีวี อันตัวพินี้จะตายตาม

-ร้องเพลงสุดใจ-

เมื่อนั้น นางลำห้วยบนบอบตอบคำถาม
 ข้าไม่ทันรู้ตัวมัวเหมือนคราม ก็สิ้นความรู้สึกสมประดี

-พูด-

ซึ่งเมตตามาช่วยชีวิตไว้ มิให้มอดม้วยเป็นผี
 จะคิดคุณทุกเวลารাত্রี ตราบสิ้นชีวีวายปราณ
 แต่ข้อที่ว่าจะตายตาม ขอห้ามอย่าได้มากล่าวขาน
 ไม่มีข้อควรเป็นเห็นเกินการ ขอประทานโทษที่ทัดขัดไว้

-ร้องเพลงสร้อยเพลง-

เมื่อนั้น ชมพลาเห็นสมปรารถนา
 จึงเปลื้องพวงนาคพดที่ผูกมา ให้อภัยสาวมไว้ได้กัณฐ
 แล้วลอบเปลื้องมะก่ำกำไล ที่นางสวมใส่ข้อมืออยู่
 ขอบไปชมพลาต่างโฉมตรู คิดถึงเจ้าจะได้ชูขึ้นชมเชย

-ทั้งสองคนชวนกันเก็บดอกไม้-

-หยอกล้อกันไปบ้าง-

-ปี่พาทย์ทำเพลงฉิ่ง-

ดับไฟมีด

ตอนที่ 2 เจ้าป่า

ฉาก ทับของยอปาน

-สมมติเป็นเวลากลางวัน-

-ตัวละครอนมียอปานนั่งอยู่กับนางมาเนาะ-

-พร้อมด้วยฮเนา-

-ปี่พาทย์ทำเพลงฉิ่ง-

-เปิดม่าน-

-ร้องเพลงห่อ-

เมื่อนั้น ยอปานเงาะผู้ใหญ่ใจกล้า

แต่สู้ขอลูกสาวตองหยิบมา

ให้นึกชื่นชมสมหวัง

คิดจะทำการใหญ่ไม่เบา

จะให้เป็นภรรยานายฮเนา

จะได้ปลุกฝังลูกเต้า

ให้เขาเลื่องชื่อลือชา

-ร้องรำ-

ตรีพลางทางเรียกลูกชาย

ทั้งปองสองปองสุดเข้ามา

-นายรำแก้วและนายปองสองปองสุดเข้ามารับคำสั่ง-

เมื่อนั้น สองบุตรฟังบิดาว่าขาน

ยินดีปรีดาพันประมาณ

-นายรำแก้วและปองสองปองสุดเรียกพวกเงาะชาวบ้านออกมาสั่งงาน-

ที่อันวิวาห่มงคล

กระบือเผือกผลไม้นานา

ส่งข่าวเล่าบอกกันทั่วถึง

ครั้นสำเร็จเสร็จสรรพมีทันนาน

เมื่อนั้น ยอปานฟังแถลงแจ้งประจักษ์

ยินดีปรีดาเป็นพันนัก

คือนายรำแก้วแก้วกล้า

ปรีชาหาหรือกะการ

ออกมาจัดการมิได้ช้า

จัดไว้ได้ต้นตะเคียนป่า

ทั้งสุราเมรัยชัยบาน

เตรียมกันอ้ออิงทั้งหมู่บ้าน

ไปแจ้งการบิดาว่าพร้อมพริก

-ปี่พาทย์ทำเพลงเสมอ-

-ทั้งหมดรำ-

-ร้องเพลงอุยฉาย-

อุยฉายเอยผ้าห้อยปล่อยกระจาย	แต่ใจชายยังรั้วรั้ว
นุ่งโมรีสีแดงดูฉลาด	ขาวมาเชียวคาดเข้าไว้ออกตัว
ลมพัดสะบัดต้องฟองปลิว	หญิงหรือจะไม่ลืมหัดคิ้วพูล
ออกเต้นเอยทักทักทิกทิกนิกเขม้น	จะใคร่เห็นเจ้าทราวม้วย
ได้พบในฝันมันไม่เหมือนจริง	ใจเจ้าจะนิ่งอยู่ได้ไหน
หน้ากรู้มกริมยิ้มละไม	จะซ่อนเท่าไรมันไม่มีดเม้น

แม่ศรีเอย	แม่ศรีบานเย็น
ที่ได้เคยเห็น	นั่งกับแม่ฮอยเงาะ
แม่แก่นิวหน้า	น้ำตาลเฝาะเฝาะ
งอนง้อฉอเลาะ	เหลือละแม่ศรีเอย

-ปีพาทย์ทำเพลงเร็ว-ลา-

ตอนที่ 3 เจ้าสาว

ฉากที่ของนางลำหับ

-สมมติเป็นเวลาใกล้เคียงกับตอนที่ 1-

-ตัวละครอนมีนางลำหับนั่งอยู่-

-ปีพาทย์ทำเพลงกล่อมนารี-

-เปิดไฟ-

-ร้องเพลงนางครวญ-

ร้องเพลงเดินมากลางเวที

อนิจจาครานี้ระอกกุก

มีรูที่จะคิดเปียงบิต

เห็นจะมีพันอายุเพราะชายชิต

จะเฝ้ารักชีวิตไปโยมิ

แม่นจะรอตอเสรีจการวิวิาท

เห็นท่าจะมีได้ม้วยเป็นผี

สุดจะรักษาตนพันราศี

ตายเสียวันนี้จะพันภัย

-ร้องเพลงทะเลบัว-

สงสารฮเนาเจ้าคนชื่อ

หมายมันปั้นมือแล้วมิได้

ไซ่ชั่วช้าน่าชังอย่างไร

ข้าไม่คิดเคียดเกลียดกลัว

แต่จะให้ร่วมรักสมครหมาย

ก็เหลืออายุเหลือทนเป็นคนชั่ว

ไอ้สงสารชมพลาหน้าจะมัว

ได้ต้องตัวนับว่าเหมือนสามี

-ร้องเพลงปราสาททอง-

ไอ้บิตรมารดาน่าสงสาร

จะรำคาญขุนช่องหมองศรี

รำปลางนางแสนไศกี

เพียงว่าชีวีจะมรณา

-ปีพาทย์ทำเพลงโอด-

-ไม่ไผ่ออกในท้ายเพลงโอด-

-ร้องร้าย-

เมื่อนั้น ไม่ไผ่ร้อนใจเป็นหนักหนา

ครั้นเห็นว่างคนก็เข้ามา

นั่งใกล้กล้ายาเห็นไศกี

จึงแจ้งว่าชมพลาให้มาบอก

ว่าจะคิดยกยกพาหนี

ในการวิวิาทครานี้

อย่าทำท่วงทีให้กินใจ

ตอนที่ 4 แต่งงาน

ฉาก ลานตะเคียน

-สมมติเป็นเวลากลางวัน-

-ติดต่อกับตอนที่สอง-

-จัดฉากเป็นบริเวณพิธีแต่งงานใต้ต้นตะเคียนใหญ่-

-ปี่พาทย์ทำเพลงกราวนอก-

-ขบวนเจ้าบ่าวออกรำ-

-ร้องเพลงลาวปิ่นตลิ่ง-

เมื่อนั้น ฮเนาเกษมสันต์หรรษา

เห็นโฉมล้ำหับกัลยา

โสภาพริ้งพร้อมละม่อมละไม

-ร้องเพลงชมโฉม-

ยิ่งพิศก็ยิ่งพิศสวาทหวัง

ดังจะเข้าลองโลมนางโฉมศรี

นึกกระหึ่มอ้อมใจพันทวี

เฝ้าแย้มยิ้มยินดีอยู่มิวาย

-ร้องรำ-

เมื่อนั้น ชมพลาเขม้นตามุ่งหมาย

เห็นฮเนากระหึ่มยิ้มพราย

ให้ขุ่นแค้นระคายเคืองใจ

เคลื่อนขยับจับบาเดะแล้วได้คิด

จะระงับให้สนิทมิใคร่ไหว

ครั้นจะอยู่ดูงานต่อไป

แมนไม่ยั้งได้จะเสียการ

จึงเสแสร้งแกล้งว่ากับอ้ายแค

กูเจ็บแท้อยู่ไม่ได้จะไปบ้าน

มึงไปกับกูหน่อยไม่เนิ่นนาน

แล้วจึงมาดูงานให้หน้าใจ

ว่าพลางทางพากันแหวกคน

ดั้นด้นเดินออกมานอกได้

กระซิบสั่งข้อความตามคิดไว้

แล้วรีบไปยังทับฉับพลัน

-ปี่พาทย์ทำเพลงเชิด-

-พ่อแม่จูงมือเจ้าบ่าวเจ้าสาวให้นั่งกลางวง-

-แล้วจับมือให้บ่าวสาวจับกัน-

-ขอมลุกผูกมือให้-

-ร้องรำ-

เมื่อนั้น บิดาเจ้าป่าวสาวทั้งสอง
ทั้งมารดาคณาญาติพวกพ้อง ต่างแซ่ซ้องอำนวยการช่วย

-ร้องเพลงทองหย่อน-

(ยอปาน) ลูกรัก	จงดูเยี่ยงพยัคฆ์โคร่งใหญ่
ถึงร้ายกาจอาหาญปานใด	ก็มีได้ทำร้ายแก่ลูกเมีย
(ตองหยิบ) บุญเหลือ	จงดูเยี่ยงแม่เสื่ออย่าอ่อนเอี้ย
รักตัวผู้ดูลูกเฝ้ากกลี	มีศัตรูสู้เสียชีวิตแทน
(ฮอยเงาะ มาเนาะ) สองเจ้า	จงจำคำผู้เฒ่าให้มันแม่น
ผัวอย่าดูเมียอย่าถือถือเคียดแค้น	รักกันมันมั่นพัยคมาเอย
(ร้องทั้งหมด) นำฟังเนาะนำฟังข้างสั่งสอน	ขออวยพรอยู่ด้วยกันพรรษา
บอแอ็ดบอแอ็ดไว้ให้หุฮุฮา	จงแก่ล้าแล้วคล่องทั้งสองคน

-ปีพาทย์ทำเพลงทองหย่อนต่อไป-

-ทุกคนลุกขึ้นลากลับ แล้วพากันเข้าโรง-

-ปีพาทย์ทำเพลงโอด-

-ลำหีบเข้ากอดพ่อแม่ไม่ให้ไป-

-พ่อแม่ปลอบแล้วพากันไป-

-ร้องร้าย-

เมื่อนั้น ฮเนาเกษมสันต์พรรษา

เห็นนางเยาว์เฝ้าแต่เวียนโศกา จึงเข้ามาโลมเล่าเอาใจ

-ร้องเพลงพราหมณ์ตีต๋นน้ำเต้า-

จอมขวัญ จะเวียนโศกศัลย์ไปถึงไหน

จงสร้างสินถวิลหาอาลัย	ที่โนปีตุเรศมารดา
จะนั่งอยู่ร่มไม้ในกลางคืน	ตึกตื่นลำบากหนักหนา
ว่าพลาทางขยับเข้ามา	จะจงกรกัลยาพาครรไล

-ร้องร่าย-

เมื่อนั้น นางลำหับนึกพรันหวั่นไหว

ร้องกรีดสุดเสียงทราวมวย

แล้วลุกขึ้นไปเสียให้พ้น

-เงาะแคะออกแอบดู-

-ร้องร่าย-

เมื่อนั้น เงาะแคะมอยู่ในโพสณฑ์

ได้ยินเสียงนางร้องชอบกล

ก็ด้อมด้นแฝงเงาเข้ามา

ครั้นถึงจึงเอาศิลา ทิ้ง

นั่งอยู่ครู่หนึ่งฟังท่า

แล้วคอยกระหน่ำรำปา

แฝงหน้ามิให้เห็นตัว

เมื่อนั้น ฮเนาขัดใจมิใช่ชั่ว

ร้องว่านี่ใครหนอไม่กลัว

กูจะไปเอาหัวเสียเดี๋ยวนี้

ว่าพลางทางสั่งนางลำหับ

เจ้าจงยับยั้งอยู่นี่

แล้วออกจากร่มไม้ทันที

เที่ยวหาผู้ที่ลอบปา

-ฮเนาเดินเข้าโรง-ชมพลาออกอีกด้านหนึ่ง-

-ร้องเพลงกล่อมพญา-

เมื่อนั้น ชมพลาเห็นสมปรรธนา

ลอบย่องมองเขม้นเข้ามา

พอถึงกัลยาภิเษกการ

บัดนี้พี่จะมาพาเจ้าหนี

ไปที่กลางไพรไพศาล

จะหายเหือดเดือดร้อนรำคาญ

แล้วอุ้มเยวมาลย์พาไป

-ปีพาทย์ทำเพลงเชิด-

-ชมพลาอุ้มนางลำหับเข้าโรง-

-ปิดไฟ-

ตอนที่ 5 จากนาง

ฉาก ในถ้ำ

-สมมติเป็นเวลาใกล้ค่ำแล้วผ่านมาถึงเวลากลางคืน-

-จนกระทั่งถึงเวลารุ่งเช้า-

-จัดฉากเป็นถ้ำ มีแท่นหินสำหรับชมพลากับลำหับ-

-นั่งและเอนกายนอนได้-

-ตัวละครอนมีชมพลาอยู่กับนางลำหับ-

-ปี่พาทย์ทำเพลงมุล่ง-

-เปิดไฟ-

-ร้องรำย-

ครั้นถึงเวลาสายัณห์เย็นพยับ

ทอดประทับปลอบประโลมโฉมฉาย

จงนิทราอย่าประหวั่นพรั่นกาย

พี่จะกล่อมลือส่ายให้ไสยา

-ปี่พาทย์ทำเพลงตระนอน-

-ร้องเพลงออกทะเล-

ระบำในฝันของชมพลา

-ร้องรำย-

เมื่อนั้น นวลนางลำหับก็ใจหาย

เห็นชมพราทอดประหวัดรัตกาย

โฉมฉายก็ถามไปทันใด

-ร้องเพลงแขกลพบุรี-

เมื่อนั้น ชมพลानीกฉงนหม่นไหม้

จึงเล่าความฝันนั้นไป

ว่ามีกาคุชใหญ่่มหิมา

-ปี่พาทย์ทำเพลงแขกลพบุรีเบาๆ-

-พูด-

อันนอนั้นแหลมดั่งชนเม่น	โลดเต้นไล่ประชิดชีวิตข้า
สู้กันในกลางพนา	ยังมีตาโกะะตัวลาย
โผนมาคว่ำดาบตันคอไว้	ดิ้นรนเท่าไรไม่ขยาย
กัดติดจนชีวิตวางวาย	ฝืนนี้เห็นร้ายเหลือประมาณ
ถึงที่พึ่งตายวายชีวิต	มิได้คิดกลัวข้อดับสังขาร
ทุกข์แต่ถึงเจ้าลำเพาพาน	สงสารจะเป็นประการใด

-ร้องเพลงแขกลพบุรี-

เล่ากลางอาคารพูนเทศ	ชลเนตรแกว่งหลังไหล
แสนโสกโสกาอาลัย	กอดลำหับไว้ไม่เคยเอนคลาย

-ปีพาทย์ทำเพลงโอด-

-ร้องร้าย-

ครั้นค่อยเคลื่อนคลายวายโสกศัลย์	พอดะวันเรือแรงแสงกล้า
ชวนกันเสพรสโภชนา	ชมพลาร่าพึงคะนิงใน
แต่มาอยู่คูหากี่หลายวัน	หาได้ขุดเผือกมันมาเติมไม่
จวนจะสิ้นเสปียงที่เตรียมไว้	จำจะไปเที่ยวหามาสำรอง
จึงบอกลำหับกัลยา	พี่จะไปหามันอย่ามัวหมอง
ไม่ช้าจะมาเป็นเพื่อนน้อง	เจ้าจงอยู่ห้องให้สำราญ

-ร้องร้าย-

เมื่อนั้น ลำหับกัลยาฟังว่าขาน	
หวาดหวั่นพริ้มใจพันประมาณ	นางจึงตัดทานห้ามไว้

-พูด-

เจ้าฝืนร้ายหนักหนาในราตรี	วันนี้หาควรไปไม่
ถึงจะอดอยากลำบากใจ	ก็จะเป็นไรไปอย่าร้อนรน
แม่นพ่อไปมีอันตราย	เมียจะตายอยู่ในไพรสมนต์
จงเมตตาอย่าเป็นกังวล	อยู่ด้วยกันสองคนอย่าครรไล

-ร้องเพลงแขกต๋อยหม้อ-

เมื่อนั้น ชมพลาหาสะทกสะท้านไม้

ปลอบเมียพลงทางเซ็ดชลนัย

เจ้าอย่ารำไห้ไม่ต้องการ

พี่ไปไม่ช้าจะมาพลัน

อยู่ด้วยจอมขวัญยอดสงสาร

ว่าแล้วแต่งตัวมิได้นาน

จับเสียมกล้องทะยานออกไป

-ปี่พาทย์ทำเพลงเซ็ด-

-ชมพลา นางลำหับออกมานอกคูหา-

-ปี่พาทย์ทำเพลงทยอย-

-ชมพลารำเข้าโรง-

-ปิดไฟ-

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตอนที่ 6 ชิงรัก

ฉาก ดงตอกไม้

-สมมติเป็นเวลากลางวัน-

-ปี่พาทย์ทำเพลงเชิด-

-เปิดไฟ-

-ฮเนาออก-

-ร้องเพลงต้นเพลงยาว-

เมื่อนั้น ฮเนาเดินเวียนวนคั่นอยู่

-ชมพลาออกอีกทางด้านหนึ่ง-

พอเหลียวหน้ามาเห็นศัตรู

โหม่งเข้ามาคว่ำแขนรัด

-ร้องร้าย-

ซึกบาเดะออกมาตั้งท่าแทง

กวัดแกว่งกระชั้นชิดบิตสะบัด

ปล้ำกันยันยึดยึดยึด

แว้งกระหวัดติดต่าไม่ว่างกัน

-ร้องเพลงนาคราช-

เมื่อนั้น ชมพลากล้าตีไม่มีพรั่น

จึงว่าแกสเนาไปพลัน

โหน่นั้นจึงไม่รู้ตัว

นี่หรือคนกล้าหน้าไม่อาย

ลอบทำอันตรายกุน่าหัว

มึงทำทั้งนี้ก็เพราะกลัว

อ้ายชาติชั่วลอบกัดเหมือนสัตว์ร้าย

-ร้องเพลงสาธิตาแก้ว (รวบสองคำ)-

เมื่อนั้น ฮเนาได้ฟังดังจะคลั่ง

แกว่งบาเดะราญรุกบุกจำบัง

ก้าวยั้งย่อนขยับกลับแทง

เมื่อนั้น ชมพลาหัวหาญชาญกำแหง

รับรองป้องกันกลางแปลง

กวัดแกว่งผัดผันกันไปมา

-ปี่พาทย์ทำเพลงเชิด-

-นายรำแก้วปองสองปองสุุดอกแอบมอง-

-ร้องร่าย-

เมื่อนั้น ร้าแก้วคอยเขม้นไม่ขาดสาย
เห็นจวนตัวกลัวน้องจะอันตราย
หยาบบอเลามุ่งหมายไม่พริบตา
เอาปุ๋ยหุ้มบิลาพลันบรรจุกล้อง
จดจ้องเล็งหลิ่วนิ้วหน้า
พอเห็นฮเนาห่างออกมา
ก็เป่าลูกบิลาโผละไป

-ปี่พาทย์ทำเพลงร้ว-

-เชิด-

-ชมพลาเข้าโรง-ฮเนา ปองสองปองสุด ร้าแก้ว เข้าโรง-

-ชมพลาออก-

-ลำหีบออกอีกทางหนึ่ง-

-ปี่พาทย์ทำเพลงโอด-

-ร้องเพลงตะนาว-

ไอ้อ้อลำหีบของเรียมเอ๋ย
จะขออำลาเจ้าแล้วคราวนี้
ทรามเขยผู้เทียมชีวิตพี่
มิได้มีชีวิตสืบไป

-พูด-

ฮเนาเขาตามสังหาร
มีผู้ลอบยิงจากในไพร
พี่ตายจากพรากเจ้าไปทิ้งรัก
มาดแมนชีวีพี่ม้วยมิต
เขาคงพิศวาสไม่บาดหมาง
ให้พี่ตายวายพะวงด้วยนงเยาว์
ก็พอดต่อต้านเขาได้
เป็นจนวนใจจำลดับชีวิต
สุดจะหักห้ามวิโยคโศกจิต
จงคืนคิดรักใคร่ในฮเนา
จงเสียมสำอางวิโยคโศกเศร้า
จะหลับตาลาเจ้าบรรลี่ยลาญ

-ร้องเพลงตะนาวแปลง-

เมื่อนั้น นางลำหีบเขาววยอดสงสาร
ฟังคำอาลัยทุกประการ
เขาวมาลย์จะพินาศขาดใจ

-พูด-

โอ้ว่าชมพลาของเมียเอ๋ย	ไฉนเลยมาสั่งตั้งนี้ได้
พ่อเดาจิตเมียผิดเป็นพันไป	ด้วยนี่กว่านิสัยเป็นนารี
คงกลัวตายหมายแต่จะหาสุข	ถึงยามทุกข์เข้าสักหน่อยก็ถอยหนี
อันฝูงหญิงจริงอยู่ยอมมากมี	แต่ใจของน้องนี้ไม่เหมือนกัน
พ่อตายฤจะหมายมีผิวใหม่	ให้กินใจกันเป็นนิตยคติหวาดหวั่น
ว่าเคยสองคงปองสามไม่ข้ามวัน	รสรักนั้นคงจะรังด้วยหมางใจ
รักของน้องปองแต่ให้แท้เพียง	ไม่หลีกเลี้ยงเซ็ดขามตามวิสัย
พ่อให้ว้ายชนม์พันห่วงใย	เมื่อเกิดไหนจะได้พบประสบกัน

-ร้องโอ้ป็นอก-

-ร้องร้าย-

รำพลาางนางฉวยบาตะมา	จากมือชมพลาที่กำมัน
แทงสอดชอกคอฉับปลัน	มอดม้วยชีวันทันใด

-ปีพาทย์ทำเพลงโอด-
-รั้ว-
-ซอู้ทำเพลงหกบทเบาๆ-

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นางลำหับแต่งตัว
CHULALONGKORN UNIVERSITY
(เพลงชมตลาด)

ให้อาบน้ำชำระกายหมดจด	ขมื่นสดปรุงประทีนกลิ่นบุปผา
หอมชื่นรื่นรอยสวดยกายา	นุ่งผ้าฮอลีสีแดง
ห่มซีไบไว้รอบอุรารัต	สาวกำดัดครัดเครื่องเปล่งปลายแสง
สวมกำไลมะกล้าน้อยร้อยพลแพลง	แล้วตกแต่งมาลัยใส่สวมตัว
วงกระหวัดรัดเอวแล้วโอบบ่า	ล้วนบุปผากลิ่นกลบตลบทั่ว
หวีไม้ไผ่ลายช่องไม่หมองมัว	สอดแซมหัวสำหรับรับผมมวย
ฮาปองป่าจัดมาสอดแซมผม	ของนิยมแดงเด่นเห็นสระสวย
ดอกจำปูนเป็นหุ้มหูดูรื่นราย	แล้วทอดกร่อนระทวยดำเนินมา

บทละคร เรื่อง มโนห์รา

ฉากที่ 1 ถวายนาง (สระโบกขรณีกลางป่า)

- ปี่พาทย์ทำเพลงรั้วชาติตรี -

(นางกนิรีหั่ง 7 บินออกมา)

- ปี่พาทย์ทำเพลงกนิรีร่อน -

- ปี่พาทย์ทำเพลงเชิด -

พรานบุญถวายนางมโนห์รา พระสุนทรพระราชทานรางวัลพรานบุญ

- ปี่พาทย์ทำเพลงโ้โลมฉิ่ง ๒ เที้ยว -

(พระสุนทรเกี่ยวนางมโนห์รา)

- ปี่พาทย์ทำเพลงเชิด -

(พระสุนทรสั่งเสนาให้กลับเมือง)

ฉากที่ 2 ลานาง (ตำหนักนางมโนห์รา นครปัญญา)

- ปี่พาทย์ทำเพลงจีนแสด -

- ร้องเพลงจีนแสด -

เมื่อนั้น นางน้อยมโนห์ราโฉมฉาย

จากบิดามารดาเอกากาย พระฤๅษายทรงถนอมเป็นจอมนาง

- ปี่พาทย์ทำเพลงโอด -

- ปี่พาทย์ทำเพลงนกจาก -

- ร้องเพลงนกจาก -

ประทับเหนือแท่นสุวรรณอันเรืองรอง กรตระกอกอดมิ่งมารศรี

นางบังคมก้มกราบพระสามี

พระจุมพิตเทวีด้วยอาลัย

- เจริจา -

บัดนี้มีหมู่ปัจจามิตร

มาประชิดติดแคว้นแดนกรุงศรี

พระปิตุรงค์ทรงใช้ไปต่อตี

ปราบปรามไพร่ที่รุกราน

พຽงนี้ตัวพื้จำขอลา

จากมิ่งมโนห์รายอดสงสาร

แม้ในเสรีจศึกจะกลับมาไม่ช้านาน

เยาวมาลย์อย่าละห้อยน้อยใจ

- ปี่พาทย์ทำเพลงโอด -
- ปี่พาทย์ทำเพลงทยอยเขมร -
- ปี่พาทย์ทำเพลงเสมอ -

ฉากที่ 3 หน้าพระลาน นครปัญญาล

- ปี่พาทย์ทำเพลงสร้อยเพลง -

เมื่อนั้น อาทิตยวงศ์พงศ์กษัตริย์อัชฌาคัย

หมองหม่นจนพระหฤทัย

อาลัยสุณิสายิ่งนัก

ร้องเพลงแขกลพบุรี

เมื่อนั้น นางจันทานารีศรีใส

น้อมเศียรชบบาทภูวนัย

สะอื้นไห้กราบพูลมุลคดี

- เจาจจา -

ขอเดชะพระคุณได้ปกเกล้า

เมื่อนี้เล่าทุกข์ทนหม่นหมองศรี

ด้วยนางมโนห์รานารี

จะพลีบูชาญ์น้องพรันใจ

นางเป็นสุณิสานที่น่ารัก

เป็นที่พึ่งพำนักแก่บ่าวไพร่

ประชาชนคนทั้งเมืองก็อาลัย

ทั้งความผิดสิ่งใดก็ไม่มี

จะเอาตัวมาฆ่าน่าสังเวช

จะอาเพศชุนช้องหมองศรี

คิดถึงลูกเล็กที่พลกลับธานี

พ่อสุรนเห็นที่จะบรรลัย

- ร้องเพลงแขกลพบุรี-

แม่นพระไม่เมตตาขอลาแล้ว

จะตายตามลูกแก้วให้จงได้

ไม่ขออยู่สู้ทุกข์ระทมใจ

อรไททอดองค์ลงโคศกี

- ปี่พาทย์ทำเพลงโอด -

- ร้องเพลงร่ายนอก -

บัดนั้น บุโรหิตนั่งคิดโดยถ้วนถี่
 ชื่นซึกซ้าเห็นท่าไม่เข้าที ไม่สมที่คิดไว้ในวิญญา
 จึงน้อมเกล้ากราบทูลมุลคดี เหตุทั้งนี้จำเพาะพระเคราะห์กล้า
 ถ้าซึนซ้ากว่าเที่ยงเพียงนาฬิกา พระราชาก็จะลับดับชีวี

- ร้องเพลงตะลุ่มโปงซึนเดียว -

ท่านขุนนางผู้ใหญ่อย่าได้ซ้า ไปเอาตัวมโนห์รามาที่นี้
 แล้วจัดแจงบูชาญักกันทันที เฮ้ย เสนี ไวไว รีบไปปลัน

- ร้องเพลงกระบอก-

เฮ้ยขุนนางผู้ใหญ่ไม่ไปหรือ ทำดิ่งคือชีวาจะอาสัญ
 ท่านขุนนางกราบกำบังคมคัล ผายผันรีบไปในทันที

- ปี่พาทย์ทำเพลงกระบอกทอง -

- ร้องเพลงกระบอกทอง -

เมื่อนั้น โฉมนางมโนห์รามารศรี
 แสนประหวั่นพรันฤทัยไซ้พอดี นารีกราบกำบังคมคัล

- ร้องเพลงชาตรีกรับ -

ฟังว่า กัลยาแสนวิตกกอสัน
 ครั้งนี้เห็นที่ชีวัน จะอาสัญไม่รอดตลอดไป
 รือมานะทูลพระชนนี อันเรื่องนี้พระแม่เห็นเป็นไฉน
 พระองค์ดุจมารดาของข้าไซ้ไร ได้โปรดให้ลูกแจ้งแห่งยุบล

- เจรจา -

อันตัวข้ามโนห์รานี้อาภัพ ต้องยากยับพลัดพรากจากเคหา
 ต้องจากทั้งบิดรมารดา ได้ฟังได้บาหาผ่าธุลี
 หวังจะเป็นเกือกทองรองบาท ไปจนกว่าชีวาตม์จะเป็นผี
 สารพัดสัสต์ชื้อต่อภูมิ มิเคยที่จะรังเกียจเกียงงอน
 ครั้งนี้ถึงพลีชีวีต อุทิศถวายไปให้อติสร
 สงสารแต่ภรรดานรากร จะโศกซ้อนถึงเมียเสียพระทัย
 ขอได้จงโปรดตรงเวลา พอได้กราบบาทานราศัย

แล้วจะยอมมรณาไม่อาลัย

ภูวไนยได้โปรดเมตตา

- ร้องเพลงสามไม้กลาง -

เมื่อนั้น มโนห์รานารีศรีใส

สมหวังดังจิตที่คิดไว้

จึงกราบทูลท้าวไทไปทันที

- เจรจา -

วันนี้ที่สุดชีวิตแล้ว

ลูกแก้วจำพรจากบพทรี

ขอพ่อนรำตามเพศกนิรี

ให้ภูมิดูเล่นเป็นขวัญตา

จักได้ทรงรำลึกนึกถึงลูก

พันผูกพระทัยให้หนักหนา

ขององค์สมเด็จพระมารดา

ประทานปีกหางมาให้ลูกนี้

นางจันทา - นีนางเล็กๆ จงไปนำพานใส่ปีกหางของนางมโนราห์มาที่ซี

- ร้องเพลงกราวรำสองชั้น -

เมื่อนั้น มโนห์ราเฉิดฉายสายสมร

ดีพระทัยเห็นไม่ม้วยมรณ์

ประนมกรกราบบาทพระบิดา

- ปี่พาทย์รับเพลงกราวรำสองชั้น

แล้วนางรับปีกหางมาสวมใส่

แกว่งไกวกระพือปีกโผถลา

รอบรอบแถบลานชานพลับพลา

แล้วกลับมาบังคมคัลลัญชลี

- ปี่พาทย์ทำเพลงรวิบุชายัญ -

- ปี่พาทย์ทำเพลงแขกบูชายัญ -

- ปี่พาทย์ทำเพลงรวิ -

ฉากที่ 4 เดินป่า

- ปี่พาทย์ทำเพลงพม่าจ้อย -

เมื่อนั้น พระสุธนเศร้าหมองไม่ผ่องศรี

ติดตามมาในดงพงพี

ภูตผีรับเร่งมาครัน

(พระสุธนเดินทางมาพบพระฤชินั่งอยู่หน้าอาศรม จึงเข้านมัสการพระฤชีย์ สอบถามความ)

- ร้องเพลงตะนาว -

เมื่อนั้น พระสุธนวิโยกโคกคัลย์

รับแหวนรับผ้าจาบัลย์

ทรงธรรมร้อนทรวงโคก

- ปี่พาทย์ทำเพลงโอด -

(พระสุธนาพระฤๅษี พระฤๅษีมอบสิ่งให้เป็นเพื่อนร่วมเดินทาง)

- ร้องเพลงต่อยรูป -

เมื่อนั้น องค์พระสุธนหม่นหมองศรี

ติดตามมโนห์รานารี

ภูมิมิได้พักรกาย

ทั้งโคกทั้งละเหี่ยทั้งเสียใจ

ทั้งอาลัยรำพึงถึงโฉมฉาย

น้อมจิตปืมชีวิตจะวางวาย

พุ่มพวยชลนัยโคลไคล

- ปี่พาทย์ทำเพลงต่อยรูป -

- ปี่พาทย์ทำเพลงแขกโอด -

- ปี่พาทย์ทำเพลงเชิด -

ฉากที่ 5 เลือกคู่ (นครไกรลาศ)

- ปี่พาทย์ทำเพลงสารถี -

- ร้องเพลงสารถี -

เมื่อนั้น ท่านท้าวทุมราชาณาถา

ครอบครองไกรลาสพารา

มีธิดาเจ็ดองค์นั่งคราญ

- ร้องเพลงร้ายชาติรี -

แต่อนงค์องค์น้องมโนห์รา

ต้องจากเผ่าพงศาน่าสงสาร

กลับมาสู่พารากี่ช้านาน

ให้ทำการโสจรจงปลงมลทิน

เพื่อชำระอินทรีย์บริสุทธิ์

กำจัดกลิ่นสาบมนุษย์ให้สุดสิ้น

จะถ้วนครบกำหนดหมดราคิน

ตามระเบียบแบบแล้วหรืออย่างไร

- ปี่พาทย์ทำเพลงกล่อมนารีชั้นเดียว -

- ร้องเพลงกล่อมนารีชั้นเดียว -

เมื่อนั้น มโนห์รามาถึงพระโรงใหญ่
 ตรงเข้าเฝ้าองค์พระทรงชัย กราบบาทพระภูวไนยแล้วโศกา
 ปี่พาทย์ทำเพลงโอดเอม

- ร้องเพลงร่ายนอก -

เมื่อนั้น องค์ท้าวทুমราชนาถา
 ทิ้งพระมเหสีศรีโสภา ยินดีปรีดาเป็นพันไป

(ท้าวทุมราชและมเหสีลงไปรับนางมโนห์ราขึ้นมานั่งบนเตียง แล้วถามเรื่องราวที่ผ่านมา)

- ร้องเพลงหุ่นกระบอบอก -

เมื่อพรานป่าคล้องเข้าด้วยบัวงบาศ แสนขยาดเจ็บข้าลงรำไห้
 ยิ่งแลเห็นพวกที่บินหนีไป ดวงฤทัยป้ำว่าจะขาดรอน
 พรานบังคับชู่เชิญเป็นที่สุด กระชากอุตุลากไปไม่หยุดหย่อน
 จวบจนถึงปัญจาลพระนคร พบโอรสภูธรนามสุธน
 พรานป่านำเข้าเข้าถวายเป็นขวัญ จึ่งค่อยคลายชุ่นช้องที่หมองหม่น
 ยุพราชรักใคร่ไฝ่กมล เทิดถกลเข้าขึ้นเป็นชាយา
 บังเอิญมีปุโรหิตริษยา อุบายทูลราชาบดเศียร
 ให้สามมีของเข้าไปราวี้ ปราบไพรที่บุกรุกพารา
 ระหว่างทรงชัยออกไปรบ ปุโรหิตคิดตลบทำลายข้า
 กราบทูลภูธรเทศเทศประชา ว่าชะตาพระองค์ร้ายถึงวายชนม์
 ต้องเอาข้าบูชายัญจะพลันหาย พระฤสายเชื้อคำตามนุสนธิ์
 ข้าจึงต้องถ่ายเทด้วยเล่ห์กล จรดลหนี่คืนมาเวียงชัย

- ร้องเพลงสิงโลด -

เมื่อนั้น ทุมราชฟังสารแสนหม่นไส้
 น้อยหรือมโนห์ราผู้ยาใจ ช่างหลงไหลภัสตาขามนุษย์
 ถ้าผิวเจ้าดีจริงทุกสิ่งสรรพ คงบากบั่นตามติดไม่คิดหยุด
 แต่เขากลับนอนใจไม่รีบรุด ยังจะยุดถือว่าเป็นสามี
 หากว่าเขามั่นจิตพิศवास แล้วสามารถตามหามาถึงนี้
 จะยอมเชื่อว่าสุธนเป็นคนดี กอบพิธีวิวาห์ให้ดังใจจง

- ร้องเพลงลมหนาว -

เมื่อนั้น มโนห์ราชื่นชมสมประสงค์
กราบก้มบังคมกราบปีตุรงค์ โฉมยงกราบทูลมุลิกา

- เจรจา -

บัดนี้พระสุธนได้ตื่นเดิน ระหกระเหินฝ่าดงข้ามพงป่า
สู้อุตส่าห์พยายามติดตามมา จนบรรลุถึงพาราของเรานี้
ขอได้โปรดประทานวโรกาส ให้เข้ามากราบบามบทศรี
จะทูลเชิญให้เธอจรรลี มายังที่ท้องพระโรงรจนา

มโนห์รา - นี่เณนางเล็ก ๆ จงไปทูลเชิญพระสุธนชายหนุ่มที่นั่งอยู่ด้านนอก ให้เข้ามาที่ซี

- ปี่พาทย์ทำเพลงการเวก -

(พระสุธนเดินเข้ามาหยุดยืนยังท้องพระโรง)

- ร้องเพลงการเวก -

เมื่อนั้น พระสุธนทรงเกษมหารรษา
กราบก้มบังคมบาทา สององค์ราชาธิบดี

- ร้องเพลงขอมกล่อมลูกชั้นเดียว -

เมื่อนั้น องค์ท้าวทุมราชเรื่องศรี
เห็นบุรุษแรกรุ่งสุนทรีย์ เข้ามาอัญชลีภูวนัย
นี่หรือพระสุธนยุพราช ช่างองอาจงามสง่าจะหาไหน
ที่เคยกริ้วก็ระงับดับไป สนทนาปราศรัยด้วยไมตรี

- ร้องเพลงร่ายนอก -

จงพินิจพิศดูหมูธิดา มโนห์ราคนไหนบอกให้แจ้ง
ถ้าเลือกถูกทราวมวัยไม่ระแวง เราจะได้ตั้งพิธีการงานวิวาห์
แล้วตรัสสั่งเจ็ดธิดาผู้ยาใจ ให้ออกไปยืนเคียงรายเรียงหน้า
ทั้งเจ็ดนางบังคมคล้วันทนา ออกมาตามราชโองการ

- ปี่พาทย์ทำเพลงเวศสุกรรม -

- ร้องเพลงเวศสุกรรม -

ถึงสวนก็ชวนกันหยุดอยู่   ยังประตูลาลาอาไศรย
 ค่อยย่องมองดูเข้าไป   เห็นคนไวไวอยู่ในนั้น

- เจริจา -

- ร้องเพลงร่ายนอก (ต่อ) -

นางยี่งกริ้วโกรธโกธา   โมโหขึ้นหน้าตัวสั้น
 เรียกข้าไทให้ช่วยกัน   เข้าผลักดันประตูคูลง

- ปี่พาทย์ทำเพลงร้ว -

- ร้องเพลงร่ายนอก -

ลิ้มรสสักหักโคนไม้ทนได้   สองนางวางเข้าไปในห้อง
 ขึ้นหน้าว่าชะเจ้าไกรทอง   ช่างปลดเล่นคล่องคล่องสบายใจ

- เจริจา -

ไหนว่าจะไปหาพระอาจารย์   เปนที่นมัสการอันโตใหญ่
 คือเธองค์นี้แล้วฤไร   ซึ่งนิมนต์มาไว้ในศาลา
 เปนไรไม่เอาเครื่องบริขาร   มาถวายพระอาจารย์ให้นักหนา
 จะพลอยพกโมโหโมทนา   สาธุศรัทธาเต็มที
 หม่อมลูกศิษย์คิดอ่านไปหาเพล   ยกประเคนให้ฉันเสียที่นี่
 มานั่งซึ่งเงินค้ำอยู่อย่างนี้   เปนไรมีนมัสการท่านครุบา

- ร้องเพลงร่ายนอก (ต่อ) -

ว่าแล้วนวนนางตะเกาทอง   บอกน้องตะเกาแก้วเสนาหา
 อีคนนี้นันชื่อวิมาลา   เปนเมียชาละวันทีบรรลัย

- ร้องเพลงร่ายนอก -

เมื่อนั้น   เจ้าไกรทองเมียงเมินเดินเข้าใกล้
 ทำแก้ขวยฉวยมืออย่าอื้อไป   จะบอกความในใจให้เจ้ารู้

- เจริจา -

เดิมทีพี่ไปหาพระอาจารย์   คิดอ่านว่าจะบวชให้ชวดอยู่
 เพราะโลกีย์เจ้ากรรมมันทำพู   สู้ครู้ที่จะทนพันปัญญา
 เปนหวังด้วยชู้เมียเสียไม่ได้   ให้อักอ่วนป่วนใจเปนนักหนา

ตะวันชายบ่ายน้อยพีกลับมา	คิดถึงวิมาลानารี
พี่จึงไปพาเอามาไว้	หวังจะให้เปนเพื่อนน้องสองศรี
ครั้งจะบอกเจ้าแต่เดิมที	ไหนดนางนารีจะผ่อนตาม
บุราณท่านว่าไว้กะไรน้อง	ชายมีเมียสองนั้นต้องห้าม
มักเกิดกสิยศุกกลาม	จึงหาให้เปนสามตามตำรา
ขอเสียเถิดแม่คุณอย่าหุนหัน	จงสมัครรักกันดีกว่า
เพื่อนบ้านร้านช่องจะภูกา	ว่าพี่น้องสองราเจ้าใจดี

- ร้องเพลงวิไลนดาตัด -

เมื่อนั้น	นวลนางพี่น้องสองศรี
ได้ฟังวาจาสามี	ชำเลื่องแลดูที่วิมาลา
ยิ่งคิดยิ่งแค้นถึงความหลัง	มิได้ฟังเจ้าไกรทองว่า
จึงตอบไปด้วยใจราหมา	เจ้าช่างไปคบหาแต่ที่ตี
	เจรจา

ถ้าเป็นคนอื่นไกลน้องไม่ว่า	จะร่วมเรียงเคียงหน้าก็ควรที่
นี้มันชาติทรชนคนไพร่	เห็นตีฎเจ้าเอามาไว้

- ร้องเพลงร้าย -

ว่าแล้วพี่น้องจึงร้องถาม	ชะนางรูปงามได้ผิวใหม่
ทำเจ้อเจือสะเออะหน้าหม่อมไกร	ช่างติดตามมาได้ไม่มีอาย
เอาผิวกูไปไว้ถึงเจ็ดคืน	ยังไม่หายรอยรึนฤโถมฉาย
ฤว่าซาลวันที่ยันตรา	แยบคายไม่เหมือนเจ้าไกรทอง
แต่ผิวกูมึลแล้วมีหน้า	ยังแถมข้ามนุษย์เข้าเปนสอง
ไสหัวลงไปเสียท้อคลอง	เดียรฉานจงหองไม่เจียมตัว

- ร้องเพลงร้าย -

เมื่อนั้น	วิมาลาได้ฟังนั่งเกาหัว
ครั้งจะว่าบางนางก็กลัว	เจ้าไกรทองผู้ผิวจะโกรธา
แต่อดอดก็เหลือที่อดกลั้น	ปากคั้นยิบยิบกระซิบดำ
เจ้าก็เคยรู้เป็นเช่นมา	กระนั้นหนาถ้อยแถลงก็แจ้งใจ

- ร้องเพลงร้าย -

คิดพลงนางออกสีกัดว่า	เหวยอิฎุมภาต้วขยัน
ปากกล้าหน้าด้านดิงตัน	จะประชันให้ชนะไม่ละลด
ชอบแต่จิกหัวมาตบเล่น	ให้เพื่อนบ้านเข้าเห็นเสียให้หมด
จึงจะสมที่มึงมีพยศ	ให้รัฐรัฐฝีมือทำถือดี
ว่าพลงนางเรียกว่าไพร่	กับข้าไทถ้วนหน้าทาสี
นั่งนึ่งอยู่ไยอีเหล่านี	ช่วยกันตบตีให้หน้าใจ

- ร้องเพลงเขมรไล่ควาย -

บัดนั้น	สาวสาวบ่าวหญิงไม่นั่งได้
คาดอกถกเขมรวางเข้าไป	หมายใจจะตบตีวิมาลา

- ร้องเพลงแขกประเทศชั้นเดียว -

เห็นเจ้าไกรทองออกกางกัน	ความกลัวตัวสั้นล้มถลา
วิ่งปะทะกันอยู่ไปมา	ทาสาขัดสนจนใจ

- ร้องเพลงร้าย -

เมื่อนั้น	วิมาลาแค้นขัดอัชฌาสัย
โมโหุนหันกลิ้งกลิ้งไว้	นางมิได้ครั้นคร้ามกลัวเกรง
จึงว่าเอออะไรเจ้าไกรทอง	ช่างพาน้องมาให้เขาข่มเหง
สารพัดตัดก้อครั้นเครง	แต่เมียตัวเองไม่น้อยใจ
นี้ใช้ให้ข้าทาสี	มาหยาบซำค่าตีหาควรไม่
ไหนว่าจะปราบปรามห้ามเมียไว้	มิให้หึงษ์หวงวุ่นวาย
มิรู้กลับอับอายขายหน้า	สุดปัญญาที่จะดอดได้
ว่าพลงทางกอดเจ้าไกร	สะอึกสะอื้นให้ไปมา

- ปี่พาทย์ทำเพลงโอด -

- ร้องเพลงร้าย -

เมื่อนั้น	สองนางแค้นคิดอิฉฉา
แลไปเห็นนางวิมาลา	พุ่มพายน้ำตาก็ซัดใจ
ร้องว่าเหวยเหวยอิฎุมภีล	เล่าห์กล่มิงดีทำร้องไห้

แกลิ่งข้ออ่อนวอนขู้ฤไ	ที่จะพันมือกุกุยาสงกา
ว่าแล้วรุกรานเข้าไปใกล้	เลี้ยวโล่จะจิกเอาเงษา
พี่เลี้ยงทาษีก็มีมา	อุดตลุดจุกคร่าตีรัน

- ปี่พาทย์ทำเพลงเชิด -

- ร้องเพลงร้าย -

เมื่อนั้น	เจ้าไกรทองเข้าขวางกางกั้น
จึงห้ามน้องสองนางให้วางกัน	อย่าตีรันหันหมุนวนไป
จะขึ้นทำล้าเหลือไม่เชื่อพี่	น่าที่จะเกิดเหตุใหญ่
อันนางวิมาลานั้นใช้	พี่เอายันต์ปิดไว้ตริงตรา
แม่นนางเล็กเลขยันต์ออกเสียได้	จะเปนกุมภิลีใหญ่ใจกล้า
จะขบกัดฟัดพาดเอาสองรา	อย่าเดินแรงเดินกาหนักไป

- ร้องเพลงร้าย -

เมื่อนั้น	สองนางจะเชือกก็หาไม่
ร้องว่าอุหม่มแน่เจ้าไกร	จะเขียนเสือไว้ให้วักลัว
เจ้ารักขู้ของเจ้าเข้ากับขู้	แกลิ่งจะขูข่มใครน่าใคร่หัว
ว่าพลางทางรุกเข้าไป	จะหลอกข้าให้กลัวฤว่าไร

- ร้องเพลงเทพทอง -

เมื่อนั้น	วิมาลาหันหันมันไส้
ลุกขึ้นเคื่องขัดสับตสไบ	ชี้หน้าว่าไปมิได้กลัว
เหวยอีตะเกาแก้วตะเกาทอง	พี่น้องอุบาทว์ชาติชั่ว
เหตุโหดโหดเขลาเมามัว	มึงมาเอาผิวของมึงไป
ทีนี้กอดไว้มึงอย่างวาง	มึงเข้าคนละข้างอย่าห่างได้
ผลัดกันริงรัดให้ถนัดใจ	อิหน้าไพร่สันดานมารยา
ว่าพลางนางหวนเข้าในห้อง	แก้แหวนในช่องเงษา
แล้วลอบเล็กยันต์มิพันซ้ำ	โจนจากศาลาด้วยขัดใจ

- ปี่พาทย์ทำเพลงร้ว เชิด -

- ร้องเพลงขวัญอ่อน -

เมื่อนั้น	เจ้าไกรทองหม่นมองไม่ฝ่องใส
แล้วพลางมีวาจาว่าไป	วิมาลาอย่าได้โกรธา
เปนกรรมเราแล้วทั้งสองข้าง	ไซ้พี่จะทิ้งขว้างร้างหย่า
อย่าละห้อยน้อยใจจงไคลคลา	กลับไปค้นหาห้องทอง
ด้วยเจ้ากลับรูปเปนกุมภีร์	เคยอยู่ที่เที่ยวท่อง
มาอยู่บนปัทมพิชนีนี้้อง	จะรื้อรันทมนมอมด้วยแดดลม
เจ้ากลับไปก่อนเถิดวิมาลา	ไม่ช้าพี่จะตามไปสู่สม
ความรักพี่สมัคสมาคม	ยังนิยมชมชิตติดใจ

- ร้องเพลงกบเต็น -

เมื่อนั้น	นางกุมภีร์เศร้าสร้อยละห้อยให้
อวรณ์ร้อนรุ่มกลุ่มใจ	ตั้งถ่านไฟฝันสุมทุมทับ
จนอยู่มิรู้ที่จะเจรจา	แต่พริบตาอ้าปากหงุบหงับ
ลาผิวชบหัวลงค้ำับ	คลานตะกุกตะกักกลับไป

- ปี่พาทย์ทำเพลงทยอย -

บทละครใน เรื่องอุณรุท
องค์ที่ 1 พระไตรอุ้มสม
ฉาก 1 ในป่า

-ปี่พาทย์ทำเพลงวา - แล้วเพลงฉิ่ง-

-ปี่พาทย์ทำเพลงเชิดฉิ่ง พระอุณรุทตามกวาง กวางหายเข้าโรง-

-เพลงอาถรรพ์-

เอนพระกายลงยังฟางพิน	สำราญรื่นไต้ร่มไทรใหญ่
ลมช่วยรวกกลิ่นสุมาลัย	ค่อนข้างล้าเลื่อยเหนี่ยวองค์

-ปี่พาทย์ทำเพลงตระนอน-

(ทำเพลงร้ว พระไตรออก)

-เพลงตลุ่มโป่ง-

อนิจจาอุณรุทธเยาวราช	เคยนอนในปราสาทสูงระหง
แวดล้อมด้วยสุรางค์นางอนงค์	โยมานอนเองคี่ในดงตาน
จำกูจะประกอบภารุญ	สนองคุณสังเวชชขัน
พาสมนโถมอุษาเยาวมาลย์	ธิดาท้าวกรุงพานชาญชัย

-ปี่พาทย์ทำเพลงเชิด-

ฉาก 2 ตำนานางอุษา

-เชิด-

-ปี่พาทย์ทำเพลงร้ว-

-พระอุณรุทธ นางอุษา ตื่นบรรทม ปี่พาทย์ทำเพลงโลม - ร้ว-

-ทำเพลงพระไท่รอก อุ้มพระอุณรุทธเข้าโรง-

-นางอุษาดินขึ้นไม่เห็น-

-เพลงกบเต้น-

อนิจจาพ่อยอดเยาวราช	มาสมสวาทแนบน้องแล้วไปไหน
แลหาไม่เห็นยิ่งอาลัย	อรทัยซ่อนทรวงเข้าไคก็

-ปี่พาทย์ทำเพลงโอด-

-ร่าย-

บัดนั้น ศุภลักษณ์พี่เลี้ยงสาวศรี

แสนสงสารน้ององค์องค์ทวิ	น้อมถวายอัญชลีทูลสารา
อย่าไศกนักพักตร์น้องจะหมองไหม้	ไว้พนักงานพี่จะอาสา
วาดรูปปวงกษัตริย์ไทเทวา	ทั่วโลกถวายให้ตั้งใจจง
เป็นแน่แท้แม่ประจักษ์ชัด	เทพกษัตริย์ใดปองต้องประสงค์
พลงนบนี้วันทาลาโฉมยง	เหาะตรงมาดมั่นทันใด

-ปี่พาทย์ทำเพลงเชิด-

องค์ที่ 2 ศุภลักษณ์วาดรูป

ฉาก 1 วิมานเมฆ

-ศุภลักษณ์ออกรำเชิดฉิ่ง-

-เพลงฉิ่ง-

ระเห็จเหินดำเนินพระเวหน	วิมานบนบาดาลต่ำไต้
วาดรูปอินทราสุราลัย	เทพไทครุฑทวารวสุกรี
วาดรูปพระพายอันเรืองฤทธิ์	พระอาทิตย์ผู้รุ่งรัศมี
พระเพลิงเริงแรงฤทธิ์	ทั้งพระมาตลีอันศักดิ์ดา
รูปท้าวโลกบาลอันชาญคิด	ซึ่งประจำทั้งสี่ทิศา
รูปท้าวเวสสุวรรณหิมา	ได้ด้วยฤทธาอสุรี

-เพลงดวงพระธาตุ-

เสร็จแล้วก็กลับระเห็จจร	มาโดยอัมพรวิถิ
เร่งรีบเร็วมาในราตรี	หมายมุ่งบุรีรัตนา

-ปีพาทย์ทำเพลงเชิด-

ฉาก 2 ตำนานนางอุษา

-ร้องร้าย-

ครั้นถึงจึงตรงเข้าเฝ้า	น้อมเกล้าบังคมเหนือเกศา
ถวयरูปในกระดาศที่วาดมา	แก่องค์พระจิตายุพาพาน

-ปีพาทย์ทำเพลงทยอย-

-นางอุษาดูรูปวาด-

-ปีพาทย์ทำเพลงโอด-

-ศุภลักษณ์เข้าปลอบ-

-ปีพาทย์ทำเพลงเชิด ศุภลักษณ์รำเข้าโรง-

องค์ที่ 3

ฉากที่ 1 ห้องบรรทมพระอุณรุท

-ปี่พาทย์ทำเพลงเชิดฉิ่ง-

-ศุภลักษณ์ออก เปิดผอบแก้ว-

-ปี่พาทย์ทำเพลงแมลงวันทอง-

-พระอุณรุทเสด็จออกมาพบนางศุภลักษณ์-

-นางศุภลักษณ์กราบทูล-

-ร้องกระบอกทอง-

เมื่อนั้น พระอุณรุทเกษมสันต์บรรดา

ฟังนางกล่าวถ้อยจำนรรจา

เสด็จมาโสรจสงขลธาร

-ปี่พาทย์ทำต้นเข้ามา-

-ร้องลงสรงสุหร่าย-

ชำระสระสนานสำราญองค์

วารินกลิ่นส่งหอมหวาน

ทรงสุคนธ์ปนปรุงสุมาลย์

สนับเพลาเครื่องกำนุกษาลาย

ธำมรงค์เรือเก็จเพชรแดง

มงกุฎแก้วแพรงแสงวิเชียรฉาย

ทัดสุวรรณกรรเจียกโมรลาย

กฤษณพลพรายเพชรรัตน์อร่ามเรือง

-ร้องรื้อร่าย-

งามทรงเคียงองค์อมเรศ

ประไพเพชรรัศมีสีเหลือง

กรกุ่มพระขรรค์ค่าเมือง

แล้วกรายหัตถ์อย่างเยื้อง

ฉาก 2 ห้องฟ้า

-ปี่พาทย์ทำเพลงเชิดฉิ่ง-

-เพลงบลีม-

เลื่อนลอยมากกลางนภากาศ

โอบาสงามแข่งแซ่ไข

แสงจันทร์จับองค์ภูวนัย

วิไลล้ำกว่านวลจันทร์รา

สีดาวจับเครื่องพระโฉมฉาย

อร่ามพรายกว่าดาวบนเวหา

นวลพระองค์จับทรงกัลยา

รจนากว่าเนื่อนวลผจง

-ร้องเข้าหูลุดชั้นเดียว-

งามนางเป็นพาหนะรอง	ทำนองตั้งนางราชหงส์
งามภูวนารถนั่งดำรงทรง	ตั้งองค์พรหมเศวรัถุติ
คั่นหมอกออกเมฆามาไวไว	เทเวศร์อวยชัยอิงมี
รับเร่งเร็วมาในราตรี	หมายมุ่งบุรีรัตน

-ปีพาทย์ทำเพลงเชิด-

ฉาก 3 ตำนานางอุษา

-นางอุษามารับพระอุณรุท-

-โอ้โลมเพลงฉิ่ง-

-ปีพาทย์ทำเพลงฝรั่งคู่-

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทละครใน เรื่องอิเหนา ตอน ลานางจินตหรา ชมศาล และไหว้พระ

ฉากที่ 1 ตำนานอิเหนาในเมืองหมันหย่า

ปีพาทย์ทำเพลงวา -

- ร้องเพลงซ้ำไปใน -

เมื่อนั้น ระเด่นมนตรีเรื่องศรี

ตั้งแต่ได้จินตหราวาดี

ภูมิเป็นสุขทุกคืนวัน

- ร้องเพลงรื้อร้าย -

เหลือบเห็นตะหมังเสนา

คลานคล้อยเข้ามาขมิขมัน

น้อมเกล้าถวายสารามิข้าพลัน

พระทรงธรรมทอศทศนาพันใด

- ร้องเพลงเอกบท -

ในลักษณะนั้นว่าปัจจามิตร

มาตั้งติดตาหากรุงใหญ่

จงเร่งรีบรีพลสกลไกร

ไปช่วยชิงชัยให้ทันที

- เจริจา -

ถึงไม่เลี้ยงบุษบาเห็นว่าชั่ว

แต่เขารู้ถือว่าตัวนั้นเป็นพี่

อันองค์ท้าวดาหาริบดี

นั่นมิใช่อาหรือว่าไร

มาตรแมนเสียเมืองดาหา

จะพลอยอายุขยหน้าฤหาไม่

ซึ่งเกิดศึกสาเหตุเภทภัย

ก็เพราะใครทำความไว้งามพักตร์

ครั้งหนึ่งก็ให้เสียวาจา

อายุชวดาหาอาณาจักร

ครั้งนี้เร่งคิดดูจงหนัก

จะซ้ำให้เสียศักดิ์ก็ตามที่

แมนมียกพลไกรไปช่วย

ถึงเราม้วยก็อย่ามาดูผี

อย่าดูทั้งเปลวอัคคี

แต่วันนี้ขาดกันจนบรรลัย

- ร้องเพลงร้าย -

ครั้นอ่านสารเสร็จสิ้นพระทรงฤทธิ

ถอนฤทัยให้คิดแล้วสงสัย

บุษบาจะงามสักเพียงใด

จึงต้องใจระตูทุกบุรี

แล้วว่าแก่ตะหมังเสนา

เราจะยกโยธาไปไม่พอที่

มิให้เสียพจนาวาที

งดสักเจ็ดราตรีจะยกไป

- ร้องเพลงร้าย -

บัดนั้น ตะหมังบังคมประนมไหว้

ทูลว่าข้า้นักพระภูวนัย

เกลือกไปไม่ทันจะเสียที

เชิญเสด็จคลาไคลไปก่อน

แล้วจึงค่อยผันผ่อนมากรุงศรี

อันข้าศึกซึ่งยกมาต่อตี

ปานฉะนี้จะประชิดติดกรุงไกร

- ร้องเพลงจระเข้ขวางคลอง -

เมื่อนั้น พระสุริวงค์เทวอัชมาสัย

จนจิตสุดคิดบิดเบือนไป

ด้วยเกรงในปิตุเรศตรัสมา

ความกลัวความรักสลักทรวง

ให้เป็นห่วงหนหลังกังวลหน้า

เฝ้าเรรวนหวอนึกตรีกตรา

พระราชาสะทอนทอดถอนใจ

- ร้องเพลงร้าย -

จึงดำรัสตรัสสั่งตำมะหงง

เร่งเตรียมจัดตั้งทัพใหญ่

ม้ารถคชสารชาญชัย

รีบรัดจัดไว้อย่างได้ช้า

ถูกขรรค์พุ่งนี้จะยกไป

ชิงชัยช่วยกรุงดาหา

สั่งเสด็จพระเสด็จไคลคลา

ไปปราสาทจินตหราวาที

- ปี่พาทย์ทำเพลงปลายเข้ามา -

ฉากที่ 2 ปราสาทนางจินตหราวาที

- ปี่พาทย์ทำเพลงต้นเข้ามา -

- ร้องเพลงรื้อร้าย -

ครั้นถึงห้องสุวรรณบรรจง

นั่งแนบแอบของค่านางโฉมศรี

ทอดถอนฤทัยพลางทางพาที

ภูมิแจ้งความแก่ทรมวิชัย

- เจรจา -

บัดนี้ตะหมังเสนา

ถือสารพระบิดามาให้

เป็นเหตุด้วยดาหาเวียงชัย

เกิดการศึกใหญ่ไพรี

ให้พี่กรีธาทัพชั้น

ไปช่วยป้องกันกรุงศรี

จะรีบยกพลพลโยธี

พรั่งนี้ให้ทันพระบัญชา

- ร้องเพลงโลมพม่า -

อยู่จดีเกิดพีจะลาน้อง   อย่าหม่นหมองเศร้าสร้อยละห้อยหา
 เสรีจศึกวันไคจะไคลคลา   กลับมาขึ้นภิรมย์รัก

- ร้องเพลงรื้อรำย -

เมื่อนั้น   จินตะหราวาตีมีศักดิ์
 ฟังตรัสชัดแค้นฤทัยนัย   สะบัดพัทตร์ผินหลังไปพลัน

- เจริจา -

พระจะไปดาหาปราบข้าศึก   หรือรำลึถึงคู่ตุนาหงัน
 ด้วยสงครามในจิตยังติดพัน   จึงบิดผันพจนาน่าไม่อาลัย
 ไหนพระผ่านฟ้าสัญญาน้อง   จะปกป้องครองความพิสมัย
 ไม่นิราศแรมร้างห่างไกล   จนบรรลัยสูญลับดับชีวา

- ร้องเพลงไอ้โลม -

เมื่อนั้น   พระสุริย์วงศ์เทวีอุสสุหยา
 โลมนางพลางกล่าววาจา   จงผินมาพาทีกับพี่ชาย

- เจริจา -

ซึ่งสัญญาว่าไว้กับบวลงน้อง   จะคงครองไมตรีไม่หนีหน่าย
 มิได้แกลังลอกกลับอภิปราย   อย่าสงกว่าจะวายคลายรัก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 CHULALONGKORN UNIVERSITY

- ร้องเพลงไอ้โลม (ต่อ) -

บัดนี้เกิดศึกก็สุดคิด   จนจิตที่จะขัดพระบรรหาร
 สารามีมาเป็นพยาน   พระยื่นสารให้นางทัศนา

- ร้องเพลงรื้อรำย -

เมื่อนั้น   โฉมยงองค์ระเด่นจินตะหรา
 ค้อนให้ไม่แลดูสारा   กัลยาคั่งแค้นแน่นใจ

- ร้องเพลงแขกหวาน -

โอ้วว่าอนิจจาความรัก   ฟังประจักษ์ตั้งสายน้ำไหล
 ตั้งแต่จะเชียวเป็นเกลียวไป   ที่ไหนเลยจะไหลคืนมา
 สตรีใดในพิภพจบนแดน   ไม่มีใครได้แค้นเหมือนอกข้า

ด้วยไฟรักให้เกินพักตรา   จะมีแต่เวทนาเป็นเนื่องนิตย์
 ใ้อ้วน่าน่าเสียดายตัวนัก   เพราะหลงรักเชื่อคำจึงซ้ำจิต
 จะออกซื้อลือชัวไปทั่วทิศ   เมื่อปลั่งคิดผิดแล้วจะโทษใคร

- เจรจา -

เสียดแรงหวังฝั่งฝากชีวี   พระจะมีเมตตาภิหาไม่
 หมายบำเหน็จจะรีบเสด็จไป   ก็รู้เท่าเข้าใจในทำนอง
 ด้วยระเด่นบุษบาโฉมตรู   ควระศูภิรมย์สมสอง
 ไม่ต่ำศักดิ์รูปชัวเหมือนตัวน้อง   ทั้งพวกพ้องสุริย์วงศ์พงศ์พันธุ์

- ร้องเพลงโอบีโน -

โ้อแต่นี้สืบไปภายหน้า   จะอายุชวดาหาเป็นแมนมั่น
 เขาจะค่อนนินทาทุกสิ่งอัน   นางรำพันว่าพลางทางโศกา

- ปี่พาทย์ทำเพลงโอดสองชั้น -

- ร้องเพลงมุล่ง -

เมื่อนั้น   พระสุริย์วงศ์เทวัญสัญญา
 ปลอบนางพลางเช็ดชลนา   ดวงยิวาอย่าทรงโศกี

- เจรจา -

จงสร้างสินกินแห่งแคลงใจ   ที่โนบุชบามารศรี
 พี่สลดตัดใจไม่ไยดี   มิได้มีปรารณาอาลัย
 อันช่าวบุชบาวางามนัก   จะงามกว่าน้องรักนั้นหาไม่
 จำเป็นจำพรากต้องจากไกล   เพราะเกรงภัยพระราชาบิดา
 แมนเสียดาหาก็เสียดวงศ์   อภัยถึงองค์อัสญา
 แจกกับพี่จะมีแต่นินทา   แก้วตาจงดำริตริตรอง

- ร้องเพลงกล่อมนารี -

เมื่อนั้น   จินตะหราค่อยคลายหายหม่นหมอง
 กราบทูลแทบบาทาน้ำตานอง   อย่างทิ้งน้องให้คอยระทมอุรา
 แมนเสรีจราชการงานศึก   แล้วรำลึกอย่าลืมหมั้นหยา
 จงเร่งรีบยกทัพกลับมา   น้องจะนับวันทำภูวไนย

- ร้องเพลงป็นตลิ่งใน -

เมื่อนั้น พระโคมยงทรงฤทธิ์พิสมัย
 รับขวัญกัลยาแล้วว่าไป   พี่จะลืมปลื้มใจโยมิ
 เพราะเป็นเวรกรรมจึงจำพราก   พี่ขอฝากมาหยารัศมี
 กับนางสการะวาตี   ด้วยทราวม้วยไร้ที่พี่งพา

- ร้องเพลงนจาก -

ว่าพลางทางเปลื้องสังวาลทรง สวมใส่ห้องค้ชนิษฐา
 พี่ขอแลกสไบทรงนงพะงา   ไว้เป็นเพื่อนเตือนตยามห่างไกล
 ปลูกบพลางทางลาด้วยอาลัย   เจ้าอยู่จงตืออย่าหม่นไหม้
 พระครวญคร่ำรำลาคด้วยอาลัย   เสด็จไปที่ประชุมพลโยธี

- ปี่พาทย์ทำเพลงบาทสกุณี -

ฉากที่ 3 ศาลเทพารักษ์บนเขาวลิตมาหรา

- ปี่พาทย์ทำเพลงเร็ว ลา -

- ร้องเพลงชมตลาด -

ครั้นถึงซึ่งศาลเทพารักษ์   เรื่องฤทธิ์สิทธิ์ศักดิ์อาศัย
 แม้นธานีมีเหตุเภทภัย   ก็บังบนเทพไท่ทุกครั้ง
 ศาลนั้นชั้นเชิงสนุกนัก   ฉลุฉลึกลายงามทั้งสามหลัง
 ทองหุ้มซุ้มทวารบานบัง   มีบัลลังก์ตั้งรูปอารักษ์ไว้
 ริมรอบขอบเขตอารามนั้น   มีระเบียบสามชั้นกว้างใหญ่
 พื้นผนังหลังคาพาไล   แล้วไปด้วยสุวรรณบรรจง
 สดลมาตลาดล้วนศิลาเลียน   แลเตียนไม่มีธูลีผง
 ที่สถานลานวัดจังหวัดวง   บรรจงปรายโปรยโรยทราย

- ปี่พาทย์ทำเพลงฉิ่ง -

บทละครตีกด้าบรรพ์ เรื่อง อิเหนา ตอน ตัดดอกไม้ฉายกริช

- ปี่พาทย์ทำเพลงเร็ว ลา-

(อิเหนา สังคามรตา กับพี่เลี้ยง เสนา กิดาหยันออก)

- ร้องเพลงชมดวงรับปีพาทย์ -

อิเหนา - นำชมที่ท่าพนาเวช

พี่เลี้ยง - ที่ประเทศแทบเนินสิงขร

สังคา - พฤกษาร่มแสงทินกร

พี่เลี้ยง - ลมพัดเกสรขจรมา

- เจรจา -

- ร้องเพลงชมดวง (ต่อ) -

อิเหนา - ลำดวนทวนหอมพะยอมแยม

พี่เลี้ยง - พิภุลแกมแก้วเกิดกฤษณา

สังคา - ไม้ผลผลห้อยย้อยระย้า

พี่เลี้ยง - หล่นกลาดตาชดาพนาลัย

- เจรจา -

- ร้องเพลงแม่ศรีทรงเครื่องรับปีพาทย์ -

อิเหนา - เสียงนกโพระดก มั่นร้องโฮกโป๊ก โอกโปกอยู่หนไหน

- เจรจา -

- ร้องแม่ศรีทรงเครื่อง (ต่อ) -

พี่เลี้ยง - พระพุทธเจ้าข้า กิ่งเพกานันเป็นไร

ตัวเขียวเขียวเอ้าเขียวไป เข้าโพรงไม้ทางนี้เอ๋ย ฯ

- เจรจา -

- ร้องแม่ศรีทรงเครื่อง (ต่อ) -

สังคา - เสียงนกกาขเณ อ้อจับตอไม้เอน เจรจายู่จู้จี้

- เจรจา -

- ร้องแม่ศรีทรงเครื่อง (ต่อ) -

พี่เลี้ยง - พระพุทธเจ้าข้า นำเอ็นดูเต็มที

แต่เลี้ยงไม่รอดมันยอดดี ดิ้นจนหัวฉีกปีกหักเอ๋ย ฯ

- เจรจา -

- ร้องแม่ศรีทรงเครื่อง (ต่อ) -

อิเหนา - นกกาเหว่าเสียงหวาน ร้องก้องในดงदान เสียงกังวาน ยิ่งนัก

- เจรจา -

- ร้องแม่ศรีทรงเครื่อง (ต่อ) -

พี่เลี้ยง - โบราณท่านว่าไว้ มั่นใจให้กาฟัก

เท็จจริงไม่ประจักษ์ พระพุทธเจ้าข้า ฯ

- เจรจา -

- ร้องแม่ศรีทรงเครื่อง (ต่อ) -

สังคา - นันไก่อหรืออะไร อึ้งจริงแหละไก่ พอตกไปก็ขึ้นจ้ำ

- เจรจา -

- ร้องแม่ศรีทรงเครื่อง (ต่อ) -

พี่เลี้ยง - ชั้นคิกอยู่คนละถิ่น ตัวไหนบินเข้าหา

พระพุทธเจ้าข้าฯ ตีกันสิ้นท่าทางเอ๋ย ฯ

- เจรจา -

- ร้องแม่ศรีทรงเครื่อง (ต่อ) -

ผู้กำนัล - (ร้องในโรง) ดอกเอ๋ย ดอกมะขาง

รักกันจริงอย่าทิ้งขว้าง อย่าเหินห่างกันเอ๋ย ฯ

อิเหนา - อย่าอีกทีก็ไป เสียงอะไรนั่น (รับฟัง)

- ร้องลำแขกกล่อมเจ้า (ในโรง) -

ผู้กำนัล - ปุเลาปีนัง บากันราบา

เงาะสเลมัน ยะดีรายา

กำเลาตักันัน ยามันบารู

ตุนตดมมาราห์ อาเยรมาตา

ปราวกะจิ ปุละตางะ

ปคังปุนจา สะเตียงมาตี ฯ

(อิเหนาไล่บริวารกลับหลังเข้าโรง องค์เองสะกดตามเสียงร้องเข้าโรง)

- ร้องลำแขกถอนสายบัว -

- (ยุบลร้องในโรงแล้วเดินออกมา) -

ยุบล - อาเยรปาซัง   ลีอุรังฮีเลียร์ (ทวน)

ตันยง ตันยง มดูรา   ยะฮูยะฮารา (ทวน)

- ร้องลำแขกกลันดาตง -

วาตูตวนหะปี   ตาฮูอาดัด

มุดาคันตุฮา   ดาปัตสะลามัด

วันนอรอมิน   อาเยรมะนีเต๊ะ

มุดาคันตุฮา   ซางัดลาห์ยะเร

ปราวปุเต๊ะ   เก็นปาลางี

ปราวปุเต๊ะ   เก็นปาลางี

ลันตัยปากู   อนิสสลาตาวีโละ

*อาเยรเลีย   ปาเต๊ะกูอินี

สตับมานิด   เจ๊ะปันนังมูกาฯ(ทวน*)

- (ลูกไม้หล่นตกใจ ร้องหวีดวิ่งเข้าแอบต้นไม้) ปี่พาทย์ทำเพลงรัวฉิ่ง -

- เจรจา -

(ภาวนา) ปะตา ๆ ปะตา ระกะลา กาลา ๆ ปะ ๆ ปะตาระ กะลา ปะตาระกาลา ปะตาระกา
ลา (เรียก) แม่เต๊ะ แม่เต๊ะจำ มานี้แหนะ (ชะเง้อดูเห็นลูกไม้หล่นอีก) อ้อ (หัวเราะ) ลูกไม้หล่น ตกใจ
เสียงเกือบตาย แม่เต๊ะจำ แม่เต๊ะ มานี้แน่ จะบอกอะไรให้ เอ๊ะ เจียบเทียว (เทียวมอง) แม่เต๊ะจำ แม่
เต๊ะ แมนิ แม่เงาะ แม่เงาะ (ตกใจ) หายไปไหนหมด ไม่มีเหลือสักคน (ตะโกน) แมนิ แม่เต๊ะ กู๊ (นั่ง
ตรับฟัง) เอ๊ะ ไม่มีใครมารับ กู๊ (นั่งฟัง) ตายตาย ไม่มีใครได้ยิน กู๊ (นั่งฟัง) เขาพากันทิ้งไปเสียหมด
(นั่งฟัง) กู๊ (สะอื้น) คราวนี้อีค่อมตายแล้ว

- ปี่พาทย์ทำเพลงโอดชั้นเดียว -

- ร้องลำแขกเร็วรับปีพาทย์ -

ไอ้อออินจจาตัวกู   มาเทียวหลงอยู่ในปากว่าง

จะกลับไปก็ไม่รู้แห่งทาง   เย็นค้ำจะค้ำอยู่ปานี้

สิงห์สัตว์ในไพรมิใช่เล่น   มันเห็นมันจะขบหัวบี

- (อิเหนาออกยืนอยู่ข้างหลัง) -

จะผินหน้าฟังใครก็ไม่มี   ครั้งนี้เห็นจะตายวายชีวา (สะอื้น)

- เจรจา -

อิเหนา - อีค่อม ร้องให้ทำไมวะ

ยુบล - (เหลียวดูพิศ) ทูลกระหม่อมแก้ว อีค่อมรอดตัวแล้ว (กราบเท้า)

- ปี่พาทย์ทำเพลงโอดเอม -

อิเหนา - เอ็งชื่อไหร่

ยुบล - หม่อมฉันชื่อยुบลเพคะ

อิเหนา - มาแต่ไหน

ยुบล - มาแต่เมืองดาหาเพคะ

อิเหนา - เป็นบ่าวใคร

ยुบล - หม่อมฉันเป็นข้าพระบุตริเพคะ

อิเหนา - อ้อ เดียวนี้แม่บุษบาอยู่ไหนวะ

ยुบล - เสด็จประทับอยู่ศาลเพคะ

อิเหนา - ก็ทำไมเอ็งมาอยู่เสียที่นี่เล่า

ยुบล - รับสั่งให้เก็บดอกไม้ จะทรงบูชาบูชาพระเป็นเจ้า ตะเวียงขาดดอกปะหนัน

หม่อมมาที่ยวหา จะเอาไปถวายเพคะ

อิเหนา - แล้วก็ยงมานั่งร้องไห้อยู่เล่า

ยुบล - เมื่อมานะหลายคนด้วยกัน แล้วเค้าพากันทิ้งเสียหมด หม่อมฉันหลงอยู่คนเดียว จะกลับไปก็ไปไม่ถูก ถึงได้ร้องไห้ ได้โปรดช่วยหม่อมฉันสักทีเถอะทูลหม่อมแก้ว

อิเหนา - อ้อ มั่นยากอยู่ แต่กูก็ออกสงสาร เอ็งจะตายเสียเปล่าๆ ไม่เข้าเรื่อง เสื่อสาธกลางป่า มั่นมิใช่เล่นหน้า

ยुบล - ทูลหม่อมแก้ว ได้โปรดช่วยชีวิตไว้สักครั้งที่เถอะ อย่าให้ตายเสียเลย (สะอื้น)

อิเหนา - จะช่วยเอ็งก็ได้ แต่เอ็งคิดจะแทนคุณข้ามังไหม

ยुบล - โอ้ ทูลกระหม่อมแก้ว ครั้งนี้ยुบลเหมือนตายแล้ว ถ้าฝ่าพระบาทช่วยให้รอดชีวิต ก็เหมือนซุบขึ้นใหม่ พระคุณเหลือล้นพันที่จะประมาณ การที่จะแทนพระคุณนะพันวิสัยยुบลเป็นแต่ทาส ไม่ได้เป็นไท ไม่มีอะไรนอกจากเลือดเนื้อและน้ำใจ ขอถวายฝ่าพระบาท ถ้าหากเป็นประโยชน์ จะโปรดประการใด ก็ขอลองพระเดชพระคุณทั้งสิ้น

อิเหนา - กูก็ได้คิดจะให้เอ็งแทนคุณเกินกว่าที่เอ็งจะทำได้ ถ้าเอ็งรับสัญญาจะทำตามกู บังคับแล้ว กูจะพาเอ็งไปส่งให้ถึงศาล

ยubl - เพคะ หม่อมฉันจะทำตามรับสั่งทุกอย่าง ๆ แล้วแต่พระประสงค์

อิเหนา - ดีละ ยังงั้นเอ็งคอยอยู่ที่นั่นก่อนนะ กูไปประเดี๋ยวจะกลับมา

ยubl - เพคะ

- ปี่พาทย์ทำเพลง ต้นเข้าม่าน -

(อิเหนาเข้าโรง)

ยubl - เสด็จไปข้างไหน (ยีนชะเง้อ) เลี้ยวลงไปชอกเขาโน่นแน่ะ เสด็จไปทำไมนะ (นึ่ง) เจ็บใจนัก กูเกือบตายคราวนี้ก็เพราะอี-ฮู้ย อยากจะตั้งชื่อเสียให้มันเพราะนัก กลับไปเถอะนะจะว่าเสียให้ แสบใส่เดียว ถ้าอีค่อมยังขึ้นคบต่อไป อีค่อมก็ไม่ใช่คน แม้ เคะระหัดหนักหนา หาไม่ก็ตายอกอ

นี่หากว่าเผอิญท่านเสด็จมาพบเข้าถึงได้รอดตัว ดีใจละกะขึ้นสวรรค์ทิ้งเป็น ยังหนักใจอยู่ อย่างเดียวแหละ เสด็จกลับมาจะรับสั่งบังคับยังไงก็ไม่รู้ เอาสัญญาออกแข็งแรงจะต้องพระประสงค์ ยังไงหนอ (นึ่งคิด) และไม่เห็นเลย (หัวเราะ) ถ้ารับสั่งเอาเป็นหม่อมละยับเดียว ตะว่าเป็นไปไม่ได้เป็น อันขาด รูปร่างเรามาออกลักขูยงี้ ท่านจะมายามาแยแสไร พระบุตรนี้จะงำมาม ท่านยังไม่ต้องพระ ประสงค์ ไปหลงนางจินตหรา อยากเห็นนัก หน้าตาจะเป็นยังไงนะ จะงามกว่าพระบุตรของเราสัก เท่าไรนะ หรือบางทีไม่สู้งามอะไรนักก็เป็นได้ ตะว่าคงเก่ง เหนียวเอาเสียไว้อยู่หมัด ไม่ปล่อยมาเที่ยว เจ้าเราถึงได้ระหกระเหินยงี้ ว่าที่จริงนางจินตหราท่านก็ทำถูกเป็นเรามั่ง (หัวเราะ) ก็ไม่ปล่อย เหมือนกันแหละ ฮื้อ เมื่อไหร่จะเสด็จกลับมาไม่รู้ จะยังงัยยงี้ก็จะรู้แล้วรู้รอดไปราคาญัก (ลุกไป ดู)

ฮื้อ ยังไม่เสด็จกลับ มาคอยดูจู่อยู่คนเดียวยงี้ไม่สนุกสักนิด (ลุกไม้หล่น) ว้าย คุณพระช่วย (สะตุง) ฮู้ย อ้ายลูกผีทะเลนี้หล่นเอาคนตกใจบ่อยๆ (แหงน) อ้อ นกมันกิน (เดินไปแหงนดูตะวัน) ตะวันบ่ายแล้วละ ยังไม่เสด็จกลับมาอีก (ดูต้นทาง) หรือท่านไม่ช่วย จะบอกตรงๆ กลัวจะวิ่งตามไป แกล้งหลอกให้คอยหลงอยู่ไม่รู้ เออ เสด็จกลับมาโน่นแล้ว นี่แหละท่านเป็นกษัตริย์ตรัสแล้วไม่คืนคำ เรามันหาสปัญหา เวลาใจมันกระสับกระส่าย (หัวเราะ) เกิดสงสัยเพราะวาจากษัตริย์ขึ้นก็เป็นได้ (เตรียมเฝ้า)

- ปี่พาทย์ทำเพลงเพลงปลายเข้าม่าน -

(อิเหนาออก)

อิเหนา - นี่แน่ะ (ส่งดอกกำเจียก) เอ็งเอาดอกปะหนัสนี้ไป ใครจะถามว่าได้มาแต่ไหน เอ็ง
อย่าบอกเลยนะ

ยุบล - เพคะ (รับดอกกำเจียก)

อิเหนา - รีตรงเข้าไป ส่งให้ถึงมือแม่บุษบาเองเทียวนะ

ยุบล - เพคะ

อิเหนา - มาเถอะ กูจะพาไปส่ง

- ปี่พาทย์ทำเพลงเชิด -

(อิเหนากับยุบลเข้าโรง)

- ปี่พาทย์ทำเพลงเร็ว ลา-

(บุษบา กับพี่เลี้ยง และนางกำนัลออก)

- ร้องเพลงชมตลาด -

บุษบา - โอ้ศาลงามประเสริฐเพริศแพรว

กำนัล - ล้วนแล้วด้วยอุไรไพจิตร

บุษบา - พระวิมานสามหลังตั้งนฤมิต

กำนัล - มีระเบียบต่อติดเป็นวงกง

บุษบา - พันสะอาดลาดล้วนศิลาเลียน

กำนัล - แลเตียนไม่มีธูลีผิง

บุษบา - ที่สถานลานวัดจังหวัดวง

กำนัล - บรรจงปรายโปรยโรยทราย

บุษบา - รุกขชาติตาชาน่าชม

กำนัล - รื่นรมใบบังสุริย์ฉาย

บุษบา - นำเทียนนำเล่นเย็นสบาย

กำนัล - มาเถิดมาร้าถวายนว

- ร้องเพลงคำหวาน -

บุษบา - จะจับระบำรำฟ้อน ทอดกรกริตกรายซ้ายขวา

กำนัล - ให้งามอนอ่อนจริตกิริยา ดั่งกินราลงเล่นชลธิ์

บุษบา - ลดเลี้ยวเที่ยวท่องให้คล่องแคล้า ซ่อนจังหวะประเท่าให้ถี่ถี่

ก้านัล - ร่ายเรียงเคียงคู่ให้ดูดี เป็นที่สนุกสุขสำราญฯ

- ร้องเพลงแขกบรเทศ -

บุษบา - จะร้องเรื่อยรับขับครวญ

ก้านัล - โหยหวนสำเนียงเสียงประสาน

บุษบา - บำเรอเทวหน้าพระลาน

ก้านัล - ให้กังวานเพราะพร้องก้องระงม

บุษบา - แม่ศรีเอ๋ย

แม่ศรีสาวสะ

ก้านัล - ยกมือไหว้พระ

แล้วจะมีคนชม

บุษบา - ขนคิ้วเจ้าก็ต่อ

ทั้งคอเจ้าก็กลม

ก้านัล - ดูไม่ลืมลี้มอารมณ์

ชมแม่ศรีเอ๋ยฯ

- ร้องเพลงวิลันดาโอด -

บุษบา - รินกลิ่นบุปผาสารพัน

ก้านัล - มะลิวัลย์เกิดกระถินลินจี

แก้วพิภูลกรณการภารภิ

ปีบจำปีหอมฟุ้งจรุงใจ

(อิเหนานำยุบลออกจากทางไหล่เขา ซ้ำทางให้เข้าพวก)

ช่วยกันเก็บผกาบรรดามี

ถวายพระบุตรศรีไส

จะได้ทำบุหงานรำไป

ถวายไทเทวเวลาเย็นฯ

- ปี่พาทย์ทำเพลงแมลงภู -

(บุษบาเก็บดอกไม้มานั่งปลิด นางก้านัลเก็บดอกไม้มาถวาย บุษบาเลือก ยุบลถวายดอก

ลำเจียก บุษบาปลิดกลับเห็นหนังสือก็อ่าน แล้วฉีกทิ้งเสีย นางก้านัลแย่งกันเก็บเหน็บมวย) -

- เจรจา -

บาทยัน - ดอกปะหนันนี่มันเป็นอย่างไหน เดิมทีรับสั่งให้เที่ยวหา ครั้นได้มาสิเป็นแก่นสาร เห็น
ทอดพระเนตรอยู่ เป็นนาน น่าจะมีเหตุการณ์อะไรสักอย่าง ไทหนเอามาดูทีหรือ (เก็บเอากลีบลำเจียก
มาดู) เอ มีหนังสือ

ประเสหรัน - ไหนว่าอะไร

(เอากลีบลำเจียกเรียงต่อกัน แล้วพืดเสียงทั้งสี่ เข้าล้อมอ่าน)

- ร้องเพลงเอกบท -

บาทหยัน - จรการูปชั่วต่ำศักดิ์	ไม่ควรคู่เคียงพัตร
สามพี่เลี้ยง - สมัครสมาน	
บาทหยัน - ดังกากาจชาติข้าสาธารณ์	มาประมาณหมายหงส์
สามพี่เลี้ยง - พงศ์พระยา	
บาทหยัน - แม่แผ่นดินสิ้นชายพี่พึงเชย	อย่ามีคู่เลย
สามพี่เลี้ยง - จะดีกว่า	
บาทหยัน - พี่พลอยร้อนใจแทนเจ้าทุกเวลา	หรือวาสนาน้อง
สามพี่เลี้ยง - จะต้องกันๆ	

- เจรจา -

บาทหยัน - อย่าน่าสงสัยเลย ไม่ใช่ใครดอก ระเด่นมนตรีกูเรบั้นเทียวละ ทำไม่ถึงรู้ได้นะ ว่า
รับสั่งให้หาดอกปะหนั้น ช่างเสาะหามาได้อย่างพระประสงค์ แล้วส่งมาต่างราชสาสน์ ทำไม่ถึงพบนาง
ค่อม แล้ววานให้เป็นทูต ถือนมาถวาย ยุกล ยุกล ยุกลเอ๊ย ไปข้างไหนเล่านี้ แม่เล็ก ๆ นะใครเห็นยุกลมั่ง
ไหม มันอยู่ที่ไหน

ก้านัล - ไม่ทราบมีได้เลยเจ้าคะ

บาทหยัน - พวกมันไปเที่ยวหาดูทีหรือ มาแล้วหลบหน้าไปข้างไหน เรียกมานี้ดูทีหรือ ข้าอยากจะ
ถาม ให้รู้เรื่องสักหน่อย

- ปี่พาทย์ทำเพลงฉิ่งตรัง -

(นางก้านัลเที่ยวหายุกล อีเหนาออกบนไหล่เขา ฉายกริชแสเข้าตาบุษบาร้องหวีดสลบ)

- ปี่พาทย์ทำเพลงโอด -

(พี่เลี้ยงก้านัลตกใจ ช่วยกันแก้ไขฟื้นขึ้น)

- เจรจา -

บาทหยัน - เป็นอะไรหนาเพคะ ถึงได้ร้องออกสุดพระสุรเสียง แล้วเลยสลบโสลบไม่ได้สมประดี
ยั้งนี้หน้าเพคะ

บุษบา - ไม่ทราบเลยคะพี่ น้องดูอะไรเล่นมันก็เผลอไป ไม่ทราบว่า เป็นแสงวาบปลาบมาเข้า
ตา น้องก็ตกใจสิ้น สติไม่รู้สีกตัวเทียวแลคะพี่ (พี่เลี้ยงดูตรวจหาเหตุ)

บาทหยัน - ยากที่จะรู้ว่าอะไร (นิ่งคิด) ตะว่าเหตุที่เป็นขึ้นนี้ กะหนังสือในกลีบปะหนั้น เห็นจะ
เกี่ยวข้องกัน กระมังจะห่อน

ประเสทธรัน - ฉันก็คิดว่ายังงั้น คงเป็นอันเดียวกันแหละ

บาทหยัน - ป้ายแล้วละ เสด็จกลับเถอะเพคะ

- ปี่พาทย์ทำเพลงเร็ว -

ภาคผนวก ง
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จำนวนหน่วยกิตรวมวิชาเฉพาะ

3.3.1.1 โครงสร้างหลักสูตร

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

1.1) กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	30 หน่วยกิต
1.2) กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	3 หน่วยกิต
1.3) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	3 หน่วยกิต
1.4) กลุ่มวิชาสหศาสตร์	3 หน่วยกิต
1.5) กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ	12 หน่วยกิต
1.6) วิชาศึกษาทั่วไปกลุ่มพิเศษ	6 หน่วยกิต

2) วิชาหมวดเฉพาะ 96 หน่วยกิต

2.1) วิชาพื้นฐานคณะ 9 หน่วยกิต

วิชาเฉพาะสาขา 66 หน่วยกิต

2.2) วิชาบังคับ

2.2.1 วิชาบังคับร่วม 45 หน่วยกิต

2.2.2 วิชาบังคับแขนงวิชา 21 หน่วยกิต

2.2.2.1 แขนงวิชานาฏศิลป์ไทย

- กลุ่มวิชาตัวพระ

- กลุ่มวิชาตัวนาง

2.2.2.2 แขนงวิชานาฏศิลป์ตะวันตก

2.3) วิชาเลือก 21 หน่วยกิต

3) หมวดวิชาเสรี 9 หน่วยกิต

รายวิชา

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต

1.1) กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ 3 หน่วยกิต

1.2) กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	3 หน่วยกิต
1.3) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	3 หน่วยกิต
1.4) กลุ่มวิชาสหศาสตร์	3 หน่วยกิต
1.5) กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ	12 หน่วยกิต
5500111 ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ในชีวิตจริง1 Experiential English I	3 (2-2-5)
5500112 ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ในชีวิตจริง 2 Experiential English II	3 (2-2-5)
5500291 การพูดสื่อสารภาษาอังกฤษทางวิชาชีพด้านศิลปกรรมศาสตร์ 3 (2-2-5) Spoken English for Fine and Applied Arts Profession	
5500292 การเขียนสื่อสารภาษาอังกฤษทางวิชาชีพด้านศิลปกรรมศาสตร์ 3 (2-2-5) Written English for Fine and Applied Arts Profession	
1.6) วิชาศึกษาทั่วไปกลุ่มพิเศษ	6 หน่วยกิต
2201181 ภาษาไทย 1 Thai Language I	3 (3-0-6)
3500230 ศิลปะและเทคโนโลยี Art and Technology	3 (2-2-5)
2.หมวดวิชาเฉพาะ	96 หน่วยกิต
2.1 วิชาพื้นฐานคณะ	9 หน่วยกิต
3500111 ศิลปกรรมปริทรรศน์ Introduction to Fine and Applied Arts	3 (3-0-6)
3500300 การวิจัยการเขียนรายงาน Research and Report Writing	3 (3-0-6)
3500430 สุนทรียศาสตร์ทางศิลปกรรม Aesthetics in Fine Arts	3 (3-0-6)

วิชาเฉพาะสาขา

2.2) วิชาบังคับ	66 หน่วยกิต
2.2.1 วิชาบังคับร่วม	45 หน่วยกิต
3504101 นาฏยศิลป์ปริทรรศน์	3 (3-0-6)
Introduction to Dance	
3504105 สรีรวิทยาของผู้แสดงนาฏยศิลป์	3 (3-0-6)
Physiology of Dancers	
3504114 ทฤษฎีนาฏยศิลป์ไทย	3 (3-0-6)
Thai Dance Theory	
3504115 ทฤษฎีนาฏยศิลป์ตะวันตก	3 (3-0-6)
Western Dance Theory	
3504117 ประวัตินาฏยศิลป์ไทย	3 (3-0-6)
History of Thai Dance	
3504118 ประวัตินาฏยศิลป์ตะวันตก	3 (3-0-6)
History of Western Dance	
3504210 ประวัตินาฏยศิลป์ตะวันออก	(3-0-6)
Oriental Dance Theory	
3504311 นาฏยประดิษฐ์ 1	3 (3-0-6)
Choreography I	
3504312 นาฏยประดิษฐ์ 2	3 (3-0-6)
Choreography II	
3504318 การวิจัยนาฏยศิลป์ 1	3 (3-0-6)
Research in Dance I	
3504411 นาฏยประดิษฐ์ 3	3 (3-0-6)
Choreography III	
3504417 การฝึกวิชานาฏยศิลป์	3 (0-14-0)
Professional Practice in Dance	

3504418 การวิจัยนาฏยศิลป์ 2	3 (3-0-6)
Research in Dance II	
3504490 งานโครงการนาฏยศิลป์	3 (3-0-6)
Senior Project in Dance	
2.2.2) วิชาบังคับของแขนงวิชา	21 หน่วยกิต
เลือกเรียนแขนงวิชาใดวิชาหนึ่งจาก 2 แขนงวิชา ได้แก่ แขนงวิชานาฏยศิลป์ไทย และ แขนงวิชานาฏยศิลป์ตะวันตก	
2.2.2.1) แขนงวิชานาฏยศิลป์ไทย	
เลือกเรียนกลุ่มวิชาใดกลุ่มวิชาหนึ่งได้ 1 กลุ่มวิชา ต่อไปนี้	
- กลุ่มวิชาตัวพระ	
3504142 ทักษะนาฏยศิลป์ไทยตัวพระ 1	3 (1-5-3)
Thai Dance Skill for Male Character I	
3504144 ทักษะนาฏยศิลป์ไทยตัวพระ 2	3 (1-5-3)
Thai Dance Skill for Male Character II	
3504242 ทักษะนาฏยศิลป์ไทยตัวพระ 3	3 (1-5-3)
Thai Dance Skill for Male Character III	
3504244 ทักษะนาฏยศิลป์ไทยตัวพระ 4	3 (1-5-3)
Thai Dance Skill for Male Character IV	
3504342 ทักษะนาฏยศิลป์ไทยตัวพระ 5	3 (1-5-3)
Thai Dance Skill for Male Character V	
3504342 ทักษะนาฏยศิลป์ไทยตัวพระ 6	3 (1-5-3)
Thai Dance Skill for Male Character VI	
3504441 ทักษะนาฏยศิลป์ไทยตัวพระ 7	3 (1-5-3)
Thai Dance Skill for Male Character VII	
- กลุ่มวิชาตัวนาง	
3504143 ทักษะนาฏยศิลป์ไทยตัวนาง 1	3 (1-5-3)
Thai Dance Skill for Female Character I	

3504145 ทักษะนาฏยศิลป์ไทยตัวนาง 2	3 (1-5-3)
Thai Dance Skill for Female Character II	
3504243 ทักษะนาฏยศิลป์ไทยตัวนาง 3	3 (1-5-3)
Thai Dance Skill for Female Character III	
3504245 ทักษะนาฏยศิลป์ไทยตัวนาง 4	3 (1-5-3)
Thai Dance Skill for Female Character IV	
3504343 ทักษะนาฏยศิลป์ไทยตัวนาง 5	3 (1-5-3)
Thai Dance Skill for Female Character V	
3504345 ทักษะนาฏยศิลป์ไทยตัวนาง 6	3 (1-5-3)
Thai Dance Skill for Female Character VI	
3504442 ทักษะนาฏยศิลป์ไทยตัวนาง 7	3 (1-5-3)
Thai Dance Skill for Female Character VII	
2.2.2.2) แขนงวิชานาฏยศิลป์ตะวันตก	
3504150 เทคนิคบัลเล่ต์	3 (1-5-3)
Ballet Technique I	
3504151 เทคนิคบัลเล่ต์ 2	3 (1-5-3)
Ballet Technique II	
3504250 เทคนิคบัลเล่ต์ 3	3 (1-5-3)
Ballet Technique III	
3504251 เทคนิคบัลเล่ต์ 4	3 (1-5-3)
Ballet Technique IV	
3504350 เทคนิคบัลเล่ต์ 5	3 (1-5-3)
Ballet Technique V	
3504351 เทคนิคบัลเล่ต์ 6	3 (1-5-3)
Ballet Technique VI	
3504450 เทคนิคบัลเล่ต์ 7	3 (1-5-3)
Ballet Technique VII	

2.2.3 วิชาเลือก	21 หน่วยกิต
3504190 นาฏยศิลป์ร่วมสมัย	3 (1-5-3)
Contemporary Dance I	
3504195 นาฏยศิลป์การแสดง 1	3 (1-5-3)
Theatre Dance I	
3504230 ลิเก	3 (1-5-3)
Likay	
3504235 การออกแบบและการสร้างงานด้วยนาฏยศิลป์	3 (2-2-5)
Dance Production and Design	
3504260 ดนตรีนาฏยศิลป์	3 (2-2-5)
Music for Dance	
3504270 วรรณกรรมนาฏยศิลป์ไทย	3 (2-2-5)
Thai Dance Literature	
3504290 นาฏยศิลป์ร่วมสมัย 2	3 (1-5-3)
Contemporary Dance II	
3504291* นาฏยศิลป์สเปน	3 (1-5-3)
Spanish Dance	
3504292* นาฏยศิลป์เพื่อสังคม	3 (3-0-6)
Dance Community	
3504293* ระเบียบในนาฏกรรม I	3 (1-5-3)
Dance Repertoire I	
3504294* ระเบียบในนาฏกรรม II	3 (1-5-3)
Dance Repertoire II	
3504295 นาฏยศิลป์การแสดง 2	3 (1-5-3)
Theatre Dance II	
3504315 การจัดการแสดงนาฏยศิลป์	3 (3-0-6)
Dance Production	

3504360 นาฏยศิลป์อินเดีย	3 (1-5-3)
Indian Dance	
3504361 นาฏยศิลป์อินโดนีเซีย	3 (1-5-3)
Indonesian Dance	
3504362 นาฏยศิลป์ญี่ปุ่น	3 (1-5-3)
Japanese Dance	
3504364 นาฏยศิลป์จีน	3 (1-5-3)
Chinese Dance	
3504372 นาฏยศิลป์อีสานและล้านนา	3 (1-5-3)
Northeastern and Northern Dance	
3504373 นาฏยศิลป์ทักษิณ	3 (1-5-3)
Southern Dance	
3504380 นาฏยจารึก	3 (3-0-6)
Dance Notation	
3504381* นาฏกรรมพื้นบ้านไทย	3 (3-0-6)
Thai Folk Dance	
3504382* การเชิดหนังใหญ่	3 (1-5-3)
Shadow puppet Theatre	
3504383 การกำกับการแสดงละครรำ	3 (1-5-3)
Directing for Dance Drama	
3504384* การเชิดหุ่นกระบอก	3 (1-5-3)
Puppet Theatre	
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	9 หน่วยกิต

นิสิตเลือกเรียนรายวิชาตามความสนใจใดก็ได้ที่เปิดสอนในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวปภาวรินทร์ ณ พัทลุง
วัน เดือน ปี เกิด	9 มิถุนายน 2540
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2562 ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชา นาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 21/3 ซอยงามวงศ์วาน 43 (แยก 2-19) ถนนงามวงศ์วาน แขวง ทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY